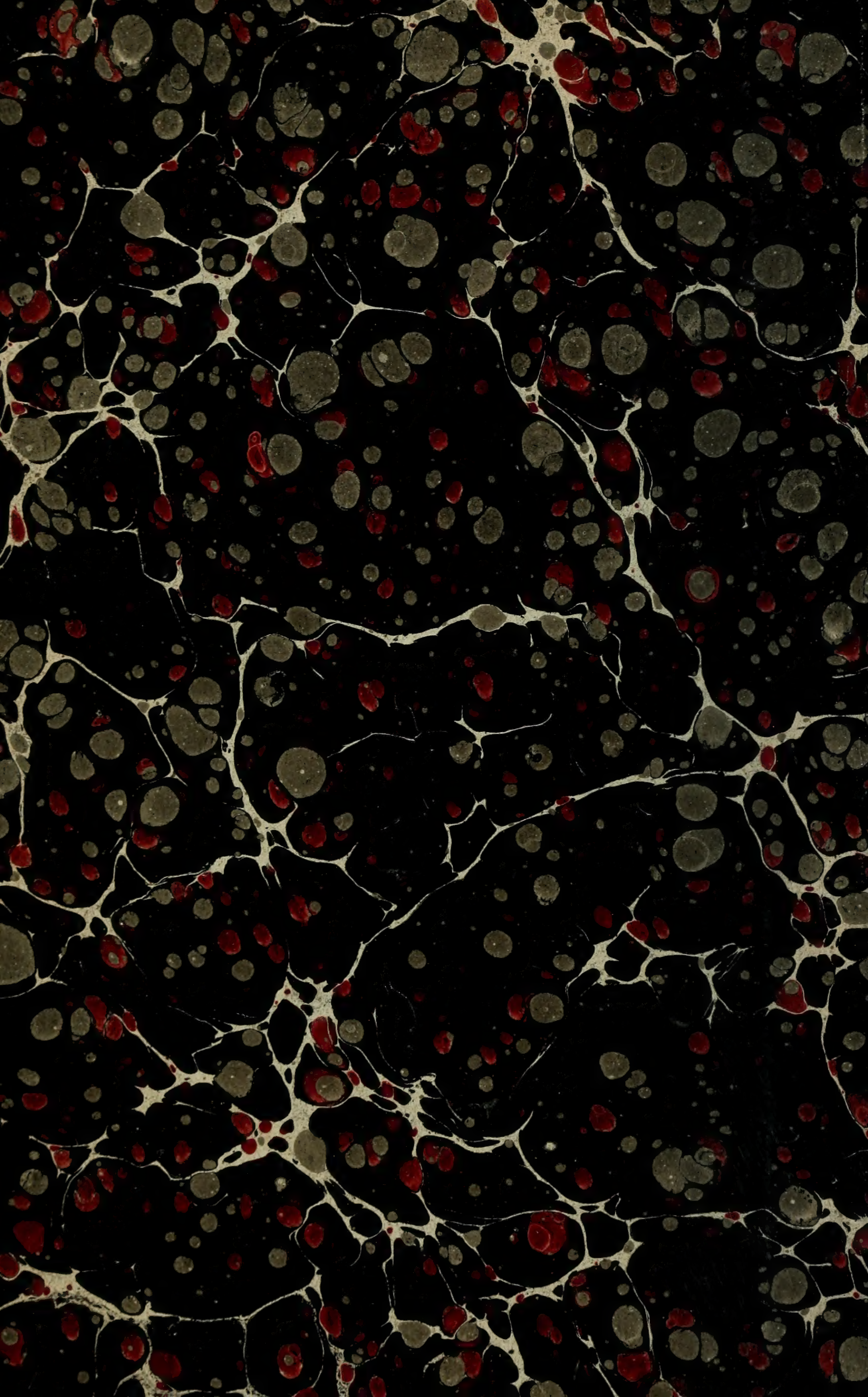
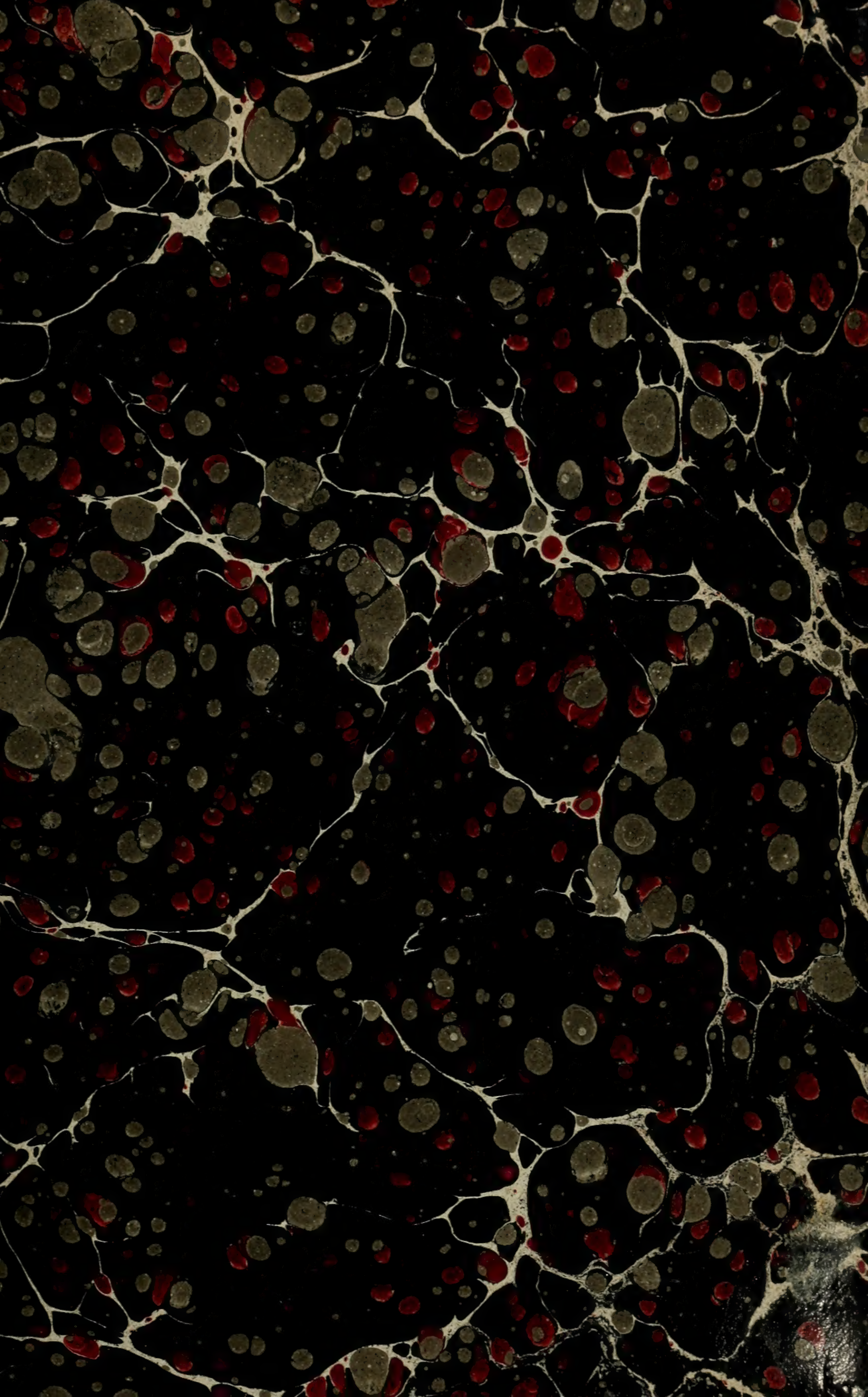

DET STORE SKØD

A. H. KOHL

DET STORE SKØD

FORTÆLLING

KJØBENHAVN OG KRISTIANIA
GYLDENDALSKE BOGHANDEL
NORDISK FORLAG

MDCCCCXI

TRYKT I 25 NUMMEREREDE EKSEMPLARER

NR. 11.

KJØBENHAVN — FORLAGSTRYKKERIET

I.

GLASS MORTON løftede med et Ryk sit Hovede — lyttende, urolig.

Sommeraftnens Dising laa hed og slørende i Luften. En Poppelallé derhenne tilhøjre for ham rejste sin mørke Dobbeltrad som af kæmpestore Fjer højt op imod den lyse Himmel. Etsteds i samme Retning var der en Nattergal, der sang med eet. Altfor søde Blomsterlugte kom i sagte, uophørlige Pust fra alle Sider, blandedes ind i hverandre, overdøvede eller fremhævede hverandre, fyldte den stillestaaende og lunkne Atmosfære med en svimmelhedsbringende, en kvælende Aroma. Omme bag ham, i det Fjærne, klemtede pludselig en Sporvogns Klokke. Og tværs hen igennem alt dette, som den næsten uhørligt rindende Lyd af en dyb, underjordisk Kilde, som en usigeligt lille, fint vibrerende Klage — kom dèrovre fra, bag Tujaer og bag Pile, maaske ganske nærved og maaske langt borte, en spæd og dæmpet, uafbrudt Hulken!

Han bildte sig pludseligt ind, paa selve Spinkelheden af denne Graad at kunne skelne at det maatte være en ganske ung Kvinde — en eller anden pur-

ung Forladt, der stod med svulne Øjne og en udgrædt Mund, med blødende Hjærte bøjet over denne Plet Jord, kaldende et Navn med fortvivlet Stemme, vridende sine Hænder, vædende Jordsmonnet med sine Taarer ... den sorte, svarløse Jord, Gravens frodige og golde Muld!

For et Sekund gik der et svidende Sting igennem hans Bryst. I det næste følte han sig uforklarligt dulmet. Fornam det straks efter som en Uret at staa her og kunne høre denne Smerte — vendte sig derfor omkring og vilde gaa bort.

Han fik imidlertid i det samme Øje paa en ældre, hvidhaaret og hvidfrakket Opsynsmand, der, et Par Skridt fra ham, stod og lænede sig med Varsomhed ind over et lavt, sortmalet Gitter, ifærd med at rykke en lille, rusten Jærnstol tilrette derindenfor.

Vant til at blive hilst af disse Mænd, lettede Morton tavst paa sin Hat og vilde passere forbi — men standsede derpaa med eet, uden selv rigtigt at vide hvorfor, lige overfor Betjenten med et Nik ... maaske fordi Mandens Ansigt forekom ham nyt og sympatisk, og fordi han altsaa muligvis kunde ...

„Godaften, Herre!“ — sagde Betjenten halvhøjt, paany førende sin Haand militærisk til den guldtressede Kasket.

Endnu et Moment blev de begge to staaende, med Hovederne drejede en Smule til Siden, uvilkaarligt og i Fællesskab lyttende efter denne sagte, spindende Jammer deromme bag de store, grønne Buskadser — hvorfra hvide, tunge Blomsterklaser hang

ned, lydløst udaandende deres knugende Vellugt som af bitre Mandler, af Honning og af Død.

„Jo!“ — sagde Opsynsmanden omsider, han trak ligesom nervøst sine Øjenbryn tilvejrs og nikkede kort — „man hører jo saa meget herinde!“

„Ja, vel saa!“ — svarede Morton.

„Kirkegaarden,“ — blev den anden ved, pludselig i en undskyldende Tone, eller maaske blot i en mere intim — „Kirkegaarden, den er jo et Fredens Sted, mildest talt.

Dèr mødes vi nok alle og Een, naar vores Tid kommer. Jorden kræver sit — som man siger, og Gud kalder paa sine Børn!

Herren er kanskesens med Forlov ogsaa ude for at se til ... Sine?!“

Glass rystede en Kende paa Hovedet, uden selv rigtigt at vide hvorfor.

„Naa, ikke!“ — ytrede Betjenten.

Han løftede derpaa med Anstand sin Hue nogle Tommer i Vejret, tørrede langsomt Panden og de tætte, hvide Haar paa Issen med et stort, rødtmønstret Lommetørklæde — og fortsatte, med samme rolige Stemme som før —:

„Jeg er jo ellers ny, her paa Pladsen.

Omendskøndt jeg har været hverken mer eller mindre end syvogtredive Aar ved Faget til Nytaar — først i Provinsen, bagefter her i Byen ude ad dén Kant til ... og for godt fjorten Dage siden blev jeg forflyttet hertil, efter Ansøgning ærbødigst A. Johnson.

Jeg veed ikke, om Herren kommer her ofte nok og spaserer, til at De kanske saadan lidt efter lidt har bidt Mærke i os — men det er nemlig røde Forster's Plads jeg har faaet, om De kendte ham; nu ligger han dèrovre, Gud være med ham, han var en herlig Mand siger hans Kammerater — vi har et Hjørne for os selv, vi der er ansat her!"

„Naa, det har De!" — bemærkede Morton, efter en Pavse.

Han stod og støttede sig, en Kende tungt, til sin Spaserestok og stirrede ud for sig under de svære Bryn. Hvorfor blev han i Grunden staaende her, hvorfor gik han ikke sin Vej og holdt sig for sig selv som han plejede, tænkte han langsomt og med Besvær. Hvorfor blev han ved at lytte efter denne halvt tilbageholdte Klage derhennefra — som ikke havde Bud hverken til hans eller til nogetsomhelst andet levende Væsens Øren! som blot var en bestandigt strømmende Kummer fra et ulægeligt Saar — blindt og modstandsløst nedhvisket i den dumpe Jord. Af hvad Grund var han i det Hele taget gaaet herud — idag, igaar, iforgaars, iforforgaars, og hver eneste Dag siden dengang!? hvad vilde han paa dette Sted — hvor der groede Blomster i Stedet for dém som vi savnede! Vidste han ikke i fuldeste Maal: at her var Hun ihvertfald ikke, her havde hun aldrig været!

„Javel!" — svarede han i det samme uvilkaarligt, vagt fornemmende at der var visst en spørgende Pavse i den Gamles Ord — og han gav sig til, for

at undvige de Tanker der nys havde omfattet ham, og for ligesom at overdøve denne spæde Smertens Lyd derhennefra — at bestræbe sig for at høre efter, hvad der fortaltes ham —:

„Næ," — hørte han, til at begynde med kun halvvejs i Stand til at opfatte — fordi han pludselig, for anden Gang, blev besat af ligesom en ganske svag Anelse om, at der var visst et eller andet han havde i Sinde at spørge denne Mand om: men hvilket? hvad kunde det være? Betjenten kendte ham jo ikke engang — eller var det kanske netop derfor? var det altsaa noget om ... Hende?? —:

„Næ! Mange holder jo derfor ogsaa Alt, hvad der henhører til dette Sted, for at være en ... mislig Beskæftigelse, om jeg da tør bruge det Udtryk om en saa kommunal og kristelig Virksomhed! For man færdes jo ligegodt, for saa vidt, fra Morgen og indtil Aften Aaret rundt, imellem alt det — som vi Mennesker nu eengang ikke kan lide!

Se nu næstsidstleden Søndag, for Eksempel, Andendagen efter at jeg havde tiltraadt Stillingen her som Opsynsmand — da havde vi hvad man saadan rent udvendigt kalder for en finere Begravelse af prima Art!

Men indadtil var det, Gud bedre, kanhænde omtrent den værste som jeg kunde tænke mig til at begynde min nye Plads med — omend min Rolle ved det Hele jo var overmaade underordnet, for ikke at sige rent ud at jeg bare stod og saa' til!

Det var et meget rigt og fornemt Ægtepar, en

Greve tror jeg til og med, unge, raske Folk, de saa' nydelige ud begge to hver paa sin Viis, og de havde nu mistet deres eneste Barn! en lille Pige var det, paa en seks, syv Aar — vil jeg anslaa hende til, efter Kistens Lidenhed at dømme og det der stod paa Kransene!

Naa, Præsten var da allerede færdig med sin Tale og med Jordpaakastelsen; de havde sunget en Salme og Følget skulde til at tage Afsked (det Hele foregik dèrovre i det østre Hjørne, De kan ikke se Stedet herfra paa Grund af Kapellet dér — og jeg skulde nødig opleve Magen til det igen!) — for saa er det at Moderen, den unge Grevinde, der har staaet stiv og stum og uden en Trækning i sit Ansigt hele Tiden, hun river sig pludselig løs fra sin Mand, som havde hende under Armen, hun giver et kort Skrig fra sig og styrter sig hovedkulds ned i Graven! det gav et Brag forsikrer jeg Dem for, Jordklumper og Støv og Skidt trimlede med ned, hun kaster sig hen over Kisten aldeles ude af sig selv, hun klamrer sig fast med Hænder og Fødder og raaber at hun vil ikke give Slip, hun vil ikke af med sit Barn, hun vil blive her, hun vil blive hos sin lille Pige, hun har født hende til Livet selv og ingen har Ret til at tage hende væk herfra!

De var fire eller fem foruden hendes Mand," — vedblev han lidt efter, løftende sit Ansigt en Smule tilvejrs — „om at faa hende bort med Magt, hun saa' ud som et Lig da de bar hende til Vognen, jeg glemmer aldrig den Lyd i mit Øre da hun ramte Kistens

Laag — og William, Graveren, som havde staaet et Stykke ude til Siden bagved nogle Buske sammen med mig, han sagde, da de var afvejen med hende (og han var tilforladelig saa hvid i sit Ansigt som min Frakke her!) — han sagde: hun kommer igen tro De mig, sagde han, hun kommer igen saa visst som jeg staar her! forinden der er gaaet en Uge kommer hun igen — og da bærer de hende *fra* Vognen og herhen!

Og det gjorde de da ogsaa, ganske rigtigt, Herregud, hvad skal man sige, det er nu eengang værre for en Kvinde — end for os andre Mandfolk!“

Morton nikkede en Gang eller to.

Han fornam igen denne besynderlige, lynhastige Vekslen derinde i sig: først det dumpe og haarde Knug som af en Medynk — og derpaa, næsten i selvsamme Nu, denne gaadefulde Befriethed, aa en hed og sød Beroligelse, en dulmende Fortrøstning, der gav hans Hjærte Fred for et Sekund ... indtil paany hans Øre ramtes af denne sitrende Tone der hang i Luften oven over hans Hovede, som bragtes den herhen sammen med Blomsternes kvælende Vellugt — som var den selve Kirkegaardens sagteligt stønnende Aandedræt.

„Jeg kan jo bare tage mig selv,“ — fortsatte den anden, bestandigt med denne dæmpede, paa een og samme Tid ligesom ærbødige og Forskel-ophævende Røst — der pludselig forekom Morton at høre med til Mandens Uniform — „jeg behøver jo blot at

tænke paa, hvordan det gik *mig* — da jeg mistede min Kone!

Vi var jo kun ringe Folk der levede fra Haanden og i Munden — og vi havde hver Dag sit at passe! Unge var vi heller ikke længer (det er om en Maanedstid nøjagtigt syv Aar siden hun skred fra mig!) — og der kunde for saa vidt magelig gaa hele Dage hen, hvor vi ikke fik sagt andet til hverandre end Godmorgen, naar vi vaagnede og skulde til vort Arbejd — og Godnat, naar vi begge to var færdig dermed ved Aftenstide og skulde til Ro!

Vore Børn (vi havde fem!) var til og med saa vidt voksne at de allesammen var ude af Reden, langt omkring i den vide Verden, og det gik dem da alle godt! Naa og endelig døde hun da saa pænt som et Menneske kan forlange — i vores egen Seng og dèt baade med Medicin og Doktor og Sognepræst saagar! Jeg selv sad ved hendes Side paa det sidste, det lakkede allerede mod Midnat og jeg syntes med eet at hun trak Vejret saa flovt —: nu er det nok smaat med dig, Mor, sagde jeg omsider, og det svarede hun ikke paa undtagen at hendes Haand den rørte sig en Kende inden i min ... og da jeg lidt efter havde snydt min Næse, rent ud sagt, saa kunde jeg se paa Blikket der var bleven saa stort — at nu var hun henne!

Saa godt undte Vorherre hende at dø!

Men ikke desto mindre er der endnu den Dag idag de Stunder — især naar man kommer hjem om Aftenen ved Vinterstid og ikke rigtig kan bekvemme

sig hverken til at lave Aftensmad eller til at gaa i Seng eller til at blive oppe, ved dèt at hele Huset ligesom tager Pusten fra Een, om jeg tør bruge det Udtryk: saa tomt og stille, saa aldeles musestille er der allevegne ... nuvel, ja, saa gør det mig alligevel hver Gang godt, at det ikke blev *hende*, der skulde komme fra sit Arbejde hver Aften og ikke finde en Mors Sjæl derhjemme efter treogtyve lange Aars Ægteskab!

Næ," — sluttede han; han rømmede sin Hals omhyggeligt og lo derpaa med eet, en sagte og kort Latter —:

„Kvinderne, de døjer lige godt værre — naar Jorden har krævet Den, som de holdt sig til i Tugt og Ærbarhed ... og kanske ogsaa uden dèt, maa jeg tro!

Jeg veed ikke, hvad Dé mener?"

„Ganske visst!" — svarede Morton.

Han støttede sig tungere end før til sin Stok, følte sig efterhaanden træt, hørte kun halvvejs efter — men fandt bestandig et uforklarligt Behag ved alt, hvad den anden sagde: maaske simpelthen fordi han derved blev holdt borte fra sine egne Tanker ... men muligvis ogsaa fordi Betjentens hensigtsløse Ord ligesom blev ved at bringe Næring til dette meningsløse Haab derinde ... eller var det fordi han dunkelt fornam, at den andens Tale Skridt for Skridt nærmede sig til et eller andet bestemt og betydningsfuldt Punkt — og at det blot gjaldt om at lade ham uforstyrret!?

Et Øjeblik tav de begge.

Saa stak Opsynsmanden den højre Haand ind mellem to af Knapperne i sin Frakke; han strøg sig langsomt over den tykke, hvide Knebelsbart, vèndte sig derpaa med Høflighed igen helt imod den anden og fortsatte, med fortrolig og vægtig Røst —:

„Naa, det er jo, som nys sagt, kun en sjælden Gang, at man falder hen til den Slags bedrøvelige Tanker!

Og dèt er nok ogsaa Vorherres Mening, det samme!

Men en Mand, jeg kender, sagde alligevel engang til mig for et Par Aar tilbage —: at nu var snart Kirkegaardenes Tid forbi; nu skulde vi brændes for vores Sundheds Skyld, hver og Een; og det var godt med dèt, blev han ved: for alt dette her med Grav og Præster og Blomster var ikke noget for moderne Mandfolk! væk med de døde, naar de endelig er døde — sagde han!

Og naturligvis veed en anden Een ikke, hvad for nymodens Ting de kan hitte paa nu om Dage. Men *Visdommen,* — den gaar man saavist ikke hen og henter sig andre Steder end som her! Tro De mig —: der gaar en hel Del rundt i Hovedet paa Een, Dag for Dag. Vi ser nok baade det ene og det andet: Somme, der græder med det ene Øje og ler med det andet, imens deres kære Slægtning bliver puttet med Salmesang og fine Silkebændler i Jorden; somme, der er ved at klage Livet ud af sig den første Uge eller to — og saa faar Graven Lov til at skøtte sig

selv hele Resten af sin Tid; somme der gaar omkring herinde hver Aften i timevis med baade Skovl og Rive og nusler og pusler saa nydeligt — endogsaa efter at de forlængst har giftet sig og faaet lange Unger med en ny; og somme, endelig, der møder hæsblæsende op engang om Aaret og lægger en Krans og hvergang maa spørge: Vil De ikke være saa god at vise mig, hvor det er at min Kone eller min Mand eller mine Forældre ligger! —

Men saadan er nu eengang Menneskene — og det er ikke dèt, jeg kalder for Visdom; for det kan da ethvert Barn vide!

Men De kan stole paa —:

At man lidt efter lidt kommer til at indse, hvad det er for en løjerlig Verden, den vi lever i!

Naar man saadan gaar aareviis omkring herinde hver evigste Dag fra Morgen til Aften — og lader Grus være Grus, lader Blomsterne gro som de kan og Sommer og Vinter gaa, naar man ganske læmpeligt lader det ene Ansigt efter det andet passere sig forbi i Snesevis, i Hundredvis, i Tusindvis, uden saadan rigtig at hænge sig ved det enkelte! naar man ligesom linder lidt paa Øjet og ser paa Sned og rundt om og ind bag ved —:

Se, saa begriber man jo ganske af sig selv tilsidst, hvad vi er for nogle underlige Snegle tilhobe —: at Lykken, den glemmer vi sku i selv samme Nu hvor den er forbi... men Ulykken klamrer vi os til med Fødder og Hænder, som var der ikke andet der duede i Verden end den! som skulde man tro, at jo

værre — des bedre, og jo grummere — des mere fint! Og selv naar efterhaanden dè, hvem Ulykken ramte, forlængst er døde og farne hen — saa gemmer vi ihvertfald Mindet om dem saa længe som muligt, vi ser dem hver Nat gaa rundt i hvide Klæder og med Hodet under Armen, der er ikke Tale om at vi vil lade dem være i Fred!

Og hvis De nu ikke vil tro mig alligevel — saa bilder De Dem muligvis ind, at hende den lille Pige, som jeg talte om før, Grevindens Datter, at hun var saadan et mageløst Barn, saa smuk og glad og frisk — men nej, dèr tager De mægtigt fejl, for hun var lige stik det modsatte: en lille gebræklig Een, et Snavs var hun — det har jeg selv hørt af Grevens Tjener, saadan en lille elendig Orm kridhvid og med smaa vanskabte Pusselanker! hendes Mor havde ingensinde hverken haft Rist eller Ro men kunde ligefrem ikke bestille andet end at staa dèr baade Nat og Dag og holde Livet Stump for Stump oppe i hende saa godt det gik! —

Eller nu den Dame dèrhenne!" — blev han ved, dennegang hviskende, med et sagte Nik derhenimod, hvorfra Graaden blev ved at komme — uforandret, hverken mere dæmpet eller mere høj, uophørligt, sitrende fint og spædt hen igennem den hede Luft; en Lyd, der syntes at have vandret milelangt, uendelig langt afsted uden Stands — og nu var den ved at segne udmattet hen, at løse sig dødstræt op, at briste i et sidste, langtrukkent Suk —:

„Jeg kunde, uden at have hørt nogetsomhelst der-

om, meget godt have fortalt Dem saadan omtrentlig, paa Forhaand, hvad der er paa Færde dèr!

Navnet veed jeg forresten ogsaa — omendskøndt en anden Een jo ikke har Lov til at røbe det!

For hènde var det nu Manden, der maatte afsted — og nu kommer hun hver eneste Dag. Jeg selv har naturligvis kun set hende i det Par Uger, jeg har været her, men de andre har berettet mig om hende: hun kommer her hver gudskabte Dag, lige siden dengang for en tre fire Maaneder tilbages, i Begyndelsen af Foraaret, da de lagde ham ned — og hun staar her hver evigste Aften, saadan ganske for sig selv, Børn havde de nok ikke, hun staar der timeviis hver Dag, uden hverken at høre eller se, uden at ane hvor hun er: som om der ikke fandtes noget andet Menneske her i Verden — staar hun dèr og græder uden at kunne holde op!

Jeg kan ligefrem tænke mig hende derhjemme hvor hun boer — enten det nu er hos sine egne Forældre eller hos hans, eller kanske alene —: hvordan hun gaar omkring Dagene igennem og bare passer paa, at de ikke bliver bange, at de ikke skal ane Uraad og forhindre hende i at komme herud — og derfor klager hun sig aldrig dèr, de andre tror nærmest hun er ved at glemme, at alt gaar som det skal, de synes bare at hun ligesom er bleven en Kende mager efterhaanden; men hun nikker da saa pænt og svarer Ja til alt hvad de siger og gør; hun syer og broderer eller laver Mad, passer sine Ting som hun skal — begribeligvis uden at ane det mindste

deraf ... og først om Eftermiddagen, naar hun kan liste sig væk, naar hun har set sit Snit til at smutte hèrud hvor de har samlet hvad der var tilbage af ham — saa først lukker hun op, saa lukker hendes Bryst sig op paa vidaabent Gab, saa kommer hendes rigtige Ansigt frem som af en Dør — hendes eget, grædende Ansigt, saa at sige vendt imod Jorden med hvert eneste Træk deri!

Og veed De hvorfor?

Eller veed De, hvorfor vi allesammen herinde i Forvejen kan sige, at Graven alt staar rede ogsaa til hende?

Jo, for hàns Død, den gik for sig paa følgende Viis: det var altsaa tidligt i Foraaret — hele Sagen stod omtalt i Aviserne dengang, saa ogsaa De har kanske hørt derom — at Hun og Han var ude paa en Ridetur sammen, og saa kommer der simpelthen en af disse her Automobiler jagende forbi, hans Hest den sky'er, den springer til Side, han slynges af, hænger fast med den ene Fod i Stigbøjlen, Dyret styrter afsted rent kuller af Skræk og Konen efter med slappe Tøjler, hver Gang hans Hoved hopper tilvejrs som en Boldt, giver hun et grueligt Skrig fra sig — og hver Gang hun hører Lyden af Nakken der paany bliver dundret ned mod en Brosten, er det som om hendes Hjærte skal briste itu!

Ikke sandt?

Er De saa mèd Herre —:

Det er *Ulykken* igen! Det er alt det Græsselige, der kalder! Har vi bare en eneste Gang stirret ind

i dette her, som man kalder for Verdens blodige Grumhed — saa er det, som kan vi aldrig mer faa Øje paa andet end dèt!

Og denne hersens Kirkegaard er nok ikke den eneste i Verden, hvor det gaar saadan til — har jeg ladet mig fortælle!

Dèrovre, hvor jeg var sidst, der var det nu for en Forandrings Skyld en Mandsperson —: han havde staaet med livagtige Øjne og maattet se paa at hans Kone brændte inde! De havde med Vold maattet holde ham tilbage derudenfor, imens hun sved sig tildøde derinde i Ilden og skreg saa Gud sig forbarme; de sagde, at det var som svarede deres Skrig paa hverandre, hans og hendes, ligesom i den zoologiske Have; jeg kender selv Folk der endnu kommer til at ryste over hele Kroppen naar de taler derom!

Og paa lignende Viis skal det nok være allevegne!

Hvor De saa kommer hen, altid og allesteder rundt paa de store Kirkegaarde, er der allermindst Een der ligesom gaar omkring — og ikke hører hjemme uden dèr!"

„Javist!" — svarede Morton med et Sæt, da den anden tav.

Han var forlængst holdt op med bevidst at høre efter Mandens Ordstrøm.

Men dybt inde i ham fornemmedes det stærkere endnu end før, som var der et eller andet Spørgsmaal der var ved at gro frem i ham —: noget, der paa een og samme Tid laa ham tungt paa Sinde og i

disse to Aar hemmeligt havde tynget ham mer og mer — og alligevel noget, der var aldeles meningsløst, noget overfladisk og latterligt der intetsomhelst betød — hverken for ham eller for Hende!

Han mærkede pludselig Heden der laa knugende over hans Bryst, følte straks efter i sine Haandled Pulsen hamre i korte, haarde, uregelmæssige Stød, som havde han Feber af Forventning —:

„Der kan være noget om, hvad De siger!“ — genmælede han; og uden at vide hvorfor repeterede han grundende en Sætning der endnu genlød i hans Øre — „at Lykken glemmer vi — men Ulykken klamrer vi os til, som var der ikke andet i Verden end den!“

De stod et Øjeblik tavse, begge to.

Ovre fra den Retning, hvor Kapellet laa — rødt og massivt, med sit blaalige Skifertag, med det plumpe Sandstenskors paa Gavlen — kom med eet et sagte, kølende Vindpust.

Luften fyldtes brat af besynderlige, hviskende Lyd, Blad der bevægedes imod Blad, Blomsternes Duven imellem deres Løv. Fra Jorden syntes pludselig, for et Sekund, at rejse sig det klamme, blege Aandedræt af alt det myldrende Liv dernede hos de døde. Nattergalen sang op paany, ude tilhøjre for Morton —: et hæftigt, hulkende Skrig, der forstummede straks derefter. Saa var der atter stille overalt. Aftenen stod ubevægelig og hed. Og igen, dennegang mere dæmpet end før, som sløret af Tusmørket der var dalet blaaligt ned i det fjærne, skelnedes Tonen

af Hendes Graad derhenne: saa spæd og fin, som en legemløs Smertes Lyd, som en spinkel Sang der blev til af sig selv etsteds deroppe i Luftens blaanende og gyldne Krystal! der fødtes gaadefuldt baade af Jorden heromkring, af de oversøde Dufte der krydsedes allevegne, af alt det der var bleven gemt hernede under det sirlige, lyse Grus, af længst hensvundne Forhaabninger, af talløse, aarevist opsamlede Taarer, Menneskehjærtets uendelige Høst af Jammer og Glemsel og Død!

„Mon det skulde svale af mod Nat?“ — sagde Betjenten, han drejede med Betænksomhed sit Hovede fra den ene Side til den anden, trak Vejret snøftende til sig igennem sine Næsebor — „eller kanske faar vi endda en Drip Regn, vi kunde trænge til det!“

„Saamænd!“ — svarede Morton.

Ogsaa han havde bøjet Nakken tilbage, fik pludselig den Idé at han lyttede efter et eller andet, han vidste ikke hvad —: noget der ligesom var ved at vaagne i dette Nu omkring ham oppe og nede, ja, var der ikke en spæd, bitte Puslen til alle Sider: fine, knirkende Lyd, usigeligt smaa, trippende Skridt? var det kanske Jorden der langsomt, der sagteligt sukkende lagde sig til Ro igen efter Dagens Brand — var det Millionerne af smaa bitte Sandskorn der læmpeligt trillede ned paa deres tilvante Plads igen efter Dagens svulnende Glød, efter de giftige, spilende Aandepust af Dem dernede? Eller var det muligvis netop selve dem — begyndte et natligt Liv i selve Muldens Skød, i dette uhyre, dette

vædegennemsivede, altfor befrugtede Skød der gemte mysteriøst og frodigt paa alt Det, som intet Menneske fik at se?! Tyss, steg der ikke en kødløs Summen, en Benpibe-Hvislen fra det alt —: jo, Gruset rørte sig med et Grums, Bladene filede sagte mod hverandre, hør, Faarekyllingens triste og gnidrende Hvin, Græshoppens svirrende Laar-Violin, aa var det Natten der forløsende kom, de macabre Stunder der kom, de sorgløse Timer hvor alle de Stakler der boede her, langt om længe blev alene for en lille Tid — fri for Taarer, fri for Lyden af Graad, fri for at erindres atter og atter om Løfter som de selv forlængst havde glemt!

Løfter — som de havde glemt?!...

Han aabnede med eet sin Mund, Brystet krampende i uudholdelig Jammer for et Nu.

Saa huskede han paa eengang nogle Ord, som den anden havde nævnt for et Øjeblik siden — og vendte sig hastigt om imod ham —:

„Siig mig!“ — spurgte han kort, undgaaende at møde Mandens Blik — med en uforklarlig og hæftigt oprivende Fornemmelse af, at nu stillede han det Spørgsmaal, hvorpaa han hele Tiden havde tænkt —:

„Fortæl mig engang —:

Det er første Gang at jeg er gaaet herind om Aftenen!

Jeg plejer ellers altid at komme her tidligt om Morgenen, og har maaske derfor ikke haft Lejlighed før, til at ... kort sagt: jeg veed at der gives Mennesker som for ramme Alvor hævder, at ....“ —

han var lidt efter lidt gaaet i Staa, følte Trang til baade at harmes og at le over sig selv, bestemte sig nu til at lade som var det noget helt andet, han nys vilde have sagt — men kunde saa pludselig ikke beherske sig længer.

Han lagde sin Haand paa Betjentens Arm —:

„Siig mig," — gentog han, selv fuldkomment vidende, at det var et ganske latterligt Spørgsmaal at fremkomme med, at det kun kunde faa et latterligt Svar — og dog feberhedt ventende derpaa — „De antydede for et Par Minutter siden, at det er med de gamle Kirkegaarde som med Slotte og Herresæder fra vore Forfædres Tid: de har hver deres Række af Sagn, hver deres Mystik! Ikke sandt, der fortælles formodentlig, Mand og Mand imellem, ogsaa en hel Del om Stedet her — baade af ældre og af nyere Dato! mærkværdige Ting, der sker herinde, naar Portene er blevne lukkede til og det er Nat — naar man er alene herinde, med alle de døde, og naar alting skifter Farve og Form med eet i Mørket, i den lydløse Stilhed!

De har jo, som De sagde mig før, i ikke mindre end syvogtredive Aar været ansat ved forskellige Kirkegaarde —: har De nu aldrig personlig .. jeg mener, er der nu ingensinde hændet Dèm nogetsomhelst af den Slags?

Hvad!?

Det falder mig saadan ind, haha!

Hvis De da ikke principielt har noget imod at tale om Oplevelser af den Art!?"

Manden lo en Smule; kanske dog — syntes Morton og blev aandeløs af Spænding derved — noget mindre frisk end det skulde lyde —:

„Naa-aa!“ — svarede han derpaa og rystede paa Hovedet — „man hører jo saa meget, der gaar ind ad det ene Øre og ud af det andet! Og Tiden er jo ikke til det, i vore Dage, Herre, hvor man er saa oplyst — med baade Gas og Elektricitet!

Næ,“ — vedblev han, dennegang alvorligere — „rent privat, maa jeg sige det som det er, at der aldrig er hændet mig hverken det ene eller det andet, lige saa lidt Syn som Stemmer eller almindelige Genfærd ... og for saa vidt burde man kanske reverenter talt anse alt saadan noget for at være Ammestuesnak ... hvad jeg da ogsaa gemenlig gør, overfor Fremmede!

Men.

Paa den anden Side.

Ja, jeg er jo mellem os en ulærd Mand,“ — fortsatte han — „og kan desformedelst ikke regne ud, *hvorfra* denslags Idéer skulde være komne til Folk hele Verden over til at begynde med — hvis ikke, at der alligevel til syvende og sidst maatte være noget om det! Selv om jeg, som sagt, i egen Favør ingensinde har oplevet noget deraf!

Eller hvad skal man nu for Eksempel mene om, at .. ja, det er muligvis forkert af Een at staa her og tale om sligt, aldenstund vi jo dog paa det Punkt er Mennesker allesammen, som man siger, og aldrig veed hvad Skade vi uforvarende kan komme til at

gøre hverandre .... men hvad skal man nu sige til, at baade her i Byen og derovre hvor jeg kom fra, var der adskillige meget besindige og paalidelige Folk, tilmed henhørende til Faget, der paastod baade højt og bredt om hvad der var hændet dem her eller der!

Se, dèrovre havde vi blandt andet ogsaa en hvidklædt, ældre Herre, som mere end een af os havde set paa visse Nætter at komme saa at sige vandrende ud af et stort Marmormonument og at spankulere mir nix hen over Gravene, fra Sten til Sten! nu og da talte han ogsaa, og det var nok ikke raadeligt at at komme ham for nær, for da stirrede han Een an, saa Haarene rejste sig paa Eens Hoved af sig selv og Hjærtet stod stille i Brystet paa Een! De sagde for Resten, at han gik og kaldte sin Datters Navn, fordi hun aldrig havde gjort noget for hans Grav men lod vildfremmede Folk om at skøtte den!" — han tav, rystede paa Hovedet, skottede op til Morton og lo derpaa lidt, øjensynligt en Kende uviss.

„Meget interessant!" — indskød Glass; han forsøgte at le opmuntrende, lagde paany sin Haand paa den andens Arm, følte sin Hals tør af Angst, Tungen klæbede i hans Mund — „men nu her?

Her er der kanske ikke det mindste af den Slags?

Eller De er maaske for ny i Pladsen, til at have hørt Tale derom endnu?" — han trak Øjenbrynene i Vejret med et Ryk og saa' fra Siden paa den anden — med tilbageholdt Aandedræt, en gaadefuld, sønderflængende Kval dybest inde, paa een og samme

Tid afsindigt forpint fordi han blev ved at trænge paa med det afskyeligt intetsigende Spørgsmaal — og alligevel kvælende syg af Begær efter at faa Svar. Stille, vær nu forsigtig, tænkte han lynsnart ved sig selv imens, pas paa at den Gamle ikke aner Uraad!

„Ikke sandt?“ — sluttede han, i en utilsløret opfordrende Tone —:

„Det vilde fornøje mig særdeles at høre!

Jeg synes tilmed, at De sagde lige nu, at De ogsaa havde Ting af ret ny Dato..?“

Han maatte tage sin Haand bort fra den andens Arm for ikke at røbe sig, trak derpaa med rystende Fingre sit Cigaretfuderal frem, lukkede det op —:

„Værsgod, vil De ikke ryge — eller idetmindste putte et Par Stykker til Dem. Jeg synes, Myggene begynder at blive slemt nærgaaende nu — allerede, fordi Solen er gaaet ned!

Hvad?“

Og imens han selv derpaa bestræbte sig for at tænde, ventede han med bankende Hjærte paa, hvad der vilde blive sagt.

„Vel har jeg hørt derom,“ — svarede Opsynsmanden, langt om længe, efter omstændeligt at have stukket de tilbudte Cigaretter til sig med et Skrabud; han lo paany og kneb muntert Øjnene sammen — „visst kender ogsaa jeg, hvad der siges om Kirkegaarden her!

Der er jo blandt andet ogsaa hende, den „franske“ Dame, som de kalder hende — jeg veed ikke af hvilken Aarsag — der plejer van at vise sig hver

eneste Nytaarsnat med et stort, gult- og rødt-stribet Sjal over sine Skuldre, etsteds oppe oven paa Kapellets Tag hvor hun staar paa den smalle Rygning bagved Korset med udbredte Arme uden at røre sig — og det har hun gjort lige siden det blev bygget for et halvthundrede Aar siden, efter Sigende paa selve det Sted, hvor hendes Grav dengang laa!

Naa, men af de nyere, som De siger, dèr er der ... men, om Forladelse, ja, jeg giver jo ikke noget af dette her ud for at være mere end Sager der er fortalt mig i Ny og Næ i en ledig Time; saa hvis det er til disse Bøger eller videnskabelige Værker, at Herren ønsker at høre derom — saa maatte De jo næsten hellere faa Historierne af de vedkommende selv, der har oplevet dem i egen Person?"

Morton rystede, stivt smilende, paa sit Hovede —:

„Du gode Gud, fortæl blot!" — stammede han kort, forsøgte at trække paa Skuldrene, sitrende over alle Lemmer af Ophidselse — „det er aldeles ikke den Slags Ting, jeg giver mig af med at skrive!

Og det er jo kun, fordi jeg ellers altid kommer her om Morgenerne, at jeg tilfældigvis ikke er falden paa at spørge de andre ud!"

„Jaja," — fortsatte den anden, uvilkaarligt i hurtigere Tempo — „saa lad mig da sige rent ud: at vi har jo altsaa, fra de senere Aar, først og fremmest en lille, bitte Pige, der druknede sammen med sin Mor; hende fik de altsaa op igen, omendskøndt først en rum Tid efter at hun var død — men Mo'ren fandt man aldrig, og derfor er det jo at Stumpen gaar

igen! Hun skal forresten være rent ud behagelig at træffe! Det er saadan: at allerbedst, naar enten en af Graverne eller en af os Opsynsmænd, hvem det nu kan være, er ved at gaa hjem noget sildigere om Aftenen end sædvanlig, ud igennem den store Laage deromme paa den anden Side — saa føler han stundom, lige idet han passerer de fire Hængebirke paa Rotunden, pludselig ligesom en lille bitte Haand inden i sin og han synes at han kan grangiveligt høre det lille Pjok bede ham om at sige til Mo'ren, hvis han træffer hende engang: at her venter hendes lille Pige paa hende! ... og paa den Aften, hvor dèt er hændet Een og hvor man ikke er blevet bange men redeligt lover hende hvad hun beder om — dér plejer der at være et eller andet godt til Een den næste Dag — som nu for Eksempel den afdøde røde Forster, der vandt i Lotteriet netop Dagen efter den eneste Gang han havde mødt hende! —

Saa har vi jo, i forbigaaende sagt — for det har naturligvis mindre Interesse for Dem, eftersom at hende er der nu kun en enkelt der har set og kun en eneste Gang, og han kendte hende til og med paa Forhaand i levende Live, nemlig ovre fra den By, hvor hendes Far var Borgmester før!"

„Meget sandt!" — svarede Morton pludselig hæst, graadigt lyttende, snappende efter Vejret, pressende den ene Haand mod sit Hjærte, afsindigt kæmpende for intet at lade hverken høre eller se — „men fortæl mig blot alligevel!

Det fængsler mig ganske overordentlig, maa De tro, det alt!

Fortæl mig altsaa — fortæl mig rent ud, hvad mere er der, der siges om ... om Hende?!"

„Jo—o," — vedblev den anden grublende — „hun skulde da være kommen af Dage paa saadan en uhørt, grulig Viis!

Dræbt forstaar sig, jeg veed ikke saa nøje hvordan, men ung og skøn og fager, siger de at hun var — og gift forresten ogsaa, endskønt der ikke plejer at komme andre til hendes Gravsted her end hendes to gamle Forældre, Borgmesteren og hans Kone!

Men ser De, Herre —: det er jo saadan, at ingen har nogensinde faaet fat paa Gerningsmanden, saa det Hele er jo for saa vidt begribeligt nok: saalænge der ikke er sket Een Retfærdighed, saa har man jo ondt ved at finde Fred, man veed hverken ud eller ind, man gaar hist op og her ned, og er mestendels ikke til at komme nær selv for Eens bedste Venner — det kender man jo godt nok selv, allerede som Sagerne staar her oven Jorde! ...

Naa, og endelig, hvad jeg med Vilje har gemt til sidst for det er maaske det Bedste af det alt — og ihvertfald ...."

„Sese, der er mere endnu?!

De er aabenbart ganske vel forsynet, her, haha!" — sagde Morton uden at vide det og lo en Kende.

Han følte sine Kinder snehvide, mærkede Knæene skælve dybt, dybt nede under sig, det syntes ham for et Nu som veeg Jorden bort fra ham til alle Sider,

som løftedes han med svimlende Hast tilvejrs, som stod han pludselig milehøjt oppe i Luften uden Fodfæste med et buldrende Mørke omkring sig . . . og da ramtes hans Øre smertende med eet af en bragende Klokkeklang, ding dang, ding dang, endnu et Sekund kom det ham for, som var han med eet paa et ukendt Sted, i et jordfjærnt Land, ja, ved Laagen til en kulsort og uhyre Have hvor han ingensinde før havde været, kimende for at komme ind, længselsfuldt ruskende i Gitret for at komme ind, for at faa Hende at se, for at være sammen med Hende for altid uden nogensinde at kunne miste hende mer, ding, ding ding, ding dang . . . . men da kendte han paaengang Udgangsklokkens Lyd, det var sent, Sveden haglede ned over hans Pande, han var dødstræt, om et Kvarter skulde Kirkegaardsporten lukkes, ja, ja, hjem, bort herfra, hvad skulde han ogsaa her — og hvad var det for en vildfremmed Mand der stod og talte uden Stands tæt ved hans Øre?

Han saa' et Øjeblik forvildet grublende omkring sig.

Nikkede derpaa uvilkaarligt og genkendende til den Gamles Stemme uden endnu at kunne forstaa hans Ord.

Gav sig nervøst til at søge efter et Paaskud til at komme afsted — skelnede paany Ringningen deromme bagved sig —:

„Hallo," — sagde han da, med eet gaadefuldt lyst og let tilmode — „undskyld at jeg afbryder Dem her:

men jeg hører, at der allerede kimes ud herfra! Tag mig det ikke ilde op, at jeg gaar!

Tak for i Aften — De har glædet mig mer end De veed!

Paa Gensyn!" — han løftede sin Hat, nikkede med et Smil, kastede den kolde Cigaretstump fra sig, gjorde omkring og gik. —

Det var bleven Skumring imens.

Langt borte stod Træerne kulsorte mod den lyse Himmel.

Der foer en kvidrende Skare af Fugle op, tæt ude tilhøjre for ham.

Han følte sit Hjærte besynderligt fuldt af Taknemlighed med eet, saa vidunderlig frit — drejede derfor Hovedet tilbage over sin Skulder og nikkede endnu engang til Manden der stod dèrhenne, kridhvid midt i alt det Grønne.

II.

Endnu i et Minut eller to vandrede Glass Morton hurtigt frem igennem de smalle Gange, der — mellem lave, sorte Gitre eller smaabitte, grønne Buxbomhegn — krydsende hverandre i rette Vinkler, førte afsted hen gennem den mægtige Kirkegaard.

Her og der løftede Marmormonumenter sig til alle Sider, snehvide over mørke Tujas eller sortgrøn Vedbend. Mellem Grædepile og Busketter skimtedes et bestandigt Virvar nær og fjærn af brudte Søjler, af Kors, Duer, liggende Hunde i Relief, eller graa, plumpe Hænder der greb om hinanden; de gyldne Indskrifter lyste dæmpet fra de blanke, spejlende Flader af poleret Granit —: *herunder hviler!* — Og allevegne Blomster, i Klaser, i Dynger, hvide, røde, gule, aabnende deres tørstige Kalk imod Duggen der faldt, udaandende end stærkere end før deres kvalme og voldsomme Vellugt — som gik man under en uophørlig og øredøvende Koncert af svimle Violiner! som gøglede alle Eens Sanser under hektiske Indtryk, altfor overvældende til at kunne rummes

deri — du gode Gud, Annie, ingensteder finder jeg dig igen!

Han var bleven staaende med eet.

Læggende sit Hoved paa Siden, anspændt lyttende — spejdende ud i Dunkelheden.

Fra alle Kanter hørtes tusindtunget Lyd —: Insekter og Fugle, der rørte paa sig mod den tilstundende Nat, Suset af talløse, smaabitte Vinger kløvende Luften, den lille mylrende Støj af fjerlette Trin, af Græsstraa der bøjedes, spæde Kviste der tyngedes ned og svippede op igen, Støvgran der trilledes frem og tilbage. Og langt bagved alt dette, milefjærnt derude tilhøjre — ikke sandt, naar han holdt sit Aandedræt tilbage, skelnede han paany denne sagte og bævende Graad! hør, hvor usigelig fint det klang, bristende Krystal —: hvordan var det han havde sagt, Opsynsmanden: at paa Alverdens Kirkegaarde havde de til enhver Tid allermindst Een — een af disse Jamrende og Sortklædte, der fik den tunge, duftovermættede Atmosfære til at sitre! Aa, var det ikke selve Livets og Dødens Enhedsmelodi, var det ikke selve Sangen af Jordens bestandige Fryd og Kval, var det ikke Menneskesjælens søde og evige Graad — dens Længsel, dens Haab og dens Smerte i eet! Ja, var Hun derhenne ikke den uforgængelige, den unge og ældgamle Kunst i egen Person — denne spinkle Kvinde, der led med en hæftigere Bevidsthed, der savnede med et uendelig langt større Begær og derfor vel ogsaa fordums havde nydt med tusindegange hedere Lyst — end alt og alle der omgav hen-

de!? hende, der i sin Klages Grænseløshed gav alt det stumme Røst og de tiende deres Mæle tilbage! ...

Endnu et Sekund stod han dèr, Nakken bøjet langt bagover, Øret sitrende lydhørt, med Hjærtet svulmende i en dyb og ordløs Fred.

Og da kom det ham efterhaanden for, som om dette sprødt syngende Skrig fra hin Menneskestrube — virkelig havde formaaet at vække alle de andre utallige Stemmer allevegne rundt om!

Tæt forbi hans Kind strøg ilsomt et usynligt lille Insekt, i sin Hast fremsummende den selvsamme Tone, som kom derovrefra! og dèr, inde fra Hængebirkens spidse, vippende Løv, befolket af Myriader af diminutive Væsner, foer svirrende den samme Melodi; fra Myggesværmen der spindende dalede og steg lige foran ham; og dèr bagved, og højt oppe — til alle Sider, et milliardintoneret Kor, selve Naturen der skælvende udhviskede sin Gru og sin Lykke, min Gud, lille Annie, aa min Elskede, aldrig ser jeg dig mere! ...

Han løftede med et Ryk begge Hænder op for sit Ansigt, lod dem straks efter slapt falde ned igen, pludselig dødstræt i alle Lemmer. Gjorde dernæst uvilkaarligt et Skridt eller to fremad. Blev staaende igen — snappende efter Vejret. Og fornam med eet den hele, dorske Atmosfære herinde — den ubevægede og altfor hede Luft, Ensomheden til alle Sider, den stinkende Blomsteraande, alle de dødes Nærhed — som en kvælende Tynge i sit Bryst, som en uudholdelig Byrde over sine Skuldre. Han stirrede

sløvt ned mod Jorden for sig, paaeengang i samtlige Fibre opfyldt af eet eneste, dumpt og gispende Begær, af en blytung, knugende Længsel efter at opgive al Modstand og at lade sig presse i Knæ paa Stedet! efter at segne fladt omkuld med et Støn, at brede begge sine Arme ud til Siden saa langt de kunde naa — at hvile med hele sit Legem fra øverst til nederst, fra yderst til inderst! efter at spore Grusets Svalhed og Fugt mod sine Haandflader og sin Kind, Jordlugtens ramme Kølighed i begge Næseboer, de smaa spidse Stenes Prikken nær ved sin Mundvig! ja, ja, at blive liggende ubevægelig og befriet dèr, pludselig at føle Jordsmonnet bølge og bugte sig under sit Bryst, at undres derover et Nu og derpaa vide med eet, at man græd! at man hulkede lydløst, uden Vrede, uden Trods — og eengang for alle! klagede sig og klynkede, fældede endeløse Taarer, græd med alle Porer og alle Nerver, græd og græd som et Barn — indtil det altsammen restløst var borte, indtil det helt var bleven Nat rundt omkring overalt, indtil alting var bleven stumt og kulsort og forbi — og aldrig skulde vaagne mer! ...

Han hævede sit Ansigt med et Ryk, med en pludselig og iskold Fornemmelse af at være bleven beluret.

Med rynket Pande stirrede han rundt —:

Hvor?

Hvem dèr?!

Er her nogen — saa svar! ...

Han gjorde et Skridt fremad, et Spring — paa-

eengang med sydende Blod, Næven knyttet indtil Bristning omkring sin Stok — spejdende ud i Tusmørket til højre og venstre.

Nej.

Var der ingen?

Havde der slet ingen været?? ...

Samtlige hans Muskler slappedes brat. Han lo kort og skamfuldt. Saa' paany rundt, med blinkende Øjne. Følte med eet en uudsigelig Væmmelse ved det alt —: jaha, ja, *Væmmelse* det var Ordet! aa, det steg fadt og kvalmende op igennem hans Bryst, det klemte ham laaddent i Struben, det gjorde alle hans Nerver kolde og vendte og flade! Væmmelse — først og fremmest ved denne altfor svimlende søde Lugt allevegne, en Stank som af Hetære, selve den ustandselige Opløsnings, den slimede Forraadnelsens forgiftende Aandepust!

Han lo igen, gaadefuldt smertet ved selve den Tanke han her havde tænkt — og paa samme Tid, uden at ville det, forfølgende denne Afskyfølelse videre og videre —:

Ja!

Hahaha!

Pfui over det Hele, fra først til sidst!

Pfui mest af alt over ham selv — ham, der havde staaet dèrhenne og graadigt spurgt en Vildfremmed ud, om ... „hvad der blev sagt“ om hans Hustru — og følt sig lettet, taknemlig fordi det rigtige ikke blev nævnt! Haha, var det med andre Ord for at naa *saa* langt — at han i disse to grænseløse Aar, der var

gaaet siden ... siden hin Rædsels-Nat, Døgn for Døgn og Minut for Minut havde gemt for Enhver, havde begravet indtil sit Væsens allerinderste Grund, alt hvad han fornam! var det derfor, han havde tvunget sig til at dække og skjule — i den Grad, at end ikke hans Nærmeste vidste hvor roddybt, hvor alsidigt, hvor totalt han var bleven ramt ved dette Tab ... og ved den Maade, den græsselige, den umenneskelige Maade hvorpaa dette Tab var blevet tilføjet ham!?!

Han lo paany, bævende i alle Nerver, med Tænderne hakkende imod hverandre, besynderligt gramsende sig med den venstre Haand skælvende hen over Nakken, Øret døvet af sagte kogende Lyd ... og straks efter erindrede han pludselig Hende derhenne der græd.

Et Nu løftede han Ansigtet, grimasserende, strakte begge Arme ud fra sig med spilede Fingre, som i navnløs Ækelhed —:

Javisst!

Selvfølgelig ogsaa Hun!

Haha, hun, Kirkegaardens selvbestalter Lirekassemusik, Overtroens og Uvidenhedens fuldbarmede Skrigerinde, der stod dèr med Panden mod et Marmorrelief, højlydt fremjamrende til Gud og Hvermand sit ukyske Begær henvendt til en blomsteroverdænget og stinkende Grushob — en Genstand for Øjeblikkets Æventyrdigtning og klam Medlidenhed for Havens Opsynsmænd og Gravere og Præster og dem allesammen fra øverst til nederst!

Ganske rigtigt — og ikke blot hèr alene, nej, allevegne — havde han jo sagt fornylig — : hele Verden over stod der Kvinder eller Mænd paa selvsamme Vis! hvilket Kor maatte HAN ikke høre baade Dag og Nat hele Aaret rundt paa samtlige Geografiens Tungemaal — Han deroppe bag de evige Stjærner, føj, hundredtusinde Gange føj! Hvor det var afskyeligt, hvor det var sjofelt, hvor det var raat og dumt og Løgn og Prat alt tilhobe — fra den ene Ende og lige til det yderste Punkt af den anden! Væk, tag det fra mig, baade Rub og Stub, baade levende og døde, baade dem der græder og dem der ler! lad mig radikalt være fri, nu *kan* jeg ikke mer, jeg selv er den samlede Sum af alt hvad der eksisterer af Ækelt! . . .

Han foer sammen med eet, omfattet af Fornemmelsen af at have talt højt — :

Ja!

Eller ogsaa . .

Jo, dennegang var det rigtigt nok, der kom virkelig en eller anden derhenne bagved ham! . . .

Han stak nervøst den venstre Haand i Lommen paa sin Jakke, greb løseligt om Stokkens Haandtag med den anden, og gik saaledes, med rynkede Bryn, langsomt fremad — for at lade den Fremmede, hvem det nu var, der hastigt kom nærmere, passere forbi.

Mod sin Vilje lyttede han altimens anspændt imod disse korte, rappe Trin — gættede paa at det maatte være en Dame, en ganske ung Dame rimeligvis! Irriteredes brat over at gide beskæftige sig med at

tænke paa den Slags uvedkommende Ting. Bestemte sig til at ville gaa stærkere til. Harmedes derpaa ogsaa over denne Beslutning — og fortsatte derfor i samme rolige Trit som før.

Han fornam, straks efter, med overfølsomme, oprevne Sanser, at hun allerede var ganske tæt ved ham nu.

Han ombølgedes i det samme af en besynderligt forfriskende, en sval, usammensat og ganske lidt bitter Lugt ... erindrende ham om Sommeraftner derude paa Landet, naar han timeviis havde vandret igennem Granskoves tørre og fyrige Aroma eller hen gennem Kløverenges sødt krydrede, prikkende Duft — og et Vindpust derpaa pludselig, brydende frem fra Stranden hvis mørkeblaa Linje skimtedes langt borte, bragte ham Havets salte og vaade Smag i en kostelig Essens!

Endnu et Sekund indsugede han i et langt Aandedrag begærligt denne køle Vellugt, usigeligt velgørende her iblandt de stinkende Blomsteraadsler; følte dernæst at den Fremmede maatte i dette Øjeblik være ifærd med at passere bagfra tilvenstre forbi ham, drejede uvilkaarligt sit Hovede hen over sin Skulder, veeg samtidig en Kende til Side — havde hende i næste Moment foran sig, saa' halvt ubevidst hendes Rygs spæde og smidige Rankhed ... og vidste da paaeengang, uforklarligt, med rystende Vissked : at det maatte være Hende! Der var ingen Tvivl, det kunde ikke være andet end Hende dèrhennefra!

Uden at vide det selv tøvede han i sin Gang dèr bag hende, gjorde endnu nogle faa Skridt fremad, standsede derpaa omsider — stirrende frem i Halvmørket, der allerede var ved at udviske Konturerne i hendes sorte Dragt, imens hun, uden at se hverken tilhøjre eller venstre, i hastigt Tempo, ilede afsted dèr foran — :

Vist saa, mumlede han — : selvfølgelig, det *maa* være Hende, netop saadan maa hun se ud! ...

Han stod, med missende Øjne, anspændende sig for at se — : snarere høj end lille var hun, slank og rejst, smalhoftet! baade i Kjolens Snit, i Hattens Form, i Holdning, i selve den Maade hvorpaa hun med strakte Knæ skred ilsomt og stolt afsted — utilgængelig, utilnærmelig for alt og for alle!

Aa ja, ogsaa hendes Ansigt, hvis Profil han i et blinkkort Nu havde øjnet, var i alle Træk det rette — : et rigt, et tillukket Aasyn, blegt og dog med en ganske sart Rødme om dets Kind, med en frodig og højtsvungen Mund, dybt aandende Næsebor, Hagens faste Runding saa smuk, den lige og fulde Hals! Ja, uden nogensomhelst Tvivl, det var i Sandhed *Hende:* den Umættelige, hvis Klage aldrig tav! den Uudgrundelige, som hàn derhenne havde talt om og forgæves stræbt at gætte blot Udseendet af! den Grænseløse, der baade Dag og Nat af Underverdenen krævede hensynsløst sin Elsker tilbage!

Det var altsaa alligevel rigtigt nok, hvad han havde skrevet i al sin Tid: at Livet veed fuldt vel —

hvem der er Glæde og Gavn ved at ramme! Oh, Livet er nok klogere end som saa, det lader saavisst ikke Ild og Blod regne ned over dèm — hvem en almindelig Tordenbyge kan tage Modet fra! Nej nej, Livet var snildt du gode Gud —: det kendte paa en Prik de stolte, de stridige og dybe Sind, hvem det skulde vælge for at statuere Undtagelsens Lov: dèm, de altid Hungrende, de trods alt Ukuelige for hvis Tanke ingen Rædsel var for stor! dè, der aldrig kunde knækkes stumt og let som et Siv — dè, der var i Stand til uden at tøve eller blinke at aabne deres Arme, deres brændende Favn paa vid Gab selv for det Største; der havde Styrke nok i deres Hjærte til uden at ræddes at tage selv det Forfærdeligste af alting ind deri — og at bevare det som en Gave! de Selv-Haarde og Mod-andre-Nænsomme, der flængede deres Bryst fra øverst til nederst om det gjordes fornødent, for at gøre det end bredere, end mere aabent, endnu mere hedt! Ja, salige er de, hvem det Grusomme vælger — tifold salige, thi de er stærkere end alle de andre tilsammen, de alene har Kraft nok til at vide hvad Salighed er — og til at skænke os andre Anelsen derom! ...

Han stod endnu paa samme Plet, med fremrakt Hoved, glemsomt stirrende ned ad den lille, dunkle Poppelallé, hvori hun forlængst var forsvunden.

Nuvel, tænkte han som vaagnende, drejende sit Ansigt i korte, smaa Ryk fra den ene Side til den

anden, forundret —: hvad var det nu mon for noget, han havde staaet her og grublet over??

Han anstrængte sig for at mindes de Tanker der nys var fløjne gennem hans Hjærne; rynkede Panden, stak utaalmodigt med Stokkens Spids imod det lyse Grus, fandt pludselig Behag i denne ganske sagte, skrattende Lyd hvormed Dupskoens Metal ridsede imod de smaa bitte, hvide, gule, røde eller glasklare Korn — og saa erindrede han med eet: at han havde jo staaet og lovprist dèm, hvem Ulykken valgte til Maal!

Han kastede Nakken tilbage, lo kort —:

Javel!

Han var visselig den rette, til dét!

Ikke sandt, naar hàn blot naaede at føle sig begunstiget, udmærket og stærk — saa ligemeget med Hende, der skulde dræbes for at han kunde opnaa det!

Sese, det var med andre Ord hverken mer eller mindre end Præsternes Visdom der pludselig stak Abekattefjæset frem! huskede hans Hjærne, ubevidst og slavelydigt, hvad Provsten havde talt dengang ved hendes Grav med bevæget Stemme, endog med Taarer paa det rette Sted: om hvorlunde vi slet ikke kunde finde nogen anden Forklaring paa dette Græsselige, end den: at den alkærlige Gud og Fader havde ladet dette ske — for at lede Digteren Glass Morton til Paradis! Haha, kosteligt, Millioner værd, hvor de var kloge allesammen, lige fra Præster og Opsynsmænd og — til ham selv! Jo, saa

sandt, eller hør nu blot engang her, det Hele er saa umaadelig ligetil, selv den enfoldigste vil for Fremtiden kunne begribe endog det Ufatteligste af alt —: Den alviise og alkærlige Selv havde allerede i længere Tid mistvivlet om hvorvidt det overhovedet var gørligt at bringe denne forstokkede Orm Glass Morton over paa sit Parti; Han havde Allerhøjstegenhændigt og malkontent grublet frem og tilbage i mangfoldige Aar mer og mer bekymret; han gennembladede i sin Hukommelse hvad Midler der stod til hans Disposition: Sodoma, Kristenforfølgelser, vilde Dyr, Hungersnød, Krig, Pest og Syfilis; nej, men intet af alt dette behagede den Algode, det var rent ud forældede Sager tilhobe som han ligefrem vilde have skammet sig ved at benytte i en oplyst Tid som vor — og kanske maatte der forøvrigt ogsaa endnu skrappere Methoder til, ifald da saadanne gaves ... og se, ganske rigtigt, ikke sandt, dèrnede gik jo et vidunderligt Væsen just ved denne Synders Side: ungt, du gode Gud, saa straalende skøn, saa guddommeligt fuld af Styrke der kunde bruges endnu i mangfoldige Aar til at skabe Lys over Jorden, Ømhed der endnu i Aartier kunde flamme og skinne og gøre baade Dage og Nætter gode, Glæde og Hjælpsomhed og Elskov endnu for Snese af lange, lange, dejlige Aar —: Lille Annie, hvis Hjærte var af Guld, lille Annie der var smukkere end alle andre og som aldrig havde gjort noget levende Væsen andet end godt af al sin Evne —: Javist, dèr var jo netop det værdige Offer, haha, lad hende ad uudgrundelige

Tilfældigheders Vej ledes intetanende og skyldfri ud i Mørket en Aften paa et ensomt Sted med sit gyldne Haar, lad Natten sønderflænges af hendes Skrig under Blinket af en Kniv, gennemlynes af hendes Mod, hendes Rædsel, hendes blodige Død i en Kval som intet Sind kan rumme, min Gud, min Gud, jeg *kan* ikke mer, mine Kræfter er paaeengang forbi helt og holdent, aa Annie, give til Gud jeg var hos dig med det samme!...

Han havde paany, uden at vide det, sat sig i Gang.

Han vandrede planløst fremad paa snublende Fod, uden at høre eller se, selv fornemmende sit Ansigt ubevægeligt og fortrukkent, som af Træ, som af afsindig og følesløs Sten — men i deres Huler brændte hans Øjne, hans Gane var tør og hed, ved hans Hjærte sad flænsende en Kummer der ikke var til at bære.

Lyden af hans Trin naaede med eet til hans Øre —: den sagte, skridende Støj af Grus, der gav sig under hans Vægt idet han satte Støvlen ned; den fine Knitren af de talløse, smaa bitte Korn der forskødes indbyrdes hele Tommer ned i Jorden, for hvert Skridt han tog ... hver eneste Gang sønderknusende i Tusindviis af underjordiske, mikroskopiske Liv: en Verdens Undergang paa en Fodsbred — hidført af hàm!

Han standsede brat ved denne Tanke, med en pludselig Brand i sit Hjærte. Strakte vildt sine Arme ud, kastede Nakken bagover, saa' sitrende op mod

den blege Himmel hvor Stjærnerne tændtes — bøjede straks efter med et Ryk paany sit Hoved forover, vovede ikke at gaa frem, vovede ikke at blive hvor han var, vovede ikke at træde hverken til Siden eller tilbage, stirrede gruomfattet ned.

Og det kom ham da for i det samme, som formaaede paaeengang hans Blikke at iagttage alt hvad der skete dèrnede — ogsaa nu imens han stod stille paa denne Plet, ustandseligt trædende Lemlæstelse og Død ned iblandt disse usynlige, disse arbejdssomme og travle Folkefærd som boede dernede i Mulden — myrdende i Mængde baade Hanner og Hunner og ufatteligt smaa bitte Børn!

Han syntes livagtigt at kunne skelne de græsselige Knusnings-Vunder, Dødskampenes hæslige Vrid og Spring, et grufuldt Virvar af Tortur i uendeligt lille Format; bag sine Trommehinder mente han at kunne spore de spæde, utallige Skrig af al denne Kval, Vrælene af Hjælpeløshed og af Had; i sine Næseboer fornam han den fade, kvalmende Lugt af Blodet der flød i Strømme, sivende ned overalt, dryppende klingert fra Sten til Sten! Og bestandigt dybere nedad rakte sig denne Ødelæggelse imens han blev staaende her —: Se, se nu, var det hans Sekraft der paaeengang trolddomsskarp gennemskuede det Hele, eller var det Jordsmonnet selv der med eet blev gennemsigtigt som et Hav, eller ... eller var der virkelig et blaagrønt, køligt Skimmer, et koldt fosforescerende Skær der uformodet slog

op dèrnedefra, dèr allerdybest nede fra, dèr helt nede fra, hvor ...

Ja! ...

Han gav et Støn.

Hjærtet bristefærdigt spændt —:

Thi det tyktes ham nu som flængtes — lig et Tæppe — hele det dækkende Jordlag bort, med Træer og Blomster, med Gitre og Gange og Grus ... og for hans Øjne laa blottet og synligt selve Dèt dernede!

Kirkegaarden selv aabenbarede sig kilometervidt for hans Syn, et uoverskueligt Dødens Felt, med Kisternes Rækker i Rad paa Rad ... som lave og sorte Barakker, omhyggeligt og endeløst placerede i lange Geledder bag hverandre, baade store og smaa — baade nye og gamle!

Hér skinnede endnu, igennem Tusmørkets Slør, lyse eller dunkle Farver, Forgyldninger, Forsølvninger, Zink og Jærn fra Beslag og Hjørner. Dèr var det allerede frønnede Laag, hvorbagved det ulmede dæmpet og grønt; hist helt søndergnavede Planker, hvorimellem de grufulde Pjalter af Kød glødede trøsket og klamt! Dèrhenne tilvenstre sad et Kranium brækket opad paa Halsens nøgne Hvirvler, som havde det rejst sig for at stirre ham an med de uhyre Øjenhulers Sort nedenunder den bengule Kuppel; hist, tilhøjre for ham, laa et langt, endnu fuldkommen kødklædt Legem udstrakt paa Ryggen, Tænderne skinnede ishvide frem — imellem to Læber der havde trukket sig sammen som til et Par

svulmende Druer, sorteblaa og blanke; og hèr, lige nedenfor hans Fod, var det et ganske spædt Barn; paa dets blottede Bryst, der saa's rødprikket igennem et skørnet Brist i den gullige Skjorte, gnistrede en gylden Medaillon!

Ja, ja, til alle Retninger uendeligt langt, foran ham, bagved, tilhøjre og venstre, hvor han saa vendte sig hen —: dèr laa alle de begrædte og de glemte, ordløse, Side om Side, og løstes langsomt op! kunde de mon kendes igen, kunde man paa deres tiloversblevne Knogler mon gætte sig til hvem de havde været, om deres Liv var fattigt eller rigt, om de nogensinde havde naaet hvad de higede efter eller ikke, om de var blevne elskede eller ej?! Aa, han stod paa det forfærdende Sted! her groede talløst og frodigt Alt det der var Dødens, en milebred, en afskyelig Mark hvor de blege Knogler var plantet saa tæt som Straa — og højt op over dem luede her og der Forraadnelsens svovlblaa eller irgrønne Flamme som isnende Blomster! ...

Han overfaldtes i næste Nu af den enorme Lugt, den enerverende, forrygende Stank der udstrømmede tykt fra alt dette her — en dødbringende, en synlig Pest-Atmosfære, der baade krøb og løb og stod stille! der havde kvælende og svampede, gigantiske Arme, væskende Flade-Saar overalt, og giftige, klæbrige Ben der tog Syvmileskridt! et kæmpestort, et formidabelt, et hvidblegt, svullent Kadaver der rejste sig foran ham med eet indtil Himlen — med en

Aande der slog ihjel og med Øjne hvori man druknede!

Han kastede Overkroppen gysende tilbage, slyngede gru-besat begge Hænder frem — og hørte da, i det samme, den tusindfoldige, rædselsfulde Lyd baade fjærn og nær! Det uophørlige, det sagteligt murrende Rabalder af bestandigt og fugtigt Forfald! sukkende gav sig Kisterne her og der, og med et Pift foer Dunsterne ud, rislende styrtede Gruset ind ad Revner og Sprækker, Ligene rørte sig dystert, udstødende med et fløjtende Hvæs deres stinkende Pust — og hør, tyss, hvad *var* det for en forfærdelig, en uafbrudt Støj som mere anedes end hørtes, en ustandselig, lille bitte Malen og Knusen allevegne, en Mimren uden Pavse ... aa jo, nu forstod han: det var jo Millionernes Maaltid fra Morgen til Aften og fra Kvæld til Gry paany! det var Billionerne af farveløst og lyssky Kryb der aad og drak og passiarede dertil, det var selve den uhyre Jord der gumlende, smaskende, tyggende fyldte sin umættelige Indvold ... Min Gud, var det sandt, dette her? var det virkelig rigtigt, dèt som han her hørte og lugtede og saa' —: at alt, hvad vi kendte deroppe fra Livet — hèr laa det nu og smuldrede hen! alt hvad vi hadede — hèr var det bleven skjult, for helt at forsvinde! alt hvad vi elskede — hèr var det stedet til Hvile, for restløst at slettes ud???

Men da kom det ham for, som reves med eet hans Hjærte skingrende itu.

Han løftede med et Ryk, dumpt stønnende, sit Hoved.

I hans Tanke brændte et Raab —:

Hende!

Hende, hvem han paa dette Sted ikke vovede at mindes!?

HENDE, der for to Aar siden var bleven røvet fra ham, var bleven dræbt, unddraget hans Blikke og hans Liv — hvor var *hun* henne nu ?? ...

Han huggede med et Brøl begge Næver for sit Aasyn, klemte vildt knurrende sine Øjne til, *vilde* ikke se — og saa' dog trods dèt —:

Min Gud, dèr, dèrhenne, under dette Marmormonument der skimtedes i det Fjærne som en mægtig, en snebleg Skygge bag de sorte Træer! under denne blomsterdækte Tue, omrammet af et Gitter med gyldne Spidsers Ild, dèr havde de lagt hendes Legeme ned — elsket og mishandlet! talløst mange Gange kysset og favnet i unævnelig Lykke — derpaa sønderflænget af et blindfødt Væsen med en Klinge, af et Dyrenes Dyr med blodig Tand — og nu, for to uendeligt lange Aar tilbage ... nej, jeg *vil* det ikke, jeg drejer mit Hoved bort, jeg flygter, jeg flaar mine Øjne ud, jeg *vil* ikke se, hører I, bort, tag det bort, I lyver, det *er* ikke hende, jeg veed det, jeg føler det saa grant overalt, det *kan* ikke være hende, det *har* ingensinde været hende dèt dér, Hjælp, bort herfra, giv Slip — nej, nej jeg vil alligevel derhen, lad mig komme derhen med det samme, det haster, jeg vil dække hendes Lemmer til med mine,

jeg vil gemme hendes Legem for dem alle bag mig selv, jeg vil føre en ubønhørlig Krig baade Dag og Nat imod alle dem der rører sig begærligt dèr, jeg vil kæmpe imod med Arme og Ben og Tænder — imod disse Stumme og Hvide der kryber graadigt omkring dig, Annie, har du hørt, vær ikke mer bange, jeg kommer, min Elskede, ja, ja, jeg kommer saa hurtigt jeg kan! ...

Langsomt blev han sig selv bevidst igen.

Han stod svimlende dèr, med hængende Arme, gispende Aandedræt, Hovedet bøjet forover som var dets Halshvirvler brudt.

Til hans Øre naaede med eet, som langt borte fra, den dybe og sagte Lyd af hans Støn — som det næsten uhørlige Kluk af en underjordisk, stridt rindende Strøm.

Han trak Læberne sammen, løftede derpaa med valen Haand sin Straahat en Smule op fra Issen, tørrede sin Pande, følte sig fuldkommen udmattet, dødeligt træt, det værkede i hans Ledemod, Knæene rystede under hans Vægt — han vovede ikke at søge at mindes, hvad det var der nylig var sket.

Men saa' sig derimod langsomt rundt, øjnede en Bænk nogle Skridt fremme — paa en lille, aaben Plads.

Bestemte sig til at ville gaa derhen, mærkede i det samme at han var over al Maade tørstig, Tungen klæbede tyk i hans Mund, hans Tindinger brændte. Han gjorde en smagende Bevægelse, for et Nu var en Erindring ved at vaagne i ham derved, der løb

en Kuldegysning igennem hans Lemmer — men saa rystede han febervildt paa sit Hoved og begyndte at gaa, bestandig holdende Hatten i sin Haand, slæbende Fødderne efter sig.

Han naaede uforstyrret den lille, lysmalede Tremmebænk, satte sig tungt og langsomt ned — og følte sig uforklarligt befriet, allerede i selve det Moment, hvor han sad.

I et Hus langt borte tilhøjre, udenfor Kirkegaardens Mur, tændtes i en Stue paa fjerde Sal det elektriske Lys — det sprang, som fire, gule, smaa Plader med eet op i Ruderne derhenne og gjorde paa samme Tid Halvmørket omkring ham næsten sort.

Omme bagved gav Udgangsklokken sig paany til at klemte: godt, godt, javel om fem Minutter lukker de Porten i, der er Tid nok endnu! ...

Han havde, mer og mer veltilmode, lagt Hatten ved sin Side, havde kastet det ene Knæ over det andet, lænet sig tilbage — og anbragte nu den højre Arm hen langs Bænkens Rygstød, i den venstre Haand holdende Stokken og førende den uvilkaarligt frem og tilbage foran sig, ridsende smaa Cirkelbuer i det blonde Grus.

Det var begyndt at blæse en Smule op, samtidig med at det mørknedes.

Han bød med Velbehag sin Pande frem imod Vindens Svalhed, nød et Øjeblik i alle Porer dens Friskhed. Lyttede derpaa, pludselig smilende og fuld af Fred, efter den tusindtungede Lyd til alle Sider omkring sig; lod dernæst langsomt sin Nakke synke en

Kende bagover, frydende sine Øjne ved Synet af denne skyggegennemvævede Klynge af Hængebirke der stod dèr tæt foran ham — midt paa den lille, runde Plads i hvis Udkant han sad.

Sorg, tænkte han straks efter og mindedes uformodet en Person, som han havde skildret i en af sine Bøger for nogle Aar tilbage —: Sorg, hvad var det for noget Snak, der fandtes intet i Verden der med Rette bar Navnet Sorg!

Jeg husker, grundede han læmpeligt videre —: jeg husker hvordan det pinte mig baade Nat og Dag, dengang jeg skrev denne Mand, hvis hele Livsværk i Løbet af ganske faa Minutter var brudt totalt og uhjælpeligt og for altid sammen imellem Hænderne paa ham — hvordan det pinte mig afskyeligt, at jeg ligesom ikke kunde finde ind til det Sted, hvorfra Dèt udsprang — som jeg dengang tænkte mig var Sorg!

For jeg troede jo fuldt og fast —: at Sorg saa at sige var et ganske bestemt Land, et fremmed, et sælsomt og uhyre Land, hvorhen man under visse Omstændigheder pludselig kunde blive forsat: og hvorfra der ingensomhelst Udgang fandtes! eller, om man vil, en Slags mystisk „Sorte Hav“ — hvor Blæsten hverken Dag eller Nat havde anden Tone end Skriget, hvor Bølgerne væltede sig uophørligt, lange, sortladne, grumme og med hvide Kamme; hvor en fraadende Brænding og hvor uberegnelige Understrømme altid rev den Ulykkelige ud med sig paany, i selvsamme Nu hvor han troede at være frelst; og

hvor endog Fuglene havde den samme, uforanderlige Drag af evigt Kulsort!

Ikke sandt, saaledes omtrentlig forestillede jeg mig Det, der maatte forstaas under Begrebet Sorg —: en grænseløs, en overjordisk Nyden — omend dens Farve var sort! en alt andet overdøvende Salighed — omend den fortærede ubarmhjærtigt hver Den der lærte den at kende! en ekstatisk Lykke — omend med en Medusa's stivnende Ansigt ... men det var mig ikke paa nogen Vis muligt, at faa dèt skrevet ned! Det blev hele Tiden, hvordan jeg saa vendte og drejede det, til saadan et underligt Miskmask, syntes jeg bestandig —: en uafladelig Faren-op i Vrede, i Had, i Længsel og straks derpaa en ligesaa brat og dyb Falden-hen, begge Dele vekslende med stadig større og større Voldsomhed og med mer og mer stejle Overgange! mest af alt en afsindig, en enerverende og kraftopslugende, en pinefuld, mer og mer ødelæggende Rastløshed — kort og godt: en Marter slet og ret, men ingenlunde hin søde og dødbringende Kval, som jeg selv paa Forhaand havde forestillet mig!

Og hvordan kan det nu være?

Havde jeg Uret i at tænke mig Sorgen saadan — og var det altsaa rigtigt, det jeg skrev? ...

Han strøg sig langsomt en Gang eller to hen over Panden; lod derpaa Haanden med et sagte Smæk falde ned igen; tænkte et Øjeblik paa at tænde sig en Cigaret, glemte det imidlertid i det samme.

Jeg erindrer ogsaa særdeles vel, grublede han

straks efter paany —: jeg erindrer, hvordan jeg var højst ilde tilpas ved hele denne Passage i min Roman. Jeg læste det atter og atter igennem, det Sted, forinden jeg lod det gaa i Trykken, endnu under Korrekturen med vage og intensive Planer om at ville ændre det helt og holdent — men dog uden nogensinde at faa udrettet andet end Smaafilerier her og dér. Naa, og da saa Bogen udkom og jeg ventede mig at baade Venner og Kritikere skulde lade Svøben danse tilgavns — saa var det eneste, som de syntes rigtigt om i hele Værket, det eneste der forekom dem virkelig godt —: det var netop de Sider dèr —: Ja, sagde de til mig: dèr havde jeg i Sandhed skildret Sorg; dèr havde jeg med kyndig Haand til sidste Fiber blottet et Hjærte og ladet os se, hvad Sorg er for noget! ...

Han følte sig irriteret med eet.

Det stod ham pludselig fuldkommen klart — uden at han selv endnu rigtigt vidste hvorfor —: at det var jo selvfølgelig ganske og aldeles korrekt, hvad han dengang dunkelt havde følt: at disse Mennesker anede simpelthen ikke, hvad Sorg var for noget! Naturnødvendigt ikke! hvis Sorg virkelig ikke var andet eller mere end hvad han i hin Bog havde fortalt om og hvad den første den bedste kunde komme og sige Ja eller Nej til ... hvad var saa det Hele?! Næ, aldrig, det manglede blot! Nej, det der var i Vejen dengang, det var præcis det samme som nu: *han selv vidste ikke,* hvad det var at sørge! Og hvor-

dan kunde det mon gaa til, at han ikke vidste dèt? Jo, Grunden var ... saa afskyeligt og lattervækkende end det lød, Grunden var den: at det netop var alle *de andre,* der forhindrede hàm i at kunne sørge! Aa, det var det borgerlige i hans Hjærte, det var det lumpne i hans Sind — at det aldrig kunde lukke sig for Alvor i, for disse ligegyldige, disse fremmede, alle de andre! det var hans splittede Jeg, der ikke tillod ham at blive restløst hos den Eene i Verden hvem han elskede og som elskede ham — men som dybt derinde altid klæbede sig ved Tanken om Samfund og Nytte og Kunst, selvfølgeligt altsammen blot med det ene, eneste og hæslige Formaal: selv at leve! Haha, ja, nej Dèt var ikke bleven skænket ham af Livet —: dette gaadefulde og Største af alt, dette Uudsigelige og Allerstørste, at have Indfødsret i hint fremmede og uhyre Land, hvor Sorgen hører hjemme! hint grænseløst barske og straalende Sted, end mere purpurskønt og nattesort end noget andet — som han saa ofte havde drømt om at skildre, baade dengang i denne Ungdomsbog og saa mange Gange senere hen! Nej, for ham gjaldt det helt og fuldt: at han manglede Evnen til dette Sjældneste og Adeligste af alt, dette Ukueligt Strømmende der af egen, altovervældende Kraft, mysteriøst tilintetgør og frembringer alt! Netop dèt, som den Gamle derhenne havde fablet om i vage Ord: Blikket ind i det sorte Land, hvis Skønhed og Sødme overgaar al Forstand — og som Hun, den Fremmede, Sorgens Fugl med sin evige og spæde, sin mulmsorte, sangbare

Røst havde sunget om nys, dèr henne fra Graven hvor hun stod! ...

Han saa' paany denne Fremmedes Ansigt for sig; uden at bemærke, at han dennegang — endskønt han i Virkeligheden udelukkende havde set hendes Ansigt i Profil, i hint eneste Nu mens hun passerede forbi ham — dog nu forestillede sig det en face; med sitrende Ømhed og Ærbødighed, med aandeløs Ydmyghed stirrende paa hendes Munds stolte og høje Form, paa de store, vidtopspilede og sorte Øjne under de sarte, mørke Bryns Bue, Ansigtets smalle og kejserlige Oval, Panden dækket af det svære Haars Skygge, Hudens overjordiske Skønhed som ingen Graad havde kunnet plette, og dybt dèrinde fra Blikket denne lydløst og roligt luende Ild, aa denne Helvedflamme og Himmelbrand, det straalende Adelsmærke for dèm, der veed hvad det er at elske og at miste — at leve! ...

Han skød, paaeengang hæftigt enerveret, med Vold disse Tanker fra sig.

Søgte, uden selv at kunne fatte af hvilken Grund, straks efter at genkalde sig Opsynsmandens Ansigt — og fornam en besynderlig Lægedom derved —:

Et rigtig bravt, gammelt Aasyn! aa hele Multimængden, alle Millionerne rummedes i disse ligefremme og intetsigende og elskeligt jævne Flader og Linjer!

Stod Manden ikke, saa at sige umiddelbart synligt, med talløse Telefon- og Telegraf-Kabler baade mod Nord og Syd og Vest og Øst i Forbindelse med hele

den samlede Hob Alverden over, evigt ens og evigt forskellig!

Genfærd, Død, Oplysning, Fraser fra Romaner og Aviser i Flæng, Kirkegaard og Krematorium, Ulykke og Lykke og Retfærdighed — jovist, hele Suiten igennem fra først til sidst, hele Overtroens uudtømmelige Arsenal! Vidende om alt i Verden — undtagen om det, der i Sandhed kan vides! Ukendt med alt muligt — undtagen dèt, hvorom virkelig ingen veed det mindste! Fyldt til Randen med Floskler, med udenadlærte Ord! paa een og samme Tid næppe nok kapabel til at udfylde sin mer end beskedne Plads, dog i hver eneste Sætning anglende efter at række ud derover — og alligevel, til syvende og sidst, uden blot en eneste Gang at kunne fremføre blot en enkelt Glose der kom fra det dybeste derinde — dèt, hvoraf dog ogsaa hán ejede en hemmelig, en forborgen og uslukkelig Gnist! Jaha, var dette ikke Portrættet paa en Prik — af dem alle!? Om det saa var den naive Glæde — over at det var Konen og ikke ham selv, der var død! Haha, det velsignede Tusindmands Kræ —: se, dèn Mand var da endelig i Sandhed en kødelig Broder til os alle! Eller Snak, meget mere endnu! vores alles Fader var han — *Adam* selv, i sin Paradisets Have, splitternøgen, nyfigent og forskræmt lyttende halvvejs til Slangens Røst, ja til den ægte Følelsens Musik, til hin Sorgens ensomme, ophøjede Tone, der, altgennemtrængende, løftede sin Guddoms-Stemme bag

en Busk, udsyngende Livets Kundskab paa Godt og paa Ondt! ...

Han havde hæftigt rejst sig op, ilede med hastige Skridt frem og tilbage, barsk leende, med gaadefuld Triumf slyngende hadefulde Blikke til alle Sider, førende den højre Arm frem i Luften i voldsomme Gestus.

Nu standsede han igen ved Bænken, skælvende ophidset, med blytung og feberhed Pande, uroligt hamrende Hjærte.

Han strakte uvilkaarligt Haanden ud efter sin Hat, der endnu laa dèr paa de lyse Tremmer, som en cirkelrund, kridhvid Kegle — greb den, satte den haardt paa sit Hoved, vendte sig omkring, vilde gaa, skynde sig hjem — og omfattedes da pludselig, uventet, angstomspændt, af den vage, uforklarlige Bevidsthed om at kende dette Sted igen —: kende det?

Hvorfra?

Fra hvornaar??

Han var uden Tvivl aldrig før gaaet denne Vej herfra, *kunde* ikke tidligere have været her!

Og dog, han kendte præcist det altsammen igen, grangiveligt Punkt for Punkt: denne lille, runde Plads, hvorfra til alle Verdenshjørner de smalle Gange stjærneformigt straalede ud; og midt paa: de fire Hængebirke, sagteligt klirrende med deres spæde og spidse, savtakkede Blade! Mere endnu: ogsaa Luftens koglende Forventning, Halvmørkets Gennemsigtighed og Slør, de ubegribelige, smaa bitte,

trippende Lyd allevegne fra — jo, han genkendte det nøjagtigt alt!

Han rystede uforstaaende paa sit Hoved, foer straks efter sammen med eet, skottede blinkende rundt, grublende vildt for at udfinde Sammenhængen i alt dette her, du gode Gud, jeg fatter det ikke — og alligevel, jo, jeg *har* engang været her før, jeg mindes det grant: en Aften, jeg var alene, jeg skulde ud ad den store Port dèrovre, det var sent og mørkt ... og hvád var det saa, jeg pludselig bildte mig ind at kunne føle her inden i min venstre Haand??

Et Nu stirrede han undrende og ligesom ganske lidt længselsfuld ned paa denne Haands indvendige Flade, men uden at kunne øjne nogetsomhelst besynderligt deri — drejede derpaa med et Ryk, som paa Kommando, sit Hovede om imod venstre, henimod den mørke, vedbendklædte Søjle af poleret Granit, som løftede sig tilvejrs derinde i Skumringen nogle Alen fra ham, bagved et lavt, sortmalet Gitter ... og da smilte han langsomt og genkendende i det samme, gjorde med udstrakt Arm et Par Skridt fremad, gaadefuldt bevæget og taknemlig —:

Aa!

Thi dèr!

Omtrent midtvejs oppe paa Søjlen, et Par Fod over Jordoverfladen!

Dèr skelnede han nu, fuldkommen klart i hvert eneste Træk, et vidunderligt Ansigt der bøjedes frem imod ham! Et ganske smalt, et spædt og fint, aa et blegt og smukt lille Pigeaasyn derhenne i Mør-

ket! saa ømt og godt, saa fuldt af Spørgen og af Blidhed, se —: og det blanke sorte Haar hang som gennemvædet ned langs de sarte Kinder! missende med de store, dunkle Øjne saa' hun smilende paa ham!

Er det dig, er det virkelig dig — tænkte han i næste Moment, uden selv fuldt ud at vide hvad han egentlig mente med disse Ord; han gik varsomt endnu et Trin fremad, hans Hjærte var hedt, han anstrængte sig for at aabne sin Mund og tale, han stammede lydløst og besværligt frem mellem sine Læber tilsidst —: Kom! kom kun helt frem, du ser jo at jeg kender dig igen! .... men da var pludselig det altsammen borte paany, i Stedet for det skønne Ansigt hang der blot en aflang, lille Krans af hvide Perler midt paa Søjlen, omrandet af mørke Blade!

Og da grebes han af en hæftig, en brændende Utaalmodighed, af en svidende Forventning; det jog igennem ham med et Stik at nu skulde han uopholdeligt skynde sig hjem, hjem til sit Hus — for at modtage dèt, der skulde komme!

Men allerede i næste Sekund fornam han, at han vilde alligevel aldeles ikke gaa herfra — endnu! og han formaaede det forresten heller ikke foreløbig; hans Arme og Ben var jo blevne som lamme med eet, eller de var genstridige, eller rettere sagt de ventede vel paa et eller andet, der skulde til at ske om lidt — noget, som først for Alvor skulde fuldbyrde hvad der nys var indledt! ....

Han erkendte pludselig disse Tanker hos sig, op-

rørtes derimod, vilde ryste dem af sig med det samme, vilde le og vredes, vilde resolut tage sin Forstand fangen og dermed jage alt dette Febergøgl og Mummespil langt bort med en Gestus — dèrhen hvor det hørte hjemme!

Men ikke desto mindre blev han ubevægeligt staaende hvor han var, endnu mere end før besat af dette forventningsfulde Begær.

Omme bag hans Ryg opstod langt borte en uforklarlig Hvisken, der hurtigt kom ham nær. Omkring hans Nakke svøbte sig brat et iskoldt Strøg. Ved sit venstre Øre fornam han et Aandedræts Pust. Hans Hjærte stod stille i grænseløs Lytten .... og da overvældedes han med eet af det ubegribelige, det meningsløse i alt dette her!

Han gjorde hastigt, angstoprevet, tre, fire Skridt fremad i Løb, for at fly.

Standsede derpaa med et Ryk.

Svimlende.

Ør.

For hans Blikke blev alting bælgmørkt med eet, straks efter gnistrede det gult og blaat til alle Sider, blev atter buldrende sort, lydløst overalt, et Sus for hans Øre, en hvirvlende Kulde og Blæst fra oven imod hans Isse — faldt han, styrtede han hovedkulds tilbunds igennem en Kløft?!

Han ravede om sig, rev Øjnene op, erkendte hvor han var — men da ændredes blinkhastigt alting omkring ham. Gitre sprængtes og Søjler sank omkuld, Gruset bølgede og glimtede til alle Sider, Jordsmon-

net løftede sig tordnende op i Tuer tilhøjre og venstre, blændhvide Flammer skød bragende ud overalt, Gravene brast med et Drøn og spyede de Døde fra sig! Hvidklædte Gestalter slyngedes tilvejrs, Kvinder og Mænd og Børn, talløse Skarer fjærn og nær, paa et Nu opfyldende den grelle og dundrende Luft! Han huggede med et Støn begge Hænder for sit Ansigt, vovede ikke at se, fornam i sine Næseboer Stanken af Muld og Fosfor og Ild, min Gud, nu jog der en brølende Stormvind frem, hør Klokkerne klemter, Domkirkebasuner, Fødsels og Døds Melodi — og se, da aabnedes Himlen paa vid, vid Gab, over Bjærgtinders Purpur brød Solen frem, i hans Øre den svimle Sang fra Livets Orkester, aa se det evige Lys og dets Lykke som vi alle skal naa ... og dèr, dèr, ja, Annie med smilende Læbe og udstrakt Arm, ung, uudsigeligt skøn, saa fager og høj, min Elskte, ja, ja, jeg kommer ....

Hans Bryst fyldtes brat af en uforlignelig Sødme. Fra alle hans Aarer rejste sig Visshedens Fryd ved at vide hende nær, en Flamme i Mulmet!

Han kastede jublende begge Arme fremefter, ville løbe dèrhen hvor hun var, tumlede et Par Skridt forover, snublede, var ved at falde, alting var pludselig bælgmørkt omkring ham, han rettede sig med Besvær — saa' frysende rundt, blind og forladt, med kimende Øre, Hjærtet dødsstille et Moment og derpaa rasende afsindigt derinde —:

Hvor var han?

Hvad var der sket??

Annie, hvorfra var hun kommen — hvor gik hun hen???....

Han hørte pludselig Lyden af en sagte, ligesom gysende Latter, foer sammen derved, stirrede rundt —:

„Hvem?

Hvem dèr??

Hvem er det, der ler???"...

Han greb vanvittigt frem for sig i Luften med den højre Næve, fik fat i et Haandled, klemte af al sin Magt deromkring, gav et Raab — og vidste straks efter paaeengang, at det *var* jo ikke andre end ham selv! det var bare ham selv — der havde fanget sig selv ved den venstre Arm! Meget rigtigt, det var altsammen slet ikke andet end Gøglesyn og Drømme, men nu var det blevet sent, han var en ubetydelig Smule ligesom træt, han burde visst gaa hjemad snart og sove, hahaha! ...

Endnu et Øjeblik blev han uviss staaende, trods alt ikke ganske sikker paa om der dog ikke havde været en eller anden Fremmed tilstede lige før — og om dog ikke Jordsmonnet havde løftet sig op og spyet Ild; men da han faktisk hverken kunde høre eller se det mindste dertil — følte han sig umiddelbart efter saa temmelig beroliget, tørrede Sveden af sin Pande, trak nervøst og smilende paa sine Skuldre og gav sig hurtigt til at vandre afsted, følgende den mørke Sti der forekom ham at maatte føre ud til Porten.

Højst besynderligt, tænkte han uvilkaarligt imens, med Øjnene bestandigt afsøgende alt hvad han kom forbi —: ja, hvor Livet er mærkværdigt: i to hele lange Aar er der saa at sige intetsomhelst hændet mig, det være sig af hvilken Art der nævnes kan, udover hvad der angaar mit Arbejde — og nu pludselig idag kommer det mig for, som om det gaadefuldeste af alt er bleven muligt! eller, mere endnu: som om overhovedet kun det umulige er muligt!

Han drejede straks efter tilvenstre ned ad en bredere Allé, gik fra nu af mere langsomt frem — kunde faa Skridt senere allerede skimte Laagens Lygter, følte sig med et Ryk fuldkomment i Ro og mærkede da, at han var baade sulten og tørstig — satte derfor Tempoet op.

Men siig mig, grundede han halvvejs spøgende videre, idet han nu endelig helt forstod hvad der egentlig var sket for nylig derhenne paa Rotunden —:

Siig mig, hvis det nu virkelig er denne lille Pige, som Opsynsmanden fortalte mig om, hvem jeg saa' for lidt siden — hvad saa? Hvordan var det: Betjenten sagde jo, at der plejede at hænde Een noget vidunderligt godt, Dagen efter at man havde truffet hende!

Hvad kan det altsaa være, der venter mig i Morgen af Smukt?...

Han lo en Smule, passerede i det samme ud igennem Porten, hvor der stod en uniformeret og sort-

skægget Mand allerede i Færd med at lukke de store Fløje til —:

„De maa meget undskylde!“ — sagde Morton smilende og hilste —:

„Jeg har forsinket mig en Kende!
Det skal blive sidste Gang!
Godnat!“

III.

„Professor von Geer har siddet en Timestid omtrent og ventet paa Herren!" — meldte Mortons Husholderske, da han, nogle Minutter før ti, var naaet hjem. Glass vendte sig grundende imod hende, imens han hængte Hat og Stok fra sig —:

„von Geer," — spurgte han — „næsten en Time, siger De — hvad kan han mon ville?

Paa denne Tid af Aftenen!

Tak!"

Han gik med et lille, venskabeligt Nik forbi Fru Brügge, standsede umiddelbart bagved hende og drejede med et Ryk sit Hovede om imod hende —:

„Om et Kvarterstid," — sagde han — „vilde jeg gærne have, at De har min The parat!

De kan dække til To!

Tak!"

Endnu et Øjeblik stod han tøvende, løb derpaa beslutsomt op ad den brede, hvidlakerede Vindeltrappe, der førte til Soverummene ovenpaa — kom et Par Minutter efter tilbage, gnidende sig i Hænderne og traadte smilende ind i sit Arbejdsværelse —:

„God Aften, Professor, det gør mig ondt at De har maattet vente!“ — han gik, missende mod det elektriske Lys, fremad mod den anden med udrakt Haand.

Den meget rummelige, trefags Stue — hvis Ruder, i Øjeblikket dækkede bag lyse Kniplings-Rideaux, vendte mod Syd, ud mod Forhaven — var paa alle Vægge beklædt med Bøger. Midt paa Gulvet stod et overordentlig omfangsrigt, mørktbejtset Egetræs Skrivebord; ovenpaa den store Mappe med Klatpapir laa et tykt, indpakket og forseglet Manuskript. Paa denne Side Bordet en svær, udskaaren Skrivestol — paa den anden, hen mod Vinduerne, en dyb, polstret Sofa med det svulmende Rygstød langs med Bordpladens Kant. En tung Kobberkrone med mange Bluss bag opaliserende, cylinderformede Kupler, hang ned fra Loftet — spredende sit mælkede og rige Skær over Rummet, glødende i de røde Tapeter ovenover Reolernes Rand, gnistrende i de mange, blanke Genstande paa Skrivebordet, funklende i den brede, gyldne Ramme om det legemstore Maleri af Annie der hang paa Væggen tilvenstre.

von Geer, der havde siddet henne ved Vinduet i en af de store Lænestole, bladende i nogle Hæfter der laa paa Læsepulten foran ham, rejste sig i et Spring, var øjensynligt et Nu i Uvisshed, kom ham derpaa hastigt i Møde —:

„Det er mig, der maa bede om Undskyldning,“ — sagde han, med en Stemme der pludselig forekom Morton at klinge anderledes end ellers — „først og

fremmest fordi jeg kommer paa et saa lidet egnet Tidspunkt!

For det andet," — føjede han til, med en kort Latter, nikkende hen mod de Tidsskrifter hvori han havde læst — „eftersom jeg saa ugenert har gjort hvad jeg kunde for at faa Ventetiden til at gaa!"

Morton lo forekommende, slog ud med Haanden — og et kort Nu stod baade han og Professoren tavse, ligesom usynligt adskilte ved et eller andet, der var paafærde.

„Vil De ikke tage Plads igen!" — fortsatte Glass, pegende mod den Stol den anden lige havde forladt.

„Jeg takker," — svarede von Geer med et Nik, men blev alligevel staaende op, tæt foran Morton; han trak Vejret med Uregelmæssighed og paa hans Læber kunde det ses at han hæftigt bestræbte sig for at forme de Ord, hvori han skulde iklæde det Ærinde han aabenbart havde —:

„Ja," — vedblev han da tilsidst, hurtigt, snublende — „jeg kommer ... jeg kommer her i et baade betydningsfuldt og alt andet end behageligt Anliggende, De maa meget tilgive!

Jeg kommer, ikke alene, om jeg saa maa sige, qua Overlæge paa mit Hospital ... men tillige, og mest, som — som Deres mangeaarige Bekendt, eller maaske tør jeg bruge Ordet Ven!" — han standsede brat, stak pludselig sin højre Haand ned i Lommen paa sine Benklæder, trak den hastigt op igen, aabnede Munden — tøvede paany.

Morton lo atter, udglattende og dæmpet, huskede altimens med eet paa den lille Pige derude fra, Opsynsmandens lille Pige med Gaven — omfattede med et hurtigt Blik den Andens høje, skulderbrede Skikkelse, i dette Moment med noget visst kejtet i Holdning og Skulderføring; det skæggede Ansigts altfor skiftende Udtryk; en paafaldende Uro i Hænderne ... og Glass grebes derpaa, endnu i det selvsamme Sekund hvor hele denne Undersøgelse var baade paabegyndt og fuldført, af en gaadefuld og dyb Forvissning om, *hvad* der var Hensigten med dette Besøg.

Der blev pludselig fuldkommen roligt derinde i ham, ligesom dødsstille —:

„De er altsaa dobbelt velkommen!" — sagde han, løftende Hovedet med et Smil; han pegede samtidig paany paa Stolen derhenne, aabnede derefter Laaget paa det lille Sølvskrin der stod paa Arbejdsbordet fyldt med Cigaretter, og skød det nærmere hen mod Professoren — „ikke sandt, saa vidt jeg husker, ryger De jo aldrig Cigarer!

Værsgod, skal vi ikke ...!"

Han strøg en Tændstik, gav den anden Ild, tændte derpaa ogsaa selv, trak en Stol frem og satte sig ned —:

„Hvad kan det mon være for ... ubehagelige Ting, De har at sige mig?" — spurgte han smilende.

Han havde lænet sig en Smule tilbage paa Sædet, støttet sin venstre Albu mod Skrivebordets Kant. Lige over for ham, tre eller fire Skridt borte, i den

lave Læderstol udfor det midterste af de tre Vinduer, havde Professoren taget Plads; Læselampen der stod paa Pulten kastede sit Skær fuldt over hans Ansigt, fik Haarene i det spidse, graa Hageskæg til at skinne som Jærn; der perlede smaa Sveddraaber paa den brede og høje Pande. Alt i alt, tænkte Morton, bestandigt mærkværdigt sval og stille indvendigt —: alt i alt et særdeles klogt og dertil et elskværdigt, kort: et overordentlig tiltalende Aasyn, har denne Mand!

„Ser De," — begyndte von Geer i det samme, langsomt; han sad noget skrævende i sin Stol, med venstre Haand paa sit Knæ; bøjede sig nu en Kende forover, stirrende paa sin Cigaret — „vi fik for en fjorten Dages Tid siden en Patient indlagt paa Foranledning af Kriminalkamret! De husker muligvis at have set hans Navn i Aviserne, ret hyppigt, i det sidste Par Uger?!

Han hedder Karl Mumme!?"

Glass rystede betænksomt paa sit Hovede —:

„Næ, jeg har ikke!"

„Naa, ikke!" — blev den anden ved, tilsyneladende lidt skuffet —:

„Jaha, jeg vilde saamænd i og for sig hjærtelig ønske, at vi allesammen havde taget det Parti — det fortræffelige Parti!

Saa kunde det dog maaske være muligt engang om mange Aar at naa saa vidt, at faa Aviserne vænnet af med denne afskyelige Maner de har — at tvære Spalte op og Spalte ned om denslags Gruligheder!

En skidt Vane, der i hvert Tilfælde ikke kan gøre andet end Fortræd, baade ved at enervere Publikum og ved at vanskeliggøre Rettens rolige Overblik — og som, i den Affære jeg her hentyder til, forøvrigt ogsaa er den egentlige, drivende Grund til ... til at De overhovedet ser mig her idag!" — han havde rejst sig op, stod nu, med rynkede Bryn, og strøg Asken af sin Cigaret —:

„Næ," — fortsatte han og saa' op, dennegang med et forskende og venskabeligt Blik søgende den andens Øje — „jeg kommer rent ud sagt for at give Dem et Vink paa Forhaand — det ansaa' jeg for rettest, af Hensyn til Sagens .. for Dem saa ... delikate Natur, om De tillader! Naturligvis dog med Assessorens Billigelse — og med hans Eksellence Justitsministerens, som vi har forskaffet os telefonisk endnu i Aften!

Ja —:

Saadan som Omstændighederne stillede sig idag, skønnedes det nemlig nødvendigt at opfordre Dem til velvilligst at ville give Møde i Morgen Formiddag ude paa Hospitalet, for at denne Karl Mumme kan blive .. kan blive konfronteret med Dem — jaha, De maa undskylde om det forensiske Vocabularium kanske bliver mindre korrekt anvendt i min Mund!

De forstaar —: der er vægtige Grunde til at antage, at det er hàm .. fra dengang, dérovre ... med Deres Hustru!"

„Naa, dèt er det!

Karl Mumme!?" — gentog Morton, uden selv at

vide det. Han sad, bestandig i samme Stilling, med en besynderlig, ligesom fraværende Undren iagttagende: at i Stedet for at kunne modtage denne Meddelelse med fuldkommen Ro, fordi han jo paa Forhaand havde gættet dens Indhold, vidst at den vilde komme — i Stedet for, blev han inderst inde i sig gaadefuldt ophidset netop ved denne Bekræftelse af sin Anelse nys. Han følte med eet en hæftig Skælven løbe som en overordentligt hurtig Række af smaa, haarde, smertende Slag ned igennem sine Knogler: fra Lænderne og nedefter indtil begge Fødder — og omfattedes i det samme af en kvælende, en altovervældende Rædsel for at denne voldsomme Sitren skulde kunne observeres af den anden; bøjede derfor med et umærkeligt Ryk, med vildt hamrende Hjærte, sit Ansigt en Kende forover, stirrede aandeløst ned paa sine Ben; og da han straks efter iagttog, at end ikke det ringeste kunde bemærkes, at den lange, skarpe Fold i de graa Benklæder stod retlinjet og ubevæget som før op fra hans Støvler — da først blev han, med et dybt Aandedrag, igen idetmindste delvis nærværende —:

„Karl Mumme?!“ — repeterede han endnu en Gang, besværligt imiterende en Grublen — med kimende Øren, dybt inde i Kæberne fornemmende det, som skruedes hans Tænder hvinende imod hverandre —:

„Se se! Saa de har altsaa alligevel fanget ham, tilsidst!“ — og han vedblev, endnu uden at kunne høre sin egen Stemme, overanspændende sine Ner-

ver, fikserende sine Blikke mod den andens højre Øje, snakkende løs, for at komme til Beherskethed imens —:

„Tør jeg spørge Dem, von Geer, hvordan er mon alt dette her gaaet for sig?

Hvorledes er man kommen paa den Idé, at det maa være ... hàm?

Hvor stammer han fra?

Hvem er han??"

Professoren, der stod ved Skrivebordet, med begge de haarede og korte Hænders Knoer støttede imod dets Plade, gav et lille Nik med Hovedet, øjensynligt lettet ved den Ro hvormed Glass Morton havde optaget Meddelelsens centrale Indhold —:

„Sagen er den," — begyndte han, med en lille, pattende Lyd sugende paa sin Cigaret; nu og da standsende i sin Beretning for at kunne sluge en Mundfuld Røg — „for at tage fat ved Indledningen: at der jo — hvad De altsaa *ikke* har læst i Aviserne — for en fjorten Dages Tid siden, ovre i Sønderskoven, ved Aftenstide, blev forøvet et Attentat af ganske lignende Art, som det med Deres Hustru. Men dennegang mislykkedes det nu, Gudværelovet, totalt! Hvordan det nærmere gik til, veed jeg ikke — men endnu ved den paagældende Dames allerførste Skrig kom der en Del Mennesker ilende til; nogle unge Mennesker af Handelsstanden, som tilfældigt var i Nærheden — men som Voldsmanden ikke havde kunnet se, dels fordi det var mørkt og dels paa Grund af Terrainforholdene! Naa, men dè

styrter altsaa til paa hendes Raab om Hjælp, hun ligger allerede slynget omkuld paa Jorden, Slubberten hen over hende med blinkende Kniv — og de gør da, som ethvert Mandfolk vilde, de kaster sig rasende over ham uden at lægge Fingrene imellem — endnu mindre da han tilmed prøver at bruge Klingen ogsaa overfor dem! en Kæmpekarl af Kræfter er han ovenikøbet, sine fulde tre Alen høj, med Skuldre af den anden Verden og et Par Næver af Jærn — men de faar ham da omsider overmandet, Politiet kommer langt om længe til, og saa viser det sig, uden at vi kan faa fuldt oplyst hvem eller hvorledes: at den ene af de unge Mennesker med sin Stok maa være kommen til at beskadige Fyrens venstre Øje ret alvorligt — omend man, paa Grund af Dunkelheden, Ophidselsen og en ret rigelig Blødning ikke tillagde Saaret nogen synderlig Vægt til at begynde med! Først inde paa Stationen blev der tilkaldt en Læge, det saa' grimt ud, Scloraticon sprængt paa hele venstre Side, Musklerne revne fuldkommen itu sammesteds ogsaavidere! Kort og godt: *vi* fik ham her ind paa Hospitalet allerede samme Nat — og siden da er det gaaet godt fremad med ham, rigtig godt endda — omend naturligvis hans Tilstand kræver en yderliggaaende Paapasselighed (Synet er desværre ufejlbarlig tabt for det Øjes Vedkommende) og der vil endnu komme til at gaa adskillig Tid hen førend han eventuelt kan udskrives som helbredet! ...

Saa vidt Karl Mumme!

Hvad nu den anden Side af Affæren angaar:

Nuvel, jeg skal ikke nærmere præcisere af hvilke, tildels ret komplicerede Aarsager, Assessor Delitsch — i hvis Hænder Sagen er lagt — allerede et Par Dage efter Mandens Arrestation naaede til en indre Overbevisning om, at her havde vi omsider faaet Fingre i .. Deres Hustrus Morder! Han omtalte dengang denne Anskuelse i en privat Samtale med mig, og har siden da paa forskellige Felter stræbt at fremskaffe sig Materialet for en senere Bevisførelse — men har selvfølgelig, direkte overfor den Anholdte, intet synderligt kunnet foretage sig endnu, i Betragtning af Mandens Rekonvalescens!

Ikke sandt, De veed sikkert paa Forhaand, at i vore Dage er, med Rette, en Patient — jo simpelthen en Patient!

Saalænge Karl Mumme endnu befinder sig paa mit Domæne, eksisterer der for mig kun en eneste Forpligtelse: at gøre ham rask — ergo ogsaa radikalt at skærme ham imod en hversomhelst Paavirkning, den være sig af fysisk eller psykisk Art, der muligvis kunde forringe min Udsigt til med Held at fuldføre mit Hverv overfor ham!

Jo, men hèr er det imidlertid — at Aviserne har grebet ind; og det paa en saadan Maade, at heller ikke jeg ser nogen Udvej mer!

Hvordan det iøvrigt er gaaet til, begriber jeg ikke — men paa en eller anden Viis har faktisk de Herrer Referenter ved nogle af vore største Blade for en Ugestid siden faaet Nys om Assessor Delitsch's Teo-

ri — og har naturligvis ikke kunnet tie stille! Sagen har vakt Opsigt, i stedse stigende Grad — i visse højtstaaende Kredse ligefrem skabt en Slags Panik; og der er i Øjeblikket — ganske visst endnu uden at (af letfattelige Hensyn) Dères Navn er bleven nævnet — i Virkeligheden allerede lagt et overmaade stærkt Press paa Justitsministeriet og mig — saa stærkt, at vi har maattet give efter tilsidst og af al Magt fremmet Undersøgelsernes Gang! Jeg har med andre Ord maattet tillade, at der i Løbet af de sidste, fire Dage er bleven afholdt to korte — og saa vidt gørligt skaansomme — Forhør derinde paa Patientens Stue! Og ved det sidste af dem, iforgaars, blev Delitsch saa viss i sin Sag at han antydningsviis, ret indirekte og fordækt, spillede paa Historien dèrovrefra for to Aar siden, overfor Mumme — forøvrigt i min Overværelse; og vi saa' begge to utvetydigt paa Fyrens Væsen, at der kunde ikke være nogen Tvivl om, at Pilen havde ramt —: det er virkelig *ham!*"

von Geer tav et Nu.

Han kastede Cigaretstumpen fra sig, greb en ny, strøg en Tændstik, glemte at faa Ild, vendte sig med et Ryk imod Morton —:

„Kære Ven," — sagde han hurtigt, søgende hans Blik, pludselig med en usikker eller bevæget Stemme — „tro mig, jeg fatter fuldt ud, hvor overordentlig ... hvor grænseløst pinligt alt dette her maa være for Dem!

Naturligvis var det jo indlysende nok paa For-

haand — alene ifølge selve den ulyksalige Maade, hvorpaa Fru Morton kom af Dage (du gode Gud, hvad vilde jeg ikke give, for at det var mislykkedes ogsaa dengang, med Hende) — at der her, endnu mindre end under andre Forhold, kunde være Tale om at De, i Lighed med fordums Chevaliers, med egen Haand søgte at forskaffe Dem den rimelige og menneskelige, ja maaske den naturnødvendige Oprejsning — som vi Mænd vel allesammen dybest inde fornemmer, at vore Hjærter hungrer efter, naar det Dyrebareste vi har er bleven angrebet og dræbt! Og selvfølgelig har jo ogsaa de to lange Aar, der er gaaet siden da, forlængst taget den værste Brodd af de Følelser, der dengang besjælede Dem overfor dette Umenneske! Men, ikke sandt, De forstaar mig: det synes mig alligevel at være i det mindste et lille bitte Gran af Trøst, i dette mit byrdefulde Ærinde hos Dem — at vide, at jeg dog er den, der som første Mand bringer Dem det tilfredsstillende Budskab om, at Slynglen ikke for altid er undgaaet sin Straf! at Deres Hustru omend sent vil opnaa — hvad hun havde Ret til at fordre!"

„Javist!" — sagde Morton, med et Nik — „jeg paaskønner i fuldeste Maal!

Jeg takker Dem af ganske Hjærte!"

Men samtidig tænkte han undrende, stadigt og paa gaadefuld Viis ligesom halvvejs fraværende fra det Hele, ligesom trefjerdedels bevidstløs indvendigt —: du Almægtige, hvor disse Mennesker dog er besynderlige, højst mærkværdige fra Ende til an-

den! Her kommer nu denne Professor, i lige Grad en fortræffelig Kirurg, en udmærket Familiefader, en glimrende Lærd og et elskeligt Menneske der for ingen Pris vilde gøre en Kat Fortræd — han staar her og opfordrer mig utilsløret til at være veltilfreds med at en vildfremmed Mandsperson har faaet sit Øje stukket ud og nu desuden har meget stærk Udsigt til at faa Hovedet kappet af, hvis han ikke dør af sit Saar forinden! du gode Gud, hvad i Alverden kommer Karl Mumme mig ved — hvor er det muligt, at dette oplyste Menneske dèr for Alvor vil bilde mig ind, for det første at Karl Mumme har kunnet slaa min Hustru ihjel — og for det andet, at det skal kunne trøste mig, omend naturligvis kun i en passende, human Grad, at han nu ogsaa selv er ved at forsvinde herfra! Ja, ja, æventyrligt alt sammen, fra først til sidst! — Og forresten, grundede han videre —: selv under alle disse meningsløse Forudsætninger, hvàd skulde saa jeg ud paa Hospitalet for... men kanske kan jeg faa nærmere Oplysninger om dèt, ved at spørge!

Han løftede altsaa forventningsfuldt sit Ansigt imod den anden —:

„Jeg takker Dem hjærteligt!" — gentog han — „endskønt jeg iøvrigt ikke ganske klart formaar at indse, hvad det mon kan være for en Fordel som Politiet — eller den forhørende Assessor — venter sig ud af et eventuelt Møde imellem ... dette Menneske og mig!

Et Møde, der, det tilstaar jeg oprigtigt, vilde være mig i højeste Grad ubehageligt!

Hvad De sikkert kan forstaa!"

„Rent menneskeligt set —: ja, udmærket, selvfølgeligt!" — svarede Professoren, med Livfuldhed — „men rent borgerligt, juridisk — kriminalretsligt, om De vil —: nej, aldeles ikke!

Men det er maaske," — føjede han til, med et aabent Smil — „det er maaske for meget forlangt af en Digter — tilmed af en saa idealistisk tænkende Digter som Dem — at De skal fæste Dem med samme Opmærksomhed, lad mig sige: samme smaalige Opmærksomhed ved Detailler af udelukkende samfundsmæssig Art — saadan som vi andre er nødtvungne til!

Og dog vil De utvivlsomt kunne indse det berettigede i det Ønske, som Retten — i Øjeblikket igennem mig — henvender til Dem: idet nemlig den moralske Virkning af Synet af den Mand, hvis Hustru han saa skændigt har myrdet — efter al menneskelig Sandsynlighed vil kunne tvinge en Tilstaaelse frem hos Morderen.

Hvilket jo, ubestrideligt, i eminent Grad er af Værdi!

Kanske ikke mindst, naar man betænker at Affæren dermed engang for alle er ude af Verden! Muligvis til Baade og Frelse for adskillige kommende Arrestanter, der paa den nævnte Maade vil blive befriede for at idetmindste dèn Mistanke skal hæftes

ved dem uden egen Skyld! Ikke sandt — De har naturligvis selv tænkt paa det samme!

Men endelig, som det sidste og vigtigste Argument — beder jeg Dem mindes den overordentlige Opsigt, som hin Begivenhed vakte dengang for de to Aar siden i samtlige Lag! en Opsigt, der, paa Grund af den fremragende Plads De indtager i vor Samtids Litteratur, ikke alene bredte sig over hele Landet men ogsaa langt ud over dets Grænser! De husker sikkert ogsaa de hæftige — og for saa vidt berettigede — Angreb som vore Aviser rettede mod Politiet mange Maaneder igennem, fordi det trods de ivrigste Anstrængelser ikke havde Held til at finde Fru Mortons Morder! Kort: jeg tror at Assessor Delitsch ramte Sagens Centrum i de Ord hvormed han klargjorde *mig* Situationen —: at hele Folkets Retsbevidsthed, selve Retssikkerheden kræver det Offer af Dem — at De giver Møde!“

„Jeg skal komme!“ — svarede Morton, atter undrende sig vagt over det altsammen: over sig selv, over Professorens Tale lige nu, og over dette mærkelige Begreb Retsbevidsthed, der, efter hvad der nys var bleven sagt, vilde blive mægtigt styrket hos hele Nationen, saafremt Glass Morton erklærede sig villig til at tage aktiv Del i at Karl Mumme blev tortureret — omend kun med psykiske Tommeskruer — indtil han tilstod! Ja, højst ejendommelige var disse Væsner, der bestandig troede fuldt og fast — paa trods af Aartusinders modsigende Erfarin-

ger —: at fornyet Vold var Mirakkel-Kuren imod al Slags Vold!...

von Geers Ansigt var imidlertid bleven opklaret paany; han knappede nu sin lysegraa Jakke op, fremtog af dens Brystlomme en blaa Kuvert, som han derpaa, ikke uden et Anstrøg af Lettelse og dog med en Del Højtidelighed, lagde fra sig midt paa Skrivebordet —:

„Jeg lægger her," — sagde han, med et Smil brydende frem bag Skægget — „den skriftlige Tilsigelse, som jeg jo kun skulde forberede Dem paa — og hvis rent tjenstlige Form det var mit Hverv at mildne!

Det er i Morgen, Lørdag, Formiddag Klokken ti — Stue syvogtredve, Pavillon C paa mit Hospital!

Sagen er jo, som jeg fortalte Dem, særdeles presserende!" — han gav det aflange, blaa Brev endnu et lille Knips med en Negl, stak derpaa Haanden i sin Bukselomme, ringlede med sit Nøgleknippe, bemærkede derefter pludselig at han røg koldt, strøg sig en Tændstik —:

„Jeg tillod mig for et Øjeblik siden," — begyndte han derpaa, nu i en anden Tone end hidtil —: „inden De kom, at kigge en Smule paa Deres Bøger!

En fortræffelig Samling, og overordentligt mangesidig!

Mit flygtige Overblik nys lod mig finde talrige, systematisk samhørende, rent videnskabelige Værker! ikke blot fra de Felter, der ganske utvetydigt staar i nær, organisk Forbindelse med Deres eget,

saasom Biologi, Samfundslære, Filosofi — men ogsaa langt fjærnere Omraader, blandt andre baade Teknik og Kriminalogi, baade Psykiatri og Sexualpathologi, syntes mig at være lige saa fyldigt og uptodate repræsenterede i Deres Bibliothek! Og jeg tænkte med Undren, imens jeg paa de tæt beskrevne Marginer kunde følge, hvor nøje disse Bøger var gennemstuderede —: er dette nu blot en Særegenhed hos Dem, en viss, polyhistorisk Sideinteresse hos Dem, en Grille for saa vidt — eller kræves der virkelig nu om Dage saa indgaaende og vidtspændende Kundskaber af en skønlitterær Skribent, af en Digter?!

Unægtelig, endog rent fysisk set forbavser det mig overmaade, ganske ærligt ogsaa imponerer mig stærkt —: hvordan har det overhovedet kunnet være muligt for Dem, simpelthen at finde Tid og Kræfter til at læse et saadant Kæmpestof — paa Trods af Deres dog særdeles rige Produktion!?“ — han saa' spørgende op et Nu, og vedblev straks efter, med en Trækning i sin Mundvig —:

„Ak, du gode Gud, Herr Morton, ja, et misundelsesværdigt Liv — om man saaledes kunde forblive mange Timer dagligt hos sine Bøger, Aar efter Aar, indtil sit sidste!

Ikke sandt —:

Dèr har vi da Fred!

Dèr har vi den fuldkomne Ro!

Og dèr nyder vi i fulde Drag denne kostelige Lykke, som det altfor brogede, det altfor hastigt veks-

lende Liv derude aldrig bringer os helt! dette eneste, der ingensinde hverken skuffer os eller kan tages fra os igen —: den store, den lidenskabsløse Anskuen! den, hvori baade vi selv og alt andet først viser sig for os i den rigtige Sammenhæng!" — han lo kort, stirrede rørt paa de mange Reoler, gjorde med den højre Arm en bred, rund Bevægelse hen derimod —:

„Bøger! ...

Jeg husker endnu den Dag i Dag livagtigt den allerførste Gang i mit Liv, hvor jeg — græd dèt, som I Digtere kalder den uselviske, den søde Graad!

Jeg var vel dengang saadan noget som tretten eller fjorten Aar, allerede en passioneret Elsker af at læse — og da hørte jeg en Dag, derhenne paa Skolen, denne lille Anekdote som vi jo allesammen kender —: om Syrakus'es Belejring Anno tohundredeogtolv før Kristus (De ser, haha, jeg har intetsomhelst glemt deraf!) — og om Arkimedes, der, siddende bøjet og grundende over sine Tegninger i Sandet, kun havde det ene Svar paa en Opfordring til at flygte med det samme, thi det gjaldt hans Liv —:

„Forstyr ikke mine Cirkler!" ...

Hahaha!

Ja, dèr, lige paa Stedet, hvor jeg sad, krumsluttet i en af disse fordømt uhygiejniske Skolepulte, dèr brast jeg ved disse Ord i en højlydt Graad, paa een og samme Tid fortryllet og henrykt over al Forstand: ja, ja, tænkte jeg imens, uden selv helt klart at kunne begribe saa nøje hvad jeg mente, men fornem-

mende det kun altfor tydeligt i mit Hjærte: Forstyr blot ikke mine Cirkler! ...

Jaha!

Saadan var det dengang!

Senere hen," — blev han ved med et Suk, smilende, strygende sig ned over Skægget —:

„Senere hen skulde det vise sig, at der — havde jeg nær sagt — ikke engang blev Stunder til saa meget som blot at faa ... tegnet mine Cirkler, saa der var for saa vidt ingenting at forstyrre! En Kirurgs Privatpraksis i vore Dage — og et Hospital, dertil Kone og Børn, ak, kære Herr Morton, de tre Ting skal nok kunne bringe om det saa var hele Syrakus'es Ødelæggelse ind i et Studie-Menneskes Liv!" — han lo igen, dennegang mere muntert end før, traadte derpaa et Par Skridt nærmere hen til Reolen, lod sine Blikke bevæget glide hen over Bøgernes Rygge.

Et Nu tav de begge.

Glass Morton sad fremdeles paa sin Stol, i samme uforandrede Stilling.

Allerdybest inde i ham — endnu dybere inde end dette besynderligt halvdøsende — var det, som gærede det lydløst og hedt. Han mærkede nu og da ligesom de osende Dunster derfra for et Sekund — og kom hvergang paany til at skælve fra Hoved til Fod. Men rent ydre set — udenfor hint mellemliggende Lag af taaget Tilstand, der ligesom skulde skjule det sydende Inderste for ham — helt udvendigt, var han meget bevidst og fuldkomment klar.

Han gav sig nu til, langsomt rygende paa sin Cigaret, med glippende Øjne at følge Professorens Skikkelse derhenne ved Reolen — og søgte altimens at gøre sig det tydeligt, hvori dette mærkværdige, over den hele civiliserede Verden ganske eens, særpræget lægemæssige bestod — som ogsaa ytrede sig hos von Geer i alt hvad han sagde og gjorde, i baade Gestus og Holdning. Var det en meget intim og findelt Blanding, opstaaet ved selve dette Kompositum hvori deres Hverv bestod: denne Dobbelthed, paa den ene Side af Videnskabsmand, af Søger og Lærd — og paa den anden: af en Haandens, en Gerningens Mand!? Eller var dèt, som kendetegnede deres Væsen, ikke snarere en endnu mere sammensat Ting, den tredobbelte Sammensvejtsning af Aandsarbejderens Ro og Ligelighed, af den duelige Haandværkers ingenlunde stilløse Rapfingrethed — og endelig af et Gran af Hypnotisørens, af Sjælehelbrederens udprægede og altid udadrettede Selvtillid, den nødvendige Basis for alt Held paa de suggestive Omraader! — Nuvel, grublede han straks efter videre, uden selv at fatte hvorfor hans Tanke just i dette Øjeblik gjorde et saadant Spring —: og nu dette Budskab, der var bleven bragt ham af von Geer!? Denne Karl Mumme, meget vel, altsaa saaledes hed dette Individ der havde vovet ... dette sjofle og gemene Dyr, der havde fordristet sig til .... og som han i Morgen omsider skulde staa Øje til Øje med, for endelig at kunne stille sin .....

Han foer sammen med et Ryk; blinkende med

begge Øjne, som havde han sovet og var bleven ublidt vækket; erkendte med en kvalmende Rystelse i alle sine Nerver, at her sad han og havde bidt sine Tænder sammen, havde knust Cigaretten imellem sine Fingre, spændt alle Muskler i sin Krop som til et Spring, til et Overfald, en rasende Kamp ... og saa hørte han, umiddelbart derefter, von Geer's Stemme derhenne fra Bogrækkerne, vendte sig derfor med et Sæt om imod ham — paany med denne mysteriøse Tredeling i sit Væsen: udvendigt behersket, smilende og lyttende; dèrindenfor som halvvejs tunghør og blændet; og dybest inde mer og mer svidende hed!

„Jeg ser," — sagde Professoren; han havde taget en tyk, gult indbunden Bog frem af en heel Suite der alle var i Bind af samme Farve — „jeg ser her, at De allerede paa Forhaand maa besidde et ikke ringe Kendskab til ... til de Eksistenser, hvortil Karl Mumme hører! Deres Bibliothek er jo simpelthen fortræffeligt — jeg kunde fristes til at sige: uovertræffeligt — forsynet ogsaa med Værker om ... alle disse Monstrøsiteter, som jeg oprigtig talt kun troede at vi Læger havde den sørgelige Forpligtelse til at studere!

Herregud," — fortsatte han, sættende Bogen paa Plads igen; han drejede sig langsomt omkring, med begge Hænder dybt nede i Bukselommerne, stirrede grublende frem for sig — „det var engang min Drøm, at søge at bidrage ogsaa min Part til det Hverv, som vi Læger selv ser som det højeste af alt:

ikke at helbrede — jeg havde nær sagt, skidt med dèt, for hvornaar lykkes en Helbredelse for os, paa de Punkter hvor ikke Naturen selv vilde have opnaaet det samme paa egen Haand, kanske blot en ubetydelig Kende langsommere — nej, ikke at helbrede, men at *forebygge!* at gribe aktivt og regulerende ind i Samfunds-Legemets Organisme, at lægge en ny og positiv Værdi ind i selve Udviklingens Strøm! Ja, du gode Gud —: og dèr, netop paa det Omraade, der i Aften har bragt mig herhen under saa triste Omstændigheder, netop dèr og overfor den Slags forfærdende Abnormiteter, har vi jo endnu saa uendelig meget tilbage at naa! —

Jeg er ganske visst ingenlunde nogen Tilhænger af Lombroso's Teorier!

Navnlig ikke hvad angaar det mulige i, ad rent antropometrisk Vej at kunne paa Forhaand udfinde og altsaa ogsaa sikre os de Individer, der senere hen fylder vore Sindssygehospitaler og Fængsler!

Men jeg fristes dog af og til, naar jeg skal være ganske ærlig, til at synes at der er en saa uhyre, en saa svimlende, en saa radikalt uoverskridelig Forskel imellem Mennesker som Dem og mig og de mange Millioner paa den ene Side — og paa den anden alle disse græsselige Uhyrer! lige fra Karl Mumme, Lystmorderen — og til Ligskænderen, Kadaver-Elskeren Sergent Bertrand, hvis Levnedsskildring jeg lige nu saa' her hos Dem; fra Gesche Gottfried, den tifoldige Giftmorderske der fik Daanelsesanfald af Henrykkelse naar hun saa' Arsenik

og som slæbte sin sidste Krukke Rottegift med sig i Fængslet — og til Helene Jegado! fra Jack the Ripper, hvem man aldrig fandt — og til hin attenaarige Grete Beier, der, under Paaskud af at ville overraske sin Kæreste med en Lækkerbidsken, bandt ham sit Lommetørklæde for Øjnene, lod ham aabne sin Mund paa vid Gab og derpaa fyrede to Revolverskud ned i Svælget paa ham! fra Nero, via Marschal de Retz og lige til de Sade ... ja, saa føler jeg med hele mit Jeg, med hver eneste Trævl af mit Kød og Blod: at dybest inde maa dog Lombroso i visse Tilfælde have Ret —: Udyr, som dem jeg her har nævnt, de *er* ikke Magen til os! de er i Bund og Grund noget andet — der er et kvælende Had imellem dem og os, det brænder i vore Fingre efter at rydde dem bort! naar vi, rystende af Gru og Ækelhed, nødtvungne fordyber os i Studiet af dem — saa er det udelukkende besat af Længslen efter eengang for alle at finde det ufejlbarlige og universelle Middel til at beskytte vore Børn, vore Hustruer, os selv imod deres grufulde og blodige Overgreb!" — han tav, sveddryppende og med funklende Øjne; saa lo han lidt, godmodigt, halvt undskyldende til Morton —:

„Ikke sandt," — sluttede han varmt —:

„Og jeg synes næsten, at det er en Trøst, dette her: fordi det viser os saa ubestrideligt, at ikke *vi* har Skylden —:

Denne Bevidsthed om, at samtlige disse monstrøse Abnorme, kald dem nu Sindssyge eller homines de-

linquentes eller hvad De vil —: *Mennesker er de ihvertfald ikke!*"

Men Glass, der, under hele denne lange Tale, ufravendt havde betragtet ham med baade Øjne og Øren, uden selv at kunne begribe hvorfor — rystede nu langsomt paa sit Hovede —:

„Nej!" — sagde han, stadig hørende sin egen Stemme som milelangt borte fra, pludselig kuldegysende —:

„Jeg kan aldeles ikke give Dem Ret i dèt, De siger der!

Ikke det mindste —:

Thi det er endnu ingensinde lykkedes mig at finde nogensomhelst menneskelig Evne, Tilbøjelighed, Lyst, Trang, Længsel, Begær — uden at den forefandtes hos enhver af os alle, i højere eller ringere Grad! Ingen Storhed, den være sig nok saa ophøjet og ærefrygtindgydende i vore Øjne — undtagen at den til syvende og sidst blot bestod i en ganske ligefrem, omend undertiden svimlende stærk, Forøgelse af fuldkomment almene Kræfter! Ingensomhelst Lavhed, Slethed, Raahed, saakaldt Dyriskhed — som var andet end bare en ensidig (for os andre ganske vist højst utiltalende og derfor kun med yderste Møje genkendelig!) forøget Udvikling af Muligheder og Tendenser, som ogsaa alle vi andre besad! Kort og klart —: der findes, efter min Anskuelse, intet menneskeligt — som ikke er fællesmenneskeligt! Og jeg begriber, ganske oprigtigt, al-

deles ikke hvad man skulde med Begrebet Menneske, ellers! —

Og lige saa lidt, hvad dèt angaar, som De berørte nys," — blev han ved; paaeengang, ufatteligt for ham selv, hævende sin Stemme en Smule, talende højt og knapt, med let rynkede Bryn, uden endnu at kunne forstaa, hvorfor han pludselig gav sig til at udtale alle disse Ting — „heller ikke med Hensyn til ... Karl Mumme kan jeg give Dem Ret!

De kan naturligvis sige, at De ikke bryder Dem om at høre min Mening; at det er en Lægmands, en Digters — eller som De selv for et Øjeblik siden sagde — en Idealist's jordfjærne Anskuelse!

Men nok om det!

Hovedsagen er i dette Øjeblik, ganske ligegyldigt hvad Vægt De saa ellers vil tillægge mine Ord —: at jeg maa paa det bestemteste modsige Dem i Deres Antagelse af, at Karl Mumme skulde have dræbt min Hustru!

Har De nu hørt det, klart og utvivlsomt?

Jeg gentager det for en Sikkerheds Skyld endnu en Gang for Dem med utvetydige Ord —:

Nej, tusinde Gange nej, det *er* ikke, det *var* aldrig, det *har* ingensinde kunnet være Karl Mumme, der slog Annie ihjel!" — han tav, aandeløs, med Voldsomhed stirrende paa den andens Øjne, med al Magt pressende den højre Haands Knoer ned mod Bordets Plade.

„Ikke dræbt ... Karl Mumme!?

Du almægtige Gud, Menneske, hvad er det

De ..." — udbrød von Geer, trædende et Skridt tilbage, forvildet, med udrakt Haand.

Morton lo kort og bidsk, altfor hæftigt og uventet omfattet af uforklarlige, angstfødende Følelser, der mer og mer magtfuldt løftede deres Røster dybt derinde i ham — til at kunne agte paa Form i dette Nu —:

„Snik Snak!" — brød han af — „Vist ikke. De misforstaar mig paany. Totalt!

Naar jeg siger, at det ikke er Karl Mumme, der har myrdet min Hustru," — blev han ved; med eet, for et eneste lynkort Nu ligesom anende hvàd det var han inderst inde havde til Hensigt med sine Ord — „saa mener jeg dermed ingenlunde, at det ikke var hàns Haand, der førte Kniven den Nat! Og jeg tænker lige saa lidt paa, hvorvidt De eller Politiet muligvis skulde have begaaet en juridisk Uretmæssighed ved at fæste Deres Mistanke paa denne Mand!

Nej!

Slet ikke!

Men jeg mener —: at hvordan i al Verden vil De have, at jeg skal kunne føle nogetsomhelst Nag imod dette sølle Skrog! at jeg skal kunne finde blot den allerringeste Trøst i at vide, at Aarsagskæden har lukket sig ogsaa rundt om ham — at heller ikke han er hverken mere eller mindre end et ganske almindeligt Menneske, der, nøjagtigt ligesom De og som jeg, som hver eneste Een af os alle, ubønhørligt og Skridt for Skridt, lydigt maa følge de Veje,

som vort Væsens Art foreskriver os — ligegyldigt, om dè saa fører os til Skafottet eller til Tronen!

Hvad jeg mener," — gentog han, pludselig løftende sin højre Næve haardt knyttet op i Luften foran sig, nu fuldkommen klar over, at dèt han vilde opnaa ved at gentage alle disse, for ham selv uendelig velkendte Argumenter, tilmed i Nærværelse af denne fremmede Mand —: det var jo netop, at bringe en hæs og afsindig Røst dèr allerdybest inde fra, til Tavshed! at overdøve disse vilde og blodige Raab der steg med større og større Lidenskab op til hans Bevidsthed, at faa deres hadefulde Brøl om Hævn til at tie —:

„Hvad jeg mener, det er dette —:

Javel, lad os kalde denne Mand Lystmorder! lad os jage og fange ham ved Politiets Hjælp, lad os rive hans Øje ud med en Kæp, spærre ham inde i et ensomt Rum baade Dag og Nat, øve dèt som De nys kaldte for moralsk Tortur imod ham — og lad os sluttelig afsige og, efter en passende lang Marter-Pavse, ogsaa exekvere en Dødsdom for det græsselige han har gjort — — javel, men hvem iblandt os tør saa benægte, at den Harmefølelse der faar os til at gøre alt det ... dybest inde er præcis den selvsamme, svidende og grusomme Lyst, som hàn følte — i det Nu hvor han dræbte!

Aa Gud," — blev han ved, paany med forandret Stemme, feberhedt, saa hurtigt at han snublede over sine Ord —:

„Aa Gud, lad os blot ikke pynte *saa* barnagtigt paa

os selv — at vi tilsidst rent forglemmer hvàd det er, der gemmer sig u-ændret under den megen Stads!

Lad os ikke blive narrede helt og holdent af de Folk, der raaber op om — at i vore Dage har vi forlængst med Afsky vendt os bort fra jus talionis, fra Tanken om Gengældelsens *Ret!*

Lad os beholde det ufravendt for Øje —: at saalænge der findes Dødsdom, saa længe endnu Ordet Straf tør komme over vore Læber, ind i vort Hjærte — saa længe brænder i os allesammen, uslukkeligt, rødtglødende, den selvsamme Tilintetgørelsens vilde og hoverende Lyst — fuldt ud værdig de Dyr, imod hvem den er rettet! Lad os bestandig og med Taknemlighed huske hin ædle Senator dernede i Paris, der, for et Par Aar siden, under en Diskussion i Kamret om Dødsstraffens Afskaffelse, raabte som det afgørende Argument: Lad de Herrer Mordere gøre Begyndelsen ..... og dermed, uden at han anede det selv, og uden at de jublende og applauderende Tilhørere begreb det, saa tydeligt som det vel kunde gøres, stillede Loven og Forbryderne paa eet og samme Niveau: to jævnbyrdige, krigsførende Magter!" — han slog langsomt ud med Haanden, lo kort, sank udmattet tilbage i sin Stol, kunde pludselig ikke mere huske hvorfor han havde sagt alt dette med en saa brændende Iver — besattes nu kun af Tanken om hos den anden at maatte udviske, bortglatte, vækforklare hele dette Udbrud.

von Geer saa' imidlertid med Alvor frem for sig, til Lettelse for Morton øjensynligt kun betragtende

det altsammen ud fra udelukkende principielle Standpunkter —:

„Med andre Ord,“ — sagde Professoren omsider, seende op, rystende paa sit Hovede — „De benægter rent ud Tilstedeværelsen af vor frie Vilje, De er blot og bar Determinist!

Nuvel, jeg indser selvfølgelig, at de Sætninger jeg udtalte nys — angaaende mine instinktive, muligvis ligefrem atavistiske Fornemmelser af, at de Forbrydere hvis Væsen vi drøftede, maatte være en ganske speciel Art af Menneskeslægten — at dè til en viss Grad kan tages til Indtægt for en saadan Betragtning! Og for saa vidt pointerer jeg endnu engang: at det eksklusivt var et Følelsens Moment og ingenlunde et Forstandens, der drev mig til at tale saaledes!

Thi, du milde Himmel, Menneske, kan De da ikke se — hvortil det vilde føre, om et Livssyn som det De nævnte her, blev præket for den store Mængde!

Hvilke endeløse Rædsler vilde det ikke afstedkomme! Blod, kære Ven, gennem Skændselsgerninger og Blod op over vore Ankler vilde vi komme til at vade Dag for Dag!

For dèt er jo det eneste Baand vi har paa dem alle — og ogsaa paa os selv —: vores uophørlige, vores mer og mer gennemførte Fastholden ved, at vi lever *under Ansvar* hver og Een! at i selvsamme Nu, hvor vi vælger at gøre dette eller hint — saa er det vor egen frie Vilje der har truffet Valget (hvem ellers???)! Vores frie Vilje, der — naturligvis

under tilbørligt Hensyn til det Milieu hvori vi virker — berettiger os til Belønning eller lader os hjemfalde til Straf, alt eftersom det vi gjorde gavnede de andre eller bragte dem Fortræd!“

Morton trak enerveret paa Skuldrene uden at svare; han var nu bleven altfor træt, havde desuden forlængst glemt alle disse Taabeligheder — for Ting der havde større Betydning.

„Og Kunsten,“ — føjede von Geer til, bredende begge Arme ud — „Kunsten! den, som De — det veed jo jeg saa vel som mange andre, igennem Deres Bøger — den, som De elsker over alt, højere end alt andet — dybere end alt!

Siig mig —:

Hvad i al Verden vil De da med Kunsten, naar alting allerede ligger gemt og bestemt i os paa Forhaand! naar ikke en eneste af os kan gøre nogetsomhelst andet, end hvad vort Kød og Blod og Nerver prædestinerer os til — naar vi ikke engang ejer saa meget som et enkelt lille Fnug af selvstændig Villen?!“

Morton lo ganske lidt.

Han følte sig segnefærdigt mat i alle Lemmer.

Fortrød bittert, at han — tilmed ganske stik imod sine Sædvaner (ja, hvad gik der i det Hele taget af ham, idag??) — havde udtalt disse Ord lige nu, om vor selvfølgelige og totale Bundethed til Aarsag og Virkning — i alt hvad der angik denne Verden der jo udelukkende bestod af Aarsag og Virkning.

Huskede med eet, at nu havde han under næsten

tyve Aars ihærdige Virksomhed som Skribent atter og atter med Hæftighed hævdet og Gang paa Gang i Gestalter anskueliggjort Sandheden af disse Principper, der for ham var en uomtvistelig og selvforstaaelig, en ganske elementær Del af Kundskaben om os og om vort Liv. Haha, og *saa* langt var han naaet! Her stod en fortræffelig Mand, en oplyst og højtbegavet Mand, en trænet Læser — og var som falden ned fra Maanen, ved at høre at der stod denslags Ting i de Bøger, som ogsaa han havde læst! Hahaha —: og saa spurgte dette Menneske tilmed, fuld af Bekymring, hvad det vel skulde blive til i Verden, naar denslags farlige Doktriner blev offentliggjort!

Men dèr havde han idetmindste Resultatet af at bære sig ad, som han gjorde idag — du gode Gud, hvor det var rigtigt og klogt, det eneste kloge, at han ingensinde i disse to Aar direkte havde røbet for nogensomhelst hvad der hændte i ham! Men, ikke sandt, for Fremtiden skulde det igen blive som hidtil; fra dette Nu at regne skulde Ingen mer faa at vide hvad det var, der, inderst inde i ham, rørte sig luende og blodigt og uden Stands!

Han vendte, gaadefuldt barsk og moret — og samtidig, dybest inde fra, paaeengang udefinerligt saarbar og hed, langsomt sit Ansigt om imod den Anden —:

„Kunsten?!" — spurgte han, løftende sin Overlæbe en Smule, talende med dæmpet og meget klar Stemme —:

„De frygter for at Kunsten skulde komme til at

spille Fallit — fordi den talte en farlig, en usminket Sandhed?

Fordi den saaledes, udover sine rent umiddelbare og almene Øjemed — ogsaa søgte at bidrage sin Part til at hine overmaade Faa, der er i Stand til at begribe den rette og fulde Tænkning, til at kunne opleve den sande Tænken — ogsaa virkelig hjælpes til at kunne naa frem til Det, der er al Tankes Maal! til den fejlfrie, absolutte Indsigt — og til den uovervindelige Bejaelse af baade samtlige andres og eget Liv, som er Konsekvensen dèraf?! ...

Meget vel!

Men det er altsaa ikke *min* Mening — nej, tværtimod!

For mig bliver det overhovedet først muligt med Berettigelse at anvende Superlativs-Navnet Kunst — paa de Værker, som adskiller sig totalt fra alle andre af lignende Art, ved at deres Indhold er: *Sandhed!* Hine flammende og skønne Aandens Værker — hvori Visdommen, hæftig, utilsløret, høj og lys er tegnet ned i Form af menneskelig og uforglemmelig Skæbne!"

Han bøjede et Nu sit Hoved forover; fornemmende det igen, som talte han halvvejs i Søvne, som knugedes hans Bryst i al Hemmelighed mer og mer af en lurende Mare — og som forsøgte han i hvert eneste Ord at ramme og svække denne mystiske Fjende derinde! som var hver Sætning et Vaaben — imod Ham, imod denne Fremmede hvis Hensigt var Mord, imod Karl Mumme —:

„Ser De," — blev han ved, endnu hurtigere end før, med en halvhøj, en paa een og samme Tid baade stenhaard og skælvende Røst —:

„Som Skribent, i mine Bøger — føler jeg mig selvfølgeligt udelukkende som Een iblandt alle, uudsigeligt nær beslægtet med enhversomhelst i baade Kød og Blod — kun et enkelt, typisk Led i hele den uoverskuelige Række af Milliarder af mine Lige!

Blot og bart forstandsmæssigt, derimod, er for mine Øjne Menneskeheden — og ergo ogsaa samtlige de Mange, der beskæftiger sig paa den ene eller den anden Viis med Det, som i videste Betydning sammenfattes under Begrebet Kunst — er vi allesammen med største Tydelighed delt i trende Grupper! i tre overordentlig forskellige Klasser, omend der er jævne Overgange derimellem —: nemlig Genierne, de ganske enkelte Store; Talenterne, de hundredtusinde Kapable; og endelig de titusinde Millioner der udgør — og til alle Tider har udgjort — Mængden!

For det første altsaa den uhyre, den talløse Skare af Gennemsnits-Individer! af brave, smaa Kvinder og Mænd, der, med større eller mindre Redebonhed, med større eller mindre Held, udfører de større eller mindre Hverv, hvorved de hver for sig stræber at skaffe dem selv og deres Kære hvad de regner for nødvendigt til Livets Ophold ... og hvorigennem de desforuden, men ganske visst uden at forstaa det selv, Fjed for Fjed tillige erobrer sig ogsaa dèt

Usynlige, dette Ikke-vejelige og Ikke-maalelige, som er al Tilværelses fælles, visse og skønne Høst!

For det andet — som nys sagt rimeligvis omtrentlig Een for hvert Hundredtusinde af de Navnløse —: den midterste Klasse! de, der, begavede med et eller andet praktisk Talent, har formaaet at opbygge, at vedligeholde og bestandigt paany at forbedre og udvikle vort Samfund! Staten, denne vidunderlige Mekanisme — saavel i Princip som i alle Detailler som bekendt en Kopi af vort eget Legemes Konstruktion — ved hvis Arbejdsfordeling det er bleven muligt at faa ethvertsomhelst Menneske til (ganske ligegyldigt om han veed det selv eller ikke, ja, endog om baade han og andre fuldt og fast tror eller ønsker det modsatte!) at hjælpe samtlige de andre, altimens han hjælper sig selv!

Og for det tredje endelig — ogsaa her vel kun en Enkelt for hvert circa Hundredtusinde af den mellemste Gruppe —: disse Allerstørste! Aandens Fuldbaarne, hos hvem baade Sanser, Hjærne og Hjærte brænder i lige høj og uslukkelig Grad! uendeligt følsomme og usigeligt aktive Naturer — og derfor levende baade Dag og Nat paa selve hin fjærne Pol, hvor alle Menneskelighedens, eller, om De vil: alle Livets Særtræk løber sammen og bliver til eet! vor Races formidable Kæmper, hvis urdybe Jeg altid gennembæves fra Hoved til Fod af Ydmygheden og af Stoltheden overfor Livets Vælde, af den salige og hede, den ekstatiske Kundskab, som de møjeløst besidder fra deres Fødsels Stund —: Visdommen,

den fuldstændige, den altomfattende, den sande og løfterige Viden om *hvad* Mennesket er — detvilsige hvad Livet er! Visdommen, der i sin Helhed kun kan rummes i disse Allerstørstes Kød og Blod — men som, udspaltet i talløse Enkeltsummer, just er selve den nyttebringende Idé i alle hine praktiske Foranstaltninger, som Mellemgruppens haandferme Kvinder og Mænd har skabt — og hvorigennem alle tre Menneskeklasser erhverver sig Dag for Dag hvad der er nødvendigt for deres Eksistens! Visdommen, der, trods den haardnakkede Modstand som dens Helhed altid møder fra begge de andre Grupper, dog paa hvert enkelt Gebet ufravigeligt ender med at sejre — fordi den indeholder de eneste Midler der fører til Sejren! de eneste, ikke blot for en enkelt Kreds af Mennesker, ikke alene for et enkelt Punkt af Tilværelsen, og ikke blot for en enkelt Periode af vor Udviklings Gang — men til alt og alle, til Stort og Smaat, undtagelsesløst, baade nu og i al evig, kommende Fremtid! fordi Visdommen just er Sejren selv — for os alle! ...

Ja!

Saaledes genbilder Menneskeheden sig tredelt — som en Triptych, i Forstandens Spejl!

Og kun fra denne sidste Klasse, udelukkende fra disse Sidste og Største — stammer Kunst: Lovsangen af deres Smerte og deres Lyst — af deres Liv!

Kunst —: detvilsige Visdommen, krystalliseret i et Menneske-Aasyns straalende Form! Visdommen, udsprungen som en fuldbaaren Pallas Athene, lys-

levende og vidunderskøn — ud fra den Højestes Pande!“

Han vendte, bestandig med rynkede Bryn, uregelmæssigt Aandedræt, atter sit Ansigt imod den Anden, uden at se —:

„Nej!

Ganske visst!

Ikke en Eneste iblandt os formaar at gøre nogetsomhelst andet — end hvad der paa Forhaand gaves Muligheder for, i hans Væsen!

Unægteligt!

Men —:

Just fordi alt menneskeligt til sidste Trævl er fællesmenneskeligt — netop derfor besidder vi allesammen de slumrende Dispositioner til restløst alt! derfor evner vi, mer eller mindre, alle at smitte de andre — med det, der nu eengang er det mest Fremtrædende i vort eget Jeg ... og altsaa ogsaa at bringe de høje, de lyse Motiver til forøget Vækst, hos dem der kommer os nær — i des stærkere Grad, jo stærkere de samme Kræfter luer hos os selv!

Forstaar De mig nu — fatter De nu, indtil hvilket overmægtigt Maal hin fuldkomne Kunst formaar at virke paa os alle! hvordan det i Sandhed er reelt nok muligt, at opnaa hvad Kunst altid og alene vil —: at vække Ømheden og Modet, at bringe Haabet, Haardførheden og Sejr-Viljen til at blusse som aldrig før! at ildne den gaadefulde og straalende Styrke, der forborgent findes i Enhver! Som Solen, er Kunsten —: med sit Lys og sin Hede drivende alle Spi-

rer til Vækst, til Modning i os alle! Som Livet, er Kunsten —: kaldende, med tusinde salige og voldsomme Røster, paa det Menneskeligt-Overmenneskelige, paa det svimlende Skønne — der lytter dybt derinde, i enhver!"

Han tav et Nu, syntes pludselig paany at høre en eller anden hæs og hviskende Stemme der blev ved, udæmpet, at stige op derindefra hans Bryst, atter og atter slyngende sit vilde Kampskrig til hans Øre — og han bøjede med et Ryk sit Hoved forover, kvalomfattet —:

„Og nu Kunstnerne selv," — mumlede han, næsten uhørligt, som talte han i en sidste, altopbydende Anspændelse udelukkende til dette skjulte og hadende dybt derinde i ham selv — „har da ikke disse Rigt-Beskænkede til Gengæld uhyre Forpligtelser?!

Har ikke disse af alt Begunstigede — lige saa enorme og uhørte Pligter, som de aldrig kan unddrage sig??

Er det ikke netop den dybe og gode Retfærd i de Fordringer som alle de andre til alle Tider stillede til Kunstnerens lyse Jeg —: at han, alene af alle, i alt hvad der saa end sker ham, uforandret skal vedblive at være en af disse Brændende og Rene! af dem, med den altid uplettede Haand! af dem, fra hvis bejaende Væsen Al-Broderlighedens Motiv strømmer ukuet, Dag for Dag mere purpurfarvet skønt — den hele Verden imøde??!" — han tav, pludselig gysende, i alle Fibre gennemrystet af en Gru og en Længsel, en fortærende Svimlen —

vendte sig derpaa med et Sæt om mod Døren i næste Nu —:

„Se dèr!“ — sagde han med Besvær, igen lystrende en uforklarlig Vilje dèr allerdybest inde fra, tvingende et Smil frem om sin Mund, med sine skærpede Sanser allerede hørende Fru Brügge's sagte Trin langt borte —:

„Dèr kommer min Husholderske og siger, at Theen er serveret!

Siig mig, Professor —: gør De mig den Glæde at drikke en Kop med mig?“

IV.

Morton havde fulgt Professoren ud til Laagen, havde vist ham Vej hen til Sporvognens nærmeste Stoppested og taget Afsked med ham; trak nu sit Uhr frem af Vestelommen, saa' et Øjeblik grundende ned derpaa og gik derefter hurtigt ind ad den brede, gruslagte Gang — der, i et Sving passerende forbi Villaens hvide Gavl, førte ind til den store Have derbagved.

Det var stille, stjærneklart og lunt.

I Sommernattens Gennemsigtighed stod Træerne, vidunderligt bløde i deres Konturer, ubevægeligt oprejste i Luften med deres Løv, lydløse, sorte. Her og der, som i fine, usynlige Striber, fornemmedes den spinkle, kølige Duft af tidlige Roser; inde i Buskadserne skimtedes deres blege Kroner. Nede fra Stranden hørtes, glidende, rislende, nu og da med et sagte Skvalp, de smaa langsomme Bølger der slog mod Land.

Nuvel, tænkte Glass; han var standset midt paa den dybe Plæne, der strakte sig, jævnt skraanende, fra Huset nedad mod Vandet — og stirrede med besynderligt kvægede Blikke ud mod den mægtige,

uendeligt svagt fosforescerende Flade derude, fjærnt, fjærnt borte mødende den mørkere Himmels Bræm. Nuvel, tænkte han, hvor der dog er smukt herude; Nat, det er Sommer, der rører sig ikke en Vind, i alle mine Porer kan jeg mærke hvor her er godt!

Han drejede i smaa bitte Ryk sit Hovede til højre og venstre; nød med Velbehag den svale Fornemmelse i sine Fødder af at staa i det dugvaade Græs; mente i sine Næseboer og Øren at kunne spore baade den friske, nøddeagtige Lugt og den spæde, sivende Lyd — af den hvilende og drikkende Jord.

Ja, mumlede han paany —: hvor her er fuldt af Fred! ...

Han drog Vejret dybt. Det forekom ham et Nu, at han frøs. Han bøjede langsomt sin Nakke bagover.

Stjærnerne, tænkte han straks efter, med Undren iagttagende at dèr øverst oppe syntes den skinnende Polar-Globe ham at lyse med et langt stærkere Skær end sædvanlig —: Stjærnerne, disse talløse, umaadelige Lyskugler der vandrer lovbestemt og ustandseligt afsted dèroppe — og dèrnede! Og paa hver eneste af disse Myriader af uhyre Kloder, paa hver eneste Plet af dem allesammen — er der, nøjagtigt som paa vores, myldrende fuldt af Liv! Liv, baade oppe og nede, baade Stort og Smaat; Liv, i Luften, i Vandet, i Klipperne, i selve Jordsmonnets Skød indtil dets Centrum; Liv allevegne fra øverst til nederst, baade synligt og usynligt — der er sletingenting i Verden, der hedder Død! Nej, om Døden

endog var saa lille bitte som Spidsen af en overordentlig spids Naal, eller om den var bare Tusindedelen af det allermindste, mikroskopiske Væsen vi kender — saa var der dog ikke Plads dertil nogetsteds, saa uudsigeligt opfyldt af Liv er alting! Plads, Rum, Tid, Forandring, Død — det er altsammen ikke nogetsomhelst andet end forskellige Gloser for eet og det samme: for Liv! ...

Han følte sig svimmel af at stirre saa længe opad. Dybt i hans Hals var der en Sitren. Igennem hans Knæ krøb Tomme for Tomme en Kulde tilvejrs.

Han gjorde hastigt et Par Skridt fremad, fornam i det samme at der var vistnok et eller andet i ham, der nu var til Ende! et eller andet, han vidste ikke hvad, der fra idag at regne var for altid forbi! noget ubestemmeligt, der ikke mere formaaede at holde ham borte fra ... ja, borte fra hvad?! ...

Derude over Havet gled, kommende fra Syd, langt, langt ude et grønligt, lille Lys afsted mod Nord — han fæstede med pludselig og aandeløs Opmærksomhed sit Blik derpaa. Et ganske kort Stykke derbagved og lidt højere oppe i Luften skelnede han umiddelbart efter ogsaa et glasklart, tindrende Punkt. Og en Stund senere kunde hans Øje, vænnet til Mørket, opdage endnu en heel lille, tæt sammentrængt Gruppe af svagere Skær, nedenunder det klare.

Nuvel —:

Et Skib, med andre Ord!

En Passager-Damper aabenbart — og han vidste ogsaa hvilken!

Thi det var jo netop denne Damper han havde staaet her og ventet paa nu — ligesom i de mange, mange Uger før idag, baade forinden ... og efter!

Nemlig Annie's og hans Skib! du gode Gud, deres Bryllupsskib, den store, straalende Ocean-Fugl hvormed hun og han for lang Tid siden var sejlet Nordpaa, højt opad mod Nord, bestandigt længere mod Nord — op til Nætterne uden Mørke! aa, op til en svimlende Rad af nordlys-flammende Nætter, deres Brudefærds søvnfrie Nætter, deres korte, deres uforglemmelige, deres evige Ungdoms lyse Nætter hos hinanden! ...

Der løb en Kuldegysning igennem ham fra Hoved til Fod.

Han løftede begge Hænder, kvalfuldt —:

Og nu?

Altsammen forbi!

Altsammen og for altid til Ende?! ...

Han vendte sig hæftigt bort, vilde ikke se derud mere, nej, han var træt, han var femhundrede Gange mere end træt!

Han bemærkede selv pludselig det Udtryk han her havde brugt, lo paaeengang besk: femhundrede Gange mere end træt! Jo vel saa, dèr kendte han igen sig selv tilgavns!

Ah, dèr havde han igen slaaet en Klo i Dette, som han afskyede over alt i Verden! dèr havde han paany paa fersk Gerning grebet sig selv i *ikke* at kunne, i

at svigte, i at slippe og smutte udenom, i at vige og undgaa — i at aabenbare sig som det Kviksand han var! evig og altid blot benyttende hvad der hændte ham — til at finde et Ord, en Sætning, et rammende Udtryk!

Han kastede Nakken tilbage, kold i alle Sanser af Ækelhed ved sig selv —:

Aa, min Gud, de har taget min Annie fra mig!

De vover nu tilmed at komme her i Deputation og at tilbyde mig som Erstatning et lumpent, et modbydeligt Dyr! et bloddryppende Kræ med betændte Celler, som jeg aldrig har set for mine Øjne; et Monstrum som jeg veed af mit Væsens dybeste Grund at jeg hader og vil tillivs!

Og dermed mener I altsaa at vores Regnskab er gjort op — Jeres og mit milelange Regnskab?

Haha, men lad gaa, lad saa være — men forsvind saa ihvertfald herfra! Lad mig blive fri for at høre eller se Jer mer! Eller har I endnu ikke begrebet — at det er jo Jèr, at det er jo til syvende og sidst netop *Jer* hver og Een, at det er dig og dig og dig og Jeres Koner og Børn og Jer allesammen — jeg hader!

Netop Jer!

Eller svar mig —:

Har jeg ikke aareviist skænket Jer mer end nogen anden der findes? har jeg ikke raset fordi *I* led, grædt fordi *I* maatte græde, trøstet Jer hvergang det var altfor slemt — sang jeg ikke for Jer baade Dag og Nat i de Aar jeg har levet!?

Har jeg ikke hundrede Gange flænget mit Bryst

itu og fra mit Hjærte slængt Blodet som en Byge af Rubiner og Roser ud over Jer alle —: min Gud, og alligevel har I taget min Annie fra mig, I kom en Nat listende paa uhørlige Fødder ind i mit Hus — og stjal hende ud af min Favn imens vi sov! I skændede hende i det Nu der gik før jeg vaagned, I kvalte hende med Jeres griske Næver forinden jeg var kommen hende til Hjælp, I slæbte hendes Lig maanedviis igennem Aviser og alle Gader!

I stjal, I røved, I myrded — og nu kommer I til mig og vil forære mig til Gengæld Dèt i Livet som jeg hader mest, det eneste imellem Sol og Jord som mit Hjærte afskyer og væmmes indtil Døden ved! Min Gud, I har taget min Elskede fra mig — og endnu har jeg ikke hævnet hende paa Jer alle, endnu vandrer I trygt omkring derude, i talløse Mængder — alle I der dybest inde er nøjagtigt Magen til Ham hvem I vil udlevere til mig og til Bødlen! I alle tilsammen end ikke en Tusindedel værd af Det som Hun var værd —: og I lever dog, I pjanker og flæber, I spiser og drikker og sover og vaagner paany, I tager hinanden i Favn og formeres utalligt — uendeligt udbredende Jeres Morderslægt over Jorden . . . og *jeg* staar bestandigt her og har endnu ikke tænkt paa andet, siden I tog hende fra mig, end blot at gemme mine Kvaler for Jer — for ikke at gøre Jer bange! at fortie Jeres Udaad — for blot at skænke Jer endnu mere Godt! at glemme, hvad jeg misted — for at kunne gøre Jer glade!

Jaha!

Men nu er den Tid forbi!

Fra idag at regne er min Haand vendt imod alle!

Fra denne Nat at regne er mit Sind brudt ud, Lænker og Jærnstænger nytter Jer ikke mere, jeg flakker med Kniven hylende rundt ved Jeres Døre, jeg sprænger som en Stormvind Jeres Ruder, jeg braser som et Uvejr ind over Jeres Søvn og Jeres blege Drømme, jeg bider Jer skoggerleende i Struben og suger Jeres Blod indtil I dør! ....

Han havde løftet begge knyttede Hænder, stirrede vildt og fraadende frem, alle Muskler spændt i ubændigt Begær efter at slaa.

Men da var det med eet, som vendte hans Tanke sig pludselig omkring, som vendte den sig brat til Angreb imod ham selv — saa uformodet, saa voldsomt, at hans Strube snærede sig sammen, hans Hjærte stod stille, han huggede kvalfuldt begge Næver imod sit Bryst, der sprang et Støn fra hans Læbe —:

Ja!

Thi det var jo sandt!

Det var jo virkelig ham selv, der havde hele Skylden!

Det var altsammen hàm — og ham alene! det var ham, der var fejg, der var svag, der var bange, der hverken hørte eller saa'! han evnede ikke andet i Verden end blot at tænke paa sig selv!

Aa jo, der var nok ingen Tvivl dèr: det var hans egen Skyld, at det altsammen var kommen, som det gjorde: eller vidste han da ikke paa en Prik, at den

der ejede det Kosteligste af alt — han havde selvfølgeligt ogsaa Pligten til at vaage derover! Var han da et uvidende Barn, var han en Dreng der ikke kendte Tilværelsens Love, var han femogtyve i Stedet for fyrre, burde han ikke i denne Alder fuldt vel have vidst: at hendes Skønhed drog alles Blikke til sig, at Hende var der tusinde der begærede at røve! Havde han ikke allerede tidligere selv i Formastelighed sagt det til Hende, ikke eengang men atter og atter: at hvis en anden havde ejet hende! at dersom Livet havde villet det saaledes, at hun allerede havde været en andens, inden hàn fik hende at se — da havde ogsaa han med alle de Evner der stod i hans Magt, bestræbt sig for at erobre hende til sig selv! da havde intet Middel syntes ham for bittert, ingen Hindring for stor, ingen Modstand for stærk, ingen Ret saa dyb at han ikke havde vovet at krænke den — for at naa frem til Hende! Og dog, og trods alt dette her — alligevel havde han glemt det alt og havde sovet! ikkedestomindre havde han sorgløst bare beskæftiget sig med sig selv, med at skrive, med det som han kaldte sin Kunst — med sin Berømmelse, sine Planer, sine vidtsvævende Idéer, Selvtilbedelse fra Ende til anden!

Hende skulde han have vogtet — og det havde han ikke gjort!

Det var altsaa gaaet ham, som han fortjente!

Kort og klart, det Hele!

Færdig! ....

Han havde kastet sig ned paa en Bænk, der stod nær ved Bolværkets Rand.

Dødstræt, med hivende Aandedræt, med glødende Øjne stirrede han omkring sig uden at se.

Tæt dernedenfor skvulpede de langsomme Bølger; med smaa, vaade Klap slog de stundum op mod Planker og Bjælker.

Fjærnt derude, helt langt borte, lige ovenover Synskredsens dobbelte Linje af mørkt og mørkere endnu, stod der en Stjærne; dens Spejlbillede blinkede derude saa fugtigt.

Mod Syd var Himlen sort, men i Nord og Nordvest skimtedes bestandigt, lydløst spillende, i besynderlige, paa een og samme Tid baade dæmpede og grelle Toner af gulligt og grønt og rødt, et skiftende Genskær af den sunkne Sol.

I sine Næseboer fornam han med eet den bitre, sodagtige Lugt af Røgen fra en eller anden usynlig Dampers Skorsten — løftede pludselig sit Hoved en Kende, indsugede atter og atter, begærligt, med gaadefuldt Behag, denne Stank .... og da mindedes han brat, uden selv at vide hvorfor, hàm, den gamle, Opsynsmanden derindefra — og hans Ord om, at Lykken den glemte vi, saa snart den var forbi — men Ulykken klamrede vi os til med Hænder og Fødder, som var der ikke andet paa Jorden end den!

Sandt, tænkte han nu —:

Hvor det var sandt, til Punkt og Prikke!

Hvor det var simpelt, hvor det var rigtigt — hvor det var fuldkommen sandt!...

Han satte sig med et Ryk overende paa Bænken, stirrede grundende ud for sig et Nu, lænede sig derpaa langsomt forover, indtil han støttede Albuerne paa sine Knæ.

Men, spekulerede han videre, endnu uden rigtig for Alvor at fornemme hvad det var hans Hjærne beskæftigede sig med —: men hvordan kan det nu være, at det virkelig er saadan?! hvoraf kommer det, at Ulykken, det grufuldt usædvanlige, det Rædsel-vækkende har saa grænseløst stor en Magt over os?

Og over os allesammen?

Over alle de andre — saavel som over mig??

Vilde jeg da, med andre Ord, have følt det anderledes, om Annie blot var .. død, simpelthen?...

Hans Fingre greb pludselig haardt og tæt ind i hverandre, han bøjede Nakken en Smule tilbage, Tankerne jog i svimlende Hast igennem hans Hoved —:

Vilde ogsaa jeg have følt det Hele anderledes — om hun en skønne Dag uformodet var bleven syg; om hun var kommen hen til mig imens jeg sad og skrev, havde staaet en lille Stund bagved min Stol, saa længe som muligt opsættende at forstyrre mig i mit Arbejde, at gøre mig bange; men tilsidst kunde hun ikke mere, hun havde lænet sin Kind imod min Skulder, en Kende tungt — og lidt efter havde jeg mærket, at hendes Hud var saa hed, den brændte

mig igennem Tøjet — ikke saadan som saa ofte ellers naar vi var glade, men paa en anden, en fremmed, en angst-vækkende Maade! og jeg havde rejst mig op i et Sæt: kæreste Ven, Annie, men Barn dog hvad er der i Vejen, hvor dine Kinder blusser, du ser ud som du havde Feber, fryser du, —: jo du ryster jo over hele Kroppen, min Elskede, skynd dig, du maa i Seng med det samme! kom, men du vakler jo paa dine Fødder, lad mig bære dig derind, aa min Elskede har jeg dig paa mine Arme nu, hvor du er let at bære, saa smuk og saa let, hvor du passer dejligt i mine Arme — men nej, lad os skynde os, ikke sandt, her, kom jeg hjælper dig Kjolen af, dine Støvler, aa Gud hvor du brænder allevegne, som Ild — saa saa, vær rolig, jeg er jo hos dig, jeg kommer jo straks tilbage igen, jeg løber blot ind og telefonerer efter en Læge! ....

Havde det mon virkelig været en ringere Kval — alt dette ?

Om hun havde ligget maanedlangt syg dèrinde, kastende sig paa Puden uden at kunne finde Hvil — eller liggende beængstende stille, med uhørligt Aandedræt, svedperlende Pande og gusten Hud! med de store Øjne saa hede, et Blik jeg ikke kendte, et vildt og bestandigt søgende Blik — stønnende, hærget af Feber, med Guldhaaret klæbende mod sin Kind, sin Skulder! rystende under afsindige Drømme der med et Spring havde kastet sig over hendes Bryst og klemte hendes Hals med lange Fingre! Naar jeg havde maattet vente hver Dag i Rædsel paa

Lægen der kom, havde lyttet med sammensnæret Strube til hans Ord, udspejdet aandeløst Udtrykket i hans Læber, hans Øjne, hans Hænder, hans Gang — og i det Ulæselige som han skrev paa Recepten og som de taareblændede Blikke end mindre end nogensinde kunde tyde! Naar Dag var gaaet efter Dag uden Bedring, Nat efter Nat hvor Feberen steg og Kræfterne svandt — og hun laa udmarvet dèrinde, hvid, saa gennemsigtigt hvid, med mumlende Læbe, nu og da farende op med et Skrig, besværligt følgende mig med hvert eneste Blik naar hun var ved sig selv, hidsigt bestræbende sig i sin Afmagt for ikke at gøre mig end mere angst — dødstræt, ja til Døden træt synkende tilbage paa Lejet naar blot hun havde hvisket en eneste Sætning! Døgn efter Døgn og Uge efter Uge, uden hverken at kunne spise eller drikke tilsidst, liggende hen i en Døs, i en forfærdelig Tilstand der hverken var Liv eller Død!?...

Min Gud!

Havde det virkelig været bedre, om hun var bleven taget fra mig saaledes — i Stedet for dèt, der blev?

Eller vilde ikke mit Hjærte have skælvet og skreget paa selv samme Viis, som det har gjort nu — om ogsaa hun var død dèr i sin Seng, med sit Hovede hvilende paa min Arm, med det store og gyldne Haar visnet og blegnet, med Øjnenes Glød slukket ud, med altfor magre Fingre famlende bestandigt efter min Haand — uden at kunne føle at jeg holdt

jo allerede hendes imellem mine! angstfuldt, vaandefuldt og uudsigeligt mat bestræbende sig for med det blinde Blik at finde mit Ansigt, at sige det til mig endnu en sidste Gang —: at jeg maatte aldrig give Slip! at hun vilde ikke bort herfra endnu, at jeg maatte gøre hvad der stod i et Menneskes Magt for at holde hende fast, aa Gud, hører du, Glass, jeg bliver saa grufuldt bange med eet, jeg kan hverken høre eller se dig mer, hvor er du, hvad er det for et Mørke der lægger sig over mit Ansigt, det kvæler min Aande, Hjælp, Glass, jeg dør! .....

Vilde dèt været mindre slemt — end det andet?

Vilde det virkelig det?

Vilde det?...

Han bøjede langsomt, med klaprende Tænder, sit Hovede endnu dybere forover; strøg med sine Hænder skælvende over sit Ansigt; hørte i sit Øre sin Stønnen —:

Nej, foer det igennem ham; han rejste sig pludselig i et Sæt, svimlende, Hjærtet vanvittigt flænget i eet eneste, blødende Saar —: Intetsomhelst havde været hverken værre eller bedre — intet af alt! fuldstændig ligegyldigt om det var sket paa den ene eller den anden Viis —: altsammen i lige Grad maalløst grufuldt!

Sese —:

Naa saaledes var det altsaa at leve!

At leve bestod med andre Ord ikke af andet: end møjsommeligt, under talløse Kvaler at lære at elske, hvis man da overhovedet nogensinde naaede saa

langt — og derpaa, i selv samme Nu som det var naaet, at omfattes af Rædslen ved Tanken om at skulle miste! aa Gud, hvad betød det om Grumheden vared et Sekund eller en Uge, om det kom idag eller først om et Aar, om der var et Gran mer eller mindre af det Forfærdeligste deri —: jaha, nu forstod han jo først, nu først begreb han for Alvor hvorfor hin Sætning, som Opsynsmanden havde sagt, havde hægtet sig saa uforglemmeligt i hans Tanke: aa jo, simpelthen, ikke sandt, dèr laa jo det snublende ligefremme Svar —:

Hvorfor klamrede Menneskene sig mon til Ulykken — havde han spurgt, denne Taabe der ikke kunde se!

Jo, af den umaadeligt tilforladelige og gode Grund: *at der gaves overhovedet ikke andet!* der fandtes, hvor man saa søgte i Verden, intetsomhelst — undtagen Kval, undtagen Jammer, undtagen Rædsel, undtagen een eneste, aarmilliongammel, altovervældende, ubarmhjærtig og uhyre Ting: *Ulykken!*

Han havde gjort et hæftigt Skridt fremad paa det knasende Grus, stod dèr, med den ene Fod oppe paa Bolværkets Rand, med begge Arme pludseligt slyngede ud til Siden, i hele sit Væsen kun tænkende dette ene, kun sansende dette Eneste — som han nu, paaeengang med langt tilbagekastet Nakke, udraabte højt —:

„Nej!
Ulykken!
Andet gives der ikke!“

Men da, endnu forinden Raabets Genlyd havde ramt hans Øre — skete det for anden Gang, ligesom for nylig, at hans Tanke, som ad en Cirkels Bane, lynhastigt vendte sig imod ham selv —:

Ja!

Annie!

Hende havde han glemt!

Imens han stod her, bejamrende sig selv med tomme Ord — havde han fuldkomment glemt Annie!

Havde ikke et Sekund bevaret sine Minder om al den Lykke, hun havde skænket ham overdaadigt i elleve Aar!

Havde utaknemligt strøget brutalt af sin Erindring alt det svimlende Store, han skyldte Hende! havde lumpent tænkt paa hende — som havde hun intetsomhelst andet bragt ham, end Smerten da hun gik!

Men ikke nok med det —:

Her stod han, desforuden, indtil Væmmelse hyllende sig ind i sig selv, afmægtigt og sjofelt grublende over, hvad der mon havde været bedst for hàm — om hun var død paa det Sted, hvor hun elskede at være, eller om hun var bleven myrdet!

Om hun var død i hans Arm, nær hans Hjærte, med hans Mund over sin — eller om hun, brat, næppe nok naaet til det Tidspunkt hvor Tilværelsen bød hende ikke blot Glæde men ogsaa Glæder — uden at ane det mindste derom, pludseligt, en Nat skulde blive kvalt tildøde af et ukendt Dyr! at hun, alene, i Mørket, langt borte fra Hjælp, med Nerver

der piskede hendes Kød med Flammer, afsindig, vild, aa uudsigeligt fyldt med Afsky, med navnløs Gru og Had i alle Fibre — var bleven dræbt af Morderhaand, besudlet, mishandlet, sønderflænget og skændet, min Gud, min Gud, hvor var det muligt at det kunde ske! hør mig, hjælp, jeg *kan* ikke mer .. sort ... jeg falder .... mit Hjærte ..... Annie, jeg ....

Langsomt lukkede han sine Øjne op.

Fik lidt efter lidt en vag Fornemmelse af, at det var vist bleven aldeles mørkt, kulsort her foran ham.

Gad dog ikke tænke derover, følte sig gaadefuldt dulmet, saa vidunderligt fuld af Fred, saa fløjelsmildt tilpas i alle Lemmer — som laa han i sin Seng og sov!

Hvor det var forunderligt blødt allevegne omkring ham baade oppe og nede, saa dejligt, aa om det altid kunde være som nu, oh, sejlede han, liggende lige saa lang som han var i en meget fin Baad, glidende møjeløst ned ad en kulsort Strøm, der sagteligt vuggede ham op og ned, bestandigt gyngede ham op og ned, evigt op og ned!

Hvor det var godt at hvile som nu. Saa blidt og lydløst at følge med Floden. Umærkeligt og blindt, Fjed for Fjed, baaret fremad paa dens Bølger mod sit endelige Maal, mod det salige Maal — mod en kongelig Kyst, mod det fjærne, det fremmede, det æventyrskønne Land hvor alting er Sort og af Silke, hvor man intet kan se og ingenting hører, fri for

Lugt og for Smag og fri for at fornemme de andres Nærhed! velkommen, min Gud, velkommen du gæstfrie Sted, som jeg har søgt saa længe — og som de dunkle Fugle saa tidt berettede mig om!

Aa, nu var han da altsaa naaet til Tilværelsens Læ, ind til Livets store og rolige Skygge, udenfor Smerte og foruden Lyst! nu sad han befriet og vidste sig hjemme — se, over Bjærgenes Tinder dèrude stod en sølvhvid, hvilende Sky ubevægeligt stille og skinnede, Luften var saa sval og høj overalt, saa gennemsigtigt klar — men hvem var den straalende Gestalt han skimtede hist og saa godt kunde lide —: Kom, du lysende Dæmon dèrhenne, kom og sæt dig ved min Side! paa Græsbænken her vil vi sidde du og jeg, hvor du er overjordisk smuk, hvor din Dragt er blændende hvid som en Sol, eller er den inderst inde purpurfarvet som et Blod, eller er den helt udvendigt sort som en Nat! Aa, som igennem en Diamant kan jeg nu se dit Hjærte gyldent luende derinde, du veed ikke hvor gærne jeg vilde kysse dit Hjærte — men hør nu, fortæl mig hvad det er du hedder . . . nej, siig det igen; og endnu en Gang, beder jeg dig; og paany — for det er et saa mærkværdigt Navn, saa fuldt af uforglemmelig Skønhed og Godhed, jeg kender dets Klang igen i alle mine Porer og hørte dog ingensinde dets Mage før! Og hvèm er du, til syvende og sidst, siig mig dèt, thi dybest inde kommer det mig for saa uudsigeligt sødt: som har jeg kendt dig al min Tid og har altid vandret ved din Side — er du en Søster til mig, eller hvem?

kom, jeg er endnu en Smule forvirret og træt, lad mit Hovede der er svimmelt støtte sig op imod dit Bryst og høre den yndige Tone af Lykke der synges sagte og uafbrudt derinde, lad mig falde i Søvn imens jeg lytter dertil! ......

Endnu en Stund gav han sig fuldt ud hen i sin mysteriøse Nyden; kunde løndomsfuldt paa een og samme Tid baade ligge lyksaligt dèr med sin Nakke i den Elskede og Fremmedes Skød — og alligevel staa lyslevende ved Siden af og taknemligt betragte saavel Hende som sig selv!

Indtil han efterhaanden, ganske lidt efter lidt, begyndte at undres over en svag men paafaldende, en ligesom kornet Fornemmelse i sine Læber — og nu ogsaa en overordentlig fin Knasen derinde ved sine Tænder!

Foruroliget, straks efter irriteret, tilsidst vred over denne Forstyrrelse i sin Fred, løftede han med et Ryk sit Hovede, saa' sig omkring —:

Hvad for noget?

Hvad var dog dette her??

Hvor var han henne — hvordan gik det til???...

Han erkendte pludselig at han virkelig laa ned simpelthen — næsegrus, var han falden, snublet, hvornaar, hvorledes?

Med et Sæt rejste han sig op paa Knæ, blytung i Nakken, med værkende Skuldre, med en besynderlig spids og stikkende Fornemmelse i sit Hjærte som af en Splint der sad paatværs; stirrede rundt — og forstod da omsider, at han laa altsaa kort og godt i sin Have.

strakt ud langs med Bolværket, det var Nat, var han tumlet omkuld ved at sove ind aldeles uventet, eller gik han i Søvne, højst mærkværdigt det alt, det gjorde afskyeligt ondt i hans Bryst — og i Tommelfingeren paa den venstre Haand!

Men saa vendte, brat og helt ud, hans Bevidsthed tilbage.

Han lo.

Kom med en Smule Besvær op paa Fødderne, følte sig en Kende svimmel inde bagved Panden, blød i alle Knogler.

Blev pludselig greben af Taknemlighed ved Tanken om, at der var da aabenbart og Gudskelov ingen der havde hverken hørt eller set denne latterlige og mildest talt uappetitlige Hændelse!

Han lo paany — lysere end før. Bøjede sig derpaa forover med nogen Vanskelighed og gav sig anstrængt til at børste sine Klæder fra øverst til nederst; tog tilsidst endogsaa sin Jakke af, for at undersøge om der heller ikke paa Ryggen af den var Spor tilbage. Omsider beroliget i saa Henseende begyndte han, mer og mer smilende og let tilpas, at vandre tungt trampende frem og tilbage over det Sted han havde ligget, for heller ikke dèr at efterlade noget Tegn paa at han havde „ligget paa Landet“ — som han, ikke uden at more sig et Nu derover, benævnede denne lille Episode.

Endelig var han færdig.

Han saa' missende rundt, anstrængende sig for igennem Mørket at overskue det Hele endnu en sid-

ste Gang, gned sig uvilkaarligt hen over Brystet, hvor det endnu bestandigt gjorde ondt og stak — og huskede derefter paa sine Cigaretter.

„Ja!“ — sagde han halvhøjt, bevægende Læberne imod hinanden — „jeg tror nok, at en Mundfuld Røg vilde tage sig fortrinligt ud i Ensemblet, simpelthen!

Jeg har endnu, forekommer det mig, denne hæslige Jordsmag i min Gane!

Altsaa Fyr!“

Han fik Fuderalet frem, aabnede dets lille Laas med nogen Besvær, greb med usikre Fingre en Cigaret, stak den i Munden, rodede en Tændstikæske frem, fik endelig Ild.

„Ah!“ — mumlede han efter det første Drag —:

„Du Alstyrende, hvor det smager delikat, rent ud prima!“ — der gik en sagte Kuldegysning igennem ham imens, han undredes over de Ord han nys havde udtalt — thi i Virkeligheden opfyldte Tobaksrøgen ham i Øjeblikket kun med Væmmelse; han kastede nu altsaa Stumpen fra sig, følte sig dulmet derved, saa' tilbage over sin Skulder og opdagede da Bænken hvorpaa han for lidt siden havde siddet.

Han gik langsomt derhen, rokkende med Hovedet, endnu med smertende Tommelfinger, saa' et Nu tankeløst ned paa de hvide Tremmer, kom derpaa til Besindelse, tog Plads — lænede sig tungt tilbage med eet.

Naa, tænkte han en Stund efter —: her er jo rart!

Men hvad var det nu, jeg netop var i Færd med at spekulere paa, da jeg sad her før?...

Et Sekund søgte han forgæves efter hint Tema.

Han strøg sig ubeslutsomt over Panden hvor der endnu sad nogle enkelte Sandskorn her og der.

Huskede paaeengang Navnet Annie ... og da var det med eet, som gød der sig en Strøm af ganske fin, rødmende Varme ud i alle hans Lemmer —: Annie, det var sin Elskede, sin Hustru han havde siddet her og drømt om nys!

Han strakte mageligt sin højre Arm ud, støttede den langs Bænkens Ryg, saa' smilende frem for sig i Mørket, bestandig med alle Aarer saa spædt og livsaligt lune —: min Annie, gode Gud hvor du har fyldt mit Liv alle Dage! hvor du uforgængeligt har ladet samtlige mine Nerver med Lykke — aa bare Mindet om dig er nok til at faa mit Hjærte til at le og til at skælve, igennem mine Muskler rinder Blodet og hvisker om dig, se, naar jeg løfter min Haand saa sitrer den blot ved Tanken om dig, du veed ikke hvor jeg er stærk og lys, ubesejrelig naar jeg husker dit Navn, min Eneste, min Evige, min Elskte!

Han lo, hedt og glad.

Strakte smilende sine Arme frem.

Indaandede med Vellyst hele Nattens Aroma — de store svale Dufte af Græs, af Blomster, af Hav.

Og erindrede da pludselig, paany leende af Fryd, med blinkende Øjne — den allerførste Gang for mange Aar siden hvor hun og han mødtes!

Hin Aften i Kunstner-Klubben, den første og sidste Gang han havde været der, ja, hvilken ufattelig Godhed fra Livets Side imod ham: at lade hin eneste Gang — være netop den Gang, hvor ogsaa Hun var tilstede!

Nej, han havde saavisst intetsomhelst glemt, end ikke den allermindste tilsyneladende Bagatel fra den straalende Aften, denne Guddoms-Aften hvor han blev født, hvor han første Gang saa' Dagens Lys i dets hele Pragt, hvor pludselig selve disse drønende Guldporte blev slagne op paa vid Gab for at indlade ham, hàm, i Lykkens skinnende Borg, i Lykkens rosen-omhegnede, livsalige Palads for Fyrster!

Aa nej, det var nok ikke af de Begivenheder, som det overhovedet var muligt at glemme!

Haha, nej, visselig ikke!

Hør nu engang —:

Det var altsaa denne Aften, for tretten Aar siden. Han var endnu dengang rent ud utilladeligt fattig; ingen købte hans Bøger, kun Kollegerne læste dem — og de fik dem gratis fra det fælles Forlag eller af ham selv, eller de laante dem indbyrdes af hverandre ... vel at mærke, de der i det Hele taget gad beskæftige sig med hvad han skrev! Nuvel, men blæse med det — Faktum var blot, at han var paa Mammon fattigere end nogen, men en eller anden havde imidlertid inviteret ham til at komme til dette aarlige Bal, der gaves i Kunstner-Klubben: Aa, havde Vedkommende sagt, omend ikke ganske uden Malice —: jeg vil sige dig, dèr vil du more dig ekla-

tant, der er Vid, der er Aand, der er Skønhed — og slet ingen Fremmede, vi er ikke andre end os selv! — Haha, og Morton fik altsaa travlt, han besørgede sin Kjole løst ind fra Assistensen — hvad der forresten kostede ham en eller anden Klassikerudgave! Den var iøvrigt godt og vel ti Aar gammel, samme Beklædningsgenstand, stammede fra selve hans Studentereksamen, men passede ham alligevel, som han havde ventet, ganske godt hvad Størrelsen angik —: for dengang den blev syet (og betalt af hans Fa'r!) var den med Vilje bleven gjort rigeligt stor, han huskede endnu hvordan den havde dasket om hans Skuldre da han fik den! ...

Morton lo.

Han saa' missende frem for sig, og lo.

Mindedes pludselig sig selv, saadan som han havde set ud, hin Aften, midtvinters, i et gruligt Slud, da han ved Nitiden omsider var bleven færdig med sit Toilette, var kommen afsted, og nu stod forpustet derhenne i Hotellets mægtige, fyrsteligt oplyste og ishvide Hall, med megen Flothed (og indre Skræk!) nonchalant kastende sin Overfrakke, hvor Foeret nemlig var i Stykker, hen til en bukkende og overfriseret Garderobier — og derpaa stillede sig op foran det kolossale Spejl, der, otte-ti Alen bredt og mindst lige saa højt, dækkede en Nische i den ene af Rummets prangende Vægge.

Aa jo, tænkte han videre, erindrende det Billede som dengang, for de tretten Aar siden, viste sig for hans meget kritiske og ingenlunde tilfredse Blikke, der-

inde i denne formidable, spejlende Flade: en høj, ung Mand med kraftige Skuldre, Arme og Ben paa rette Plads ikke uden Elegance, et hæftigt, glatraget Ansigt, hvorfra de store, mørke Øjne skinnede frem — en Kende forlæste, med et noget usikkert Blik momentant, formedelst Situationens beklemmende Alvor — men ellers luende nok! det dunkle, tætte Haar skilt paa venstre Side — eller nej, i Virkeligheden altsaa paa højre! og Tøjet: Kjolen der endnu, naar man stak sin Næse lidt nær hen til den, bar umiskendelige Minder om det Godhedens Sted hvorfra den kom — Benklæderne, der kanske nok sad lidt for stramt; det Hele ganske visst noget umoderne, men alligevel, aa jo, det kunde dog gaa an, var ihvertfald betydelig bedre end ventet!

Og altsaa forlod han Spejlet, nærmede sig med faste Skridt den brede Trappe, de store, hvide Fløjdøre hvor tvende bukkende Tjenere stod Vagt —:

„Ja tak!“

De rev Dørene op. Han traadte ind. Et albutæt Mylder af Damer og Herrer — under det blændende Skær af utallige elektriske Bluss. Silkedragter i Brandgult, i Lyseblaat og Hvidt, vidunderligt klare, straalende Stoffer, Tyll, Moll, Atlask, Taft; nøgne, hvide Skuldre, Smil, et Virvar af Dufte — alle Herrernes sorte Kjoler, de store sneblanke Kravebryst, Ordner her og der; en ustandselig Summen fra alle Sider — en kogende Hede! —

Glass morede sig ikke, i det første Par Timer —: han slugte med alle Sanser!

Han saa' af og til en eller anden Kammerat, vekslede et Ord eller to med dem, affærdigede dem hurtigt; brugte forresten uafbrudt sine Øjne og Øren, genkendte atter og atter Ansigter, som han hidtil kun havde set i Aviser, paa Postkort, fra Fotogravurerne forrest i deres samlede Værker — eller fra sine egne Fantasiportrætter, dannet efter deres Bøgers Indhold og Stil. Du gode Gud, hvilken Vrimmel af Navnkundigheder, alt hvad Landet ejede af Aand, et Parnas —: dèr stod Den og dér stod Hin! her banede selve Karise, den forgudede Violinist, sig Vej med en Sværm af Damer efter — hist stod Forfatterinden Lise Brown, omringet af en Skare Tilbedere! dèr, ikke ti Skridt borte fra Morton, adskilt fra ham ved en Strøm af Skuldre og Hoveder: i en eneste lille Klynge Tip-Top'en af det alt: først og fremmest Klubbens Præsident, Kritikeren med Verdensnavnet, G. W. Neergaard, med det lange, hvide Haar flagrende om et brunt, skarpt og kort Ansigt der endnu den Dag idag var en ganske ung Ørns; dernæst le Ponge, Sangeren med den gyldne Røst, en lille, undersætsig Mand, hos hvem Stemmens Skønhed allerede røbede sig i de mægtige, blaa Øjnes Flammer; Fru Martini, vores største Skuespillerinde, ung, med en vidunderlig Latter, blottende to Skuldre der ikke gaves Magen til; Lehmann, Professoren, Portrætmaleren, med sin rungende Munterhed nu og da overdøvende alle, kaldende alles Blikke til sig ved sin Herkules-Gestalt — og endelig Rabiri, Klubbens Æres-Gæst, den for alle

Tider uforglemmelige Japaner-Digter, for denne ene Aftens Skyld, blot for at opnaa nogle Timers Samvær med sin Ven Præsidenten, rejst hertil fra Paris .... ak, du milde Himmel, al denne Storhed — og ham selv, med Studenter-Kjolen der stank af Naftalin! ...

Nuvel, mindedes Morton videre —:

Men hvad kom forresten alt det Sagen ved: det var jo Annie!

Annie Ulfeldt — som i hint Nu, hvor han selv var traadt ind i Modtagelsessalen og blev staaende dèr, klemt op ad en hvid Porcellæns-Kamin — allerede var derinde, usynlig for ham, sammen med sin Onkel, Nicolas Ulfeldt, Ballade-Komponisten! Annie, der, ligesom Glass, for første Gang var her, blændet, foruroliget og betaget, med sine store, blaa Øjne vidt opspilede, paaeengang nysgærrige og bange! Haha, ak jo, men endnu skulde der gaa adskillige Timer hen inden Hun og Han saa's — inden de overhovedet anede hinandens Eksistens! Først skulde der jo nemlig spises —: derinde i en majestætisk Sal, et Bagdad af Marmor og Guld og Lys, ved Borde der flammede af Krystal og Sølv, luede af Blomster, blændede med Duge; en Babylons Forvirring af Stemmer; den pludselige, lydløse Tavshed naar en af disse Berømtheder havde rejst sig op og slaaet klingrende paa sit Glas; disse Stemmer, dybe eller lyse i Klangen, gennem Hundreder af Festaftner vante til at tale, smidigt bøjende Sproget, formende det med deres Vid eller deres Pathos, spændende

det som en Bro af Brillanter fra Punkt til Punkt i deres Tanke, eller rejsende det som en Kaskade af Glæde og Glans, eller kastende det som et Skybrud af Blomster, af Roser og Liljer og Violer ud over Kvinderne til alle Sider!

Og derpaa Ballet — langt om længe!

Det uforlignelige Tusindmands-Bal, der nu i Maaneder skulde være Samtaleemnet mellem alle de unge Damer i Byen — det store Bal, i denne lækre og luxuøse Æventyr-Sal, hvor Bordene var blevne flyttede bort og Gulvet blændede med sit Skin! —

Morton — der lidt efter lidt var kommen til sig selv; der havde faaet Forlæstheden skyllet bort med de blonde, perlende Vine, faaet Blækket af Læbe og Haand; Morton, der omsider havde set sig mæt og munter og lyttet sig stærk; der endelig havde overvundet Bevidstheden om alle disse Berømtheder der færdedes omkring ham — Morton, havde netop været inde i Rygesalonen og havde nydt en Cigaret til sin Mocca serveret i et papirtyndt og gyldent Fingerbøl; nu hørte han pludselig Bruset, den søde og brutale Storm fra Zigeunerorkestret derinde i Dansesalen, Leo Brandes selv, den guddommelige, denne kælne og vanvittigt lidenskabelige Violinist og Dirigent! — Glass stod et Øjeblik, som lamslagen, stille ved de første, rasende og hede Takters svulmende Lyd — javel, det var simpelthen for første Gang i sit Liv at han hørte Leo Brandes spille! Aa, men nu tændtes ogsaa tilgavns hele denne røde Fylde af Blod i Mortons store Legem, nu brændte

disse Sanser der i sig selv allerede var Ild, nu spændtes alle hans Muskler, han hævede sit Ansigt end højere end før, han fornam sine Øjne flamme, hans Gang var saa let, igennem hans Nerver fløj gnistrende disse Uvejrs-og-Solskins Toner — han lod Blikket fare rundt for at finde Hende, han kunde danse med —:

Ja!

Og dèr!

Dèrovre, i Hjørnet!

Dèrhenne, næppe synlig bag en Sværm af Kavallerer, dèr skimtede han, ved Siden af Nicolas Ulfeldts kæmpestore Høvdinge-Hoved med det jærngraa Haar, dèr skimtede han *Guldet!* Annies Væld af spundet og gyldent Metal, Annies straalende Haar hvortil ingen havde set Magen! —

Glass rynkede imidlertid straks efter sin Pande —: aa, se dèr! hvem er mon Hun, er det ikke Nicolas Ulfeldt hun staar hos — jamen, han er jo ikke gift, hun kan altsaa ikke være hans Datter, vel sagtens en af disse Damer som han siges at protegere: disse isafkølede og hyperintellectuelle Møer, der maaler Mandfolk efter Antallet af de Aviser hvori deres Navne nævnes!

Han var ikke desto mindre gaaet et Par Skridt nærmere, gaadefuldt fortørnet, utilfreds endogsaa med denne vuggende Flod af en Vals som Violinerne lod strømme fra sig derinde — højligt utilfreds med sig selv iligemaade, med alting!

Saa hørte han Hende le — og paany foer der en

Rystelse gennem alle hans Lemmer: det var *Guldet* der klang! Ah, ja, hvor hun kunde le, almægtige Gud, hvad var det for en jammerlig Musik, Leo Brandes', ved Siden af hendes Latters ubeskriveligt klingende Lyd — af alt, hvad der gør et Hjærte glad og hedt! Haha, hvor saligt blot at staa her, langt borte, uden at hun aner at man er til, lyksaligt overskyllet i alle Nerver af denne Morgenblæst, af denne Solsommermorgens Blæst og Hav ... og Synet af hendes store, skinnende Haar der bøjer hendes Nakke tilbage paa den spæde Hals!

Han var, uden at vide det, efterhaanden kommet endnu nogle Alen nærmere; var samtidig bleven end mere uforklarligt bitter og vred, hans Hjærte hamrede uroligt som skulde det gaa i Stykker; han stirrede nidsk paa alle disse Herrer, der stod dèr trindt om hende: aa, kunde man bare jage dem bort med et Sving af sine lange Arme, jaha, han havde i dette Nu mer end nok af Kræfter dertil! dèr stod de — han syntes bogstaveligt, han kunde se det paa deres Rygge — og overstirrede hende nyfigent og raat med begærlige Blikke! føj for Djævlen, skammede de sig da ikke?!

Der gik en svidende Haabløshed op igennem hans Bryst, han vilde vende sig om, vilde gaa bort! han vilde resolut følge med denne leende og lystige, endeløse Flok, Damer og Herrer i Mængde, der lige nu strømmede forbi ham, kommende fra Kaffebordet og Cigaretterne — i nogle Sekunder adskillende ham fra Gruppen derovre i Hjørnet! han vilde méd

ind og danse ... eller nej, det gad han heller ikke, han havde ingen Lyst mer til nogetsomhelst, han vilde hjem, han vilde ikke færdes mellem alle disse Mennesker, han vilde sporenstregs hjem — hjem og skrive! Aa, ja, skrive — han skulde vise dem alle som Een, hvàd der boede i ham! han skulde lære dem hver og Een, at hvad det kom an paa, det var —: hvor hæftigt det flammede derinde, hvor store og hvor høje Luerne var — og hvor nøje de kunde tøjles af dette gaadefuldt Villende og Lyse dèr allerdybest inde! ...

Men han gik alligevel ikke.

Det vil sige —:

Da denne lange Flugt af blussende Kinder, af sammenkædede Hænder, af Atlaskes Slæb og af sorte Kjoler var bruset forbi ham — da var han pludselig gaaet endnu nogle Skridt nærmere hen mod Klyngen i Krogen.

Og da saa' han det forunderligste, som han endnu i sine livsskabte Dage havde set — aa Det, hvorom han havde drømt de tusinde Gange, men aldrig oplevet før!

Eller nej, det var jo simpelthen umuligt!

Denslags eksisterede ikke!

Og dog, jo vist, se nu dèr, betragt blot den Maade, hvorpaa de allesammen, unge som gamle, med helt andre Ansigter end han havde tænkt sig, ligesom nedefra, ser op imod hendes!

Er det virkelig rigtigt, lyver hans Øjne ikke —: ak nej, der er ingen Tvivl mulig, ikke en af disse

Mænd har de Blikke han hader! ingenlunde, nej tværtimod: deres Øjne ler, de straaler, de aabner sig saa klare og ler! Aa, min Gud —: det er altsaa i Sandhed *Guldet,* ikke blot i Haar og i Latter, men ogsaa dybest inde!

Er det muligt —: gengælder Livet mig nu med eet i denne Aften, at jeg saa længe har elsket det mer højt end nogen anden? aabner det virkelig, taknemlig og besejret, sit almægtige, sit store Skød for mig — og viser mig svimlende Skatten, det røde, det kostelige Metal som er gemt allerinderst derinde?!? . . .

Men endnu engang tøvede Morton; dybt under ham skælvede hans Knæ, hans Hjærte rasede derinde, i hans Hænder sprang pludselig en Sitren ud — men endnu engang forsøgte han at stemme imod, han rynkede Panden hæftigt, *vilde* ikke give sig tabt —: meget vel, der var altsaa kun en eneste Forklaring tilbage paa dette utroværdige Fænomen —: at Damen var af Alabast fra øverst til nederst, en Marmorbrud — et fintmejslet Isbloks-Kunstværk! det var formodentlig Grækenlands Statukunst der var flyttet herop for en Aften, det var et afklaret, snehvidt Billed, der ubestrideligt ramte os med sin Skønheds Aabenbaring — men som ikke tændte, naturligvis fordi det ikke kunde brænde selv!

Selvfølgelig!

Hvordan skulde det kunne være muligt andet — grundede han videre, uden selv at tro blot et Sekund derpaa.

Han var nu standset, kun tre eller fire Skridt

udenfor den Ring af sorte Kjoler, der omgav hende albutæt paa alle Sider. Han lod med eet sit Hovede synke forover, for et Nu opfyldtes han af et kvælende Begær efter, at det alligevel skulde kunne være rigtigt — det som han nys havde tænkt! at hans Øjne trods alt havde bedraget ham, at hans Øre dog havde taget fejl —: at der virkelig var en eller anden afgørende Brist, en Mislyd her eller der hos hende — thi, du evige Liv, hvorledes skulde det ellers nogensinde kunne blive ham muligt at naa frem til det Sted, hvor Hun levede! til denne svimlende Sfære, hvor de Fuldkomne færdedes, hint Solens Stade, som kun dè kan vinde frem til — i hvis Hjærte det Allerstørste brænder med en uslukkelig, med en uhyre Ild! ...

For et Moment kom det ham for, som slugtes han af et Mørke, et buldrende Mulm hvor intet Haab var tilbage.

Pludselig iskold, kuldegysende, med klaprende Tænder, spærrede han trodsigt sine Øjne op — og saa'.

Og da tyktes det ham brat, som evnede han nu at erkende det egentligste bag alt dette her, der foregik rundt omkring ham!

Nu saa' han, at det var visst ikke blot hàns Kjole, der med Nød og Næppe var skaffet tilveje for denne ene Aften! aa nej — der var nok saa mangt og meget, der nu syntes ham at være anskaffet af de respektive Ejermænd paa lignende Viis! og dèt var ikke Klæder, det var intimere Ting end Kjole og

Bukser og Vest —: det var alt Det, der stod at læse i rødkantede Øjne som var altfor blanke og hvis Blikke bestandigt veeg; i Munde, der trak deres lystige Smil et Stykke for højt op, saa Plomberne saa's; det var Flirt der fortalte at der manglede Luer derinde bag det spillende Skær; det var Aandrigheder der stank allerede paa Afstand af at komme for denne ene Aftens Skyld fra Mont de piété!

Berømtheder?!

Ubestrideligt — men var ikke ogsaa baade Brydere, baade Cyclister og Flyvere berømte?!

Kort og godt —: det Hele var jo, det saa' han nu klart — det Altsammen var blot det sædvanlige om igen! det var jo den uforgængelige, den velkendte Hobens Pauverhed bag Prunk, dens Lurvethed bag Glimmer, dens Aandløshed bag Pjank og bag laante Fraser!

Men nu han selv da?

Var hàn da noget andet, noget bedre end de andre?!

Hvad vejede hàn da, mere end de — siden han i dette Nu havde vejet dem alle paa sin kritiske Vægtskaal og fundet dem for lette?

Paany syntes det ham altsammen uoverkommeligt, aa, de Kvaler som han kendte saa godt — Marter-Kvalerne over endnu intetsomhelst at have skabt, over endnu ikke engang at vide om det nogensinde vilde kunne lykkes ham at skrive ned, hvad han fornam derinde i samtlige Fibre som et titanisk Afsind — disse sønderslidende Kvaler bragte atter

hans Hjærte til at svulme og smerte, nej nej, det var visselig sandt, hvad havde han vel forud for de andre —: slet ingenting, end ikke det allermindste!! ...

Men da følte han allerede hvordan det strømmede dybt i hans Arme og Ben og Bryst. Da mærkede han paaeengang Blodet gaa funklende gennem alle Aarer —:

Aa jo!

Han havde vel nok sit — alligevel!

Thi de var dog vel ikke andre end hans — de Kræfter der bølgede bestandigt i hans Sind, snart i Ebbe og snart i Springflod!?

Han var vel selv Ejermanden til sine egne Planer! havde vel forresten ogsaa skrevet et Par Bøger allerede, Bøger der ihvertfald ikke paa noget Punkt lignede de andres — der ikke var laante, der ikke var lejet, men udsprungne hver og Een, med samtlige deres Fejl og Lyder, trods alt af et Væsen der stod i luende Brand! af et Baal der spragende slyngede sine Flammer mod Himlen, der Dag for Dag mere voldsomt sprængte sit Kraters Tragt ud til alle Sider, glorødt sammensmeltende i sin Digel Alverdens Stoffer til hin Eene, rygende Masse af Purpur!

Eller hvad havde ikke hans Veninde kaldt ham, dengang, for et Par Aar tilbage; dette Navn der siden gik Kredsen rundt, hos alle hans Venner og Kammerater —: den kolde Mand med Kæmpehjærtet! Ikke sandt —: en Staalmand og Ildmand, der havde Styrke til at tjene sit Brød om Formiddagen,

hvor nødtørftigt det saa end var — til at brygge sine Projekter og skrive dem ned med Svovl og Honning, i Eftermiddagenes Timer — til at bruge Aftenerne til Samvær med de andre Unge — og Nætterne til at læse og gruble, Døgn efter Døgn paa samme Viis uden nogensinde at trættes eller sløves! Maaned efter Maaned, med Hjærnen stadigt mere hed og høj, med Sanserne aabne og ellevilde og Tankerne spændende sig mer og mer vidt og fast! Aar efter Aar de store Idéer groende synligt frem: i Aasyn, i Gestalter, i mægtige Visioner — aabenbarende de første Begyndelser til en uhyre, til den nye, den eneste, den i Sandhed livfødte Kunst! ...

Han kom pludselig til at le, sagte og febrilsk.

Omfattedes straks efter af en sød og smertelig Vellyst, der gjorde saa svidende ondt og saa uudsigeligt godt paa samme Tid.

Og da løftede han langsomt, smerteberuset og stærk, gaadefuldt tilmode som var baade Hun og han paa et ganske andet Sted end her, et fjærnt og ensomt og straalende Sted — sit Blik op imod Hende og mødte Hendes.

Kun for et Nu.

Et eneste, blinkkort Nu.

Saa vendte hun sig bort igen ...

Han stod blegnende tilbage, Panden brat bedækket med Sved, Blodet afsindigt kogende i alle Aarer, Hjærtet vidende sig ud med et Spring — ubændigt stort af Fryd og af Kval tillige!

Det kom ham umiddelbart derefter for, med eet,

som var ogsaa Hendes Kind bleven hvid, som havde ogsaa i hendes Øje en Flamme uformodet viist sig ... men da ramtes han, tumlende bagover, af en ulidelig Skam, som over at have villet flaa hende med Bedrag og Vold ned til sig, ved at tænke saadan om hende! Og, med blødende Bryst, med en grangivelig Fornemmelse af at Blodet styrtende faldt ned igennem hans Legem, hævede han atter, angergreben, Blikket imod hende — mødte atter hendes: det stolte og blide Lyn fra hendes Jomfru-Øje!

Min Gud!

Og hvàd var det da, der derpaa skete?

Hvilke Undere hændte, imens Verden brast i Luer, imens hele den gamle Jord med eet stod i Brand og derpaa sank tordnende sammen i Emmer! imens et uanet, et nyt og gigantisk Univers paaeengang blev født som en Verdens-Phøniks af Guld!?

Nej, intetsomhelst dødeligt Menneske gives, der havde Kraft nok til at kunne gennemskue og Styrke nok til derefter at kunne genfortælle — Dèt, der hændte i Ham og i Hende i dette Møde imellem deres Blikke, imellem deres Hjærters Raab, deres Væsner i samtlige Fibre ... nej, men faktisk er det blot at Glass Morton stod et Par Sekunder senere, bøjende sig, foran hende; hun lagde uden Modstand eller Tøven sin Haand i hans, de andre veeg stumt til Side, ladende dem Passagen fri; han mærkede hendes Fingre der skælvede i hans, hans Bryst var fyldt til Randen med Guldet fra hendes Haar, hen-

des Latter, hendes Sind — han lagde hedt og beskærmende sin Arm omkring hendes Liv og de valsede begge to svimmelt ind i Leo Brandes' berusende Musik, i en evig, vuggende Verden af Sang og af Sol! ja, ja, gennem selve den store, blaa Himmel dansede de frem tæt ind til hinanden, Stjærnerne lo dybt dernede under deres Fødders Rytme, og fjærnt over deres Hoveder brusede Lykkens Melodi, det uforgængeligt søde og vilde Motiv af Kamp og af Hvil, af Smerte og Lyst i Eet! de salige Toner af Livets dybeste Forjætten — af Livets højeste Maal! . . . . .

Glass Morton lo til disse Minder, siddende dèr paa Bænken i sin Have — han løftede sine Øjne, stirrede blinkende ud i Natten og lo.

Rundt omkring ham steg lydløst Sommerens Dufte — han sugede dem begærligt ind.

Derude mumlede Havet sin dæmpede Monotoni.

Stjærnerne blinked.

Nuvel, tænkte han, støttende sin Nakke i sin Haand —: og senere hen?

Standsede Glæden imellem de To — blev den brugt op lidt efter lidt, blev den slidt i Stykker Aar efter Aar, forsvandt den tilsidst totalt og lod dem tilbage med tomme Hænder og med kolde Blikke?!

Aa nej, den var nok lavet af solidere Stof end som saa —: eller hvorledes skulde det forresten overhovedet kunne ske, at man sløvedes overfor dette hver Dag gentagne Under: i Sandhed endelig at eje dèt, der gjorde Eens Jeg helt og rundt! at have, af Livets Miskundhed og Rigdom, faaet til Gave dèt

der tidoblede eens Kræfter baade paa Legem og Sind — og saaledes gjorde hver Time paa Døgnet til en Eksplosion af Væren og af Skaben!?

Jo —:

Men gik det da saa let, som det var sagt?

Behøvede de blot at elske hinanden simpelthen — kunde de da leve af det?!

Bevares, nej, unægtelig ikke! du min Skaber, selvfølgelig ikke —: men man besad jo dette guddommelige Letsind, som alene Ungdom og Kærlighed kan give fuldt ud — og som rent ud sagt er Millioner værd!

Annie Ulfeldt —: Herregud, hendes Fader var Borgmester paa Pension, havde elleve Børn ... og Morton ikke en Øre! — Men Onkel Nicolas da, hvis Kompositioner skaffede Musikforlæggerne Formuer Jorden rundt!? Haha, jo Tak, men var Nicolas da ikke ogsaa Kunstner selv, maa jeg spørge — og henfaldt han altsaa ikke til en homerisk, en dagelang og rungende Lystighed, da hans Bror, Annies Far, en Dag kom til ham og slog paa om hàn ikke af sin Overflod kunde ofre en Kende paa de Unge, idetmindste til Udstyr?! Haha, jo, Nicolas lo og lo til han ikke kunde mer — og blottede derpaa grundigt, for første Gang, sine saakaldt økonomiske Forhold for den anden, beviste ham med uigendrivelige Data hvorlunde han kun ved Trolddom overhovedet kunde eksistere selv, saa at sige baaret oppe mirakuløst af selve den Guldstrøm som han skyldte bort!

Med andre Ord —: *hvis* de vilde gifte sig *nu*, de

to, saa maatte de komplet klare sig selv! „Hvis“, „Nu“ — du gode Gud: Opsættelse, Ventetid — nej, dèt kunde der ikke for nogensomhelst Pris være Tale om: Hør nu, Annie, forklarede Morton —: lad os nu dog se en Smule nøgternt paa Tingene og altsaa heller ikke rent ud glemme, at mit Forlag er jo forholdsviis ikke u-generøs med sine Forskud, og naar det kniber allerværst skriver jeg desforuden en Artikel eller to til en Avis eller et Tidsskrift paa Trods af mine Principper! ikke sandt, du skal se, det *kan* jo ikke andet end at gaa! Husk forøvrigt hvad min Far har lovet os begge: at han vil skaffe os en lang, lang Bryllupsrejse gratis paa et eller andet Skib hos en Rheder der er hans gamle Ven —: og dermed er vi altsaa ihvertfald for de første Maaneder totalt forsørget! — Hvortil Annie Ulfeldt lo, hun fik en bekymret Mine et Nu, glemte den igen, lagde sin Silke-Arm omkring hans Hals ... og ergo var Giftermaalet bestemt!

Og det gik, dette Ægteskab saa godt som uden Penge?

Haha, disse djævleblændt mageløse Aar deroppe paa en solrig Kvist i to smaa Værelser og et Dukke-Køkken, langt ude i Byens Periferi, med Haver og Grus og Barnelatter forneden! Hvor Morton sad ved Skrivebordet Døgn efter Døgn, bedækkende Side efter Side af Papiret med sin Gnidderskrift, med sine Fata Morgana og sine Tanker — eller pludselig, hele Maaneder igennem, ikke vilde røre en Pen, fordi der var dèt eller dèt der skulde læses og

gennemgrubles saa pertentligt! Annie's Ansigt, naar der en Dag var tredive Øre til Middagsmad, naar hun derfor maatte staa op med Solen imens hàn sov endnu, maatte trippe paa sine lange Ben helt ind til Grønttorvet i Byens Centrum, kom svedperlet hjem med et Bundt Gulerødder i den ene Haand, Kopsalat, Radiser og Tomater i den anden — og ved Middagstid, ud af alt dette her, havde faaet lavet en eller anden ambrosisk Ret efter egen Kogebog: aa, Annie's krydrede og nysopdagede Retter, æventyrligt sammensatte Smage som man intetsteds fik Magen til, saa friske, saa fulde af Vaars og Sommers Aroma, saa blonde og skære som hendes egen duftende Teint ... ja, og saa lidet overfyldende Maven! ...

Morton lo paany, flyttede sig paa Bænken.

Saa strøg han med Haanden ned over sit Ansigt, saa' alvorsfuldt frem for sig —:

Om det gik, dette muntre og glødende Ægteskab — som alle de kloge havde rystet paa Hovedet ad?

Aa jo, der var jo ikke noget at tvivle om, hvad ham selv angik! eller hvordan skulde det overhovedet have været muligt andet, end at det Hele gik for ham som et Lyn —: naar man havde en afsindigt Elsket ved sin Side baade Dag og Nat! dette gyldne Haars Fane vajende med sin glade Triumf over Regn, over Blæst, over Kulde og Solskin, over Sommer og Vinter! disse Middelhavs-Øjne, mægtige, blaa, der tindrende stod som selve Guds Him-

mel herinde i Stuen — og smilte imod hans Hjærte baade Morgen, Middag, Aften og Midnat! dette lattermildt dybe og frodige Væsen med de hvide Skuldres Fløjels-Hjemsted, de fine, de lange og spæde Ben der aldrig blev trætte og hvis Hud var et Vidunderværk fra Naturens Haand af Sødme og Glathed — det rige Bryst, hvor der var saa usigeligt godt at være, hvor de røde Roser blomstrede hele Aaret rundt! dette lyse og dybe Sind af Godhed og Ømhed, der aldrig greb fejl og aldrig tøved, der møjeløst var fyldt af Visdom og møjeløst straaled den ud til alle Sider! Min Gud —: om det gik?? Prøv da engang at forære et Menneske Alverdens Herlighed, giv ham ustandset, baade Nat og Dag hvad Tilværelsen alt i alt kan lade sin Yndling blive til Del —: gør ham sund, stærk og glad; giv hans Sanser et flammende Samlivs Kraft til lyst at kunne begribe ogsaa alle de andre og deres Higen hver for sig; giv hans Hjærte Salighedens Fryd ved at skabe og dens Rigdom til at kunne skænke bort; giv endelig hans Planer Lykkens Stormvind under Vinge ... og spørg ham saa: om han nu synes, at det kan „gaa an“?!

Javel!

Men saa Hende?!

Hvordan kunde *hun* holde det ud, dette her — hvor der manglede hende alle disse tusinde og bekostelige Smaating, som en Kvinde ønsker sig — og som vi atter og atter har faaet at vide, at en Kvinde ikke kan leve foruden?

Eller —: saaredes hendes Værdighed som moderne Menneske da slet ikke, oprørtes hun ikke som selvtænkende og selvvillende Individ — ved, trods dèt at hun tilmed var en Digters Udkaarne og Hustru, hver Dag dog at maatte færdes med Kedel og Pande, med baade Støveklud, Kost og Stoppenaal??

Oprigtig talt —: hvordan slæbte *hun* sig hen igennem Tilværelsen simpelthen — med dette Asen af et Mandfolk, der, stædigt som et Æsel, holdt fast ved det som han behagede at kalde sine Principper! der hele lange Aar igennem, trods al anspændt Flid, rent ud sagt ikke tjente blot saa meget som en ganske almindelig Arbejdsmand! der hvert Døgn brændte i større og større Idéer, der drev i Sengen hver eneste Formiddag under Paaskud af ikke at have sovet om Natten for Tanker; der skrev eller læste hele Dagen igennem, forlangte hendes Hjælp til Korrektur saa godt som hver eneste Aften, og endelig holdt hende vaagen helt ud paa Morgenstunden naar Taletrangen ikke var til at standse fordi det groede saa feberhedt derinde —: og saa foer han op og ned igennem Stuen med forrykte Fagter, han var overpatetisk og han lo med korte Støn midt deri, han hviskede og han raabte, maatte nu og da staa stille et Nu og skoggerleende presse begge Hænder imod sit Hjærte — naar Vidsynet lukkede sig op saa stort at hans hele Jeg revnede for at kunne rumme det i sig! saa talte han og talte i uendelige Timer — indtil hun sank ned som en blegnende Skygge paa en Stol uden at kunne hverken sanse eller samle mer! men heller

ikke dèt fik Laas for hans Mund — og omsider blev hun pludselig vred, hun foer op med et Sæt, harmdirrende, med rynkede Bryn: Nu kan det være nok, sagde hun kort, nu gaar jèg i Seng, saa kan *du* jo skrige Huset i Stykker om du vil! — Og dermed gjorde hun omkring, forsvandt ind i den anden Stue, begyndte at rive sine Klæder af sig — og han stod forbløffet tilbage, stum, straks efter paaeengang henrykt over hvordan hendes Ansigt havde set kongeligt ud imens hun stod knejsende dèr og fnøs! saa blev han lige saa brat greben af Anger, styrtede efter hende, flængte ogsaa sit Tøj af, satte i et Spring op i Sengen til hende, rev hende flammende ind til sig, fandt hendes Mund midt i alt det gyldne Haar — og de glemte hele Verden omkring sig i et Baal af Fryd! ...

Kort og godt!

Forklar mig det altsaa nu, hvo der kan —:

Denne Gaade, hvordan hun holdt det ud, Aar efter Aar, at være gift med denne lange og brutale Djævel af et Mandfolk — der hensynsløst udnyttede hende paa enhver optænkelig Viis!

Eller forestil Dem bare, hvordan han behandlede hende — naar hun, af en eller anden Grund — foreksempel naar Regningerne strømmede altfor overvældende ind en Dag uden at kunne blive betalt; naar Rykkerne plagede dem med grove Breve og med Sagførerstævninger og Salær, og hàn alligevel købte Bøger for de sidste Kroner de ejed! eller naar der hele Uger igennem var bleven komplet vendt op

og ned paa Nat og Dag; eller naar der manglede baade det ene og det andet og det tredje og fjerde til Husholdningen og end ikke Kreditten vilde levere mer! naar hun saaledes en eller anden Gang pludselig tabte hele Modet, gled ned paa en Stolekant lige overfor Skrivebordet hvor han sad, stirrede paa ham et Nu med opspilede Øjne og bævende Læber, pludselig fik Lommetørklædet hevet frem eller brugte en Snip af sin Kjoles vide Ærme — og under hjærteskærende Hulken erklærede at nu kunde hun ikke mer, hvor gærne hun end vilde!

Ja — hvad gjorde saa han??

Han skottede først hen til hende, nydende Synet af hendes Ansigts Ungdom og Haabløshed, af dets Skønhed og dets Fortvivlelse — henreves over hvor vidunderligt det klædte hende ogsaa at græde!

Saa rejste han sig langt om længe dovent op, strakte Armene tilvejrs saa det knaged — og pludselig laa han paa Knæ foran hendes Stol, du milde Himmel, han var ikke til at ryste af sig det Afskum, det nyttede hende ikke at hun vendte Nakken til, eller forsøgte at vrisse eller at sno og dreje sig fra ham, at puffe ham bort — nej, ingenting hjalp, han var jo stærkere end hun, hun havde blot mer og mer tæt hans Arme omkring sit Liv, følte hans Aandes Varme mod sin Hals! med hans Stemme steg disse sagte Ord som hendes Øre aldrig kunde høre for ofte, fra hans Læbe hviskedes disse Sætninger der bestandigt blev hørt for første Gang, igennem hans Hænders Kærtegn fornam hun en svimlende Tale

der altid forblev hende ny — og hun aabnede viljeløst, endnu med graadblændede Øjne sin Mund imod hans, de smagte begge to i et langt, langt Kys hendes Taarers Salt og deres Elskovs Sødme, hun smilte lyksaligt, strøg ømt hans Haar fra hans Pande — og da var det hàm der klagede, der hæftigt anklagede sig selv: Min Elskede, jeg veed det, alting forlanger jeg Døgn efter Døgn og Aar efter Aar af dig, alting skænker du mig — og jeg har intetsomhelst at kunne give igen! aa, lille Annie, men vær ikke vred ikke bange, hører du, jeg siger dig for visst at en Dag inden altfor længe skal det alt blive godt! aa, hvis du vidste hvordan jeg en Dag skal gøre det altsammen drivende af uhørt Pragt omkring dig! Annie, aa Annie Morton, da skal du skride frem over skinnende Veje med din Ungdoms-Kind og din røde Munds Rus, med dit smilende Ansigt af Dronning og af Glæde! da skal Atlask strømme omkring dine dejlige Hofter, Kniplinger syde derinde under din Dragt, Silke klæde dit Ben og din Fod — af Guld og Diamanter skal dit Haar og dine Fingre brænde!

Hør!

Jeg vil sige dig rent ud med det samme —:

Hvis nu det Skuespil, den Roman, de Noveller som jeg for Tiden arbejder paa, for Alvor vil lykkes mig dennegang — (ikke sandt, og du veed jo lige saa godt som jeg, at hele Jordens Publikum tørster simpelthen efter endelig at faa den Kunst at se — der viser dem Livet! aa, ikke denne plumpe Væren, hvori vi sulter og æder og ædes, hvori vi ældes før

Tiden under dagligt Slid — og hvor vi, paa Trods af al vores ustandsede Modstand, trods al Tapperhed og Kløgt og Kraft, alligevel allesammen undtagelsesløst ender med at knuses, med at dø, at blive begravet og at glemmes! Nej, men det dybe, det høje, det uforgængelige Liv, det sande inderst inde: dèr hvor Hjærterne mødes i Flammer, hvor Sindets Luer kaster Lys til alle Sider, hvor Skæbnen bliver til og hvor vi sejrer hver og een: fordi alting kun sker for vores egen Vækst! dèr hvor det lidenskabsomstraalte, det evige Menneskeansigt dukker frem for os alle i uforglemmelig Skønhed, gaadefuldt genkendeligt som vort eget for os allesammen!!) —: Nuvel, altsaa dennegang maa det jo næsten utvivlsomt kunne lykkes for mig — og da vil det ogsaa skaffe os de Penge vi behøver, kan du tro!

Til den Tid betaler vi altsaa først og fremmest hele vores Gæld Rub og Stub!

Vi køber os derpaa et Stykke Jord eventuelt en Villa derude etsteds ved Kysten hvor du saa gærne vil bo —: en stor hvid Villa med Hall og med Loggia, med Gæstekamre, med Have og Strand!

Og derefter endelig, det sværger jeg dig til, skal vi ud at rejse!

Død og Plage —:

Jorden lægger vi Mil for Mil under vores Fødder fra Pol til Pol!

Du skal se det kæmpestore Paris hvor Eens Nerver gaar i Glød, hvor samtlige Eens Sanser, alene ved selve den usigeligt pirrende Luft dernede, bræn-

der i konstant og hedt Begær! Du skal se Venedig, Florens, Rom — Rom, hvor Tanken spiles i en feberfuld Højtid og griber i Marmor-Drømmesyn Aartusinder baade tilbage og frem! Vi vil berejse Afrika's uoverskueligt brede Sletter, hvor Elefanter og Løver boer, — hvor vore Hjærter i en svimmelhedsbringende Ensomhed vederkvæges hos hinanden!

Ja, og Amerikas vældige Floder, hvor du og jeg lange Maaneder igennem leger Skjul som Børn med hinanden — i Urskovenes aarmilliongamle, kølige Skygger, til Akkompagnement af Vandenes tyst rindende Lyd!

Paa Marañon, paa den umaalelige Amazonflod vil vi sejle —:

Med en snehvid Damper gaar vi Døgn efter Døgn fra Atlanterhavet ind tillands — paa de milebrede, hvirvlende Vande duver vi ugelangt paa tværs ind igennem Kontinentet!

Vi ser, uendeligt langsomt, aa Tomme for Tomme forsikrer jeg dig for — hvordan Flodens Bredder efterhaanden nærmer sig til hinanden; i det Fjærne skimter vi efter Ugers Sejlads en skønne Dag højt over vore Hoveder en skinnende Sølvsky, der staar ubevægeligt stille for ved Aftenstide med eet at blive til Purpur, til Ild —: og Døgn for Døgn, fra nu at regne, hver eneste Dag, ser vi uforandret dèroppe dette fjærne og stolte Syn uden nogensinde at komme det mere nær: thi det er Cordilleros de los Andes, det er Andesbjærgenes himmel-naaende,

ubestigelige Tinder, Annie: ubetraadte, med deres evige Sne! Titan-Bolværket imod det store, det stille Ocean hinsides!

Vi selv har forlængst forladt vores Damper. Heller ikke vores Sejlskib kan mere vinde frem opad den stejle og stride Strøm! Nu roer vi langsomt og med Møje opad i en Baad — under Bladhangs Skygger, i en bedøvende Duft af ukendte Blomster, lyttende til Lyde som vi aldrig hørte før: af Aber, af fantastiske, store Insekter, af brogede Fugle; højt oppe, over vores Isse, skimter vi som et Blériot'sk Monoplan den uhyre Kondor; og fjærnt dèrfremme den uforanderlige, sølverne Pragt fra Andes!

Men bestandigt rinder den samme Flods Bølger forbi os. Vi sidder paa Agtertoften Haand i Haand. Nu bøjer du dig ud over Baadens Ræling. Du ler til denne Lok af dit gyldne Haar der slæber dernede i den ishvide, fraadende Foss — det første Haar af Guld, som Marañon nogensinde har flettet sine vaade Perlerader i — dit Blik møder pludselig mit, jeg lægger min Arm omkring din Hals ... nøjagtigt ligesom nu! Jeg tager langsomt og tørstigt din Mund ind til min — præcis som nu! jeg presser mine Læber imod dine og vi veed paany med selve vore Sanser, med et evigt Vaarbrud af Fryd i vores Blod: at du og jeg fandt først os selv, da vi fandt hinanden! at vi to lærte først Livet at kende — da dit og mit Liv blev til Eet ... lige som nu! ....

Glass Morton rettede sig langsomt op paa Bæn-

ken — endnu et Sekund omfattet af Lyset, fra alt hvad han havde erindret sig nys.

Men da var det med eet, som hørte han nu i sit Øre dette sidste Ord som han lige nu havde tænkt.

Og han hviskede det sagte frem for sig endnu en Gang —:

„Lige som nu!“ ...

Som nu?

Han havde i et Spring rejst sig op —:

Som nu? — hans Næver havde løftet sig brat, fra hans Bryst gik et Støn —:

SOM NU?? — og det kom ham pludselig for, som steg der, dybest inde fra ham selv — og fra alle Sider rundt omkring ham, en hed, en øredøvende, en tænderskærende Mumlen — en gaadefuld, en ligesom gumlende og voldsom Lyd.

Han bøjede lyttende og hadefuldt sit Hovede forover, anspændte sin Hørekraft af al sin Evne, fornam mer og mer stærkt denne hæse, denne knurrende Tone der lød derinde i hans Bryst; forstod den med eet, genhørte den atter fra Luftens Hede, fra det dunkle, store Hav derude, fra de kulsorte Træer der rørte sig brusende under et Vindpust —:

Ja!

Nu begreb han det tilgavns!

Nu hørte han med alle Sanser hvad det var —: Karl Mumme!

Javel, det var Hævnen der havde rejst sig op — og nu kaldte hans Sind til Daad!

„Jeg kommer!“ — han gjorde hastigt omkring,

med et Ryk satte han i Spring, løb vildt og skummende op igennem Haven —:

„Karl Mumme!

Jeg vil naa dig endnu i Nat!

Der er kun Plads i Verden enten til dig — eller mig!" ...

V.

Med et Ryk standsede Glass Morton, et Moment senere, i sit Løb og stod stille — snappende efter Vejret, forvildet.

Han var da naaet op til den brede, buede Trappe, — der fra Villaen førte ned til Haven, i Øjeblikket dæmpet belyst af det brogede Skær fra en kulørt Lampion derinde paa den store Veranda. Han huskede pludselig paa Fru Brügge, fornam straks efter endnu et Gys af Dét, der nylig havde faaet ham til hovedkulds at storme herop dernede fra Vandet — skyndte sig imidlertid at undertrykke denne opblussende Erindring —:

„Ja!“ — mumlede han —:

„Fru Brügge!

Det maa jeg endelig ikke glemme!“

Et Nu blev han dog staaende ubeslutsom, forsøgende at bringe sit Aandedræt i Orden, med den ene Fod oppe paa det nederste Trin, langsomt drejende sit Hoved fra højre til venstre, altimens tørrende sin Pande der drev af Sved.

Det blev ham umiddelbart derpaa bevidst, at Klokken maatte være mange, han var træt — ja, den

alleregentligste Grund til at han var ilet saa hastigt herop, var rimeligvis den, at han ved Thebordet havde sagt til Husholdersken at han gærne vilde tale et Par Ord med hende inden hun gik i Seng! Godt, han vilde ergo hurtigst muligt gøre sin Forsømmelighed overfor hende god — og besørge det fornødne nu med det samme! ...

Han rettede besværligt, endnu en Kende gispende, paa sit Haar, sin Jakke og Vest — og gik dernæst, med noget tungladne Skridt, op ad de seks brune Trin. Kom ind i Verandaens kølige Luft, i den skiftende blaa, grønne og røde Belysning under Lygten der langsomt gyngede i sin Snor — og søgte dèr at udglatte sit Ansigts Udtryk. Glemte dette igen, imens han med fremstrakte Hænder Fjed for Fjed famlede sig videre, igennem Havestuens totale Mørke. Naaede, en Smule nervøs, ud i den stærkt oplyste Entré, gik rask, med sammenknebne Øjne, hen til hendes Dør og bankede sagte paa —:

„Undskyld, Fru Brügge!

Er De mon oppe endnu??

Ja, De maa tilgive mig, at jeg har ladet Dem vente saa længe .. men jeg ... men der har været ....“

Husholdersken kom ud, med et Kniks lukkende Døren lydløst bag sig —:

„Herren havde jo en Besked til mig — sagde De før, derinde ved Theen!?“

Glass nikkede. Han følte paany, i selve det Moment hvor Fru Brügge nævnede Ordet The — nøjagtigt den samme, besynderlige Tredeling i sit Væ-

sen, som han havde fornemmet hele Tiden imens Professoren var her: udvendigt den kølige, en Smule slappe Ro — maaske dog en Ubetydelighed mindre udpræget end forhen; dèrindenfor en mærkværdig taaget og kaotisk Tilstand, som et halvvejs følesløst, isolerende Mellemlag — ogsaa dette dog en lille bitte Kende mindre solidt end forrige Gang; og allerinderst denne hede, kvælende Dunst som af Glød og Luer, nu og da slaaende ud med eet som en Vifte af Brand hen over hans Hals og Ansigt — som bøjede han sig altfor tæt ned imod et mægtigt og vidaabent, flammende Fyrsted!

Han nikkede endnu en Gang, med en Antydning af et Smil, imod Husholdersken —:

„Ja!" — sagde han med dæmpet Stemme og kunde af en eller anden Grund ikke dy sig for mysteriøst at løfte den venstre Haand med udstrakt Pegefinger — „vær saa god at komme med her ind!"

Han aabnede varsomt Døren til sin Arbejdsstue, lod hende træde ind, fulgte selv efter —:

„Det Hele, kære Frue, er forresten blot en Bagatel!

Og jeg bebrejder mig, at jeg ikke sagde Dem Besked forlængst; det kunde jeg jo i og for sig sagtens have gjort — selv om Professor von Geer var tilstede derved!" — sagde han hastigt, trækkende Døren til efter sig. Han gik derefter hen til Skrivebordet, lagde begge sine Hænder fladt ovenpaa den tunge, forseglede Pakke, saa' smilende og med optrukne Bryn hen imod hende over sin Skulder —:

„Se her!

Det er først og fremmest denne svære Inquarto — mit sidste Manuskript, en Roman paa ikke mindre end circa femhundrede tættrykte Bogsider! med andre Ord en meget omfangsrig Fortælling, som jeg ikkedestomindre i Løbet af denne ene Maaned helt og holdent har faaet Idéen til, har udkastet, gennemarbejdet og færdigskrevet!

Der vil i Morgen Formiddag komme et Bud fra Forlaget for at hente det —: mit Slut-Værk!

Hvis De altsaa blot vil aflevere det til vedkommende Mandsperson! —

Og endelig," — han følte med eet sine Arme ryste, kunde høre at hans Stemme lød anderledes end nys —:

„Endelig," — gentog han, bestræbende sig for at gøre sin Røst let og fri paany, løftende sine Øjenbryn meget stærkt i Vejret, ladende som om han skødesløst søgte et eller andet paa Bordet — „endelig vil jeg desforuden bede Dem være saa god at vække mig i Morgen tidlig Klokken otte præcis — jeg skal ud!

De kan give mig en Kop Kaffe et Kvarter før ni! ...

Tak!

Andet var det ikke — Godnat!"

Han havde tilsidst vendt sit Ansigt imod hende, ladet sine Blikke med venskabeligt Behag dvæle ved dette aflange, lidt trætte, elskværdige Aasyn, indfattet i smukke, hvide Haar; ved den smalle, blæn-

dende Pibekrave om Halsen, den sorte Kjole der sad tiltalende omkring den lille, faste Skikkelse som iøvrigt hverken manglede Delikatesse eller Elegance! Han fik nu en Fornemmelse, som var det i Virkeligheden for allerførste Gang han rigtigt havde set hende. Han smilte, strøg sig med Haanden langsomt hen over sin Hage —:

„Ja!“ — sagde han saa, uden selv at kunne begribe hvorfor han ikke hurtigst muligt lod hende gaa, saa hun kunde komme tilsengs — „det er ganske visst bleven noget sent for Dem i Aften! Klokken er nu ... ja, den er skam ikke mindre end lidt over halv To — men det er i et meget vigtigt Ærinde jeg maa ind til Byen i Morgen, det taaler desværre end ikke en Times Opsættelse!

Jeg tør tilføje —: et overordentlig betydningsfuldt Ærinde, der sandsynligvis vil have særdeles vidtrækkende Følger!

For adskillige af de implicerede! ...

Eller ihvertfald, rettere sagt, muligvis for mig selv!“ — føjede han hurtigt til, stammende — idet han, paa et uroligt, næsten ængsteligt Udtryk der gled hen over Fru Brügges Ansigt, pludselig blev sig bevidst, at han stod her og talte om Ting, som det ingenlunde var hans Agt at nævne overfor en Fremmed!

Han slog altsaa hastigt ud med Haanden, gjorde et kort lille Buk, strakte Armen ud efter Skrivebordsstolen som for at sætte sig ned ... men da hørte han, uventet, dybt dernedefra, som var det

selve Summen af alt hvad han nys havde tænkt og sagt og forberedt — eller som kom det slet ikke fra ham selv, men fra Gulvet under hans Fødder, fra Kælderrummets Mørke og Klamhed dèrnede, fra selve Jordens kulsorte og kolde, sivende Skød —: dette dæmpede, fjærnt knurrende Raab: Karl Mumme! ... og han vendte sig da, pludselig smilende, med sitrende Knæ, igen om mod Husholdersken der allerede stod derhenne ved Døren —:

„Siig mig engang, Fru Brügge!" — begyndte han, feberhedt, som med uldne eller betændte Nerver snappende rundt omkring sig efter et eller andet Emne som han kunde drøfte med hende, om det saa bare var for et Minut eller to —:

„Hør!

Hvad det var jeg vilde sige til Dem, kære Frue!?

Jo —: lad mig endelig ikke glemme at meddele Dem, at jeg kommer muligvis ikke hjem til Middag i Morgen!

Jeg kommer, efter al menneskelig Sandsynlighed, hverken hjem til Middag eller til Aften i Morgen!

De ser mig, med andre Ord, kanhænde først igen i Overmorgen!

Antager jeg da! ...

Ja —:

Jeg fortæller Dem dette her," — skyndte han sig at fortsætte, straks da han selv, fuld af Undren og Uro, havde hørt hvad han her stod og sagde — „for at gøre Dem det klart, at De i Morgen — fra selve det Nu at regne, hvor De har vækket mig Klokken

otte præcis og derpaa givet mig Kaffe (rigtig stærk Kaffe, om jeg tør bede!) et Kvarter før ni — i fuldt Maal har Dagen til Deres egen Disposition!

Jeg tør maaske endda, uden paa noget Punkt at krænke den Diskretion, som er mig stiltiende paalagt," — vedblev han, idet han satte en alvorsfuld, næsten bekymret Mine op og rystede en Gang eller to paa sit Hoved — „jeg tør endvidere godt røbe for Dem, at jeg eventuelt ser mig nødsaget til at foretage en Rejse i den allernærmeste Fremtid! Aa, De kan selvfølgelig hvad Dem angaar være fuldkomment tryg — jeg er i enhversomhelst Henseende totalt tilfreds med Dem, ja mer end dèt! og agter altsaa ingenlunde at hidføre nogensomhelst Forandring i dette Hus, tværtimod ... men jeg selv bliver ret sikkert nødt til at foretage en Rejse, hvorhen, hvorlænge — det veed jeg ikke saa nøje endnu; men temmelig langt bort, maa jeg tro, rent ud sagt en særdeles vidtrækkende Rejsefærd — naa, men vi faar nu se!

Dog," — sluttede han, pludselig dødstræt og enerveret, kun med Besvær formende disse sidste Sætninger —:

„Jeg vil nu ikke opholde Dem længere!

Skynd Dem i Deres Seng, kære Frue — og god, rolig Nat!

De husker jo: Klokken otte, Klokken et Kvarter før ni, Budet fra Forlaget omkring Klokken ti — og mig faar De hverken til Middag eller Aften! —

Jeg takker Dem!

Sovvel!"

Han vendte sig med Vold omkring, bort fra hende — hørte hendes Kjoles spæde Raslen idet hun aabnede Døren og forsvandt med et Kniks; omfattedes umiddelbart derefter af en afsindig Gru for at være alene, gjorde et lydløst Spring hen imod Entréen, kunde endnu ved anspændt Lytten følge Lyden af hendes sagte, trippende Trin, rakte Haanden ud mod Dørgrebet, sanseløs af Skræk — men skelnede da i det samme en overordentlig dæmpet Stemme, der, tæt ved hans Øre, rammende baade det, hans Kind, Hals og Nakke med et svidende hedt Aandepust, hviskede til ham: Karl Mumme!

Med et Støn snurrede han rundt paa sin Hæl, Armene vildt ud for sig, blegnende, tumlende tilbage —:

Hvem ...

Hvem dèr!?

Hvem var det, der talte?! ...

Hans Tænder lukkede sig sammen, straks efter, med et Klak imod hverandre. Der foer en Rystning igennem hans Lemmer derved. Endnu et Sekund fløj hans Blikke som gale til alle Sider.

Men et Moment senere erkendte han lidt efter lidt, endnu med gispende Aandedræt, at det maatte selvfølgelig have været en Art Sansebedrag, denne Stemme! simpelthen et hallucinatorisk eller rettere sagt et slet og ret latterligt Nerve-Indfald, naturligvis, blot foraarsaget ved alt hvad han havde oplevet i Aften! hvem i Alverden foruden han selv skulde

kunne kende dette Navn her i Huset, Snik Snak, umuligt!

Han huskede brat derpaa Fru Brügges smalle og elskværdige Ansigt, med det rolige Smil, de smukke Tænder, de mørke og klare Øjne under det tætte, hvide Haar — og gav sig i Tilslutning hertil, dog uden helt at kunne føre sig selv bag Lyset derved, til at rette en Række af Bebrejdelser mod sig selv: unægteligt, det havde været højst uvenligt, ligefrem upassende af ham, at han ikke havde benyttet Øjeblikket lige nu da hun var herinde, til at spørge hende en Smule ud, om hvordan det mon gik med hendes Søn der foer paa de varme Have som tredje Styrmand etsteds! Rent ud sagt, det eneste korrekte vilde være om han sporenstregs ilede ind til hende nu og søgte at gøre sin Undladelsesbrøde god igen, ved at snakke fornuftigt og rart med hende et Kvarterstid eller saa — Herregud, dette gamle, ensomme Menneske, der saa redeligt, saa godhedsfuldt og kærligt uden at trættes havde passet ham i disse to lange Aar, siden hin Dag ... siden hin Dag hvor Karl Mumme ....

Han traadte hurtigt et Skridt ind imod Stuens Midte igen, drejede sit Hovede imod venstre med et Ryk og grebes da af en forunderligt dyb og dulmende Overbevisning om, at det havde utvivlsomt været Annie! det havde selvfølgelig været Annies Billede paa Væggen dèr, dette legemstore Maleri — som Professoren nylig havde staaet og stirret saa længe og beundrende paa, da de var komne herind paany

efter at have drukket The —: det var sikkert Annie dèr, som lige nu havde hvisket dette Navn: Karl Mumme!

Vist saa!

Ganske indlysende!

Hun var jo virkelig ogsaa den eneste Tredje, der overhovedet kunde kende denne Mands Navn!

Og dermed var det ogsaa givet, at der intetsomhelst Ondt havde været ment — med at dette Ord blev aandet ind i hans Øre!

Langtfra! Annie, der aldrig havde gjort noget levende Væsen andet end godt! der af sit Hjærtes Rigdom holdt af restløst alt, hvad der er til — nej, hun havde saavisst intet Slemt haft til Hensigt dermed, hverken imod Karl Mumme eller imod ham!

Gudværepriset, lille Annie, ogsaa mod mig var du alle dine Dage saa uudsigeligt god, ingen anden paa Jorden veed hvad du havde Evne til at skænke et Menneske, ingen i hele Verden uden jeg selv var lyksalig nok til fuldt ud at faa Lov til at erfare, hvor uudtømmeligt rig, hvor svimlende glad, hvor brændende god og klog, hvor tapper og hvor blid du var!

Nej, Annie havde kun haft Godt i Sinde — ved at nævne dette Navn for ham! hun vilde utvivlsomt kun bestyrke ham i de ganske ufjendtlige Følelser, som han allerede paa Forhaand nærede overfor .. overfor dette Menneske! Ak, men det behøvedes jo i og for sig slet ikke, alligevel! eller vidste han da ikke bedre end nogen anden, havde han da ikke skrevet det og viist det i samtlige sine Bøger Gang

paa Gang: at alt hvad der hænder os, at undtagelsesløst alt hvad vi allesammen siger og gør og undlader at gøre, dèt er der en dyb, dyb Hensigt bag — og dén har altid og allevegne Ret! ...

Han gik langsomt omkring i Værelset — idet han, nær op til de reolklædte Vægge, regelmæssigt og i rette Vinkler vandrede Stuen rundt.

Standsede nu derhenne foran den Stol, som von Geer havde siddet i for nogle Timer siden — og hørte da pludselig i sit Øre de Tanker, som han nylig havde tænkt —:

Ret??

Havde vi Ret allesammen — i alt hvad vi gjorde!?

Ret! hvad for noget, hvor var det muligt, maaske altsaa ogsaa .. Karl Mumme ... Ret!?....

Han kastede brat Nakken tilbage, lo kort og bittert, lod sig glide ned paa en Stol, vendte sig med et Ryk om imod Maleriet, der hang dèr imellem Reolerne tilvenstre —:

Annie Morton! i en vidunderlig Dragt, i en søgrøn, udskaaren Dragt, saa let, saa usigeligt fin — mod en Baggrund af dybt, dybt Blaat! se, af et Middelhavs Grønt og Blaat løftede sig hendes skumhvide Skuldre frem, Halsens Skønhed og Sødme, det straalende og høje Aasyn under Haarets Guld!... Endnu en Stund stirrede han, med tilbageholdt Aandedrag, stumt og hungrende imod Billedets Pragt — saa drejede han langsomt paany sit Hovede bort, følte sig pinefuldt træt; hans Arme og Ben gjorde ondt i alle Muskler, Knoglerne var som betændte,

de laa og vejede saa centnertungt derinde — brændte desforuden hans Marv, var der en glødende Staaltraad, var der en kogende Edder af Bly og Syre i alle hans Aarer, dødeligt udmattet var han, dødstræt, bange — alene!

Karl Mumme?

Alligevel ... Ret!?

Aa ja. Ogsaa Karl Mumme. Visselig ogsaa Han.

Heller ikke han besad jo andre Midler til at naa sit Jegs løndomsfulde Vækst — end dèm, som han havde anvendt! ...

Et Nu kom det Morton for, som kunde han paaeengang skimte dette Menneske for sig, lyslevende omend i nogen Afstand —:

Kæmpestor, med det mørke Haar og Skæg som Sod ned over den kridhvide Hud, over en udbleget Hud af Sult, af Sygdom, af Vanvid og Indespærrethed! en altfor hvid, en rødtprikket Hud spændt altfor stramt ud over dette gigantiske, misformede Kranium — der bares uden Hals af de vældige Skuldre!

Glass missede gysende og nyfigent med sine Øjne, vilde nok se ham en Kende nærmere an, dette Væsen hvis Græsselighed ikke havde sin Mage —:

Aa ja, disse Øjne var netop saadan som han havde tænkt sig dem, saadan som han kendte dem paa Forhaand fra sine Studier i fordums Tid: disse stikkende Øjne, der altid saa' ud som om de blødte! Var det mon Vrede eller Frygt, deres uforanderlige Udtryk fortalte om — nej, vist ikke: disse smaa, sorte

Pupiller der paa een og samme Tid baade stak og veeg; Øjeæblets bristede, blodige Aarer; de svære, altid haardt rynkede Bryn .. alt det berettede kun om Eet — og dette ene var Kval! Denne Mands Blikke, hans Mund hvor Underlæben sad skævt, hans Kæbes dumpe, firkantede Vægt, Hovedets hele hæslige, opad tilspidsede Form antydede kun een eneste Ting —: at det gjorde ondt allevegne derinde i ham! altid, overalt, ustandseligt gjorde det ondt!

Ja —:

For dette grufulde Menneske, for denne forfærdelige Mand var der kun een eneste Ting — som hans Kød kendte og kunde begribe tilbunds!

Saadan som Malerens Nerver fornam Farver allevegne, som Musikerens Sanser ikke hørte nogetsomhelst andet end Toner, saadan som Moderen i hele Verden i alle Fibre kun vidste om eet, om sit Barn ... nøjagtigt saaledes kendte dette bitre og vrede, dette afsindige Sind kun eet —: at det kunde gøre ondt, at der gaves Smerte! aa Smerte var hans Brød, hans Drikke — hans Vaagen og hans Søvn! Smerte i hans Arm, i hans Ben, i hans Skuldre og dybt derinde i hans nagende Hjærte! Smerte, det eneste som Livet havde givet ham Evnen til at kunne føle — og Lejlighed til atter og atter at opleve paany!

En dump og trodsvækkende Kval, naar han som Barn blev mishandlet derhjemme — og i Skolen blev skyet af de andre og skyede dem! En dyb og hadfødende Smerte, naar han som Yngling stod al-

ene— og stirrede nidsk og haanlig efter de andre der vandrede Par ved Par! En glødende og stikkende Pine, naar han saa alle andre vige til Side — angste for selve hans Hæslighed, for hans vrede Blik!

Ja, ja, Smerte, hvor han saa gik og stod: naar han var alene og fraadende forbandede sin Skæbne — og naar han, om det saa var paa Afstand, med et tænderskærende Grin skelnede Lyden af, hvordan de andre kunde le! Aa, en uafladelig, en murrende og fortærende, en vanvidsbringende Smerte — som man kun kunde befri sig for, for et kort og saligt Øjeblik, ved at læsse den over paa en anden! ved at kramme den sammen i en eneste Hob og derpaa skyde den fra sig med begge Næver af al sin Magt, med samtlige, overanspændte Kræfter, hensynsløst, jo vildere des bedre — blot bort fra sig selv og over paa den anden! Jaha, at se denne Andens Aasyn fortælle om, at nu var det denne anden der led! At se denne fremmede Mund blive reven paa vid Gab, som skulde den flænges derved — og saaledes berette: at nu var det for en enkelt Gangs Skyld ikke Karl Mumme — nej, nu var det denne fremmede, der fik at smage, hvad det var at pines! At overopfylde sit Øre, sit hele Hoved, sin Krop totalt med disse lange, gjaldende Rædselsskrig — der lædskende lod Een forstaa fuldt ud, at *nu*, ja nu var det endelig ikke mere Een selv, nu var det nok denne Anden der værsgo' fik Lov til at lære Marter at kende!

Aa Gud, forfærdeligt, ja ja .. og dog ... var alli-

gevel ikke ogsaa dette, til syvende og sidst .... præcist det samme — som den Glade, der saa inderligt gærne vil at ogsaa de andre skal le! som den Kloge, der brænder af hidsig Tørst efter at ogsaa de andre skal kunne forstaa! den Kristne, der vil omvende disse Arme der endnu ikke kender det eneste Saliggørende! Aa, var det andet end evigt det samme overalt —: vort eget Jegs Ansigt, som vi begærede at møde allevegne —: fordi kun i dèn Form kunde *vi* drikke Livet ind, kun saàledes kunde Tilværelsen blive til Næring for vort eget, skjulte Selv! ...

Han var sunket en Kende sammen paa Stolen, sløvt formulerende disse Tanker — som han tusinde Gange havde tænkt i fordums Tid, allerede Aar forinden — og hvis Rigtighed han tilbunds forlængst havde indset.

Han kiggede med halvt tillukkede Øjenlaag frem for sig, huskede nu Professoren og hans Modstand nys — imod de selvsamme Idéer.

Ja, Lægerne, grublede Morton —: og i endnu højere Grad Dommerne, med dèm er det jo en ganske anden Sag!

Med Dommerne er det, som med enhver der modtager sin Løn af Samfundet, for at udføre en ganske bestemt Gerning indenfor dets Rammer — at de maa være Loven underdanig!

Dommerne — det er Mængdens Tillidsmænd og Vise! de har kun at tænke paa eet —: at Hoben endnu bestandigt er ude af Stand til at fatte, at Forbryderen er en Svækket! at baade Tyven og Morde-

ren er en socialt Syg, et Skrog der ikke formaar at forrette det Arbejde som er nødvendigt for at kunne leve — og at det af den Grund er en Læge, ikke en Jurist, han har Brug for! Lettelse i sine Erhvervsvilkaar, et Asyl — og mindst af alt den endnu stærkere Brutalisering, som Fængslet møder ham med!

Derfor har de pligttro Dommere kun eet at gøre: ordknapt at stille deres Mand lænket frem paa Torvet og spørge: skal jeg slaa ham ihjel ... og dernæst, bøjende sig lydigt for Folkets Skraal, at henrette ham snarest muligt og pinligst muligt! — Og hvis en enkelt Dommer dog ejer en dybere Forstaaelse end som saa; dersom han evner at bevare den ubeskaaret trods sit Embeds sløvende og forhærdende Indvirkning; og saafremt han saaledes forbliver i sin Stilling, bevæget dertil af den dybe og gode Frygt for ellers at maatte se ogsaa denne Plads falde i Hænderne paa en Bogstavernes plumpere Mand — da maa selv han, i hvert givet Tilfælde, søge at finde et Kompromis — imellem Pøbelhylet i Loven og sit eget videre Sind!

Jo —:

Men nu jeg selv?

Bør jeg ikke, forkastende ethvertsomhelst Mellemstandpunkt, fuldt ud tage Konsekvensen af mine egne Ord — som jeg aldrig fortav?

Til sidste Prik følge mine egne Tanker — der førte mig til disse Resultater, som jeg af al Magt stræbte at give Form og derpaa slyngede ud iblandt Menneskene, for at ogsaa dè skulde kunne tænke

dem — eller idetmindste handle derefter imod hverandre!

Konsekvenserne af mit Sinds Karakter — hvorefter jeg har levet og digtet alle mine Dage?! af mit Jegs inderste og uforanderlige Art —: som netop var dèt, der elskede Annie saa saare — og som Annie elskede igen!?

Jo!

Ogsaa jeg har altsaa Ret!

Ret til at ryste paa mit Hoved og sige —:

Karl Mumme? hvem er han, jeg kender ham ikke, jeg har ergo intet Regnskab at gøre op med ham — lad ham gaa! ....

Han rejste sig langsomt op fra sin Stol — undrende og taknemlig over denne Fred, der med eet var kommen saa livsaligt over hans Hjærte.

Han lagde smilende sin Nakke en Smule bagover, imod Flippens Kant. Løftede derpaa sin venstre Haand, pressende dens Flade imod sit Bryst et Nu — lyttende, bestandigt med dette Smil der sitrende stod paa hans Læbe —:

Jo!

Der var fuldstændigt stille derinde!

Velsignet, hans Hjærte tav, nu var han naaet til Fred!

Aa, han skimtede, ikke altfor langt borte mer, dette salige Land, dette dulmende, kulsorte Land, denne stille luende Kyst hvor Smerterne var forbi, hvor Taarerne strømmer saa vidunderligt rent og frit — og hvor han skulde møde sin Annie paany som en

hvidklædt og usigeligt skøn Gestalt iblandt Stjærners Flor! ...

Han rokkede en Gang eller to med sit Hoved, følte sig ubeskriveligt let og ny!

Eller nej: snarere mere endnu end det!

Stærk som i fordums Tid! ...

Han saa' smilende rundt — ligesom søgende et eller andet Middel, hvormed han kunde bevise sig selv, at han virkelig igennem denne Fred havde faaet sin fulde Styrke tilbage! selve den uudtømmelige og hede Styrke, der havde tilladt ham i disse to Aar at kunne lukke af som for en Dør — for Bevidstheden om sit Tab! at kunne dreje i Laas for Tanken om at have mistet Hende ... og blot huske de andre, sit Arbejde, sine Planer — alt det, som han skyldte Hende, som han skyldte Livets Godhed og som det var hans Forpligtelse imod Alverden at føre til Ende! selve den svimlende Kraft, der, naar lige undtages de allerførste tolv Timer efter hendes Død ... intet Nu havde forladt ham for Alvor — førend idag!

Han strøg sig omstændeligt med den ene Haand hen over sin Nakke, stak derefter Fingrene ned i sin venstre, øverste Vestelomme, tog Fyldepennen op som sad dèr og trykkede ham en Kende — saa' et Øjeblik undrende ned derpaa og lagde den dernæst bort, gav sig til at vandre frem og tilbage —:

Undtagen, repeterede han, paaeengang uforklarligt og fuldkomment tom for Tanker —: undtagen de allerførste tolv Timer .. indtil hendes Forældre tilsidst ...

Han lagde den venstre Haand imod sit Bryst et Nu —: de første tolv ....

Saa blev han pludselig staaende stille — lyttende. Troede et Øjeblik at høre en sagte, ligesom pulsende Støj derudenfor Ruderne, langt borte: maaske en fjærn, fjærn Motorcykle paa Landevejen?!

Han anspændte sit Øre, gik nærmere hen til Vinduet, løftede endog en Flig af Gardinet, en Smule urolig uden selv at kunne fatte hvorfor —: nej, det var ikke udefra! Men det var derimod bleven stærkere end før!

Hvor kom den dog fra, denne mærkværdige Lyd, der gjorde Een uforklarligt bange — allermest fordi man slet ikke kunde begribe hvorfor man blev ved at beskæftige sig saa intenst dermed: lød det nu ikke som en Spaserestok, hvormed en eller anden Gaaende spillede paa et Rækværk han passerede forbi — et godt Stykke herfra?!

Eller var det ikke snarere som en Finger, ret nær herved, der hastigt og energisk duppede imod et tykt Stykke Gummi — eller nej, vist ikke, det trommede jo som et Hjærte der i rasende Hast, afsindigt, i kvælende Rædsel hamrede imod et Bryst, her, lige ved, omme bag hans Ryg, nej dybt dèrinde i ham selv —:

Min Gud!

Annie, min Elskede!

Nu veed jeg —: mit Hjærte den Aften, imens jeg bar dig hjem!

Mit Hjærte, der dunkede derinde under vanvittig

Kval — imens jeg løb herhjem, med dig i min Arm! ...

Han stod, snappende efter Vejret, derhenne ved Vinduet. Besattes nu pludselig af en hæslig, en spilende Fornemmelse under sine Ribben — som sad der et eller andet dèrinde i samtlige Aarer i hans Bryst, vidende dem ulideligt ud! som om der var komne nogle altfor store, jærnhaarde Dyr ind i Venerne rundt om hans Hjærte — og næsten fik dem til at briste!

Han aabnede straks efter sin Mund til et Skrig — thi nu styrtede de fremad allesammen med eet, kolossale, de sprængte Aarernes Vægge, de bed med Ildnæb i hans Hjærtes Kød — han vred sin Krop om mod højre med et Ryk, Sveden strømmede ned over hans Ansigt, han hørte Draabernes Fald mod Gulvet, det suste for hans Øren, hans Tinding Luer, hans Strube tør!

Det sortnede for hans Blik i det samme, han gjorde ravende et Skridt forover, huggede Næverne imod sit Bryst, sank klagende i Knæ, strakte sine Arme ud med bagoverbøjede Fingre — faldt forover, ned paa begge Haandflader, fornam det paany som flængtes hans Hjærte hylende ud af Lungernes Sæk, Nerver, Muskler itu —:

Hjælp!

Tag det fra mig!

Det gør saa afskyeligt ondt! ...

Han forsøgte afsindigt at kvæle et Skrig, sled i sin Flip, flaaede Vestens Knaphuller ud, slog sig

med knyttede Næver for Panden, Hjælp, nu igen, en glødende Sav, mit Hjærte, jeg vil ikke mer!

Han hørte med eet Lyden af et langtrukkent Støn, rallede af Angst og Tortur, fornam at nu kom det igen, Hjælp, brænder levende op ...... og saa var det altsammen væk og til Ende, ja — Gudværelovet! nej .. rør mig ikke saa kommer det straks igen ... aa Gudværepriset, det er forbi, det er omme helt, nu kommer det ikke mer tilbage! ....

Han lo, med sortnende Blik, skælvende Læber, udmattet indtil det inderste — endnu stadig liggende dèr paa alle Fire; paa rystende, svedvaade Hænder og paa smertende Knæ, med Hovedet blytungt hængende ned imellem de sitrende Arme.

Men et Øjeblik efter ramtes han uformodet af en iskold Skamfølelse, fandt det ubegribeligt at have ladet sig overmande paa denne Viis, latterligt, hysterisk!

Han rejste sig besværligt op, stod omsider paa begge Fødder, endnu med en ganske svag Stikken dybt derinde — kort, hivende Aandedræt. Huskede i det samme paa Annie — og alt, hvad hun havde maattet lide!

Han skød det fra sig med begge Hænder, harmedes straks efter over denne Svaghed, stirrede vildt omkring sig, med bestandig halvvejs sammenklemt Strube — gik vaklende et Par Skridt fremad og gled langsomt ned i den store, røde Stol hvori Professoren før havde siddet.

Det gjorde ham godt at komme til Sæde.

Han strakte varsomt begge Ben langt ud fra sig, lod Nakken sagte synke tilbage.

Med en gaadefuld Sødme mindedes han straks efter, hvor ondt det havde gjort. Det kom ham for et Sekund, som var det altsammen sket mystisk for Annies Skyld — men i det samme væmmedes han hæftigt ved denne Tanke, fandt den hæslig, sentimental og løgnagtig — og mest af alt lumpent beregnet paa at narre ham selv, at faa ham til at glemme det Forfærdelige, det Navnløse i hvad Hun havde maattet lide!

Nej, tænkte han hidsigt —: og hvàd var forresten alligevel det, som han lige nu havde oplevet her, i Sammenligning med hvad han havde følt i hine første tolv Timer — eller, rettere sagt, allerede fra selve det Moment, hin Aften, hvor han havde telefoneret til Jærnbanestationen og dèr faaet at vide at ...

Han slog voldsomt ud med begge Hænder, *vilde* ikke mindes dette, *vilde* have Kraft til at jage det bort — saadan som i fordums Tid, saadan som han atter og atter havde formaaet det hidtil i Løbet af disse to lange, lange Aar — i disse to Gange trehundredeogfemogtredsindstyve uendelige Dage og to Gange trehundredeogfemogtredsindstyve grænseløse Nætter!

Ikke sandt —: meget muligt at hans Kræfter var ved at slippe op omsider! meget muligt, at han idag af udefinerlige Grunde og Grundes Grunde forkasteligt havde ændret Færd, havde baaret sig restløst anderledes ad i eet og alt end hidtil! meget mu-

ligt! javel — og han havde jo ogsaa søgt at finde en Antydning af Berettigelse dertil eller Undskyldning derfor i det Faktum at Manuskriptet, dette sidste og yderste Manuskript, laa dèrhenne og var færdigt!

Han var altsaa faktisk naaet til Ende med sit Værk, havde i den Bog dèr skrevet det Dybeste og Højeste ned, som han formaaede — havde intetsomhelst at tilføje mer!

Og ergo havde han vel nok nu en Smule Ret til at ...

Men paany stræbte han at jage disse Forestillinger med Energi bort fra sig, indsaa' grant hvor følgesvangert, hvor farligt det var at give efter — søgte ogsaa at tale sig selv vredt tilrette for de Tanker der nys var fløjne igennem hans Hjærne —:

Vis Vas!

Pral fra Alpha til Omega!

Ingen Kunstner kunde nogensinde i sit fyrretyvende Aar komme og sige, at han havde nu skrevet sit sidste Ord! Aldrig!

Naar eengang Livet havde skænket ham disse Gaver, havde uden at tælle givet ham fyrretyve store Aars Higen, Kunnen, Lykke — havde forundt ham alt hvad godt der tænkes kan, alt det som Mængden slider og slæber fra Morgen til Aften Døgn efter Døgn et helt langt, langt Liv igennem for blot at opnaa en lille bitte Brøkdel af ... saa manglede det jo blot at han gav efter!

Nej, sandelig, endnu var ingenlunde hans Gæld betalt — hans enorme Æresgæld til dem alle, til

Hende, til Livet selv! Visselig ikke —: alt det der stammede fra hin Aften, alt det der var begyndt baade aabenlyst og forborgent hin Aften for to Aar siden, imens han gik dernede ved Sporvognen og ventede forgæves paa hende —: alt det havde han ikke Lov til at dvæle ved! det var forbi, det var færdig og slut, det var for altid sat bag Laas og Slaa ... saaledes som — ja, netop saaledes som Ophavsmanden til det Hele, saaledes som Karl Mumme selv —: det var hans simple Pligt at glemme det alt! ...

Dog, alligevel blev hans Tanker atter og atter ved at vende tilbage til dette ene Punkt.

Han greb sig pludselig i at prøve at bevise sig selv —: at det vilde i Virkeligheden gøre ham godt, det vilde jo netop styrke og trøste ham overordentlig, om han kunde genopleve paany disse Timer fra dengang!

Og ikke nok med dèt —: men var det ikke en Utroskab imod Annie, en Svigten, en gentagen Forladen hende, en ny og endnu fejgere Laden Hende i Stikken — at han saaledes umandigt veeg tilbage for disse Forestillinger!? ...

Angstomfattet rejste han sig tilsidst med et Sæt, vilde bort herfra, op i Seng, ud at spasere, ned i Haven igen, bort, ligegyldigt hvorhen, blot bort, hurtigst muligt herfra, væk med det samme — men da hæftede hans Blik sig med eet ved Brevet, som laa dèr midt paa det store Bords Plade: det aflange, blaa Brev med Rettens Segl —:

Vel!

Karl Mumme!

Om ganske faa Timer skulde de To staa Øje til Øje!...

Endnu mere enerveret søgte han at undfly ogsaa fra denne Bevidsthed, stirrede et Nu rædselsslagen rundt, gjorde et Skridt hen imod Bordet, en Haandbevægelse som for at flænge dette Stykke Papir itu — strakte dernæst sin Arm ud som for at gribe en Bog og lade som om han læste, løftede derpaa brat begge Hænder op over sin Isse, styrtede frem igennem Værelset, hen mod Døren, vilde bort, ud, væk ..... og dèr standsede han saa i det samme, med Fingrene klemt rundt om Dørhaandtaget, kastende sit Hoved tilbage, pludselig bristende ud i en kort, en rallende Latter —: Jaha, ja, thi nøjagtigt paa selvsamme Viis var han jo hin Aften stormet hen igennem Stuen, i disse to lange Spring der førte ham fra den anden Side af Skrivebordet — og helt hen til Tærsklen hvor han stod i dette Moment!

Netop, tænkte han i svimlende Hast, lænende sin Skulder tungt imod Dørens Karm, pressende sin Haand imod sine Øjne —:

Just det selvsamme Spring — som dengang!

Denne milefjærne og nu-nære Aften, som han aldrig kunde glemme — og som inderst inde hans Sind i hvert Sekund dvælede ved!

Nej, intetsomhelst af det alt var glemt, altsammen sad det dybt i samtlige hans Fibre, paa een og samme Tid hans Styrke og hans Svaghed — rede til at komme frem hvert Minut!

Aa ja, denne græsselige Aften for to Aar siden —: Sommer som nu, Nat som nu, Klokken en Smule over Eet. Han havde siddet dèr og skrevet i mange, mange Timer. Annie var inde i Byen — hos sin Mor, der ikke var rask, der laa syg, alvorligt.

Hin Aften ... altimens han skrev saa' han nu og da paa sit Uhr, som han havde lagt paa Bordet foran sig for at passe Tiden naar hun kom hjem: først med den sidste Sporvogn derindefra, havde hun telefoneret for et Par Timer siden; han havde spurgt om han da ikke hellere skulde komme ind og hente hende — men hun havde svaret Nej, hun vidste jo lige saa vel som han at dette Arbejd, som han var i Færd med, hastede saa meget — og forresten gik Sporvognen jo saa at sige fra Dør til Dør!

Nuvel, han kastede endnu et sidste Blik paa de smaa, sorte Visere —: vel, fem Minutter over, det er bedst jeg gaar, om to Minutter har vi Vognen!

Han rejser sig, tager Hat og Stok, gaar ud. Det er lunt, det er stjærneklart, det er et vidunderligt Vejr af Sommer og af en frisk, lille Blæst der stryger ind derudefra Vandet — og suser saa fint i Vejens Træer. Han presser Hatten fast paa Hovedet, iler, med det inderste af sine Tanker endnu hæftende ved Papiret deroppe — ivrigt hen til Stoppestedet dèrhenne tilhøjre!

Det er i god Tid, han glemmer pludselig sin Bog, husker smilende paa at nu arriverer omsider Annie, hun har været borte i mange Timer — og se, dèr-

nede ved Svinget skimtes allerede det røde og det hvide Toplys i det Fjærne!

Han gaar ud paa Kørebanen, tæt hen til den høje, lysegraa Jærnmast der bærer Traadene.

Vognen nærmer sig, larmende braser den frem, dens Lysskær flyver over Vejens Støv, forbi Buskene der luder sig ud fra Haver, gløder i de to endeløse Kobberledninger deroppe!

Nu er den ganske nær, den sagtner sin Fart — han lader et hurtigt Blik fare hen over de brede Ruder, hvor er hun henne? — Den standser, en ældre Dame i Sort stiger ud — men Annie, er der ikke!

Er der ikke — tænker han, mere forbavset end urolig —: hvorfor mon ikke?

Han kommer i Tanker om, at kanske husker han forkert, dette her er rimeligvis slet ikke den sidste Vogn — og idet Motoren allerede med en Brummen har sat sig i Gang, og det lange, straalende lyse Køretøj skrider hvinende fremad paa sine Skinner, naaer han at raabe til Konduktøren, holdende paa sin Hat med begge Hænder: Var det sidste Vogn? ... og i hans Øre lyder Svaret som et Ekko —:

„Sidste Vogn!

Javel!“

Naa, ja, falder det ham ind — men lyder ham dog ikke fuldt ud sandsynligt til at begynde med: hun er maaske stegen af ved forrige Stoppested, for at gaa de Par Minutter i det smukke Vejr!

Han træder altsaa tilbage til Fortovet, søger at spejde igennem Mulmet, gaar et Par Hundrede

Skridt tøvende fremad, gættende at maatte træffe hende ved den første Lygtepæl .. eller ihvertfald ved den næste ... eller ved den næste igen da! Han smiler ved Tanken om at skulle se hendes Ansigt, aa det gyldne Haar der nu om lidt vil skinne ham i Møde paa Frastand, hendes Smil, at skulle fornemme det spæde og gode Tryk af hendes Arm imens de sammen vender tilbage — kanske burde de egentlig spasere en lille Tur forinden de gaar ind?

Ja, men ...

Nej!

Hun *er* her jo alligevel ikke — endskønt hun dog allerede maatte være naaet hertil, hvis hun virkelig ...

Men maaske, ja, naturligvis, hun er simpelthen naaet ind i Huset — imens han stod intetanende dèrhenne tilhøjre og ventede ved Vognen og spurgte Konduktøren ud!

Paany oplivet skynder han sig da at gøre omkring, at ile hjemad.

Han smækker Laagen op, glemmer at lukke den efter sig, kommer ind, en Kende forpustet, noget varm af den hede Luft — har straks søgt efter hendes Tøj i Entréen med sit Blik: nu godt, det er der ikke, hun er ergo rimeligvis gaaet ovenpaa med det samme — thi det er jo rent ud umenneskeligt varmt, pyh du gode Gud man sveder som jeg veed ikke hvad, kan næsten ikke aande for Lummerhede — hun er maaske tilmed ogsaa lidt træt, ikke sandt, der er selvfølgelig ikke det mindste at være urolig for!

Pigen kommer ud fra sit Værelse, imens dette lynsnart er fløjet igennem hans Hjærne.

„Hvor er Fruen?" — spørger han, allerede et Stykke oppe ad Trappen der fører ovenpaa — lænende sig ud over det hvide Gelænder.

„Fruen?!" — et Par store, runde Øjne, en komplet uforstaaende Hovedrysten — „Fruen er jo inde i Byen i Aften — det veed Herren da nok!"

Han bliver pludselig irriteret over al Maade, dybest inde: denne Gaas, kan hun da ikke begribe .... han er naaet op til Sovekamret i et Par Spring: næ, hun er der ikke!

I Baderummet —: heller ikke!

Hvor da??

Et Nu standser han paa Tærsklen, paa Vejen nedad igen.

For første Gang gaar der et Sting, et pludseligt, svidende Stik igennem hans Hjærte —: men endnu er det mere Skuffelse end Uro, mere Bedrøvethed over atter at skulle undvære hende endnu en Tid — end det er Angst!

Naa, tænker han og ler i det samme ømt og lyst: det Asen, hun kunde jo nok have gjort sig den Ulejlighed at telefonere, at hun ...

At hun hvad?! — spørger han brat sig selv; han er naaet ned i sit Værelse igen og staar dèr, med eet bleven klar over: at saa kan hun altsaa overhovedet ikke komme hjem i Nat, hun er kort sagt bleven derinde, skulde det med andre Ord pludselig være

bleven rent galt med hendes Mor — er det i den Grad Alvor, Herregud!

Han har allerede strakt Armen ud for at gribe Telefonen — men mindes da, paaeengang usigeligt lettet, at der er jo et Tog!

Naturligvis!

Et Tog, der gaar et helt Kvarter senere fra Byen end den sidste Sporvogn!

Og hendes Forældre boer jo vis à vis Stationen —: kort og godt, hun er simpelthen taget med Jærnbanen!

Jo, men — han føler sig igen en Kende urolig: naar Toget gaar fra Byen et Kvarter efter Sporvognen — saa maatte hun jo allerede kunne have været her? Endnu forinden han gik ned paa Vejen før for at vente paa hende — ikke sandt! Utvivlsomt, selvfølgeligt!

Han løfter Haanden op til sit Hoved, med en besynderlig, ligesom tikkende lille Følelse derinde i sit Bryst — der imidlertid standser i det samme, idet han husker paa: at hun veed jo, at han ikke holder af at hun gaar alene herude om Aftenen eller Natten — omendskønt det ganske visst kun er ti Minutters Gang fra den lille Station deroppe og ned til Villaen her hvor de boer —: og formodentlig er hun altsaa netop i selve dette Sekund i Færd med at ville ringe til ham deroppefra, for at bede ham om at komme og hente hende! Visst saa, hahaha, ganske simpelt, hun *har* rimeligvis allerede telefoneret forgæves — just imens han stod dernede ved Spor-

vognen; ogsaa dette har hun efter al Sandsynlighed nu bagefter regnet ud — og staar derfor derhenne og venter paa at hàn skal ringe til hende!

Han er i et Spring over Telefonen, kimer hæftigt løs, ivrig, fuldkomment viss i sin Sag, allerede med Begyndelsen af et Smil omkring sine Læber, kan ligefrem føle i sit Øre Fryden ved nu om lidt at skulle høre hendes Røst! hahaha, højst barnagtigt, det skal han ærligt tilstaa — men han *er* virkelig saa at sige helt nervøs af lutter glad Forventning, efter det Par Timers Fravær ...:

„Javel, Frøken!

Jærnbanestationen — Tak skal De have! ...

Hallo, naa .. naah ... det er maaske Assistenten, Godaften!

Ja, det er Morton De taler med, siig mig: De lagde vel ikke tilfældigvis Mærke til, hvorvidt min Hustru var med Toget, der kom lige nu fra Byen?“

Han hører Svaret, det er et muntert og ærbødigt Jo. Hans Øjne skinner, han er lige ved at hænge Hørerøret fra sig i overvættes Iver, mindes da pludselig, længselsbesat, at hun maa jo altsaa sidde et eller andet Sted i Ventesalen deroppe, han kan paaeengang ikke holde det ud, men maa høre hendes Stemme lige med det samme —: „Hallo, ja undskyld, men siig mig, De kunde vel ikke gøre mig den Tjeneste at se efter, om hun mon sidder derude i Vestibulen — og i saa Fald bede hende ...“

Men Svaret er der allerede, prompt —:

„Nej!

Fru Morton er her skam ikke — hun var den eneste Passager, der steg ud her paa Stationen!

Jeg tog forresten selv imod Fruens Billet, hun gik ned ad Stationsvej — saa hun maa jo allerede ..."

Morton hører den brat forandrede Tone bagved Mandens Stemme, en spirende Uro — er selv kommen til at ryste uforklarligt paa sin Haand —:

„Mange Tak — undskyld!

God Nat!" — siger han kort, ringer af og staar et Nu, pludselig aandeløs, lam, kan hverken sanse eller samle; har med eet en hæslig, en frysende Fornemmelse af et eller andet Koldt og Sort deromme bagved sig, eller ovenover sin Isse ... og derpaa, i to rasende Sæt, er han naaet rundt om Skrivebordet, henne ved Døren, kommen ud.

Dunkelheden, Træernes Sus, Havelaagen — han standser dèrnede med eet, afsindigt stirrende tilhøjre og venstre ud paa Vejen — som strækker sig dèr til begge Sider i Natten, støvskinnende, øde, her og der Lygternes store Glober af gulligt Lys.

Min Gud, det Hele er jo umuligt, man *kan* ikke bruge mere end seks eller syv, højst otte-ni Minutter til den Stump Vej!

Med andre Ord allerede endnu to à halvtredje Minut forinden han første Gang var her ude, maatte hun være naaet hertil! Der *er* altsaa sket et eller andet: bleven syg, snublet i Mørket, kommen til Skade???

Endnu engang søger han vildt, besindelsesløst, at

tvinge sin Gru tilbage, griber vanvittigt efter aldeles meningsløse, trøstende Forestillinger —:

Javel!

Men hendes Mor!

Kanske er hun virkelig derinde i Byen endnu!

Muligvis har dog trods alt Jærnbaneassistenten taget fejl, ikke sandt, det maa dog kunne tænkes!?

Han gør et Skridt tilbage ind imod Huset, men husker i det samme, at det gaar kanske heller ikke an at telefonere ind til Forældrene, thi sæt nu at Manden alligevel har set rigtigt ... og forresten, nej ... han *veed* nu slet og ret, at hun *kan* ikke være bleven derinde! Jærnbaneassistenten havde jo selv taget hendes Billet! og ergo ...

Han vækkes til klar og voldsom Omtænksomhed. Al Raadløshed er forsvunden. I et Nu er han oppe i sin Stue. Blodige Knoer fra Entrédørens trange Laas. Telefonen —:

„Hallo!

Politistationen!

Hurtigt — det haster, haster!"

Han krammer feberhedt om Hørerøret, der smatter i hans Haand. Kan næppe staa stille. Over hans Hoved suser det dumpt. Der sidder en Klo i hans Strube.

Det giver nu og da en fin, klaprende Lyd derinde i den sorte Tragt af Ebonit. Hans Ben strammer sig stive under ham. Du almægtige Gud, hvorlænge skal det vare. Endelig —: en søvndrukken Stemme: Hvem dèr?

„Det er Morton, Kystvej syvogfyrre!

Der er vel ingen Ulykkestilfælde bleven meldt til Dem lige nu?

Min Hustru er nemlig gaaet fra Jærnbanestationen heroppe for godt tyve Minutter siden — og endnu ikke kommet hertil!“

En Mumlen, en Rømmen, derpaa pludselig Fart i Røsten derinde, Glass ser ham for sig denne Overbetjent — bliver selv kridende hvid ved at ane dette Ansigt, ved at høre den ændrede Lyd af hans Stemme!

„Jatak,“ — svarer Glass straks derefter — „jeg selv gaar herfra med det samme!

Send De saa Folkene ud — saa hurtigt De kan!“

Han naaer i et Nu ned i Haven, ud af Laagen, løber i flyvende Jag, uden Tanker, blot stirrende frem, ned tilvenstre langs Vejen — og kommer hen til Hjørnet en femhundrede Skridt borte, hvor Stationsvejen i en ret Vinkel munder ud paa Kystvej.

Han overser, stadig løbende, i et eneste Blik denne lange, lange Række af ensomme Lygter! den asfalterede, snorlige Stationsvej der pilret fører hen igennem disse endnu ubebyggede Marker — som skimtes, store, mørke imod Vejens Lys, her og der med de kulsorte, høje Skygger af enkelte Træer der er blevne tilbage af fordums Haver.

Han løber bestandigt fremad, en Kende langsommere nu fordi han maa spejde til begge Sider; der sidder et sylspidst Stik i hans Nakke; han raaber dæmpet —:

„Annie!

Her er jeg!

Nu kommer jeg jo!"

Intetsomhelst Svar. Intet at høre. Ingenting at se.

Mørke. Vej. Lygte. Træ. Mine Øjne, mit Hjærte, Annie, aa Gud, hvad er der sket!

Han løber og løber, snubler; retter sig igen; Sylen i Nakken, et Spyd — stirrer med alle Sanser, Elskede, hører du, hvor er du henne, nævn mit Navn!

Hvor er du, jeg kommer for at bære dig hjem, vær rolig, nu maa du jo kunne høre at jeg kommer, Lyden af mit Løb, bump, bump, hør, jeg kommer saa hurtigt jeg kan, hvad er der dog hændet, min Gud, jeg kan ikke holde det ud for Angst, fortæl mig hvad der er sket!

Han løber fremdeles, anspændende alle Muskler, hurtigere, hurtigere endnu — drejende Hovedet ustandseligt fra højre til venstre, men ikke det mindste hverken nær eller fjærn, fuldkomment øde til alle Sider, dødsstille og tomt! Han omfattes brat af dette, af denne fuldstændige Ensomhed og af Mørket — og da knuses hans Nakke med eet af et Glavind, de forfærdende Syner staar blodige for ham, umulige at se i Øje: thi hun er ikke mere falden og har slaaet sig eller er kommen til Skade! nej, ud af Mulmet aner han Skikkelser som hun har mødt, der har kastet hende over Ende med et Brøl, gjort hende en Fortræd der ikke kan nævnes ... hans Fødder river ham endnu hastigere afsted, Hjærtet fraa-

der og hyler, hans Hjærne fortæres i Ild, en Rædsel over al Forstand har svøbt ham ind fra Hoved til Fod, han løber i flyvende Fart, kulsort, blind, med flænsende Tænder, Næver der graver deres Negle i Kød, gal, han vil dræbe, knuse, myrde! Annie, Elskede, aa kommer jeg for sent da skal Verden dø, skynd dig, saml alle dine Kræfter og hvisk mig blot hans Navn, eller hvordan han ser ud, aa Gud, med mine Hænder skal jeg kvæle ham Stump for Stump, ingen Marter paa Jorden skal han blive forskaanet for ... eller nej, jeg vil skænke ham alt, naar blot du kan købes fri endnu, alting, mig selv, mit Liv, alting, hele Verden skal han faa ...

Han løber.

Snubler paany.

Styrter dennegang næsegrus omkuld — kurer langt hen ad Vejens Asfalt.

Føler et Nu, dulmet derved, Branden i sine Hænder, sin Hage — rejser sig op igen, og da . . min Gud ... da ser han Blæsten rejse et skumhvidt Vimpel helt derinde paa Marken —: Elskede, *dig!*

Med et Hyl er han i Spring, han raser afsted, gennem Græs, over Tuer, dèrhenne stiger og daler hendes stumme Raab til hans Øje, afsted, han er baaren af Vinger — naaer endelig frem dertil, begriber det alt, han ligger i samme Nu slynget hen over hendes Legem, Jord, Stank af Blod, skriger, mit Liv, Jesus! flænger sit Tøj over Brystet, aner det dunkle Saar der gaber i hendes Bug, dækker varsomt hendes Klæder ned, lytter og famler ved

hendes Hjærte: nej, dødsstille, kold, hun er urørlig, stiv, hendes Ansigt kan han skimte nu i Mørket: Hjælp, hendes Aasyns Gru i denne Død! Mord, Blod allevegne, Annie, Elskede, min Gud min Gud at det er muligt jeg kom for sent! dø, lad mig dø, jeg vil dø, dø, dø, min Gud riv mig i Stykker saa jeg kan dø med det samme! ...

Han har pludselig rejst sig i et Sæt.

I sit Øre fornemmer han, usigeligt lydhør, fjærne Trin.

Drejer med et Ryk sit Hoved, stirrer frem under rynkede Bryn —: dèrinde, ja!

Ja, et Par lysende Punkter bevæger sig Skridt for Skridt fremad dèrhenne langs Vejens Stræng, igennem Mørket — han veed med eet, at det er Politiet der er ude at søge —: men nej, de har intetsomhelst at gøre her, ingen Mand i Verden skal se hans Annie, intet Blik paa Jorden skal røre ved hendes Lig, min Gud er det ikke titusinde Gange mere end nok, hvad der allerede er sket!

Og i det samme har han hende hvæsende i sin Favn.

Løfter hende fraadende op paa sine Arme, over hans Haandled falder det gyldne Haar silkeblødt ned.

Mod hans Skulder hviler hendes Kind, ud i Natten stirrer de store Øjne vidaabne med deres Gru!

Han presser — imens han traver af Sted, ud over Markerne, i en lang, lang Bue bort fra disse to Lys dernede der langsomt rykker frem, afsøgende til

begge Sider af Vejen — snublende, med sammenbidte Tænder, med flammende Blikke, knurrende presser han hende af al Magt ind til sit Hjærte, hans Hjærne raser ildrødt, han er umaadeligt stærk, han er en løssluppen Tyr, et skingrende og løbsk Lokomotiv, han bærer sin Elskede bort som en Fjer, jaha, han kom just i rette Sekund til at frelse hende fra dem der vil gøre hende ondt, se, han er saa stærk som en Gud og en Djævel — fordi det er sin Annie han bærer!

Endnu øjner han, i et Glimt, Kystvejs hvide Bændel — som han aandeløst springer hen over i et eneste Sæt. Han braser derpaa tværs ind igennem en Hæk, igennem nok een og endnu een til, er pludseligt naaet ind i sin Have, standser et Nu ved Verandatrappen — er et Øjeblik efter i sin Stue.

Med en Armbevægelse fejer han alting ned fra Skrivebordet — lægger hende varsomt derpaa; er i et Spring henne ved Vinduerne, ruller Gardinerne ned derfor; dernæst ved Dørene: først den til Dagligstuen; derefter den der fører ud til Entréen, vrider Nøglen om i dem begge —:

Alene!

Gudværelovet!

I Sikkerhed omsider med Annie! ...

Da banker det paa Døren derhenne — han svarer ikke, stirrer blot med fraadende Mund og blodige Øjne derhenimod.

Der høres en Mumlen derudenfor, en dæmpet og forskræmt — straks efter bankes der igen, men

dennegang med en anden, en fastere Haand end nylig —:

„Herr Morton!

Er Herr Morton dèr? ...

Det er Niels Hald, Politiassistenten!“

Lydløst er imidlertid Glass naaet hen til Kontakten for det elektriske Lys, han presser hele sin Krop ind derimod for at afsvække Lyden imens han knikser om — der bliver bælgmørkt i Stuen, jeg vil ingen have herind, der er ingen der faar Lov til at komme ind til Annie!

Han staar endnu derhenne ved Døren, plirende i det kulsorte Mulm, gnidende sine Hænder med eet — besat af en pludselig og sitrende Attraa efter at styrte derud og jage disse Mennesker bort, at raabe og slaa og sparke, jaha at ramme dem i Fjæset med knyttet Næve, Blod, Smertensskrig, Drab og Mord, haha — skal han? Endskønt, nej, endelig ikke, han maa for Guds Skyld ikke give efter for dette Begær, han bør ikke glemme Hende som han skal forsvare, tør ikke for nogensomhelst Pris gaa bort herfra! Aa, men meningsløst, dumt, rent latterligt var det af ham at have telefoneret derhen, hvad skulde han vel med alle disse Vildfremmede, var det kanske dèm der havde givet ham hans Annie tilbage?!

Et Nu løfter han sin venstre Haand, brat paany og dennegang uudholdeligt, gennembævet af Vellyst ved Tanken om at dreje Nøglen musestille om, være derude kæmpestærk i et Tigerspring, slaa disse ubekendte Væsner til Jorden, der vover at trænge sig

ind i hans Hus! at sætte sit Knæ jærnhaardt ind i deres Bryst til det knaser, at smadre deres Hoved fladt med et eneste Todtenschläger-Slag af sine Knogler, det kunde kanske lære dem at lade Annie i Fred! ...

Og da formaar han ikke mere at beherske sig. Uden at ville det har han allerede strakt Armen ud. Han griber med krummede Fingre frem imod Laasen. Men endnu i selve det Sekund, hvor Nøglens kolde Jærn møder hans Hud, snapper han gispende Haanden til sig igen —: nej, det vilde alligevel blot være uklogt! han kender dem, det Rak — han veed paa en Prik, at hver Gang man jager en enkelt af disse Fyre bort — saa kommer der bare tyve nye i Stedet!

Nej!

Rent forkert!

Han maa finde paa noget ganske andet!

Man maa hitte paa anderledes snilde og lumske Midler — for at beskærme hende imod deres Vold og deres Voldtægt! ...

Han mindes i det samme, i alle sine Muskler, at han forleden — da Annie havde tabt et eller andet ud af Sovekamrets Vindu, imens han stod nedenfor i Haven — dèrnedefra var klavret op paa Verandaens Tag og havde rakt hende denne Naal eller Broche, eller hvad det nu var!

Han begriber endvidere, at Stillingen her i dette Værelse med de tre store Vinduer og med tvende Døre er uholdbar i Længden —: altsaa maa han

bort herfra! Jo, men op ad Trappen herudenfor kan han ikke komme — for dèr staar jo Assistenten aabenbart, sammen med Tjenestepigen og maaske desforuden en menig Betjent eller to! Altsaa er der kun eet tilbage: at liste sig den længere men ubevogtede Vej, lydløst, igennem Dagligstuen, Spisestuen, Haveværelset — og endelig op ad Verandaens Stolper og Tremmer!

Godt!

Lad os da forsøge!

Der er jo ikke andet at gøre! ...

Han har allerede skudt Skoene af sine Fødder uden mindste Støj; han naaer forsigtigt paa Hosesokker hen til Dagligstuens Dør, vrider med uendelig Nænsomhed dens Nøgle om, lukker op. Vender, bestandigt uhørlig, tilbage til Bordet hvor Hun hviler — hans Hjærte er ved at briste af Taknemlighed, da han atter har hende i sin Favn.

Og paa Fodspidsene, Skridt for Skridt, glider han rundt om Skrivebordet, hen ved Døren, smutter igennem, kommer ud. Et Nu tøver han, lægger hende derpaa varsomt tilrette i sin venstre Arm, faar saaledes den højre fri, bruger et helt Minut til at vrikke Nøglen ud af sit Hul, sætte den ind igen paa den udvendige Side og hænge sit Lommetørklæde over Haandtaget derinde; han trækker dernæst Døren sagte til, laaser den af, putter Nøglen i sin Lomme, gør omkring.

Aandeløs spejder han et Nu til alle Sider.

Gardinerne er ikke rullede for, her i Dagligstuen,

her er altsaa nogenledes lyst; de blanke Møbler genkaster det svage Skær derude fra, Spejle staar som firkantede, blegblaa Taageflader her og der, gyldne Beslag gløder, de blonde Sofabetræk skelnes vagt — han kan tydeligt se den Vej han skal gaa!

Han sætter tøvende den venstre Fod frem, derpaa den højre, vel, alt i Orden, det synes at skulle lykket brillant, blot dristigt frem, se, det gaar —: ho, sss her, paa dette Sted plejer vistnok Gulvet at knirke, kanske var det derfor bedre at gaa uden om det lille Bord dèr!

Sitrende af Tilfredshed opdager han i næste Moment, at Døren til Spisestuen staar paa Klem —:

Dèn skal altsaa intet Besvær forvolde ham!

Ikke Spor! ...

En Kende ængstelig bliver han dog straks derefter, da han observerer at der er fuldkommen bælgravende mørkt derinde!

Han anspænder afsindigt sit Syn, gætter med Øre og Haand frem i Dunkelheden for sig, med blinkende Øjne — avancerer kun Fjed for Fjed. Standser brat, midt derinde, presser hende haardt ind til sig — staar dèr paa Hosesokker, med Tæerne krummende sig imod det svale Gulv, føler forsigtigt frem for sig med spilede og spillende Fingre: netop, ganske rigtigt, denne Stol umiddelbart her ved hans Knæ, staar aldeles ikke paa sit tilvante Sted!

Han føler sig mere sikker nu, beroliget, næsten viss paa at det Hele nok vil lykkes.

Nu i eet langt Skridt ud over den knagende Tær-

skel til Havestuen — der er Gudværelovet slet ingen Døre at aabne dèr!

Fremme foran ham, som et vidtspændt Taageslør vider sig den frie Udsigt ud over Haven — den lyse Sommernats Himmel, Konturerne af et kuplet Buskads, Lyset fra en Stjærne.

Han er standset derude i Verandaen, begærligt sugende den friske Luft til sig, rynker straks efter Panden, irriteret over en pludselig Fornemmelse af at være pølende vaad, ja, virkelig, tilmed en afskyelig, en klæbende Fugtighed der er naaet helt ned igennem hans Vest, hans Benklæder, har gennemsivet hans Strømper, det giver en væmmelig Lyd naar han gaar — og Eens Hjærte staar uforklarligt stille af Gru, naar man bevæger Taaen derinde i Sokken!

Han læner sig, pludselig kvalmende, med susende Hoved, frem imod Verandaens Dørstolpe, dødstræt af en eller anden Grund som han vagt forsøger at finde ud ... men da strammer han sig brat med et Sæt —:

Tyss!

Hør nu igen!

Det banker deromme bagved ham langt borte!

Javel, jeg forstaar det nok —: det er Politiet der bestandig staar derhenne og hamrer for at komme ind! ...

Der gaar en dyb, næsten hulkende Taknemlighed igennem hans hele Krop, han knuger med skælvende, med brændende, med uudsigelig og vaandefuld

Ømhed denne tilbedte Byrde, som han bærer i sin Favn, ind til sit Hjærte: vær rolig, min evigt Elskte, vær ikke bange, du er jo hos mig —: i mine Arme, herinde i mit Bryst, i alle mine Fibre er du for altid hos mig!

Han husker i det samme, hvad det er han vil herude.

Han træder altsaa hastigt ud paa den brune Trappe, der fører ned til Haven, gør omkring paa det øverste Trin med Front ind mod Huset — ser et Nu prøvende opad i Mørket, følgende den Vej ad hvilken han nu skal —: disse svære lodrette Bjælker, her og der forbundne med solide Tværløbere, det Hele dækket totalt bag Spalierets krydsvise, smækre Tremmer og bag Vildvins og Epheus frodige Hang.

Han hører paany, dennegang langt stærkere end før, denne Trommen og disse Raab deromme bagved.

Hans venstre Arm lukker sig som en Jærnklamrer omkring hendes Liv.

Han hæver ilsomt sin højre Fod, sætter den op paa den første Tværstang imellem Kviste og Løv, griber fat med den frie Haand saa højt oppe som han kan naa, spænder alle Muskler i sin Krop, trækker til, løfter sig opad, de svale Blade drysser ned forbi hans Kind — han er naaet godt en Alen tilvejrs.

Dèr standser han igen et kort Sekund, vover ikke at slippe Fæstet med denne eneste Haand han har

til sin Disposition — kan hverken komme op eller ned.

Han mindes straks efter igen Politiassistenten der staar og dundrer graadigt dernede — bøjer sig fremad med Munden paa vid Gab, Læberne trukne tilbage, han presser sit Ansigt tilbunds igennem det dugvaade, vigende Løv, søger et Nu derinde med tilklemte Øjne, bider derpaa fast i en af de smalle Spalierstænger, dèr hvor den krydses med en anden; knuger af al Magt Kæberne sammen om det kølige Træ, slipper imens med højre Haand, famler opad dermed, faar Fæste, løsner Mundens Tag, følger efter med begge Ben — er atter naaet en Alen tilvejrs.

Han ler med eet, ganske kort og dæmpet.

I Ganen en Smag som af Maling og Harpiks; han spytter.

Bereder sig til det næste Skridt opad: borer Ansigtet ind imellem de glatte Blade, hager Tænderne i, rager blindt opover sit Hoved med den højre Næve og faar fat, slipper med Munden. Og igen det samme forfra: Biddet, Haanden løs for at klamre sig fast højere oppe — og Benene efter.

Atter engang det samme; paany gnaver han sig tilbunds — men har dennegang ikke været heldig, Tremmen giver efter med et sagte Knik, hans Underlæbe kommer i Klemme i et Kryds, sidder fast — men Gudskelov har han endnu ikke sluppen med sin Haand; et Nu hænger han dèr midtvejs mellem oppe og nede, i Mørket, med hendes

hvidklædte Skikkelse ubevægelig i sin Favn, hagende sig krampagtigt fast med Haand og Fod — og med dette Stykke blegrødt Kød som naglet ind i Træet dybt derinde i det mørkegrønne Løv.

Men nu indser han, at han maa skynde sig. Han rokker med Hovedet, river og rusker af al sin Magt for at slippe løs, faar en Fornemmelse som er han ved at flaa hele sit Ansigt væk fra sit Kranium, min Gud, det gør vanvittigt ondt — eller nej, visst ikke, det gør tværtimod godt, aa det dulmer hans Hjærte saa dejligt!

Han har imidlertid endnu en Gang samlet al sin Kraft, slynger nu Nakken voldsomt tilbage, et Baal opstaar om hans Næse og Mund — og han er fri. Men der er ingensomhelst Tid at spilde. Han slikker sig uvilkaarligt og hastigt ned om Læben: det smager salt og sødt. Har allerede fat et bedre Sted paa Tremmen, kommer atter et Skridt opad. Der gaar i det samme en bælgmørk Sky henover hans Isse, eller nej, den vandrer klam og vuggende tværs igennem hans Hoved, han er blind, kan hverken høre eller føle, veed blot at han for enhver Pris maa tilvejrs: nu, bid nu til — og grib opad imens; bid paany — og grib; bid igen — og grib; bid — og ... og saa fornemmer han pludselig det svale Zink under sin Haandflade, da han dennegang rækker den opad. Hans Fingre krummer sig om en af Tagets Lister, hans Albu hægter sig i, han faar Kroppen efter — og ligger et Sekund senere, knælende, paa det glatte, blygraa Metal, paaeengang dødelig træt, med vær-

kende Lemmer, et Syvtommersøm i sin Hage og smertende Kæber — afsindigt knuger han til sig denne hemmelige, denne elskede Byrde, dette Dyrebareste af alt i Verden — som det er lykkedes ham at stjæle fra vores Politi og som han nu stræber at bringe i Sikkerhed koste hvad det vil! ...

I Sikkerhed — gentager han i det samme og bliver angst.

Javist, ja, han ligger her og sløser Tiden hen, men det er meget forkert af ham, det er aldeles ravruskende galt, han maa min Sandten skynde sig, han har virkelig overmaade travlt, der er endnu et Par Skridt, der maa gøres! ...

Han arbejder for at rejse sig op — men kan paaeengang ikke. Benene vil ikke. Ryggen vil ikke. Nakken vil heller ikke — ingenting vil.

Han bøjer sit Hovede tilbage med et Kast —:

Hvad?!

Hvad for noget?!

Har I glemt, I Slyngler, hvad det gælder!

Veed I ikke endnu, at det er Annies Liv der staar paa Spil! ...

Og han forsøger paany, anspændende vanvittigt alle sine Kræfter. Men det gaar alligevel ikke.

Han kommer kun halvvejs op paa sine Ben, synker straks efter sammen paany, endnu dybere end før — imod sin Pande føler han med eet Zinkets Glathed og Kulde.

Da hører han imidlertid pludselig dæmpede Raab deromme fra den anden Side af Huset — ude fra

Vejen, eller kanske allerede inde i den forreste Have ... og i samme Nu er han oppe paa sine Fødder i et Sæt, han glider som en Skygge hen over det brede, hældende Tag, naaer Vinduet der staar aabent, han skræver ind —:

Gudværepriset!

Nu er han endelig tryg!

Nu er det altsammen gaaet vidunderligt godt!

Der kan ikke mere ske Hende nogetsomhelst ondt — hun er frelst totalt! ...

Hastigt ilende frem igennem Stuen uden at tænde Lys, har han allerede med Forsigtighed lagt sin dyre Last fra sig midt paa Sengen — som staar dèr, lysende i det graalige Gry med sit hvide Silketæppes Pragt.

Han skynder sig derefter hen til hint Hjørne, tilvenstre og overfor Vinduet — hvor de to Døre støder sammen; een til Baderummet, men dèrfra er der ingen anden Udgang end herindtil, og den behøver han altsaa ikke at bekymre sig om; den anden derimod fører ud til Gangen og maa aabenbart spærres.

Til en Begyndelse laaser han den af.

Staar derefter et Nu ubeslutsom, forvirret og utilfreds.

Træder derpaa et Par Skridt tilbage, hen foran det store Mahognis Klædeskab; han ser et Øjeblik grundende op og ned derad, snøfter, tørrer med Bagen af sin Haand Sveden af sin Pande og sine Øjne, Blodet af sin Hage og Mund.

Nikker derefter en Gang eller to frem for sig med

oplivet Mine, gaar om paa den anden Side af Skabet, den der er længst borte fra Døren — sætter Skuldren til, vælter det langsomt og forsigtigt halvvejs overende, saa det kun staar paa to af de lave Benklodser; støtter derpaa begge Haandflader derimod i Brysthøjde, vandrer Fjed for Fjed tilbage til den modsatte Side, stadig pressende sine Næver med hele sin Vægt imod den glatte Flade, der hviner og brummer hvergang han flytter en Haand — og faar endelig det svære Møbel lagt ned paa Højkant, saa godt som uden Støj — saaledes at det nu barrikaderer Døren komplet!

Se saa!

Nu er der altsaa faktisk slet ingen Fare mer!

Haha, Gudskelov, alt i fortræffelig Orden — det lykkedes jo over Forventning! . . .

Han er med lydløse Trin kommen hen til Sengen, hvor han har lagt hende fra sig — og staar et Øjeblik dèr, paany viskende Sved og Blod af sit Ansigt. Han lægger sig derpaa med smilende Mund paa Knæ, kan, igennem det halvt gennemsigtige Mørke, meget tydeligt skelne hende som hun ligger dèr, hvid, i sin hvide Dragt, udstrakt i sin fulde Længde paa det hvide Tæppe. Han tøver endnu et Sekund, synes næsten at det er Synd at skulle vække hende allerede! Og dog — tænker han straks efter, omfattet af en besynderlig, en dæmpet og smertelig Uro som han ikke kan begribe men iøvrigt heller ikke giver sig Stunder til at gruble nærmere over —: og dog er det utvivlsomt ikke værd, at hun bliver

ved at sove under Omstændigheder som disse! Nej, absolut ikke — der er endnu for meget at risikere!

Altsaa —:

„Annie, lille Elskede!

Annie, haha, luk nu blot dine Øjne op!

Se, her ligger du jo saa godt, i din egen Seng, i din og min Seng ligger du jo saa yndigt dèr!

Men jeg vil saa inderligt gerne høre din Stemme engang — du veed ikke hvor uendeligt jeg har længtes derefter, hele denne Aften i Aften!“

Hun svarer imidlertid ikke.

Han ryster ømt og smilende paa sit Hoved.

Herregud hvor hun maa være træt, saa dybt plejer hun jo ellers aldrig nogensinde at sove!

Men lad os da prøve igen — thi, som sagt, ingen ved hvad der kan ske, naar man ikke vaager baade Dag og Nat!

Han rejser sig halvvejs op, lægger sig nu paa Knæ oppe paa selve Sengens Kant, støtter sig forover paa begge Haandflader der synker dybt, dybt ned i det bløde Leje paa hver sin Side af hendes Skikkelse; han ligger dèr med sit Ansigt ganske nær ved hendes Bælte og hvisker med en hed og sagte Røst, med en stammende og salig Stemme —:

„Annie!

Hør nu engang!

Min Ven, dette her gaar aldrig an!

Kom, Elskede, du maa op, det er sent — og ingen i Verden veed, hvad Forfærdeligt der kan hænde inden Aften!“

Han gennemrystes pludseligt ved disse Ord — eller nej, meget snarere, fordi hun ikke vil vaagne! Ikke vaagne, hun, hvis Slummer altid var saa let — grunder han, paaeengang ude af sig selv af Angst —: skulde det altsammen da være forkert? er det Hele alligevel dybest inde mislykkedes for ham Rub og Stub —: er det til syvende og sidst kanske slet ikke Hende, han har faaet med sig herop? kan det mon tænkes, at det med andre Ord er et vildfremmed Væsen, foreksempel en død, en eller anden der er bleven myrdet — er det en iskold, en skændet og myrdet Kvinde han har slæbt herop og har lagt fra sig paa Annies fine Seng?!

Der gaar en dyb og langsom Svimlen igennem hans Hoved.

En grænseløs Ækelhed og Gru ud fra hans Bryst — og han er paa Nippet til at blive skummende vred over denne skrækkelige Fejltagelse — rasende vred: ja, baade paa sig selv og paa denne Fremmede og Stumme!

Og paa samme Tid har han ikkedestomindre, allerinderst inde, en kvælende Anelse om at det forkerte i denne Sag er paa et helt andet Punkt end han formoder —: men hvor da, hvordan, hvorledes, hvàd er det da som er saa rent ud og frygteligt galt??

Alle hans Fibre anspænder sig afsindigt, for at kunne naa tilbunds i dette Mysterium, for at kunne begribe fra hvem eller fra hvad det grufulde da stammer.

Et Nu er det som om en blodig og fjærn, fjærn

Fatten er ved at springe frem i hans Hjærne, hans Hjærte med en flænsende Klo — men med en Haandbevægelse jager han dette alt alt for Græsselige bort, titusinde Mile bort: Visst ikke, mumler han og tvinger sig til at smile —: har jeg ikke skrevet i alle mine Bøger, har jeg ikke stræbt at bevise det i hvert eneste Ansigt, som jeg har skabt: at hvad vi har — er netop det, som vi begæred!

Ikke sandt, og hvordan skulde det saa kunne tænkes, at jeg havde begæret at . . at . . . at noget saadant skulde kunne ske! Nej, slet ikke, det er aldeles irriterende forkert: ingensinde har et Menneske med større Ømhed og Salighed higet imod et evigt Samliv med en anden — end jeg mod Annie! Og altsaa, jaha, det er jo barnagtigt indlysende, det alt! Men jeg har blot ikke vækket hende rigtigt — og det er overordentlig dumt af mig, at lade mig skræmme, omend kun for et Minut, af dèt! Selvfølgelig, det *er* virkelig Annie, der ligger dèr og slumrer saa sødt, jeg kender jo hvert eneste af hendes Træk igen med Fryd — men hun maa nu vaagne hurtigst muligt, det gælder hendes Liv og mit at jeg faar hendes Stemme at høre endnu i Aften: thi nu veed jeg i fuldt Maal, hvad en Nat kan bringe! . . .

Og altsaa bøjer han paany sit Ansigt ned imod hende, han spidser lydløst sin Mund, hans Øjne tindrer — han skal lige til at presse sine Læber imod hendes, for saaledes at kalde hende op af Søvnen med et Kys.

Men da kommer det ham uformodet for, som hø-

rer han Lyden af meget sagte Trin op ad Trappen derudenfor —:

Ja!

De kommer!

Og de er mange!

Du almægtige Gud — hvad skal han gøre imod alle dem!? ...

Han staar i et Spring derhenne ved Døren, Overlæben løftet op, han smiler hvidt og rødt, hans Pulse hamrer, dybt inde i hans Hoved flammer hans Øjne: Godt, det skal blive dem dyrt om de forsøger at naa herind paa Trods! Aa, jeg sværger Jer højt og helligt, at endnu skal ingensinde Nogen i Verden have solgt sit Liv saa kostbart — som jeg skal forsvare Hende imod Jer allesammen, saa mange som I er! Kom an, ja kom blot om I tør!

Saa standser Skridtene paa Gangen derudenfor. En hastig Mumlen. En Rømmen — der bankes dæmpet paa Dørens Fylding deromme bag det væltede Skab —:

„Herr Morton?

Er Herr Morton her?“

Om Herr Morton er her, vrænger Glass stumt og med et Grin.

Men i næste Nu knuger han som forrykt begge Hænder mod sin Pande.

Gaadefuldt anstrængende sig for at begribe et eller andet, som han endnu ikke veed hvad er! et eller andet, som han for et Øjeblik siden var tommenær ved at fatte!

Han lytter af al sin Magt, bliver pludselig klar over: at han kender ihvertfald denne Stemme igen — der nys kaldte hans Navn! denne sagte, næsten bedende Røst — og en besynderlig, en gruopvækkende Skælven dybt inderst i dens Klang!

Javist, han har for et Par blinkkorte Sekunder siden — eller nej, han har for en Ugestid tilbage — eller snarere for mange, mange Aar siden har han hørt denne Stemme engang! i en Telefon har han hørt denne Røst — der først lød ganske anderledes ... og derpaa, med eet, ingen veed hvorfor, paaeengang fik denne Undertone af Angst, af sitrende Bevægethed —: eller var det af en kvælende Medfølelse, der klemte Struben sammen paa denne Mand?!

Medfølelse?!

Hvadfornoget — med hvem?

Med en eller anden fremmed Mandsperson — hvis Hustru er bleven ...? ...

Paany løber der en hæftig Rystelse igennem hans Bryst; den flyver som en Vibration nedad igennem hans Lænder, hans Knæ, faar Gulvet til at bølge under hans Fodsaal. Han slaar voldsomt ud med begge Arme, hugger i næste Nu Næverne mod sit Hjærte, kaster Nakken bagover med et Støn —:

Ja!

Nu veed han!

Nu begynder han at huske —:

Han erindrer baade Sporvognen, Telefonen, Overbetjentens Stemme derhennefra, Løbeturen

ned ad Stationsvej, Markerne, Mørket ... ja, ja, men hvad har alt det med Annie at gøre?! ...

Der gaar et dumpt Brøl op igennem hans Strube og vil ud igennem hans Mund, han bider Tænderne sammen derom, mærker pludselig Smerten i sin Læbe, kan bestandigt ikke blive klar over hvàd for en Forbindelse, det, som er hændet, mon kan have med Annie — men mindes derimod nu ogsaa en hel Del andre dunkle Ting, der aabenbart maa være foregaaede bagefter dette Afgørende og Uforstaaelige —: nemlig Vejen herhjem med Hende i sin Arm, det korte Ophold i Arbejdsværelset hvor hun laa paa Bordet og sov, Politiassistentens Banken og Kalden, Flugten igennem Stuerne dernede — javel, men herop, hvordan er han i Grunden kommen her, hvordan er i Særdeleshed Annie naaet hèrop — og hvad er da det Forfærdelige, der er sket med Hende?? ...

Alle disse Overvejelser har endnu ikke varet et Sekund, fra det Moment at regne, hvor hans Navn lige nu blev nævnet — det kan han slutte sig til, af den Maade, hvorpaa Bankningen nu gentages, uden Antydning af Utaalmodighed, dæmpet, stadig ligesom en Smule bønlig —:

„Herr Morton?!

Tør jeg bede Dem lukke op?

Det er Politiassistenten — og Lægen!"

Et lille Øjeblik staar Glass og er pludselig bleven uviss.

Endnu ikke klar over nogetsomhelst andet — end

at en uforklarlig, en rædselsfuld Ting maa være sket.

En Ting, som har et eller andet afsindigt Sammenhæng med det Dyrebareste af alt hvad der gives, ja, med Annie — med Annie som nu ligger dèr og ikke er til at vække!

En Ting, som man muligvis meget vel kunde nævne i omskrivende Ord, sammenfatte i et Antal af bestemte, utvivlsomme Enkelthandlinger ... men som samlede simpelthen ikke kan rummes i Een, som man bare kan ryste paa Hovedet ad og ikke engang vil høre Tale om!

Eller prøv nu da bare her —: Sporvognen, ikke sandt; Tog til Stationen; en Billet; derpaa Markerne derude, Bælgmørket og Ensomheden til alle Sider; en Mand med en iskold Flamme i sin Haand; en brat og langtrukken Hylen, der faar Eens Hjærte til at standse — og straks dèrefter et snehvidt Kniplingsflag der er plantet midt derude, midt i Mulmet og i det tudende Skrig; dernæst en lang, en grufuld, blodrød Strime der skimtes tværs over en lysende Atlask; en ubevægelig Byrde i sine Arme som man vil beskytte, som man veed at ingen anden paa Jorden har den mindste Ret over ... og bagved alt dette kulsorte og glimtende, dybt, dybt bagved, milelangt borte fra, ude fra Verdens yderste Ende — ja, fra en helt anden, fra en fuldkommen ukendt og fremmed Eksistens, som et fjærnt, ekkovækkende Raab, der uafladeligt sitrer i alle hans Nerver fra

øverst til nederst —: Navnet Annie, min Elskede! ...

Han løfter sveddryppende, skælvende sine Hænder op mod sit Ansigt — paa een og samme Tid søgende at forstaa og at jage Forstaaelsen fra sig.

Forstyrres deri af en tredje Gang gentagen Bankning paa Døren deromme bag Skabet — og straks derpaa en Stemme igen: ja, men en ny, en hidtil uhørt Stemme, een der taler ligesom med Besvær, saa at sige skjulende sin egen inderste Klang ... af hvad? og hvorfor?? og bagved hvad??? ...

„Jeg beder Dem indstændigt om at lukke op, Herr Morton — det er Doktor Hemmingstedt, herovrefra! De kender mig jo godt!

Jeg er bleven tilkaldt af Politiet!" — en sekundkort Pavse, og derefter, pludselig utilsløret, med denne selvsamme dumpe og aandeløse Sitren i sig, som alle Menneskers Stemmer synes at have i Nat —:

„Jeg beder Dem, Herr Morton!

Hør nu —: jeg staar her udenfor, sammen med Politiassistent Niels Hald!

Han giver Dem sit Løfte om, at ikke andre end jeg selv skal komme ind, naar De lukker op!

Han lover Dem paa Æresord, at den rent kriminelle Undersøgelse helt og fuldt skal bero paa Deres Forgodtbefindende — saa vidt det kan lade sig forene med Lov og Ret!" — endnu et Moments Stilhed, og derpaa, hedere endnu, end mere staccato —:

„Du gode Gud, Herr Morton!

Jeg bønfalder Dem, tag dog ikke et saadant Ansvar paa Deres Skuldre!

Kanske er det endnu muligt for en Sagkundskab der i fuldeste Maal staar til Deres Tjeneste — at gøre noget for Deres Hustru!

Luk derfor op!

Luk op, i Himlens Navn!

Menneske, hvor kan De dog bære Dem ad, som De gør —: luk op!"

Glass har under alt dette staaet ubevægelig og stum, med Hovedet lænet fremad, uforklarligt dødstræt i alle Lemmer, paa een og samme Tid anspændt lyttende efter alt hvad der bliver sagt derude — og forsøgende at forbinde det, klart og fuldt ... med Dette, som ikke kan rummes i ham.

Nu føler han pludselig, uformodet, Blodet der stiger koghedt, rødt og skummende til hans Hjærne —:

„Godt!" — hører han sin egen Stemme, svullen af Had, hæs og kort —:

„Jeg har intetsomhelst at gøre med nogen af Dem alle. Hverken for Læge eller for Politi er der noget at udrette her. Jeg forlanger at De alle som Een øjeblikkeligt forlader mit Hus!

Har De forstaaet mig —: jeg svarer ikke for Sagens Følger, om De eller andre forsøger at sætte Deres Vilje igennem med Magt!

Har De nu begrebet? Er De fuldstændigt klar over, hvad jeg mener —:

Saa gaa!

Lad mig være!

Forsvind — med det samme!

Der kommer ikke en Mors Sjæl levende herind!" —

Han observerer endnu et Sekund disse undertrykte Røster derudenfor — straks efter Lyden af Trin der langsomt forføjer sig bort.

Gør med et Sæt omkring, med Front imod Sengen — og veed i samme Nu det alt! dennegang fuldt ud, detailleret, forfærdeligt, dødbringende i alle Nerver og Fibre — og med et Skrig, med et Øksehug for sin Isse, er han styrtet paa Knæ, med sin Pande mod Lejets Kant —: Annie, min Gud! ......

Han ligger i lang Tid dèr, Brystet oprevet, Hjærtet forrykt.

Han flytter bestandigt i smaa bitte Skub frem og tilbage paa sine Knæ, har faaet fat i hendes ene Haand: den er iskold og græsseligt tung; han borer sit Ansigt ned derimod, Annie, Elskede, alting i Verden forbi, hvor er det muligt!

Han jamrer, han synker tilbage og sidder et Nu paa sine Hæle stum og lam af Gru. Han snapper efter Vejret, omfattes paany af dette navnløst Uhørte der har kunnet ske, Elskede, gid det var mig, aa gid det ikke var dig men mig! Han hugger sin Pande, sin Næserod, sine Læber af al Magt ned imod Sengens skarpe Mahognirand, han ler af en Kval der ikke kan beskrives, han stammer og mimrer, bliver isnende kold med eet og i næste Moment gløder alle hans Fibre, han løfter sig pludselig halvvejs op, omfatter hende med et vidtopspilet Blik der

iagttager lynklart, han glider med usigelig Nænsomhed ned ved hendes Side, stryger Haaret bort fra hendes Kind, hendes Mund, han kysser hendes Læbe med svidende Pine, gribes brat af Blodstankens Kvalme, vaander sig, synker tilbage paa Knæ dernedenfor Lejet, raser og ler og vrider sine Hænder, Annie, nej, det er umuligt! ...

Bestandigt ligger han dèr — uden at ænse Tid eller Sted, uden at sanse eller samle, uden at bevæge sig, med blinkende og tørre Øjne —:

Min Gud, hvor har det været muligt — Annie, der var saa lys og saa skøn!

Min Gud, hvor har det kunnet ske — Annie, der var saa god!

Min Gud, det er umuligt — Annie, der var saa ung!

Min Gud, min Gud, min Gud!

Min Eneste, min Elskte!

Han slæber sig paa sine Knæ om til den anden Side af Sengen, omme ved Vinduet; hans Hage hopper lydløst op og ned, hans Ansigt er formløst svullent, Blodet sidder i Kager derpaa, han gnider forvildet hen derover med begge Hænder!

Han kan trods alt ikke tro paa, at det har kunnet hænde, han rejser sig derfor i et Sæt, Morgenskæret har naaet hendes Kind, hendes Hud er saa vidunderligt sart og smuk, aa Morgensolens Refleks imod hendes Læbe —: nej, vist ikke, aa—aa—aa, det *kan* ikke være rigtigt dette her, vel, hør nu engang, lille Annie, jeg beder, jeg tigger, luk dine Øj-

ne op! Svar mig, svar mig blot en eneste Gang endnu — eller bevæg blot i en Blinken dit Øjes Laag, de lange Silkefrynser derpaa!

Og han begriber i det samme paany, at det hjælper altsammen ikke det mindste! at hun vil dog aldrig kunne hverken lukke eller aabne sine Øjne mer, hun vil aldrig nogensinde kunne svare ham mer, hun hører forlængst ikke mere hans Stemme, hverken han eller hun veed hvor hun er henne — hun er milelangt, uendeligt langt borte herfra, hendes Jeg er med Vold revet ud fra hendes Legem, fjærnt fra alt hvad vi kender! nej, han faar hende aldrig mer at se, de skal ingensinde tale med hinanden mer, aldrig glædes og smile, aldrig opleve hinandens Lykke — hverken dens Tale eller dens Tavshed, det er altsammen for altid forbi! Alting — for evigt — forbi!

Han har klagende løftet sig en Kende, støtter sig nu med begge Hænders Flader imod Sengens Kant. Hans Blikke flakker forvildede hen over hendes Ansigt, han opdager pludselig Rædslen i hendes grufuldt opspilede, stive Pupiller — og da segner han med et Støn tilbage, begge Arme strakt frem, og i samme Nu vender det Alt sig imod ham selv! det rammer hans Hjærne, hans Nerver, hans Hjærte som en Byge af Ild, som et Uvejr af Brand og Skud, som Lyn og Tordenbrag allevegne —: Ja, det er hans Skyld det Hele! Han, blot han, har Skyld i det alt — eller hvorfor havde han da ladet Hende tage derind alene! hvorfor havde han ikke,

da hun senere paa Aftenen telefonerede at hun kom med sidste Sporvogn — hvorfor havde han da ikke sagt til hende, at hun skulde blive og vente, at han nu tog sig en Automobil og kørte ind og hentede hende fordi han længtes! Min Gud, havde han elsket hende, som hun var det værd — da havde han denne ene Gang uforklarligt anet hvad der kunde ske! da havde hans Hjærte alting-gættende forudset, hvad der maatte hænde — hvis han denne Aften tillod hende at køre alene herud! da var det gaaet ham, som det var gaaet saa mange Mødre og Fædre, saa mange Elskende hele Jorden rundt —: at en løndomsfuld Viden havde drevet dem rastløst, hvileløst hjemmefra, afsted, ud — ud for at forebygge hvad der ellers uafvendeligt vilde ske! Ja, ja, det er hans egen Skyld det alt, det er kun retfærdigt og rimeligt alt: han havde ikke elsket hende nok ... og nu er det for sent! han havde sat sine egne Planer og Arbejder højere end Hende, og dette er Straffen derfor ... og nu kan det aldrig, aldrig gøres godt igen! ...

Han gemmer sønderknust sit Ansigt i sine Hænder, bliver liggende dèr, uden at røre et Lem.

Og Minutterne gaar — de kommer og gaar.

Et Solstrejf staar smalt og blankt og skarpt ind igennem det aabne Vindu, der rokker i Blæsten.

Han løfter med eet sit Hoved, ser Gardinerne dèrhenne som er flængte i Stykker, der er Blod derpaa — Blod desforuden paa Karmen og paa Gulvet — Blod overalt.

Ja, allevegne, hen over Sengens Silketæppe har det bredt sig, paa et Purpurlagen ligger hun dèr — den Skønneste af alle, den evigt Unge, Verdens og Livets spæde og rige Fyrstinde!

Han ler lyksaligt og fortvivlet, mindes i et blinkkort Nu al deres Lykke — segner gispende forover, hugger sin Pande tilblods, raaber og mumler! — Han husker hvad Kval hun har lidt imedens alt dette i Nat er sket — og han rejser sig halvt op i et Ryk og ryster Næverne op i Luften for sig, vil dræbe og knuse! — Han erindrer den allerførste Gang i sit Liv hvor han saa' hende — og han skjuler sit Ansigt i begge Hænder, skriger dèrinde, raser og snapper! — Han skelner pludselig Lyden af Trin etsteds dernede under sig, af bestandige, langsomme, ligesom patrouillerende Skridt dernede igennem Værelserne eet for eet: frem og tilbage, en Vogters Gang, frem og tilbage — og hans Hjærte slynger en Strøm af kogende Blod til hans Kinder: disse Køtere der gaar og venter, disse Lurere der lister omkring dernede! — Han kommer i næste Nu i Tanker om hin første Aften efter Ballet som han tilbragte hos hendes Forældre .... og da staar han med eet oprejst, vild, med vaklende Knæ —:

Ja!

Dem har han glemt!

Glemt indtil nu —: hendes Forældre!

Hvad skal han gøre, naar de nu .. snart, maaske allerede i dette Moment ... har faaet at vide, hvad der er sket!

Han stirrer raadløst rundt til alle Sider: Skabet, som ligger væltet dèrhenne for Døren i Hjørnet; de flængede, blodplettede Gardiner der vifter; Sengen; sit Tøj — Hende!

Og da er det som vaagner han nu næsten helt. Han husker hver eneste lille Ting i alt hvad der er hændet — og i hvad der uundgaaeligt maa følge derefter! Ja, hendes Far og Mor først og fremmest .. hendes Far der er gammel, hendes Mor der er syg! Min Gud, hvad skal han gribe til! hvad skal han svare — naar nu om lidt ogsaa dè to Gamle kommer her og forlanger at se deres Annie, aa, deres Yndlingsbarn, det sidste af dem allesammen, hende der var saa skøn, saa lys, saa glad og saa god — og som Glass havde svoret at skænke en uforgængelig Lykke!

Han er paany gledet ned ved Sengens Kant, i et eneste Sekund endnu sønderrevet, opløst, druknet i sin Kval — men saa er det pludselig atter hende selv, der kommer tilsyne i hans Tanker —:

Hende?!

Har han ogsaa glemt hende?

Har han uagtsomt ladet hende ligge dèr, timevis?

Har han glemt baade hende — og dem, hvem hun ingen Smerte vilde volde?!...

Og da er han brat lysvaagen, har rejst sig i et Sæt —: ja, ja, min Elskede, hvad skal jeg gøre for dig!?

Han træder i det samme et kort Skridt fremad, har løftet sit Ansigt med rynkede Bryn, i hans Hjær-

te opstaar med eet en uhyre Svulmen! han skælver, dybt fra hans Blod flyver atter de kogende, ildrøde Dunster frem — og brat omklamres han af fraadende Begær, af afsindigt hadefulde Lyster —:

Jaha!

Hvàd skal han gøre — for at mildne hendes Lod?!

Alt, ligegyldigt hvad, til hvadsomhelst det skal være — er han parat for at sone sin Brøde!

Skal han dø med det samme her ved hendes Side — til Straf fordi dette her er sket! skal han knæle ned og dræbe sig med et Skud i sin Isse, sprøjte sit Liv til alle Sider rødt og graat — stirrende angervild og længselsbesat imod Hende! Eller skal han i et Hop være oppe i Sengen, klynge sig op ved sin Hals i Krogen deroppe, krepere som den Uværdige han er — imens han rallende og salig hvisker hendes Navn i en Tryglen! Eller nej, alt dette er jo slet ingenting, det er jo blot Vellyst i Sammenligning med Det, som hun har maattet lide — nej, men skal han da tage sin Lommekniv frem, lukke den op og med dens sløve Blad opsprætte sin Krop i selve det samme, grulige Saar der røvede hende fra ham — med fast og langsom Haand Stump for Stump udrive sin Indvold, slynge den fra sig i et Væld af Blod — og dø med et Gys af Fryd, over straks at kunne følge i hendes Fodspor!?

Hvad?

Skal han??

Vil dét kunne gøre Hende glad — og hans egen Skændsel god??

Eller er det kanske de andre, der skal rammes? Hele den utallige, ukendte Mængde hvoriblandt Han, den Fremmede, Morderen, allerede forlængst er forsvunden og skjult?! Siig mig det, er det dèm jeg skal slaa ihjel — for at hobe deres Lig i et uhyre Monument, i en svimlende og sivende Pyramide op over Liget af Dig? Skal jeg aabne mit Hus for dem alle, paa selve den Dag du bliver begravet — skal jeg paa Forhaand fylde Husets Kældre med Krudt og Dynamit, skal jeg lokke dem herud i tusindvis, og derpaa sprænge dem i Luften allesammen — saa de omkommer i et sekundkort, himmelhøjt Bjærg af Ild og Skrig, af Røg og Død!? Eller skal jeg, paa hin Dag, have ladet dække talløse, lange Borde herude overalt, i alle Stuer baade oppe og nede, i Havens Gange, i Plænerne og dernede langs Stranden — og i Forvejen have hældt en grænseløs Gift i samtlige Flasker og Glas! skal jeg beværte dem smilende med en forrygende Pestilens, saa hver eneste af dem maa lide endnu mange Gange mer end du, hundrede Gange længere og tusinde Gange mere kvalfuldt end Du .... og saa selv, midt i det hylende Kaos af Dødskrampe-Vrid, ende med at myrde mig selv som den sidste af alle, mæt af Hævn, til Bristning overmættet af Hævn, hoverende og gal af Længsel — paa din Grav?!

Ikke sandt?

Hvad synes du om dèt!?

Eller svar mig, finder du mer Behag i dette, som just nu er falden mig ind —:

Haha, et gigantisk Paafund, vel værdigt Tabet af Dig —: hør nu her, skal jeg fra nu af skrive og skrive baade Dag og Nat, bruge hver Tøddel af mine Kræfter — til at digte en fuldkommen ny Slags Kunst! Haha, skrive umaadelige Bøger, Folianter, hvis Titel allerede er et dybt, et usynligt og giftigt Stik i Alverdens Hjærte; hvis Feberhandling stjæler Læserens Kraft, drikker Marven af hans Knogler, kvæler hvert et Gran af hans Tilfredshed og Ro, af hans Tillid til Livet; og hvis Personer har hæslige, uforglemmelige Aasyn: store, kridhvide Fjæs der rokker, glanende Øjne, savlende Mund — og forkrøblede Organer! Ja, Noveller der skal komme krybende som Utøj over Læserens Dørtrin, krable lydløst op ad alle Vægge i hans Rum, røbe sig brat som en ufattelig og ubortjagelig Forraadnelsens Bismag ved al hans Mad; aabenbare sig som en kvælende Stank af Tyfus og Sot der stiger fra al hans Drikke! Haha, Skuespil, der lokker og kalder — og bagefter klæber sig fast i alle Sanser som en Smitte, slimer Tilskuerens Søvn derhjemme, gøgler betændt og uudsigeligt i hans Drømme, udmatter og vansirer hans Træk hver eneste Nat! Romaner, der flænser i hans Kød, drypper en syrebedsk Edder i alle forborgne Saar — faar Mennesker til at ræddes ikke blot for dem selv, men for deres Hustru, deres Mand, deres Børn og Forældre!! Værker, der i hvert eneste Aandedræt fylder deres Aarer med det

selvsamme stinkende Morads af Blod og Mord, det selvsamme hudløse Had til Alverden — som raser i mine Nerver i dette Nu! Bøger, jaha, der pletter og skænder, der tager med Vold og myrder bagfra — netop saadan som Annie selv er bleven dræbt og besudlet i Nat! ....

Han farer sammen med eet, hører pludselig selv disse sidste Ord —:

Dræbt og...?!

Dræbt i Nat og be...!?!

Saadan som Annie i Nat er bleven ....???...

Han staar dèr, ved Fodenden af hendes Seng — dødstræt, og stirrer gysende og iskold rundt.

Han husker med eet, som ud af et Mørke bagved, hvad han tænkte paa for en Stund tilbage —: et eller andet, der maatte gøres for Hende ... og for hendes Forældre!

Og straks efter, forinden han endnu veed det rigtigt selv, har han flaaet sin Jakke af, Vesten: det alt er stift af Blod! — Han snurrer omkring paa sin Hæl, iler hen imod Baderummet, river Døren op paa vid Gab — og bliver staaende dèr et Nu, lænet til Karmen.

Ligeoverfor ham falder Dagskæret broget ind igennem den brede, kulørte Rude; derhenne tilhøjre lyser den kolossale, ovale Kumme af blændende Marmor; de svære Messinghaner derover flammer som Guld; højt deroppe krummer Douchens blanke Straalespreder sig nedad; paa Gulvet de hvide og sorte, glatte Tavl —:

Ja!

Annie, min Elskede!

Jeg kommer — nu er jeg rede! ...

Han har allerede aabnet for det hede Vand — der nu brølende styrter ud fra den gyldne Mund, opfyldende Kamret med sin dampende Aande, med sin Varme og med sin hvide Em.

Imens er han atter ilet ind i det andet Værelse, har bøjet sig over Sengen, har varsomt løftet hende op paa sin Arm. Han tøver et kort Moment derhenne paa Tærsklen, allerede omsvøbt af de lune, tætte Taagers Flor — forsvinder straks efter ind deri.

Og nu skelnes dèrindefra bestandigt den brusende Larm af hin kogende Foss, af og til det hvæsende Hvin af Stoffer der flænges. Der høres Lyden af hans Raab af Smerte, Glammet fra hans Kval — imedens han sitrende udfører til Punkt og Prikke sit Hverv! Aa ja, hans Hjærte raser og standser derpaa brat — raser og standser paany. Han bider knasende sine Tænder sammen, presser sin Mund imod hendes Kind — han stønner vildt og hedt, kysser igen den fugtigt skimrende Hud, hvorpaa Perler uafladeligt fødes! Hans Sind er pludselig ikke mere delt, han har fuldkommen glemt baade Ham der dræbte, og de andre der venter dernede, alt og alle har han aldeles forglemt — i samtlige sine Fibre veed han kun eet: en svimlende Ømhed, en smertegennemstunget og brændende Elskov, en Verden af svidende Kærlighed — der flænser og læger paa een og samme Tid, der flaar hans Hjærte grumt i Pjalter og samtidig

gør det saa stærkt og helt som aldrig før! Aa, og hans Hænder de griber saa hastigt, saa blidt og saa kyndigt omkring hendes Lemmer — imedens Dampene slører det altsammen til! Han forretter med flammende Omhu dette Græsselige og Skønne der er nødvendigt! Min Gud, ud fra de lunkne, de bølgende Taagers Kaos, ud fra det hede Vands bestandigt rindende Flod der omskyller hendes blottede og hvide Legems Under — dukker atter og atter hans travle og ydmyge Hænder frem paany, de bader og vasker, de tager saa fast og saa godt, de sletter nænsomt og skælvende Sporene ud, de gør hende ny og skøn som hun altid var! ....

Timerne gaar.

Timerne kommer, han hører dem ikke.

Timerne gaar — og han bemærker dem ikke.

Timerne kommer og gaar, men han ænser dem ikke — de er jo Aartusinder hver, Aarmillioner der hverken kan tælles eller samles eller fattes.

Og han iler bestandigt frem og tilbage, snart i Sovekamret foran vidaabne, duftende Skuffer og Skabe eller foran Sengen — og snart i Baderummet igen. Han ler, han standser nu og da med eet, hans Hjærte krymper sig vaandefuldt, gør saa afsindigt ondt. Hans Elskede er skær og skøn paany, nu klæder han sin Elskede paa igen i Kniplinger og i Silke, han smykker hendes Legem som han altid har elsket saa højt — hans Sind er gennemfuret til Døde af Længslen efter Hende, ved hvis Hjælp han har levet al sin Tid!

Timerne kommer og gaar .... og omsider er hun rede.

Ja!

Nu kan I give Møde —:

Hun ligger dèr, paa en skumhvid Seng, i et fraadende Brus af Hvidt! det gyldne, det mægtige Haar er bredt til begge Sider kongeligt langs hendes Ansigts høje Skønhed; Øjenvippernes dunkle og blanke Spind berører de spæde Kinder!

Hvid ligger hun dèr, som paa Marmor — af Guld og Marmor selv! Ung, vidunderligt skøn — ligger hun dèr og slumrer lydløst og dybt! Igennem det vidaabne Vindu stryger Middagsvinden ind, og bringer kvægende med sig denne spinkle, denne køligt søde Duft af tidlige Roser — som Annie elskede saa højt .... og da synker han magtesløs ned ved Sengens Kant, han skjuler bævende sit Ansigt i sine Hænder, hans Skuldre ryster med eet, imellem hans Fingre pibler Taarerne frem ......

VI.

Glass Morton lod langsomt sin Nakke synke tilbage.

Han sad i en af de store, røde Læderstole dernede i sit Arbejdsværelse — stirrende ud mod det gullige Rideau der var trukken for Vinduerne; Morgenlyset stod allerede saa klart dèrbagved det fine Gitterværk af krydsende Traade. Fra Haven hørtes Lyden af kvidrende Fugle. Langt borte skelnedes pludselig et langtrukkent, skærende Hvin: den første Sporvogn der skulde ind mod Byen svingede ud fra sin Remise.

Hans Hjærte var fuldt af Fred; der bevægede sig ikke en Tanke i hans Hoved.

Minutterne skred, han sad ubevægeligt dèr.

Ude fra Vejen hørtes en Stund senere Travet af en Hest, den dæmpede rullende Støj af et Køretøj der nærmede sig — kom nærmere endnu, helt nær, standsede; et Hop, en munter og melodisk Fløjten, et Raab og den ringlende, raslende Larm af fyldte og af tomme Junger.

Glass sad med blinkende Øjne og lyttede efter alt

dette rundt om, med deltagelsesløs, med rolig og behaget Opmærksomhed.

Ja, tænkte han med eet —: han hvilte!

Han befandt sig saa godt her. Hans Sind var saa stille. Han hvilte!

Men havde han nu ogsaa virkelig Tid dertil? Der var jo dog rimeligvis enten det ene eller det andet, der skulde besørges, forinden han tog ... dèrind!?

Hvordan? noget, der skulde besørges?? Visst ikke, aldeles ikke, tværtimod —: der var jo netop fra nu af overhovedet ikke mere for ham — at besørge! Han hvilte jo! ...

Endnu et Øjeblik blev han siddende, sporende en delvis Trang til ogsaa fremdeles at blive paa samme Plads, lige til han skulde afsted — men grebes da af en uforklarlig, sagte Urolighed, Fornemmelsen af faktisk at have betydningsfulde Affærer, der krævede hans totale Nærværelse med det samme —: men hvilke? og hvor? og forresten ogsaa: hvorfor??

Han rejste sig en Kende irriteret, vandrede en Gang eller to rastløst frem og tilbage i Stuen, saa' pludselig op mod Loftet, erkendte at de elektriske Bluss brændte endnu — endskønt det forlængst var højlys Dag derude. Nuvel: dèm kunde han da ihvertfald sagtens besørge slukket! — Han gik altsaa hen til Kontakten, drejede om, kiggede endnu engang derop mod Kronen, som vilde han forvisse sig om at det virkelig var sket som han vilde —:

Forbi! tænkte han i det samme.

Blot et lille, bitte Knæk paa rette Sted — og Lyset er forbi!

Ja, men Strømmen! Strømmen dybt derinde, dette besynderlige der hverken er Væske eller Luft og som dog rinder og er saa ugribeligt fint! der nylig fik de smaa Lamper deroppe til at gløde ... nej, den er ikke forbi! den er nu blot et andet Sted henne — hvor jèg ikke kan se den! ...

Nej!

Langt fra forbi!

End ikke om Elektricitetsværket deromme gik op i Luer eller blev standset; end ikke om alt hvad vi har lavet af denslags gik i Staa —: nej, selve dette uudtømmeligt og usynligt Vældende, selve den enorme, den urgamle og unge Kraft — den forblev uforandret, evigt derude omkring os! Alt, hvad vi bruger af Strøm — var jo blot Laan fra det uforgængelige, det endeløse og umaalelige Liv til alle Sider, hvoraf vor Eksistens kun er en forsvindende lille bitte Del!

Nej!

Intetsomhelst kan dø!

Intet kan begynde — og intet kan i Sandhed holde op!

Alt hvad der findes, har altid været tilstede, i en eller anden skiftende Form — thi hvorfra skulde det ellers pludselig være kommet?...

Han rystede langsomt paa sit Hoved, utilfreds, paany med denne udefinerlige, inderste Bevidsthed om noget der baade skulde og maatte tilendebringes

— inden han nu, om nogle faa Timer, tog ind til dette Møde!

Og saa mindedes han i det samme hin lille Pige, som Opsynsmanden derude paa Kirkegaarden i Aftes havde talt om. Han smilte: Ak ja, hvad bliver det mon for en Gave, jeg faar af den lille Haand? — Og straks efter var det selve Betjentens Ord der faldt ham i Sinde — disse Ord, som atter og atter i Nat havde beskæftiget hans Tanke.

Han lo kort, fandt det fuldstændig formaalsløst, utiltalende, at han, omend kun for et eneste Nu, havde kunnet hæfte sig saaledes ved disse aldeles intetsigende, disse komplet stupide Sætninger —: Lykke—Ulykke? hvem vidste hvad der i Grunden mentes med disse to gaadefulde og misbrugte Ord? Somme kaldte Dette for Lykke — som en anden fandt vilde være det Værste af alt; Een benævnte Hint Ulykke — som den anden med alle Evner higede imod at naa; var vi da virkelig allesammen som Hunden, der siger: den Stakkel! om Fisken — fordi den maa leve i det vaade Vand? — Og nu han selv —: havde han ikke ejet Lykke i rigere Maal end nogen anden — og Ulykke, javel, kanske i lige Grad! Lykke—Ulykke, hør nu engang, det var dog til syvende og sidst ganske indholdsløse og tomme Gloser, to forskelligt klingende Navne paa een og samme Ting! Lykke, Ulykke, Glæde, Sorg, Fødsel, Ungdom, Manddom, Alderdom, Død — altsammen kun omskrivende Udtryk for eet og det samme —: for *Liv!*

Han rystede paany paa sit Hoved, mer og mer utilfreds med det alt — og saa vendte han brat og tirret tilbage til dette Spørgsmaal, til dette tredobbelte Spørgsmaal der i Gaar Aftes pludselig havde rejst sig for hans Sind!

Hør nu —:

Ikke sandt, han havde jo dog sin givne, sin væsensbestemte Anskuen af alt, hvad der hænder os Minut for Minut imens vi lever!

Fra han var ganske purung og indtil den Dag idag; igennem hver eneste Smule af alt hvad han havde oplevet, tænkt og fornemmet; bag hvert Ansigt han havde skrevet ned i samtlige sine Bøger — altid var det inderst inde eet og det samme —: Glæden over at være til, Trygheden overfor Alt hvad der sker os!

Som selve den intime, funklende Kerne i hans Jeg —:Taknemligheden over undtagelsesløst Alt, hvad Tilværelsen havde budt, det være sig i Øjeblikket Naadigt eller Grumt at se til! Tilliden og Modet — baserede allevegne paa denne inderste og ukontrollable, denne hæftige og lyse Overbevisning om, at der virkelig gives en Gaade — en straalende Gaade, der skinner os fjærnt og forjættende imøde bagved alt hvad vi kalder for Liv — og for Død!

Nuvel!

Og her kom altsaa dette Spørgsmaal, delende sig i trende —:

For det første. Hvor var det da muligt at han, paa Trods af denne urokkelige og klare Anen, igennem fyrretyve arbejdsomme og glade Aar tilmed styrket

af restløst alt, hvad hans Hjærne og hans Hjærte havde erfaret — at han alligevel, fra selve hin græsselige Stund for to Aar siden og indtil dette Moment, dybest inde i sig uformindsket havde raset og lidt! havde blødt fra først til sidst under Slaget af Dette — som var hændet Annie, og som dog, ifølge hans hemmeligste Viden, ingenlunde kunde være noget virkelig Ondt, nej — tværtimod!

For det andet. Hvor laa endvidere Forklaringen paa, at selve denne uafladelige og fortærende Kval allerede fra ganske faa Dage efter hendes Død — med eet og totalt havde forandret Karakter! havde omsat sig til en Sansernes, en Tankens, en Skabeviljens svidende og uhyre Fynd — saa hvidglødende hed som han ingensinde før havde kunnet naa, end ikke for et enkelt Sekund! til saa uafbrudt og febervild, saa fuldkomment pavseløs, saa uhørt flammende en Kunnen — at han Uge efter Uge, Maaned efter Maaned, næppe bleven færdig med eet Værk førend det næste allerede var paabegyndt, begge disse to Aar igennem saa at sige uden Ophold havde siddet dèr ved sit Bord, magtgennemsitret, luehed og stærk! altforglemmende — og i en Eksplosion af Husken! fjærn fra Alting som en død — og i en Eruption af Liv!

Og endelig, for det tredje. Hvorledes gik det dernæst til, at han nu lige saa brat — fra i Gaar Eftermiddags at regne, nøjagtigt fra selve det Klokkeslet igaar hvor han var bleven færdig med at indpakke dette sidste Manuskript, der nu var rede til Trykning

— fra da af, Minut for Minut, Time for Time, i stedse stigende Grad, havde baaret sig ganske anderledes ad — end nogensinde før i Løbet af disse tvende Gange tolv lange Maaneder —: ja, som var paaeengang begge disse Aar komplet strøget ud af hans Liv, som havde han først i Aften mistet hende for Alvor!?...

Han var, med en sagte Skælven dybt derinde i sig, standset foran den høje og smalle Reol, der stod opad Pillen imellem de to Vinduer længst tilvenstre.

Bøjede sig nu en Kende forover, stirrende paa den næstøverste Hylde —:

Dèr stod hans egne Bøger!

Iblandt dem disse tre — et tykt Bind Noveller og to Skuespil — som han havde skrevet netop i Løbet af disse Aar.

Og dèromme, paa Skrivebordet, laa den fjerde og sidste! denne store Roman hvori han, overanspændende sine Evner i yderste Grad, opbrugende alt hvad han havde tilbage af Kræfter og Villen, havde stræbt at samle hele sit Væsen en sidste Gang og at give det Udtryk totalt — saa altomfattende, saa gennemsigtigt klart, saa voldsomt som ingensinde før! Dèr laa det, dette mægtige, dette tunge og lette Bind, undfanget, skrevet, fuldendt paa knapt en Maaned — paa fire korte Uger, hvor han havde siddet dèr i ti, tolv, fjorten, tyve, stundom tredive Timer ad Gangen ved sit Bord! nedtegnende med Ild Træk for Træk dette Menneske-Pars Aasyn, som han havde til Formaal at skildre her —: de Ubøjelige, de Leende og

Tapre, Smertens Udvalgte og Glædens Kaarne, i hvis vældige og oprejste Liv alt Levende levede sit særskilte Liv! ...

Naa, tænkte han træt, enerveret, tirret ved Forestillingen om hine tre, meningsløse og intetbetydende Spørgsmaal som han lige nu havde stillet til sig selv —: hvor var det muligt, at han overhovedet gad! Ikke sandt, Svaret paa hine tre tomme Gaader laa jo selvfølgelig gemt som selve Summen af disse fire Bøger, som han havde digtet i Løbet af disse to Aar! Hvorfor skulde han altsaa nu bryde sin Hjærne der var bleg af Mathed, sine Sanser der var for sløve til at kunne svinge sig op til det Punkt — hvorfra alene en Overskuen gives! Herregud, ja, se, Klokken var nu næsten seks — hvor det ergo vilde være langt mere fornuftigt om han gik op i sin Seng uden Spræl og sov til Klokken blev otte præcis! Eller, om han allerførst tog sig et Bad, en iskold Douche — det vilde utvivlsomt gøre ham godt, kanske ogsaa skaffe ham Lyst til en Slummer ovenpaa!

Han stod et Øjeblik, paa Forhaand nydende denne Tanke — gjorde da pludselig et kort Skridt fremad, med oplivet Ansigt —:

Thi han mindedes nu med eet, uden endnu selv at forstaa hvordan og hvorfor — den allerførste Gang for længe siden, hvor han med fuld og klar Bevidsthed hos sig selv konstaterede Tilstedeværelsen af denne væsensdybe Anskuelse —: at der gemmer sig en vidunderlig, en hed og straalende, en løfte-

rig Hemmelighed bagved alt hvad vi hører og ser, bag alt hvad vi gør, bag alt hvad der sker os tilhobe!

Han var vel dengang fire eller femogtyve Aar.

Det var Midsommers.

Som nu.

Han var paa sin Cycle taget ud, kørte langt ind i Landet. Det var et guddommeligt Vejr, snehvide Veje hvor Støvet hævede sig her og der i dræende Skyer; saa svalt naar man rutschede igennem en Skov. Han havde puttet sin Hue i Lommen, cyclede straalende løs, Solen brunede hans Pande. Han kørte og kørte, trampede haardt i Pedalerne opad Bakke, nød med Suset om sin Kind den flyvende Lyst ved at fare nedad.

Markerne drejede sig forbi; deres store Tavl lyste grønt og gult.

Skove, Enge, Bakker, enkelte Gaarde tilhøjre eller venstre med hvide Gavle — smaa bitte Landsbyer hvor Ænder rappende foer over Vejen og Hundene slog an. Den fjærne, blaa Himmel allevegne, eja hvor det var herligt!

Aa, han havde Returbillet til hele Kloden, han var saa stærk og fri som ingensinde før, han var en solbagt, en gulbrun Løve der var ude paa Rov med hvide Tænder, alt hvad der kom i hans Sansers Nærhed det slugte han straks og lo dertil, han spiste Stykke for Stykke baade Himlen og Jorden, drak naadeløst Atmosfæren op — hans Sind var saa sultent som en Verden! ...

•

Langt op ad Dagen kom han endelig paany ud til Strand.

Jo, min Tro: dèrude stod, skraat op fra Kystens blændhvide Bræm, denne mægtige Flade af Blaat — langt ind i Landet kastende sin Svalhed og sin Aroma!

Skibe foer hen derover, Baade dansede forbi, de hvide og de røde Sejl lyste, Skorstenenes Røg fjærnt derude, min Gud se i Mildhed til mig —: her er Hav, her er Duften af Salt og Tang og Vand, her vil jeg bade!

Som sagt saa gjort.

Han faar Cyclen stillet op ad en skyggefuld Brink.

Tramper med snusende Næseboer ned til Strandkanten, flænger tørstende Tøjet af sig, sveddrivende er han — staar nøgen, lattermild og følsom i den friske Luft.

Spankulerer omsider ud i det lave Vand, vader længer og længer ud, ler gysende og med Grimasser imod det vaade Element der Skridt for Skridt gror ham kildrende op paa Livet; sætter endelig fra med begge Ben, hopper højt op i Luften, krummer sig sammen dèr som en Bue, med fremrakte Arme —: paa Hovedet ned, tilbunds.

Vandet bobler og glider, skinnende lysegrønt er alting dernede, han roer sig overgivent afsted langs Bundens fint riflede Sand, skotter ivrigt rundt til alle Sider, over hans Nakke flunker Solens Ild, Lufttrykket presser i hans Kind, hans Næse, hans Bryst

— og han kommer prustende op til Overfladen paany. Han bliver mer og mer lyksalig, han flænser og skummer omkring sig, slaar Kolbøtter, svømmer langt, langt ud — paa Maven; gør omsider omkring og pjasker langsomt indad igen, paa Ryggen.

Han flyder med lukkede Øjne uden at røre en Haand som en anden Drivert og lader Bølgerne om at vugge blidt — og han gør sig blytung, synker i siddende Stilling ned til Bunden, naaer den med et Bump! Aa, denne Silkedragt som ingen i Verden før har haft paa, denne svale Dragt der passer ham som den var støbt, dette nederdrægtigt dejlige, svale og klare Fluidum, som man aldrig kan faa nok af! ah hvor det smager i Ganen som en isafkølet og krydret Bouillon, saa besk og sødt og koldt — og se, dèrnede over Sandets blonde Moiré, kiler en Krabbe sidelænds afsted, den standser, borer sig pludselig nedad — og er borte! —

Han kommer langt om længe op paa Land, afsvalet, udaset, ør af at le; kaster sig lige ned paa en Plet Sand saa lang han er, paa Ryggen, med Arme og Ben ud til alle Kanter —:

Nu er det Solens Sag!

Værsgod, nu er det Dem, Herr Helios Guldbrand! .

Min Gud De har dog vel ikke andet at gøre — altsaa tag fat, jeg venter graadigt! ...

Og altimens han nu ligger dèr, husker han pludselig med Skadefryd paa de Bøger som han har forladt derhjemme opslagne paa Skrivebordet i den

lummerhede Stue under Taget —: Værker om Anatomi, en højst fortrinlig Videnskab, kanske endnu mere nødvendig for en Digter end alle de andre — omend rent ud ingenting i Sammenligning med et Bad som dette her!

Han søger et Øjeblik at mindes alle disse lange eller korte Forklaringer (der forøvrigt ingenlunde forklarer altfor meget!), disse djævleblændte latinske Navne, der ikke er til at holde ude fra hverandre.

Men pludselig ser han det Hele for sig i Stedet for — oplever sin egen Krop, saa at sige, her paa selve Pletten —:

Jaha, min Tro!

Alle disse Fibre, som Køreturen herud har bragt i Spænding, som det lange Bads Svalhed har fyldt med Humør; de vidaabne Porers Munde der nu, næsten hørligt synes han, af al Magt, begærligt slubrer Solheden ind med et Grin af Behag; Blodet der iltert rinder forfrisket omkring derinde og har saa gruligt travlt!

Det altsammen ser han lyslevende for sig, just saaledes som Anatomien har viist ham det —:

Som en utallig Hærskare af Celler byggede op i et forunderligt og fast System! Milliarder af smaa bitte levende Væsner, hvide, røde, gule, graa — en uoverskuelig Mængde af mikroskopiske Damer og Herrer, der hver for sig har hver sine Hverv at udføre i hans Legem!

Og da ler han med eet, thi han erkender brat: at han er jo altsaa intet mindre end en Koral-Ø! eller

nej, han er simpelthen Staten selv — dens evige, ambulante Original, dens uforgængelige Princip, dens Maalestok og Canon, den selv fra øverst til nederst! ...

Hans Ansigt ændres med eet.

Han springer op, ser luende rundt, hans Brystkasse vider sig voldsomt ud —:

Javel, hans Legem — det er en Verden! Det er talløst talløse Ubekendtes samlede Eksistens, Milliarder af diminutive Undersaatter der hver for sig lever deres eget, selvstændige Liv derinde ved Hjælp af ham — men samtidig maa de allesammen til Vederlag ogsaa udrette visse Hoverier ... for ham!

For ... Ham?

Ja, men hvem er da ... Ham?

Sit Legem er han jo ikke — thi det er jo alle de andre?!

Nej, men Kongen er han! den usynlige Konge — der er intetsteds og allevegne!

Han er Loven for sit eget Legem! Han er selve Hin ugribelige, der en Dag for mange Aar siden begyndte at samle disse mange, mange bitte smaa Væsner, bestemte Antallet af hver enkelt Slags, satte dem til at gro, til at formeres — til at blive et bestandigt mere fuldkomment Udtryk for den egentlige Hàm! Han er med andre Ord —: hint gaadefulde Billede, efter hvis Mønster denne Mosaik, som han kalder sit Legem, er bleven sat sammen af utælleligt mange Brudstykker! Eller han selv er intet mindre end Lynet — og hans Krop er Lyn-

aflederens Stang! Han er rent ud sagt Skakspilleren — hans Køds og Blods Myriader derinde er Brikkerne! Han er denne Ene og Eneste, hvis Væsen slet ikke kunde udtrykkes undtagen netop som Summen af alle disse andre, kombinerede just i den Form som hans Hoved, Krop og Lemmer har —: med denne Højde præcis, denne Bredde, med disse Skuldre, dette Ansigt, disse Arme, Hofter, Ben, Fødder, Tæer, Negle — med dette Blod, dette Hjærte, Lunger, Milt og Nyrer og Hjærne og alt hvad nævnes kan!

Han strækker leende og hæftigt sine Arme ud, rynker derpaa pludselig Panden —:

Men nu at dø?

Dø — hvad er det da for noget?

Dø, jo, han har jo altid (endskønt han, Pokker veed hvorfor, aldrig har nævnt det til Nogensomhelst!) han har jo altid ligesom kunnet føle det inde i sig at den egentlige Hàm aldrig kunde dø ... nej, selvfølgelig, og nu ser han det grant —:

Hvordan skulde han da ogsaa kunne dø, blot fordi alle disse Smaapuslinger, som hans Væsen engang havde samlet sig — ogsaa engang maa faa deres Frihed tilbage? Ja, veed han ikke, netop fra selve sin Anatomi: at ustandseligt, Minut for Minut, Time for Time, Døgn for Døgn, er der Skarer af dem som han jager bort: nu som en Stump Hud der skaller, her som et Haar der falder af, nu gennem Sved eller gennem sit Aandedræt; i hvert eneste Sekund Dagen og Natten lang afskaffer han dem i stør-

re eller mindre Mængder, kaster dem simpelthen fra sig, lader dem for Fremtiden leve deres eget, private Liv, kender dem ikke mere: de har gjort deres Pligt, Tak, nu kan de gaa!

Og det er nok ikke saa ganske lidt ad Gangen, som han saaledes ryster af sig —: nej, i Løbet af syv korte Aar er det Hele fornyet, er alt det tidligere bragt af Vejen ... men døde han da af dèt? gik han omkring og foer til Himmels hvert syvende Aar?? eller blev Han en anden, en ny, en fremmed Mand hvert syvende Aar?! Haha, ingenlunde —: eller siig mig, vilde Lynene forsvinde — hvis Lynafledeme blev forbudt? Falder Skakspilleren besvimet omkuld, fordi hans Brikker staar skidt — eller bliver han rask, fordi de staar godt?! kreperer han, fordi han spiller dem snavs, fordi han ud af de for os alle gældende Regler for de enkelte Træk og for Spillets Helhed — aldrig har opnaaet andet end før eller senere at blive Mat? eller lever han kanske evigt, fordi han er en Mester i at bruge baade Dronning og Springer og Bonde; fordi han til enhver Tid veed fuldt ud at benytte ikke alene sine egne Brikkers Egenskaber og Pladser — men ogsaa Modstanderens Fejl? fordi han vinder atter og atter over Den, han kæmper imod?!

Nej!

Visselig ikke!

Men hvordan gaar det da til — det alt ?! ...

Han slog hæftigt sine Arme ud, stod nøgen og

grublevild dèr i Sandet, Solen spillede i hans Hud, i hans Øjne.

Han lo, han rynkede sine Bryn, han ømmede sig forpint over ikke at kunne forstaa — og pludselig steg fra hans Hjærte imod Himlen en Lue af Fryd, han begreb paaeengang sig selv saa dybt og saa godt som aldrig før ... og han vidste med eet, hvorfor han altid dunkelt havde fornemmet: at intet bedre gaves i Verden, end at blive født! intet skønnere end at stride møjsomt Dag for Dag og Aar for Aar! og intet saligere end tilsidst engang at give sig over og at dø! Ja, thi baade Fødsel, Liv og Død, det alt betød jo kun eet og det samme, dette ene og guddommelige —: atter og atter at kaste den gamle Ham, der ikke mer kunde passe, der sprængtes under vores Vækst! at vandre letfodet og kamplysten fremad Aar for Aar, opad, op ad en Jakobsstige med utælleligt mange Trin! at være Æg for at kunne blive til Larve — og Puppe for omsider, i sin fulde Gestalt af evigt, straalende Væsen, med luende Purpurfarver i Rødt og i Blaat, at aabne sine mægtige Vingers Fang og danse lykkeberuset op mod den skønne, den gyldne Sol! ....

Glass Morton lo kort og hedt.

Han stod dèr i Stuen, varm af sit Minde, med vidaabne Øjne imod Morgensolens Skær der faldt dagklart ned fra den lyse Himmel, genkastedes fra den hvide Vej derude, fra de grønne Træers Løvhang, fra de kuplede Buske! han nød i alle Fibre endnu

engang, som i en eneste Sum, sit hele Livs Lykke — og lo sagteligt dertil.

Alt, restløst alt, baade Annie, sit Arbejd, sit Liv i de mange tusinde Dage, nød han fuldt ud i det svimle Nu — og lo altimens, med bagoverbøjet Hals, med tindrende Øjne —:

Haha!

Mit Liv, fra min første Stund til min sidste!

Den gaadefulde Fryd, der bestandigt har vældet fra skjulte Kilder derinde!

Aa Glæden over alt, hvad der mødte hver eneste Sans, hvad der skænkede min Hjærne og mit Hjærte deres Næring!

Sejrsbevidstheden, mystisk udsprungen fra en ekstatisk Anen om, at alt hvad der sker os — er en Gave! at alt hvad der kommer til os, er en Rigdom!

Lykke, det er en Foræring der kommer med et Smil — Ulykke en Overflod der kommer med Taarer! Fødsel et Bad i Lys og Døden et Bad i et dulmende Mørke — blinkhastige Omskiftelser der alle som een kun har et eneste Maal: at vort usynlige Selv skal gro, at vi skal spire og vokse til alle Sider! at vores Jeg, dybt og vaagent og rundt, skal folde sig mangfoldigt ud — som en Blomst, som et Træ med Stamme og Krone, som en vidunderlig, en kæmpestor Skov!

Ja, ja, som Børnene er vi — som de uskyldige Smaa, der legende fanger Døgnets Timer og gror uophørligt derved!

Som Drengene og Pigerne er vi — der vaagner

og ler, der spiser og ler, der græder og ler, der slumrer ind ved Aftenstide imens de ler — og ustandseligt, møjeløst vokser af det alt!

Min Gud, hvad er det for en hæslig Sot, hvad er det for en latterlig, en frygtfødt Blindhed, hvad er det for en usigelig og livsfejg Daarskab, der alligevel kan bringe os til stundom at tro, at *vi* er noget ganske andet! at for os bøjer Kurven nedad — endskønt den dog bestandig viser opad for de Smaa med deres spæde, uøvede Kræfter! at for os er alting til Død — mens det samme er til Liv for disse Spinkle og Forsvarsløse, for disse Erfarings-Manglende!...

Aa Gud!

Ja —:

I alle hans Fibre hver eneste Een — dèr sad olddybt og brændende denne stærke og frodige Visshed!

Dèr sad det Sprængpunkt, hvorudfra han havde skrevet samtlige sine Ord —: Livet er Lykke — og Kunsten er Lykke! Livet og Kunsten er eet og det samme!

Aa, fra hans Syn og Hørelse, hans Lugt og Smag, der skarpe som Knive naaede ind til selve Marven af alt hvad der skete omkring ham; fra hans Hjærne der saa hæftigt som Skud slog ind til Tilværelsens Kærne paa hvert et Punkt den sigtede imod; fra hans Hjærte der ved hvert eneste Pulsslag som i en Eksplosion paa vid Gab sprængte sig aabent for Alting der kom ham nær —: fra hele hans Væsen, der ved sin uslukkelige Brand lod ham uafbrudt leve

dèrinde hvorfra al Viden kommer, hvor Kærligheden og Visdommen boer —: dèrfra var ogsaa hans Bøger, hver og een, sprungne ud som Byger af blankt og rødt! som Floden af Jubel og af Smerte — som selve den stride Strøm af Livets blændende Guld i baade Fryd og i Kval!

Jaha, med Sanser saa skærpede, som de andre kun besad naar de var i Dødsangstens eller i Elskovs-Ekstasens yderste Nu; med Muskler som hos den Modige, i det Sekund hvor han øver sin Daad; med en Tanke saa voldsom og vid, som hos Dem der har skænket os alle deres evige Viden om Sandhed; med Følelser som Moderens der paa Miles Afstand løndomsfuldt erfarer sit eneste Barns Død ... saaledes havde han stræbt at skrive sin Kunst! at faa den til at rejse sig overmægtig, med et glanende Mulm og med et svimlende Lys, med guddomsskønne Aasyn af Ømhed og af Had — at faa den til at rejse sig smilende og gigantisk og raabe til Enhver —:

Det er *dit* Liv, alt hvad jeg fortalte her!

Se, denne Helt er i Virkeligheden Du — omendskønt dine Øjne ikke vidste det selv!

Se, denne leende og glade Martyr paa Baalet, det er dybest inde Dig — paa trods af, at dit eget Hjærte ikke fuldt begreb det før!

Se, dette Ansigt af Gud, af Gudinde, af Helved og af Himmel i Eet —: det er altsammen inderst inde dig, det er Jer — selv om Jeres Tanke ikke vovede at fatte det helt ud før! det er dig og mig og os Alle-

sammen, vi Brødre og Søstre, vi lyse og dunkle Søskende — hvis Bane bestandigt peger mod Zenith!

Annie!

Du Elskede, ja!

Annie, du Dronning over os alle, aa førtes du til mig i Det som vi kalder for Elskov: for at Du og jeg, gaadefuldt, aneligt kun for det uudsigeligst Forborgne i os begge — for at vi To, igennem restløst alt hvad der hændte i vores Samvær, igennem Sødmen der strømmede med sin Brand imellem os begge, igennem Styrken vi leende gav hinanden Dag for Dag, igennem den fortærende og straalende Ild i vores Ømhed Aar for Aar — svimlende kunde mægte at stige fremad mod de fjærne Maal, som vore Sjæle havde sat sig ... og ikke paa egen Haand havde Kraft til at naa!

Annie, Tilbedte, du Smertedyreste af alle, min Hustru og min Moder, vidste jeg da allerede hin allerførste Gang, fra dine Øjnes stolte og blide Lyn —: hvor du stod højt, stod milehøjt over os alle! at du en Dag skulde rives fra mig under grufuld Ve — fordi Du havde naaet hvad du vilde ... og fordi jèg, i Kamp med det græsselige Mørke hvori du lod mig tilbage, skulde søge at vise bagefter at jeg dog maaske kunde blive dig værdig engang trods alt!

Annie, Min, og kalder du paa mig nu — fordi jeg har holdt, hvad du ønsked! fordi jeg vandt den Sejr over Mulmet — som min Styrke skulde prøves ved!

Fordi min Kundskabs Bæger er fyldt, fordi Tiden til min Hvile er kommen — ikke i Jordens dunkle Skød, hvor de andre tror at du er! ikke i Sorgens kulsorte Skød, som jeg drømte saa ofte om og higede imod i min Svagheds Stunder! men i Livets mægtige, i Allivets salige, i vor sande, ufødte, udødelige Værens søde og store og ubegribeligt frugtbare Skød! Dèr, paa hin solrige Kyst — hvorfra vi alle, hvergang vi klæder os i Kød paany, i stedse mere skinnende Glans, med Jubel svinger os op — og hvortil vi med tørstende Længsel vender beriget tilbage! stigende, altid sejrende, Dag for Dag smerte-overvindende og frydinddrikkende — opad, altid opad, op mod en Klarhed og Højhed, hvorom vi endnu slet intet veed! ...

Han havde løftet begge sine Arme frem.

Bag hans Øjne sved det bittert — og pressede paa.

Fra hans Hjærte steg sitrende hans Kval og hans Lyst, hans Lykke-Ulykke i Eet.

Og da vidste han brat, hvad Det var — som han inderst inde havde ventet paa nys, havde søgt efter nys, ikke havde kunnet finde nys —: Hàm! ham dérovrefra, dette fremmede og dræbende Væsen! Morderen, som i to lange Aar havde holdt sig skjult midt inde bagved den uoverskuelige Hob af Mennesker — men som for et Par Timer siden pludselig havde rejst sig op af Mørket og var bleven synlig for ham —:

Karl Mumme! ...

Han foer sammen som under et Slag — med et Støn, med et Sting tværs igennem sit Bryst.

Og straks efter rynkede han sine Bryn, løftede sin Haand med Fladen fremad, forsøgte at skyde dette Navn bort fra sig —:

Gaa, jeg vil ikke høre, jeg har intet at gøre med dig, jeg kendte dig ingensinde, langt borte fra krydsede du vores Vej — uden nogengang før at have vidst at vi var til!

Du var, som vi andre, et viljeløst Redskab for hint inderste Jeg i dig selv — gaa, har jeg i to Aar kunnet leve uden at vide det mindste om dig, hvad skal jeg saa med dig nu — paa den sidste Dag!

Jeg har intetsomhelst at gøre med dig, det er forlængst bestemt, at jeg vil ikke se dig nogensinde!...

Han hævede sin Nakke, knejsende, lo barsk og hedt —:

Bort!

Jeg kender dig ikke!

Du er fuldkomment slettet ud af mit Liv!

Du var kun den Haand, der kom fra Mørket — for at føre, igennem et forfærdende Nu, dig selv og Hende og mig til Lys — ad de Veje, der eengang var vore! ...

Men endnu i samme Moment, hvor disse Tanker, formulerede i disse knappe Ord, blev ham bevidst — da forekom de ham ikke blot uudholdeligt brutale, men ogsaa fejge!

Lynsnart, som havde en usynlig Kæmpe vendt op og ned paa alt — saaledes tyktes det ham brat, som

var dèt han nys havde tænkt, som var hvert eneste Ord af det alt, som var endog hver Sætning han havde skrevet i samtlige sine Aar, som var undtagelsesløst hele hans Tilværelse bygget paa en Løgn! paa Svaghed, paa Frygt — paa en hæslig, en uværdig og uhyre Rædsel ... for at dø!

Jaha!

Dèr laa jo Forklaringen paa det hele!

Dèr havde han Gaadens simple, forfærdelige Løsning —:

Tænkt, det havde han aldrig — kun grublet tomt for at jage Angsten for Liv og for Død bort fra sig! digte, havde han lige saa lidt — kun skriblet og griflet for at overdøve sin maalløse, endeløse Gru! elsket, havde han ingensinde — kun klamret sig begærligt til Hende, saa længe hun var hos ham — kun sparket hende skaanselløst endnu længere bort, fra selve det Sekund at regne hvor hun blev taget fra ham!

Netop!

Netop saaledes!

Just saaledes — og ikke paa noget Punkt anderledes, havde hans Liv altsaa været fra først til sidst!

Aa Gud, han havde hoveret over alle de andre — og selv været tusindfold mere lumpen end nogen af dem!

Han havde sveget og svigtet hende atter og atter — hende, der gav hver Draabe, jaha, der visselig havde givet hver eneste Draabe af sit Blod for ham!

Og nu, nu idag, hvor denne fremmede Doktor,

hvor denne Professor var kommen til ham for nogle Timer siden og, mysteriøst, uden selv at ane det mindste derom — kom til ham som et Sendebud fra det store, det stærke Liv derude og hviskede til ham: nu har vi fanget ham omsider! nu sidder han derinde og venter i Lænker — for at *du* kan gøre din Brøde god! for at du kan betale hvad du endnu bestandigt skylder Annie! for at *din* Haand kan gøre hendes Strube fri for første Gang i disse to lange, lange Aar — ved at knuges med Kæmpekraft sammen i et Hævntag om hàns!

Akkurat — ja, men fra selve det Nu, hvor dette lyse, dette længselsfuldt attraaede og glade Budskab var kommen til ham med sin Fordring ... siden da, havde han ikke foretaget sig nogetsomhelst andet end at søge at skubbe det fra sig — som den Kujon han var! aa Gud, men *nu* skulde det være slut! *nu* skulde han samle for første og sidste Gang i sine Aar, det Mod og de Kræfter der dog vel inderst inde ogsaa boede i ham! *nu* skulde han, om ganske faa Timer, med oprejst og tindrende Sind, for første Gang med retmæssig Fred i sit Hjærte, fuldbyrde den naadeløse Hævnakt —: gengælde Øje for Øje og Tand for Tand hvad han endnu ikke havde betalt! gøre det Regnskab op med Ild og Blod, som hans Fejghed hidtil havde forhindret ham i at anerkende Rigtigheden af! ...

Han var standset derhenne ved Døren, med svedvaad Pande, hæftigt aandende Bryst, i alle Fibre skælvende af en brændende Tørst efter at udrette

alt ,hvad han nu langt om længe havde indset at han burde!

Han stod, med Overkroppen bøjet en Kende forover, et lurende Blik i sit Øje, haardt knyttede Næver —:

Karl Mumme!

Vel, nu er det dig og mig!

Har du hørt det, paa Liv og Død undsiger jeg dig her!

Imorgen rammer jeg dig med Gengældelsen for det Forfærdelige du har gjort imod Hende — og mod mig! ...

Han løftede med et Ryk begge Arme, kastede Nakken tilbage, med vidtopspilede Øjne ... og da oplevede han med eet, med en Voldsomhed som var det selve hans eget Kød og Blod, hans egne Sanser og Nerver, hans eget Hjærte og Hjærne, hvem alt dette blev udført imod — oplevede han Det, som Annie havde maattet lide hin Aften for tvende Aar siden —:

Se!

Min Gud —:

Han staar i egen Person, usynlig, uhørlig, som en Skygge — foran Stationens lave, gule Hus, paa Perronen hvor de to flakkende Lygter brænder, og ser hende springe ud af Toget — som holder dèr, langt, kulsort, med den gnistgennemtrukne Røg der bølger langs Waggonernes Tag.

Han ser hende komme frem i Skæret, slank og høj, i sin hvide Dragt, med den smukke gule Taske

i sin venstre Haand — lysende i det usikre Skær med en Soldags Pragt.

Han øjner Assistenten, høj, smalskuldret i sin mørke, guldknappede Uniform, med sit smilende, unge Ansigt, strygende sit korte Skæg — han træder hen imod hende, bukkende, gørende Honnør, faar hendes Billet, stammer samtidigt et Par ærbødige Ord. Hun nikker venligt og kort, gaar hurtigt og tavst forbi — hun har øjensynligt travlt, hun vil skynde sig hjem, det er jo sent allerede, Uhrene gik forkert derinde hos hendes Far og Mor, hun kom ikke i rette Tid til den sidste Sporvogn, blev saaledes nødt til at tage med dette Tog — og derfor haster hun nu afsted! hun længes hedt og glad efter at komme hjem, hun veed jo ogsaa at Glass har siddet hele Aftenen alene, at han nu, maaske i selve dette Sekund er gaaet ned til Sporvognens Stoppested for at hente hende, han vil blive urolig fordi hun ikke er med — aa Gud og det er saa mange, mange Timer siden at de har set hinanden!

Glass' Hjærte banker — imens han staar dèr, legemløs, som et Fantom, ganske nær bagved hende, saa tæt at han føler Fryden ved at skelne den spæde og blonde Aroma der strømmer fra hendes Haar og hendes Hud — bestræbende sig for at hun skal kunne faa Øje paa ham, at hun idetmindste skal ane hans Nærhed! Han er paa een og samme Tid usigeligt lyksalig og græsseligt angst, han er svimmel af Lykke ved at se hendes Ansigt — og grænseløst bange, han veed endnu ikke selv hvorfor!

Men hun har jo travlt!

Hun er allerede passeret ind igennem den lille, skumle Vestibule — er gaaet ned ad de tre lange, graa Stentrin under Façadens Lygte — har forladt Stationen.

Hun iler nu afsted, aa Gud med disse Skridt som han elsker, hvis Lyd er en Fest, hvis Takt er en Rus, hvis Rytme af Kvinde og Ungdom og Hast er en Salighed baade for Tanke og Sanser — hun iler ung og glad afsted, hun stirrer spejdende frem i Mørket, hun grunder med et vidunderligt Smil over Muligheden af at han har gættet, at hun maa komme denne Vej — og pludselig gaar det som et Stik igennem hendes Hjærte: at hun ikke har tænkt paa at telefonere til ham derinde fra Byen, hun kunde dog muligvis have naaet det med lidt Held — i Løbet af det Par Minutter der var tilbage derhenne hos hendes Forældre, efter at hun havde opdaget, at Sporvognen allerede var gaaet! — Men straks efter glemmer hun dette paany, det forsvinder altsammen i Bevidstheden om, inden ganske kort igen at kunne kaste sig leende og henrykt og tørstende i hans Favn!

Og han — han, der lydløst følger efter hende, beruset af Dansen i hendes Gang og paa samme Tid med Brystet sammenknuget af dumpe Anelser om et eller andet, han veed selv ikke hvad — han tænker bare paa eet: ja, ja, aa gid hun ihvertfald havde ringet til ham derhenne fra Stationen lige nu — eller gid han blot med eet havde kunnet sprænge disse

Lænker hvori han er bundet! denne Ham af Usynlighed, hvori han er fængslet som i et Bur — aa, give til Gud, at han kunde gøre hende det klart at han er her og raader hende til hurtigst muligt at vende om, thi saa vil han selv derhjemmefra kalde paa hende! eller om han pludselig kunde blive til Kød og Blod, kunde tage hendes Arm og lægge den i sin, følges i Kød og Blod med hende! Men nej, han kan det ikke, han raser, han slider i umærkelige Baand, han kalder og raaber med lydløs Stentorrøst for at advare hende: Vend om, Annie, hører du, skynd dig, gaa tilbage igen! Annie, det er i sidste Øjeblik: vend om! ... men hun forstaar det ikke, sanser det ikke, aner det ikke.

Nej, thi hun iler bestandigt mere hastigt hjemad! Hun har allerede passeret de første otte eller ni Lygter efter Stationen, naar nu den næste — og skynder sig da endnu mere afsted!

Ja, hun gaar jo ikke!

Nej, hun løber.

Hun flyver!

Og Glass, der først er bleven overvældet af Fryd ved hendes Il! der for et Nu bare betænker dette eneste af alt: at jo mere hun skynder sig, des før vil hun komme hjem! jo hurtigere hun haster afsted, des snarere vil han kunne presse hende uskadt i sin Favn — Glass begynder med eet at ane, at der maa være noget andet paa Færde! Hvordan, hvorledes — hans Bryst bliver koldt —: saa var det altsaa rigtigt, hvad han frygtede nys, er ogsaa hun nu bleven

bange, er der noget som ogsaa hun nu pludselig er bleven angst for?!

Han standser et Moment sin Aandefod derom-me bagved hende — han vender sig omkring, han spejder —:

Ja!

Nu forstaar han!

Min Gud, hvad er dette her!

Nu hører hans Øre, afsindigt spændt, den Lyd som har skræmmet ogsaa hende —:

Tyss, hør, det er Lyden af Skridt langt borte, nej det er Lyden af et Løb, af et anstrængt, snigende Løb derinde over Græs —: er der et Dyr derinde i Mørket, eller hvem lusker og lister da ellers paa en saadan Viis?

Nej, nej, nu ser han det grant, baade Annie og han de ser det med eet begge to —: den ludende, ja-gende Skygge af en kæmpestor Mand, der kommer dèr inde fra Marken! kulsort Haar og Skæg, en hvidgul Hud spændt altfor stramt hen over det væl-dige Hoved, Øjnene der bløder rødt, den fortrukne Mund hvis Tænder lyser, de mægtige Skuldres Vægt, de altfor lange Arme med de uhyre, de forfærdende Næver ... aa Gud, som en hungrende Tiger paa Jagt, som en kulsort, blodtørstende Panther galop-perer han i alenlange Spring afsted derinde i Mør-ket, skraat fremad imod Vejen! nu sætter han i et gungrende Hop ind over den dybe Grøft nogle Skridt foran hende — han standser med et Ryk, gør om-kring, staar med et grufuldt Grin tæt foran hende

og breder brat sine Gorillaarme ud: kom her, du er smukkere og yngre end de andre! kom her, vi er aldeles alene, du og jeg! kom her — thi det er dig, jeg vil slaa ihjel for at blive mæt!

Annie er stift bleven staaende dèr, min Gud hvor Knæene skælver derinde under den hvide Silkes Glans — men nu kaster hun med eet sin Nakke tilbage, der gaar et Øjebliks Fryd igennem Mortons Bryst altimens han skriger og hulker uden en Lyd for at komme tilsyne —: ja, et afsindigt Haab fødes i ham for et eneste Sekund: fordi hun løfter sit Ansigt, fordi hendes tapre, blaa Øjne flammer, fordi hun hæver sin spæde Haand og vil feje ham væk, den sorte Kolos, med en Gestus —:

Bort!

Jeg kender Jer ikke!

Kom hjem til mit Hus, hvis I er sulten! ...

Men da viger hun i næste Nu tilbage.

Med et Skrig.

Se —:

I hans Højre blinker Kniven i det samme!

I hans højre Næve gnistrer det isnende Staal saa blaat!

Hjælp mig, Glass, kom til Hjælp, min Gud, hvad skal jeg gøre, Hjælp ...

I et lydløst Sæt har hun bøjet sig sammen, flyver nu lynhastigt frem i et smidigt Spring, er smuttet ind under hans Arm, bort, afsted, mod den nære Kystvej dernede hvor der er Hjælp at faa! i susende Hast, Asfalten flygter under hendes Fodsaal,

kun et Par Minutter endnu højst tre, saa er hun sikker! hun er ung, hun er stærk, hun skal sagtens naa, hold ud, ja hold ud, min Annie, bliv ved, bliv ikke træt, løb nu som du aldrig har løbet før, det er Livet, det er dig og mig, det er alt i Verden det gælder!

Og hun løber, Glass følger aandeløs med. Hun løber, saa selv han kun med Besvær kan følge med. Farten løser hendes Haar, Hasten løsner hendes gyldne, lange Haar, det flyver med sit Skær af Sol igennem Natten bagved hendes Skuldre. Hun løber, ja, bliv ved, endnu kun halvandet Minut og du er frelst, hør Lyden af hans Tramp derbagved, du har allerede vundet dygtigt frem, min Elskede, bestandigt øges Afstanden mellem dig og ham — skynd dig, se dig lynsnart for hvor du sætter din Fod, aa gid jeg var hos dig, gid jeg kunde bære dig bort paa min Arm, gid jeg kunde stjæle dig bort fra hans Blik med eet, gid jeg idetmindste kunde kalde andre til Bistand, aa gid jeg kunde staa imellem dig og ham, faa ham til at falde, gøre dig tryg ved at slaa ham til Jorden eengang for alle, ved at knuse ham skaanselløst under min Hæl og mit Had!

Hun løber, Luften styrter sval imod hendes Pande, hun skimter allerede den lange Række af klare Lygter dèrhenne paa Tværs, Jorden suser bort bagud underneden hendes Fødder, Markerne hvirvler forbi, fra hendes Bryst stormer Aandedrættet ud, hæst, med et Støn! paa hver Kind er der tændt en Rædslens Ild, i hendes Nerver raser en Feber af

Gru og Død og Kraft, hun løber, de smaa bitte Fødder jager sanseløst afsted, ja, ja, bliv ved, lille Annie, hold dig oppe, bliv ikke træt, ja, ja, bliv ved — og glem ihvertfald ikke, at Hævneren er dig nær!

Hun løber!

Med Hjærtet gennemstunget af Skrig, gispende, vildt.

Hun løber — afsindigt, bestandigt hørende Tempoet af hans drønende Skridt derbagved; hun løber, men kan næsten ikke mer!

Hun løber, men fra hendes Bryst gaar et kort og forfærdeligt Vræl, hendes Knæ bliver slappe med eet — og da, aa Gud, da snubler hun i det samme, hun snubler og styrter hovedkulds om, langt hen ad Vejens Fortov ... men er i et eneste Sæt oppe paany, med Haaret blafrende efter sig i Mørket.

Glass følger fraadende i hendes Fodspor, slidende i sin Legemløsheds Gevandt, gal af Gru, forrykt ... og da ser han paaeengang at begge hendes Arme staar stift frem i Luften, i Luften vader tomt hendes venstre Ben et Nu, hendes Overkrop knækkes bagover imens, Hjælp —: se, den Fremmede har grebet hende i det flyvende Haar med et Snup, hun slynges baglænds omkuld derved, han har hende i samme Sekund i sin Favn med et Brøl, i et Spring er han inde paa Marken med hende, forsvinder i Mulmet dèr, det blinker straks efter fjærnt derinde, til Mortons Øre naaer hendes rallende Skrigs Kval, det flænser som Lyn igennem hans Nerver, det sprænger hans Usynligheds Ham, han

er med eet sig selv fra Top til Taa, Kød og Blod der koger efter Hævn — og i et Sus er han tværs over Grøften, farer flammende fremad, dèrhen hvor det Græsselige er sket!

Han braser afsted derinde i Dunkelheden, veed allerede forlængst at han vil komme for sent til at frelse hendes Liv, javel, men Morderen vil han naa, afsted, han vil begrave sine Knogler i denne Mands Aarer — i dette Dyrs Indvolde vil han bade fra øverst til nederst!

Han stormer skummende frem.

Skelner nu Det derhenne i Natten.

Et Kniplingsflag skinner tæt over den sorte Jord.

Karl Mumme staar dèr paa skrævende Ben, uhyre, med Kniven rødt-luende i sin Højre — en Kæmpe!

Et Nu omfattes Glass af Angsten for at Han skal fly — anspænder sit Stormløb endnu mer, skraaler aandeløst frem imod ham imens —: Kom an, nu er det dig og mig! Kom an, nu er det mig der vil slaa ihjel som ingen før! ...

Mumme har i et Skulderkast gjort Front med Tænderne fremme.

Han svinger sit Vaaben med et Grin deroppe i Mørket, den vældige Favn har lukket sig op for at knuse.

Men da er Morton hos ham i det samme —:

Rammer nedefra med Knythaand hans Kæbe tilvenstre med et Brag, derpaa den højre.

Og inden den Anden med et Vræl endnu har sæn-

ket sin Kniv i et fløjtende Hugg — er Glass smuttet lynrapt tilbage et Skridt, dukkende sig sammen.

Styrter nu atter fremad, strejfes svidende dennegang i sit Øre af Klingen, naaer dog paany at dundre sin Næve i Mummes Tinding — er samtidig klods inde paa Livet af ham, Issen som en Rambuk op under den brede Hage, Armene i et Kvælertag laaste omkring hans Krop ... det knaser dæmpet derinde!

Han skelner over sit Hoved den gispende Aandes Hvæs. Mærker Knivspidsen hakke forvildet i sine Skuldre og sin Ryg. Spænder blot end voldsommere sit Favntags Jærnbælte i!

Dumpt stønnende, paa dybt trædende Hæle, flytter de To sig — klamrede sammen til Een — i smaa bitte, valsende Trin.

Brystkasserne knager og Græsset hvisler dugvaadt dernede.

Bælgmørket suser og gnistrer omkring dem.

Hævn!

I sine Næseboer fornemmer Glass Stanken af Karl Mummes Sved, af hans sammensnærede, dødskæmpende Kød — midt deri et Blomsterpust af Duften fra Annie's Dragt, som har rørt derved ... og da vokser i et Sæt hans Styrke enormt, igennem hans Muskler sprænger en flinthaard og uhyre Svulmen ud —: nu! nu skal det ske! jeg vil kvase hans Ribben til de sprøjter som Naale igennem hans Lunger og Hjærte —:

Nu! ...

Og da skruer som en Staaltang hans Favn sig end tættere sammen — rundt om denne vældige Krop, der, med en gnuskende Lyd, begynder at slappes derinde.

Igen føler han Klingen save mat i sin Hals engang, hører et Gylp fra Munden deroppe, mærker de store, svedvaade Næver, der smattende famler ved hans Kind og svigtende søger hans Øje med Tomlen. En fygende Vellyst forøger paany hans Magt ud over alle Grænser, som Malmkæber lukker hans Arme sig naadeløst i, af sønderbrudte Knogler brager og knækker det derindenfor ... og straks efter tumler begge To omkuld, Karl Mumme nederst med et Suk.

Tænderskærende sidder Morton i et Hop paa hans krampende Bryst, der giver efter. Øjner i det samme dèrhenne, tre fire Skridt borte, underneden det vajende Banner —: det lange, rødtglødende Purpursaar i Annie's Bug! Hans Nerver eksploderer, han ser med eet Kniven som Mumme har tabt, den ligger dèr paa Jorden lige ved — han griber den desperat, løfter den højt og tørstende tilvejrs, skimter det funklende Øje dernede der blodsprængt buler sig ud af det blaakvalte Fjæs, jager den væbnede Næve ned derimod med alle Kræfter —:

Ja!

Tilbunds!

Til den inderste Grund derinde —: Dèr! ...

Et Syd. Klingespidsen staar sprødt mod en Knok-

kelvæg dybt derinde. Skoldhedt fosser det op mod hans Haand imens. Det vrider og bugter sig vildt underneden hans Vægt. Til hans Øre naaer en langtrukkent rallende Lyd, han kender den kvalfuldt igen, men veed ikke selv hvorfra. Oprøres brat derimod. Hæver snærrende paany sit Vaaben. Er allerede undervejs nedad dermed i et fornyet Stød. Men hører da igen, hendøende spædt, denne hæse og forfærdende Gurglen — som i det samme forstummer helt. Genkender den atter, veed pludseligt og bævende hvorfra —: det selv samme grufulde Vaande-Støn, som han hørte fornylig fra Annie's Strube, *Mord* ... og da isnes han indtil sin Marv, Kniven vender sig af sig selv i hans Næve, den løftes med Odden sigtende imod hans eget Bryst, den glimter, farer nedad, han fornemmer dens Ildstraale hvæse igennem sit Hjærte, han synker tilbage med et Skrig, alting hvirvler og buldrer omkring ham —:

Annie!

Aa Gud —:

Forspildte jeg nu ogsaa Haabet om dig! ...

Og hovedkulds styrter han i det samme miledybt nedad, dybt, dybt ned, bestandigt dybere ned — gennem Tusmørke, gennem Mulm, indtil en frysende Kulsorthed, hvori han paa et Nu skrumper sammen.

Det bliver fuldkommen stumt omkring ham.

Jeg èr ikke mere.

Er død ...

VII.

De tre Herrer, alle i Sort, steg, tæt efter hverandre — Glass Morton forrest, meget rank i sin tilknappede Redingote; med et bestandigt og vagt Smil omkring sin Mund; dødstræt i samtlige Lemmer; og med spejdende Øjekast til begge Sider — steg, pludselig tavse, op ad den magelige, perlegraa Trappe, som oppe paa første Sal udmundede i en lang og meget lys Korridor, der førte igennem hele Bygningens Udstrækning.

„Nej —: dèrhen, Herr Morton, til den anden Side, om jeg tør bede!“ — raabte von Geer dæmpet derbagest, endnu et Par Trin nede, lænende sin Overkrop forover og slaaende ud imod venstre.

Glass lystrede med et Ryk. Aabenbart, tænkte han samtidigt paany, inderst inde, med et Gys —: er der endnu intet sket med ... Ham, men hvornaar da?

„Her!“ — vedblev Professoren, et Moment senere.

De stod stille alle tre.

Udenfor en høj, grønlakeret Dørfylding — hvor der foroven hang et lille, kridhvidt og ovalt Porcellænskilt med Tallet syvogtredve i sorte Cifre.

Assessor Delitsch traadte med en Skulderdrejning et Skridt frem foran de tvende Andre, strakte sin højre Haand ud imod det blanke Messingdørgreb, løftede forskende sit Blik imod Mortons Ansigt og beholdt det dèr en lille Tid —:

„Ikke sandt," — bemærkede han langsomt og halvhøjt imens, vædende sine smalle Læber — „De Herrer vil altsaa behage endnu et Øjeblik at tage Plads herudenfor!?

Jeg skal gøre Ventetiden saa kort som muligt!

Undskyld!"

Med et stift Buk forlod han dem, forsvandt bag den lysegrønne Dør — og straks derefter skelnedes hans Stemme derindenfor, ophidset og monoton, uafbrudt talende.

Glass, der stod med den venstre Skulder støttet imod Muren ligeoverfor, stakaandet og med sitrende Knæ, stirrede feberspændt og taaget omkring sig — bestræbte sig for at høre, hvad der foregik derinde. Han fik imidlertid nu Øje paa en gulmalet Bænk, der stod dèr overfor ham, med Ryglænet op imod den Væg, hvorindenfor Assessorens Røst lød —:

„Jeg tror," — sagde han sagte — „at jeg sætter mig ned saalænge!

Her er ret hedt herinde!

Og hvem veed —:

Kanske gaar det Hele ikke saa ligetil, som Herr Delitsch mente!"

Han opfattede ubestemt et ilfærdigt og forekommende Svar fra von Geer, var allerede gledet ned

paa Bænken, lod nu med et lille Suk sin Nakke falde tilbage mod den kølige, glatte Mur, klemte lyttende sine Øjne i —: hvornaar, tænkte han i det samme og gøs —: og hvorledes??

Et Nu betragtede han med uforklarlig Skræk sine Arme og Hænder — som for at udspionere, om der mon var hemmelige Forsæt gemt derinde i dem; syntes pludselig faktisk at kunne spore i deres Muskler og Hud en hæslig Fornemmelse, som om de begærligt knugede sig rundt om et eller andet Levende, om noget blødt og varmt og modstridende — der straks efter blev koldt og ubevægeligt og haardt, min Gud, hvorfra kendte han dette Græsselige igen ... eller var det Forudanelsen om Noget, der først skulde hænde om lidt??...

Med et Ryk sled han sig løs fra disse Forestillinger.

Søgte blinkende at se sig om —:

Et Par Skridt tilhøjre for ham var der et stort Vindu, med nypudsede, uendelig svagt blaaligt skimrende Ruder — vendende ud til en mægtig, solflammende Græsplæne med gruslagte, snoede Stier, brogede Tulipanrabatter her og der, og grønne Busketter; i betydelig Afstand randet af to-etages, lyse Bygninger med røde Tage og blændende Markiser. — Hen mod venstre, en Snes Alen borte, omtrent midtvejs i Gangens Længde, saa's det blanke, hvide Stavgelænder af den Trappe, hvorad de nylig var komne herop fra Kontoret i Stuen. — Længere borte endnu endte Korridoren atter med et omfangsrigt

Vindu, hvorigennem en gylden Kæmpeflage af Sol faldt ind over det brunferniserede Gulv — med Sprossens Kors af Skygge. Døre aabnedes nu og da derhenne. Hvidklædte Sygeplejersker færdedes uden Lyd. I den ophedede Luft hang tæt og pirrende den komplicerede Lugt af Jod, Kloroform og Æter — der af og til fejedes bort for et Nu, af et svalt og blomsterduftende Pust, som kom ind igennem en lille, aaben Trækrude heroppe tilhøjre nær ved Loftet. Fuglepip hørtes grelt derudenfor. Og lige bagved Mortons hede Nakke, inde fra Stue syvogtredve, lød uden Afbrydelse denne enstonige og enerverende Røst, der talte til .. til Karl Mumme! til Morderen — der nu om lidt selv skulde ...

Morton var efterhaanden sunket sammen, paa sit Sæde.

Han havde tilsidst, for at værge sig mod en eventuel Iagttagelse fra von Geers Side, lukket sine Øjne til — stræbte nu ogsaa selv at undfly sine Tanker.

Men dybt inde i ham væltede de sig bestandigt frem og tilbage, op og ned, tilhøjre og venstre, i et langsomt og luende Kaos — disse afsindige og pinefulde Spørgsmaal der ustandseligt havde forfulgt ham, lige siden han var kommen til sig selv engang i Morges, nogle Minutter før Klokken otte, liggende paa Gulvet derhjemme i sit Værelse —:

Siig mig, grundede han angst —: siig mig engang, hvad betød mon til syvende og sidst hin skrækkelige, vaagne Drøm om Hævnakten imod Karl Mumme?

Var den kanske slet og ret en modbydeligt livagtig

Hallucination, i og for sig naturligt født af denne endeløse Nat hvor hans hele Væsen uafladeligt havde kredset omkring Mindet om Annie's Død — og rundt om Bevidstheden om dette Møde med hendes Morder idag? Eller kunde man tænke sig, at den var en Art Varsel om Ting, der vilde hænde nu om ganske kort — med hans fulde Vidende og Vilje??

Var den en mystisk Ordre til hans Kød og Blod — en fjærn og dyb Befaling, der havde naaet hans Nerver fra en fremmed Verdens voldsommere Gebet — og som hans Krop i hemmelig Lydighed agtede at efterkomme nu om lidt, naar han stod Øje til Øje med denne Mand?

Eller ..

Eller endelig ...

Men nej, vist ikke, denslags var jo umuligt! ren og skær Overtro fra først til sidst!

Selvfølgelig! Jo, men fortæl mig alligevel —: veed vi nu i Grunden nogetsomhelst faktisk enten for eller imod ... Dette, som dog talløse Mennesker engang troede fuldt og fast paa —: at vort Sind i Sandhed raader over magiske Kræfter!?

At, saaledes som vor Vrede virkelig kan gøre kold og kan stikke; og saaledes som vores Ømhed kan lyse og varme — ligerviis formaar ogsaa vores Had, naar blot det er tilstrækkeligt flammende stærkt, at liste sig ud fra vores Bryst en Nat — og at ramme Den, som det vil tillivs? at vores intimeste, ukendte Jeg, glødhærdet i en brændende Viljes Baal, mægter som et dæmonisk Lyn langt borte fra at træffe

det Hjærte, hvis Død vi attraaer med alle Evner og alle Fibre?!

Svar mig —: hele denne Mareridt-Kamp som jeg stred for nogle Timer siden derhjemme imod Karl Mumme — var den da maaske netop et saadant løndomsfuldt Hævn-Togt? var den just en saadan usynlig, langsomt forgiftende Dolk — som mit Sind mysteriøst stødte indtil Hæftet i Struben paa Ham? Kan det muligvis allerede skelnes paa ham derinde, er han virkelig ifærd med Fjed for Fjed at dø derinde i sin Seng — uforklarligt, ingen andre end jeg veed hvordan? Var dèt Betydningen af det Blik, hvormed Assessor Delitsch gravede i mit Øje nys?? Ja, og siig mig tilslut: dersom nu Alt dette er rigtigt — har jeg saa dermed totalt forspildt, hvad jeg hvileløst har kæmpet for at erobre mig, i Løbet af disse to lange, lange Aar????...

Han forsøgte atter, som saa mange Gange før i disse Timer, at jage disse golde og kvalfulde Idéer fra sig — at kalde dem Febergøgl, Vanvid, Mummespil.

Dog, Ordet død blev ved at klæbe sig til hans Bevidsthed —:

Et Sekund kom det ham martrende for, som kunde han direkte i sine Sanser mærke, at Karl Mumme laa derinde, gul og klam, hivende i de sidste Trækninger.

Og i det næste Nu tyktes det ham brat, som var det tværtimod ham selv, hvis Liv nu stundede til Ende ... og da steg med eet hans Blod paaskyndet

og hedt til hans Bryst, hans Øjne sløredes af en dyb og sitrende Anen om Fred —: ja, aa, dèrhenne stod jo grangiveligt, kulsort og mægtigt, et Granitkors rejst paa hans Grav! men bagved luede den lyse Sols Guld — og i et eneste Sæt lykkedes det ham at svinge sig op fra den dunkle Mulds Skød, sin Byrde kastede han fra sig utaalmodigt paa samme Tid — og nu bares han, højt over Anger og Gru, af en Sommerluftning tilvejrs! nu løftedes han, let som et Blad, op imod det store og gode Sted, hvor Synet var saa vidt og klart ... men se, dèr spærredes hans Vej af et snehvidt, et blændende Fantom der truede!

Han rev aandeløs af Skræk sin Mund paa vid Gab.

Han skreg og vilde flygte —:

Mumme: du her!

Hjælp! ...

Igennem en iskold Hvirvelvind faldt Morton svimlende ned fra Visionens Stade — erkendte straks efter, at han sad her paa Bænken i Hospitalets Korridor, ved Siden af von Geer .. hans Pande drev af Sved, han frøs og han brændte, i begge Arme higede en uforklarlig Kraft ... og dèrhenne ved Trappen var der .... nuvel, dèr var der kommet en høj og hvidkitlet, yngre Herre tilsyne! Formodentlig en eller anden af Afdelingens Reservelæger — som nu, uden at bemærke hverken Professoren eller Glass, med hurtige og uhørlige Skridt gik hen mod Gangens anden Ende, aabnede en Dør og blev

staaende dèr, hviskende ind imod Stuen, førende sin Haand i et Par faste og korte Gestus frem foran sig. En Kvindestemme kvidrede spædt til Svar derindefra, dæmpet, ærbødigt, koket.

„Ja!" — sagde von Geer, og halede for anden eller tredje Gang sit Lommeuhr frem — „Det synes virkelig, som om der er indtruffet uforudsete Omstændigheder — derinde paa Syvogtredve!

Siden det trækker saa uforholdsmæssigt længe ud — inden vi bliver kaldt ind!

Ikke sandt?"

„Unægteligt!" — genmælede Glass med Møje.

Han havde med et Ryk drejet sit Hovede om imod den Anden — thi ved den nys udtalte Sætning var han, pludseligt og sitrende, bleven besat af en Forestilling om, at Professoren paa en eller anden Viis i hans Ansigt havde læst eller gættet hans hemmeligste Tanker. Og han søgte derfor nu uvilkaarligt at finde et Svar, der kunde bortlede og tilintetgøre en mulig Mistro —:

„Meget sandsynligt!" — stammede han, raadvildt — „Eller snarere har Assessoren simpelthen paa Forhaand undervurderet sin Modstander!

Men De har ellers fuldstændigt Ret —:

Der er desværre intet andet for os at gøre, end taalmodigt at vente!

Og forøvrigt at være trygt forvissede om, at der dog aldrig vilde kunne være nogetsomhelst andet sket — end hvad der sker!"

Han sank paany, med en Rystelse igennem alle

Lemmer, tilbage i blodige og tomme Grublerier. Det kom ham paaeengang for, som var hans sidste Ord baade lumske og fejge — eller, værre endnu, de var en fuldkommen Svigten af disse allerhøjeste og lyse Pligter, der paahvilede netop ham! de var et Frafald, fra hans Kunst, fra hans Liv i samtlige hans Aar — fra Annie!

I hans Hjærte sad i det samme en nagende Visshed om, undtagelsesløst at have forspildt det alt! Han søgte afsindigt at stride imod denne pinende Overbevisning. Men for hans Syn stod straks derefter, han fattede ikke selv om i Erindren eller Profeti —: livagtigt, dèrovre, med en lighvid Hud ovenover et kulsort Skæg, et grufuldt Ansigt! et Dødsmaske-Aasyn, med Blodet vældende mørkerødt frem fra det venstre, sønderstukne Øje, Kniven plantet indtil det sorte Benskæfte deri —: Karl Mumme, aa Gud, baade Morder og Myrdet! Myrdet af — mig! ...

Han gennemsitredes fra Isse til Fodsaal, fornam Bænkens Tremmer gynge under sine Haser, slog ræd og klagende sin Nakke tilbage —:

„Undskyld!“ — mumlede han, hæst, med et smertende Sting i sit Øre som af et Raab — „undskyld mig, jeg hørte ikke ganske, hvad De lige nu ...“

von Geer stod foran ham, løftede nu den højre Haand og pegede, med optrukne Bryn, nervøst, hen mod Døren dèr bagved Glass —:

„Nu synes jeg alligevel, Herr Morton, jeg hører Assessorens Skridt nærme sig derinde!

Det er vist bedst, vi holder os rede!

Tror De ikke?“

Glass blinkede en Gang eller to med sit venstre Øjes Laag. Omme fra Bagsiden af hans Hoved begyndte paany disse lange, vibrerende Skælv at rinde ned igennem hans Skuldre og Arme; de krummede hans Fingre, som laa paa hans Knæ, og fik dem til at flytte sig i smaa bitte, snappende Hop — som søgte de allerede nu at klamre sig graadigt omkring et eller andet. Og da kastede han vild af Gru sin Nakke tilbage, stemte begge Hænder mod Bænken, vilde rejse sig op, vilde bort herfra med det samme, vilde fly, ja, milelangt væk! formaaede dog ikke at røre sig af Pletten, kraftløs i alle Ledemod, lam — hævede fortvivlet sit Blik i en gaadefuld Tryglen mod Professorens Ansigt, ængstedes endnu mere ved Synet af dèt — thi det var skoldrødt, dette jærngraat-skæggede Aasyn! Læberne sitrede i begge Vige, paa Panden brast Sveden uophørligt frem i klare Draaber —:

„Ja — denne Ventetid!

Ikke sandt, den skal nok ...“ — hørte han gennem et Sus, pludselig fuldt overtydet om at have fortàlt sig, om at von Geer nu virkelig havde begrebet hvad der hemmeligt foregik i ham .... og straks efter findende en uforklarlig Lettelse i denne Tanke, en Beskyttelse imod Frygten for sine egne, skjulte Planer — en forløsende Tryghed!

von Geer lo alt imens enerveret, tørrede sig febrilsk over Kindben og Hage med sit Lommetørklæde, undgik bestandigt Mortons Blik —:

„Ja, jeg tilstaar, at det er meningsløst, det er latterligt, rent ud sagt — og for en Kirurg mildest talt uværdigt, haha!

Kort, et rigtig typisk Resultat af Hundedags-Hede — kombineret med Virkningen af denne forbandet langtrukne Venten!

Men, ikke desto mindre ...

Ja, jeg veed sku ikke, men jeg synes næsten, at jeg nu og da griber mig i at nære en Slags ufagmæssigt Ønske om — at den gode Herr Mumme havde været saa forudseende at lægge sig til at dø her i sin rare Seng i Nat, passet og plejet som en Prins af Doktor Hannover's og Frøken Dahl's utrættelige og kyndige Humanitet ... i Stedet for at være kommen sig saa fortræffeligt siden i Aftes, som han har gjort!

Hvad?

Herregud —:

Naturligvis indser jeg helt vel, at Sagen maa tage sig anderledes ud for Dem, hvem han har tilføjet det bitreste Tab, vi Mennesker overhovedet kan lide —: men betænk nu alligevel, hvad det til syvende og sidst er han gaar ind til, fra idag at regne ... for hele Resten af sit Liv: Tilstaaelse, Dom, Tugthus, du store Gud — maaske i tredive lange, samfulde Aar, saa robust som han er! ...

„Som sagt," — fortsatte han uden Pavse, med blinkende Øjne stirrende ud af Vinduet —:

„Jeg erkender villigt, at det højst sandsynligt blot er en aldeles uberettiget Stands-Fordom, hvad jeg føler her —:

Men i dette Øjeblik er det mig trods alt ikke muligt at værge mig imod Fornemmelsen af, at der dog maa være en ret paafaldende Forskel imellem de Hverv, som Medicinen — og som Juraen har at forrette! Eller hvad mener nu De — der staar udenfor begge Laug?!

Ikke sandt?"

Glass saa' langsomt op, under tunge Laag.

Det var lidt efter lidt kommet ham for, som om han nu var snublende nær ved at kunne begribe det Hele! som samledes restløst alt hvad der var i ham selv — og alt hvad han havde hørt og set her omkring sig idag: baade Professorens utilsløret bevægede Ansigt og hans aabenlyse Ord lige nu, baade Assessor Delitsch's ophidsede Stemme dèrindefra, Rædslen der klæbede ved Navnet Mumme, og det brændende Haab om Annie ... som om alt det nu endelig havde føjet sig sammen til en oprejst Enhed i hans Sind, fyldende hans Aarer med en strømmende Ild, for et Nu gørende hans Tanke forunderligt klar og stærk —:

„Maaske!" — svarede han nu, med et kort Ryk løftende sit Ansigt uden at se; hæftigt stridende for at udtrykke hvad han fornam; dèroppe fra højre i

det samme kvægende omfattet af Duften af Reseda og Rose —:

„Men er vi mon ikke, netop i dette Moment, tilbøjelige til — baade De og jeg — at overvurdere Forskellen imellem disse to Ting: at helbrede — og at dømme?! Paa ganske lignende Viis, som for Eksempel Herr Delitsch og jeg kanske vilde have gjort det, i modsat Retning — hvis vi i dette Nu stod som Tilskuere og saa' Dèm sætte Deres Skalpel koldblodigt an, for at aabne et dødssygt Menneskes Bug i et afgørende Snit?!

Jeg tror det!

Thi begge Steder er dog vel det inderste Formaal nøjagtigt det samme! Eller, for at erindre Dem om et Ord De lod falde i Aftes —: er det ikke netop ogsaa Lovens utvivlsomme Hensigt, idet den fælder sin Dom, baade at søge at gøre den Dømte karsk — og desforuden tillige at opnaa idetmindste et Gran af Det, som De igaar kaldte for det højeste af alt —: at forebygge! ...

Nuvel —:

Men selv om det maaske nok er rigtigt, hvad jeg fuldt og fast er overbevist om — at de Veje, hvorad vore Dages Lovgivning prøver at fuldbyrde dette sit dobbelte Øjemed, ingenlunde er de virkelig rette — endnu langt ringere endda, end hvad Tidens forreste Mænd kender paa dette Gebet! Og selv om vi gaar videre endnu med denne rimelige Skepsis, og indser, at vi heller ikke paa nogetsomhelst andet Omraade, paa Deres saa lidt som paa mit, overhove-

det er kommen længere frem hidtil — end til blot at kunne skimte vores Maal som fjærne og utopiske Idealer .. nuvel, ja, hvad saa?

Lever vi da ikke, Hver og Een, netop for at udføre ogsaa vores Part af Arbejdet — paa at det Hele skal blive bedre og bedre?!

Er det ikke Tilværelsens Sødme og Rigdom, dette Høj-Syn vi ejer — til altid og allevegne, til bagved selv det bedste vi veed, ustandseligt at kunne øjne et endnu Bedre, et Allerbedste ... og at virke med al vores Kraft paa at vinde frem imod Det?

Er det ikke Livets ansporende Herlighed — at der sletintetsteds gives Grænser!

At atter og atter, paa hvert eneste Punkt hvor et Menneskes Vilje griber fat — vil der til alle Tider, vil der evigt være mer, og mere endnu, og atter mere — at erobre?!...

Men ikke nok med det," — blev han ved, nu endelig naaet frem til den Konklusion, der fyldte hans Sind saa dybt —:

„Thi det er jo ikke alene vores Glæde og vores Kunnen, der saaledes indgaar aktivt og fremadførende i Udviklingens Gang — men i præcis lige saa høj Grad gælder det samme ogsaa for vores Svigten og vores Kummer!

De som Læge veed jo fuldt ud, at baade paa det fysiske og det psykiske Felt — er dèt, som vi kalder for Smerte, dybest inde simpelthen et Varsel-Raab! et hæftigt, et u-overhørligt Tegn paa, at den Situation hvori vi befinder os momentant — er en falsk,

en forkert, en farlig! et voldsomt Varsko-Signal, er Smerten — om at der gives noget Rettere, end det som vi hidindtil ansaa' for Ret! noget Skønnere, end det vi lige nu foretog os — noget Højere, end hvad vi planlagde nys!

Ja!

Kort og godt —:

Dèrfor er det jo, at hver eneste Kval, enhversomhelst Ulykke, der træffer blot en enkelt af os — den vækker en fornyet Kraft, en forstærket Vilje til Sejr, saavel hos os selv som hos de andre der blot hørte fortælle derom!

Og dèr ligger ogsaa gemt hint Forborgne, som i denne Stund udefinerlig intimt forener baade Delitsch, Dem, min Hustru, Mumme og mig selv i et fælles Forsæt! Just Dette —: at vi alle fem (og hele vor Samtid bagved os!) hver med sin særlige Indsats i denne Sag, hver med sit Kalds Evner og Pligter, saa at sige som Repræsentanter for samtlige Samfundets forskellige Hovedomraader — er blevne kaldte herhen idag i et uselvisk og virksomt Kammeratskab —: for saaledes at udrette vor herhenhørende Part af Fremskridtets Værk! vor Del af Arbejdet paa at afværge, baade nu og i Fremtiden, den Art græsselige Handlinger som Karl Mumme begik! For at hjælpe med til at Tilværelsen kan blive tryggere, lysere for os selv, for vores Børn og for dères Børn igen — indtil de sidste Dage! For at beskærme og beskytte alle disse talløse Kommende, der skal forskaanes for selv at maatte erfare med eget

Kød og Blod — hvad det kostede *os*, at ville gavne dèm!

Aa, von Geer —: og af den Grund er det uvisneligt sandt, at der kan ikke tænkes nogensomhelst Daad, den være sig nok saa stor, nok saa overmenneskeligt hævet over alt hvad vi andre formaar — uden at den er brændende nødvendig for os alle ... og heller ingen Gerning saa ussel, saa besk, saa uhørt grum og hæslig, saa ufatteligt og djævelsk ond — undtagen at ogsaa den inderst inde blot er Fingerpeget mod en ny Vej fremad for Enhver!"

Med Møje, med svidende Kind, havde Glass, pludselig hviskende, talt denne sidste Sætning ud — brat omspændt af en feberhedt gøglende Fornemmelse af, ikke blot at have fremsat den fordi den var sand — men mest af alt, fordi han vilde søge Dækning bagved den, imod et eller andet ... han vidste selv ikke hvad.

Og med et Ryk lod han — fuldkommen kraftberøvet og besindelsesløs, afmattet indtil Døden, sveddrivende over sit hele Legem — sin Nakke falde tungt tilbage mod Væggen ... men skræmmedes i det samme atter op, ved at høre Døren dèrindefra blive aabnet paa Klem.

Protokolførerens smalle og brunette Ansigt viste sig straks efter, glatraget, med en Dusk af det blanke, sorte Haar ned i den fregnede Pande —:

„Mine Herrer!" — stammede han utydeligt, idet han sagte kom ud paa Gangen —:

„Assessoren beder Dem træde ind!

Vær saa god!"

Han skød Døren op paa vid Gab, traadte bukkende et Skridt til Side — der slog en Dunst af Forbindingssager og Uldtæpper ud, derindefra.

„Efter Dem — efter Dém!" — sagde von Geer nervøst og lod Morton gaa ind. Fulgte selv stakaandet efter, tørrende sin Hage og Hals. Protokolføreren klemte lydløst Døren til bagved sig.

Glass — der næppe kunde holde sig oprejst, hvis Fødder og Knæ var isnende kolde, hvis Hjærte hamrede vildt og hedt, hvis Hjærne paa een og samme Tid baade frøs og brændte — var besværligt skredet over Tærsklen, gaaet et Par Skridt frem i Stuen som i Drømme, og stod nu svimlende dèrinde — missende og blinkende imod det grelle Lys derhenne fra det høje Vindu ligeoverfor.

I hans Tindinger larmede det dumpt og kaotisk. Dybt inde i ham krøb en tandklaprende Angst for at faa dette Ansigt at se, for at det uformodet skulde vække et Had i hans Blod, en hemmelig Hævnlyst i hans Nerver — for at det pludselig skulde begynde at visne under hans Blik .... og flakkende foer hans Øjne omkring, raadløse, sky.

Stykkeviist erkendte han saaledes, hvad der omgav ham —:

Det hele, langagtige Rum — højloftet, med hvidlakerede Vægge, med det brune, blanke Gulv.

Dèrhenne Assessorens smalle Skikkelse, høj, sortklædt, rejst som en Silhuet imod Sollysets flimrende Væld.

Foran hám et firkantet Bord overlæsset med blændende Papirer — og derved, hen mod venstre, med sine foldede Hænder paa dets Kant, en lille, svær, hvidskægget Mand med lyseblaa Øjne og røde Kinder, iført en mørkeblaa Jakke.

Her, tilhøjre, med det sorte Jærnstels Benende midt ud paa Gulvet —:

Sengen!

Og deri, siddende halvt op, kæmpestor, en Smule sidelænds støttet mod de hvide Puder —:

Dèr skimtede Glass med en Flig af sit Blik, aandeløs og gennemrystet —: et alenbredt Bryst med uhyre Skuldre, klædt i gulligt, grovttraadet Hospitalslinned ... og dèrovenpaa, uden Hals, med de kolossale Kæber direkte hvilende paa den brede, ombøjede Skjortelinning —: hvidgraat, uformeligt og massivt, som en Kampesten, dette gigantiske Hoved der blev smallere opadtil .... med et sort, kruset Fuldskæg forneden og en hvid Kalot af Forbinding øverst oppe!

Der overkom i det samme Morton en vag Fornemmelse af, at der lige nu var bleven rettet et Par Spørgsmaal til ham — med Assessorens Stemme. Han mente straks efter ogsaa at kunne spore, at han ganske mekanisk svarede korrekt derpaa.

Kæmpede altimens desperat med alle Sanser for at regne ud, hvad han selv inderst inde havde i Sinde at gøre — nu om lidt, naar han ikke længer kunde undgaa Synet af Karl Mumme! Opdagede et Nu senere, at der var bleven fuldstændigt stille i Stuen, ja,

alle tav, de rørte sig ikke, de sad eller stod dødsstille uden et Ord, seende op — hans Hjærte dunkede højt og voldsomt med eet!

Han overvældedes komplet af denne forventningsfulde Angst, en fygende Kulde sprang frem imellem hans Skulderblade ... og saa hørte han straks efter, men anderledes end nogengang før, derhenne fra Vinduet, Assessorens Stemme: langsom, vægtig, Ord for Ord —:

„Ja, Karl Mumme —:

For Guds Ansigt — og for denne Mands Ansigt!

For den myrdedes Ægtefælles Aasyn, spørger jeg Dem i Lovens Navn —: svar mig, det var *Dem!*"

Gennem en meget tæt Skybanke, der uformodet havde sænket sig ned omkring hans Hovede og Hals, og som nu isprængtes ildrøde Glimt — opfattede Morton møjsommeligt Betydningen af dette Spørgsmaal, og han drejede med et Ryk, dybt, dybt forvirret og smertet, sit Ansigt om imod det Sted, hvor han tænkte sig at Sengen stod — af al Magt koncentrerende sin Vilje paa at se.

Og for et Moment opløstes virkelig Taagerne omkring ham.

Han saa' i mægtige, haarde Konturer dette pyramideformede Kæmpehoved af Granit, med Lærredsbindene krydsende fra den snævre Isse skraat ned over den lave og smalle Pande, tildækkende det venstre Øje ... og fra den enorme, svulne Mund midt i det stride Skæg udgik i det samme en tung og knudret, en hul og søndermalende Røst —:

„Vel!

Det var mig!

Er det saa godt — det var *mig!*“ — og Sten-Kraniet løfter sig med et Rok, drejer sig brat en Kende tilvenstre, fra dette eneste Øje deroppe under Bindets Kant glimter pludselig jærnblankt Blikket frem, det rammer som en Staalhakke Mortons Pupil, braser dybt ned deri, staar skinnende og sylspidst dèrinde — begravet indtil Skaftet i hans Hjærte, der vaander sig derunder.

I første Nu krymper Glass sig vildt. Rynker straks efter sine Bryn og stirrer stift og hedt til Gengæld. Men i næste Moment glattes hans Pande paany, fra dette vefulde Saar dybest inde vælder purpurrødt Blodet læskende ud i alle hans Fibre. Hans Øje spiller sig hedt og klart i det samme. Hans Sind bliver højt, milehøjt — og han evner med eet at overskue det Hele, at se det bristløse Sammenhæng imellem alt og alle! Han øjner paaeengang baade sig selv og Mumme — som smaa bitte Dele af en uhyre Helhed! Se, Mumme og Han er Punkter af Døgnets Dag og Nat — forbundne uløseligt ved Gry og ved Kvæld! De To er et Billed af Jordens tvefoldige Ansigt af Smerte og af Lyst! Tvillingeparret Lykke-Ulykke — Alverdens kæmpende Dobbelt-Jeg, der evigt maa stride med sig selv — for at vi alle skal kunne naa hvad vi begærer! Min Gud, ja, nu ser jeg det grangiveligt fra det Mindste til det Største, nu vandt mit Hjærte en Fryd og en Vælde som aldrig før —: Farvel, Karl Mumme, min Broder, nu

skilles vi frit du og jeg — som vi bundne blev ført tilsammen for at lære! Lev vel, ogsaa Du vil engang i et altomfattende Vidblik faa at se, at Sejren blev baade din — og min og Annie's! ...

Han tændes i alle Nerver — af Haabet der glimter ud fra hendes Navn. Han træder smilende et kort Skridt fremad, højt og brændende forvisset om at nu maa .. ja nu maa det Guddommelige ske!

Og ganske rigtigt ... han standser med eet sin karske Fod og løfter sit Hoved.

Lytter længselsberuset og rig.

Tyss!

Hør —:

Hvad er dèt?

En fjærn og sanglys Tone, et stigende Brus af Fløjter og Violiner langt herfra! ...

Et Nu faar han en vag og tyngende Fornemmelse af, at en eller Anden rører ved hans venstre Arm. Han ryster smilende paa sit Hoved derad, forsøger sagte at rive sig løs, kan pludselig ikke — thi atter er det, som om Nogen griber fat i ham, jærnfast dennegang! Og straks efter giver han et kort og gjaldende Skrig —: en Staaltang bider iskoldt rundt om hans Rygmarv, flaar med et Nap, et vrælende Rusk samtlige Nerver ud af hans Legem, han stønner endnu en Gang ... men er umiddelbart derefter vidunderligt fri og stærk, som vægtløs, saa skinnende fro og stærk som aldrig før!

Og da vider med et forløsende Sæt ogsaa Stuens Vægge sig ud. Han staar i en funklende Sal af Mar-

mor og Guld, til hans Øren strømmer en usigeligt stor Musik, han kender livsaligt dens svulmende Melodi igen — aa, det glødende Motiv fra den allerførste Gang, hvor han fik Annie at se!

Hans Hjærte ler af Attraa og Visshed —:

Ja!

Dèr iler hun ham jo i Møde!

Annie, med din Saligheds-Kind og din Blomster-Munds røde Lykke! ...

Han aabner jublende sin Favn —: Min Elskede! er i et Spring derhenne, knuger hende vildt ind til sig.

Med sin højre Arm krystet omkring hendes Liv, med begge hendes rundt om sin Hals, hendes Kind ind imod sit Bryst — bøjer han langsomt, henrykket sit Hoved fremad! Inddrikker et Nu den kvægende Duft fra hendes gyldne Haar, Vellysten fra hendes blonde og skønne Hud, Ømheden fra de store, blaa Øjnes Dyb! hans Mund segner tørstende mod hendes Læbers Svalhed og Sødme —: i et uendeligt Kys bliver deres Hjærter flammende til Eet ... i det Fjærne kogler de ekstatiske Instrumenters salige Symfoni!

Og atter vider Murene sig tordnende ud, de sprænges, falder sammen, forsvinder.

Himmelrummets titaniske Storme suser med almægtigt tonende Larm. Stjærneskarerne fyger gyldent afsted deri. I den uendelige Azur vælter Solene luende fremad — for evigt, for evigt!

